CĂTĂLIN
MIHULEAC
GARSONIERĂ MEMORIALĂ
CONFORT TREI
LiterNet 2007

Redactor: Manuela Andrei

*Editor format **.pdf** Acrobat Reader*: Dora Ionescu

Corectură: Dana Stănescu

Text: © 2007 Cătălin Mihuleac. Toate drepturile rezervate autorului.

© 2007 Ilustrații: Carmen Maftei
© 2007 Copertă: Dora Ionescu

© 2007 Editura LiterNet pentru versiunea **.pdf** Acrobat Reader.
Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărții prin intermediul altor situri, modificarea sau comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sunt interzise şi se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor şi drepturile conexe, în vigoare.

ISBN-10: 973-122-002-X
ISBN-13: 978-973-122-002-4

Editura LiterNet
http://Editura.LiterNet.ro / office@literNet.ro

CĂTĂLIN MIHULEAC

GARSONIERĂ MEMORIALĂ CONFORT TREI

Proză satirică

Această versiune respectă ediția întâi, apărută în 1996 la Editura *Maşina de scris*, Bucureşti. Modificările operate au avut în vedere corectarea greşelilor inerente, în special de culegere, scăpate cu acea ocazie, dar şi eliminarea unor pasaje care îngreunau lectura.

Autorul se prezintă

În anii de şcoală, profesorii de română mă găseau cam tâmpitel, molestându-mă cu note între doi şi şase. Acest lucru mi-a stimulat inhibiția pentru că, asta-i treaba, traumele din copilărie se păstrează toată viața. De aceea, m-am apucat de scris târziu, după ce terminasem Facultatea de Geologie şi pe cea de Ştiințe Economice.

Am urmat Geologia pentru că sună frumos sau, mai bine zis, sună altfel. După isprăvirea celei de-a doua facultăți, la îndemnul unui amic, am plecat să-mi susțin examenul de licență. Pe drum m-am răzgândit, însă. În general mă răzgândesc în cele mai nepotrivite momente.

Ca geolog, am scurmat prin Munții Rodnei şi Podişul Moldovei, căutând zăcăminte pentru patrie. De multe ori, căutam zăcămintele pe unde ele n-aveau nici o şansă să se găsească. Aşa erau vremurile.

Ca ziarist, m-am produs cu maxim succes în paginile *Evenimentului zilei* unde am violat găini şi am jefuit bătrânici sub ochiul competent al d-lui Cristoiu. Dumnealui îi datorez tot ceea ce astăzi ştiu despre complicata rețea națională a violurilor.

Scriu proză din decembrie 1994. Pentru mine scrisul este ceva dureros, deoarece folosesc o maşină *„Remington“* de prin 1900, cu clape cam țepene. Mi-a dăruit-o cineva preocupat să-şi elibereze debaraua.

Sindromul „Silviu Brucan“

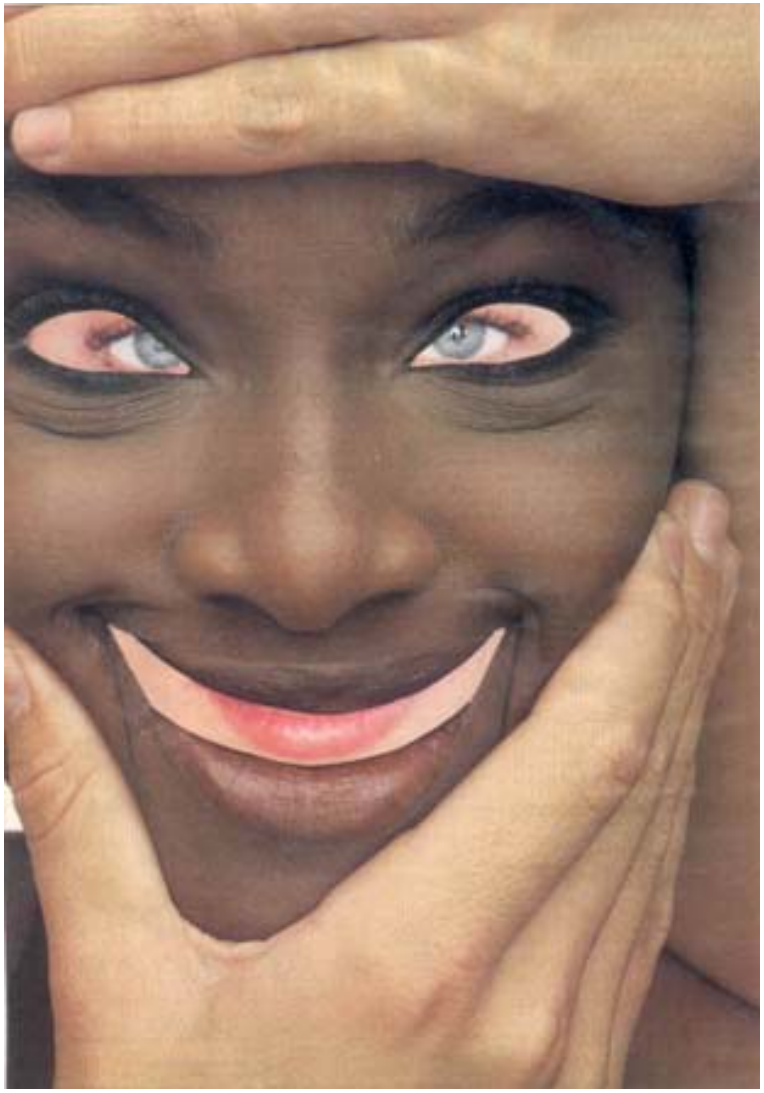

În fişierele poliției, cazurile respective dorm de multă vreme cu rezoluția „Nimic suspect“ în brațe. Pentru a oferi o altă viziune asupra faptelor, am aşteptat să ies la pensie. Adică, exact douăzeci de ani. Aş vrea să fiu bine înțeles. Munca de polițist este aproape întotdeauna rigidă, deloc flexibilă. Nonconformismul şi modernismul analizelor situaționale nu-şi găsesc locul. Nu-mi imputați tăcerea. N-am vrut să-mi periclitez situația (suficient de comodă), ieşind din tipare. Oricine poate întreba despre Maurice Caudel, fost polițist în Lausanne, brigada „Speciale“. M-aş mira să primească referințe proaste.

Astăzi, prefer să vorbesc. Sunt pensionar şi din marile volume ale plictiselii nu mi-au mai rămas decât câteva capitole. Ultimele. Dacă vreunul din şefii mei va fi deranjat, o voi putea lesne cârmi. Voi spune: sunt gândurile şi impresiile mele, domnilor. Nicidecum un raport oficial. Se poate să vă năpustiți asupra liniştii mele? Nici la pensie nu pot avea o fărâmă de linişte? Oricine ştie că *pensionar* este cuvântul în fața căruia şi granitul se preface în burete.

Îmi doream o introducere scurtă, dar m-am întins prea mult. Defect de pensionar.

În anii 1990, s-au semnalat suspect de multe acte de suicid între bărbații occidentali. Sinucigaşii nu păreau să aibă prea multe puncte comune. Erau tineri, bătrâni, graşi şi slabi. Francezi, americani, olandezi, englezi.

Câteva cazuri le-am preluat eu însumi. Totul contraria. Cu toții erau prosperi, aparent mulțumiți de viață. Cu slujbe promițând ascensiuni spre pieptul păros al zeului proslăvit de noi toți: BANUL!

Am investigat în dreapta şi-n stânga. Nimic! Totul era O.K. Oameni cărora succesul nu le arătase fesele.

Neputincios în fața unei asemenea clare mânăreli a destinului, am clătinat şi eu din cap, laolaltă cu colegii mei. Mi-am aprins un trabuc (să-mi maschez emoția de care n-am izbutit să scap în toți anii de meserie). Apoi, din respect pentru morți, mi-am dăruit atenția ultimului număr din *„Le Matin“.*

Încă de pe atunci, un semn de întrebare îşi profila spinarea curbă. Mirosul meu, bătucit în fel de fel de cazuri, îmi spunea că ceva pute. Ce, m-am întrebat? Ce?

Numărul sinucigaşilor era de ordinul zecilor de mii. Psihiatri, sociologi şi, în general, toți din lumea asta care se cred mai deştepți decât sunt, s-au îngrămădit la explicații. Angoase, dificultăți de integrare, secol douăzeci, crize de personalitate. *Merde!* – ce placă plictisitoare.

Din capul locului, mi-a dat de gândit că toți, absolut toți, erau căsătoriți sau logodiți. Ce-i cu asta, nu fuge tot omul de singurătate, şi-ar fi zis altul în locul meu... Nu, însă, şi eu. Pentru că, îndeobşte, cei ce-şi curmă viața sunt oameni singuri. Băiete, mi-am spus, nu eşti de părere că?

A doua descoperire a fost de-a dreptul uluitoare. Partenerele celor ce-şi luaseră zilele aveau toate accent străin. Nimic nelalocul lui, ar fi mormăit altcineva. Nu tinde să devină Pământul marea casă, primitoare pentru oricine? Mai este cazul să facem diferențieri de culoare, religie sau (poftim!) accent?

Am săpat în continuare şi perseverența avea să-mi fie repede răsplătită. Următorul pas m-a bulversat complet: *toate femeile respective erau de origine română*. Figurile lor îmbătrânite le-am explicat prin durerea trecerii în neființă a ființelor iubite. Greşeală din partea mea, cum se va vedea ulterior!

Am continuat investigațiile. Pentru a mă familiariza cu acea țară din Balcani, am cerut unor cunoştințe colecțiile principalelor ziare româneşti din respectiva perioadă (vă amintesc, anii 1990):

„România liberă“, *„Adevărul“*, *„Azi“*. Am primit şi câteva casete cu cele mai importante emisiuni TV. Mi-am luat o săptămână de concediu şi m-am închis în apartament. Am scos telefonul din priză. Chiar şi ultimei mele prietene i-am interzis să mă viziteze. Aveam nevoie de linişte pentru a mă concentra.

Din toată fierberea de nume şi fapte din România, o bulă se individualiza, se clarifica, se îngroşa: *Silviu Brucan*. Un fel de „Ştie tot“ al românilor.

L-am întors pe toate feţele. I-am studiat fizionomia, opera, biografia. Nimic deosebit, în afara unui cinism, pe cât de nemăsurat, pe atât de convingător. Da, asta era la el. Cinismul său convingea.

Am zăbovit (şi bine am făcut) asupra uneia din funestele sale prorociri. Anume că *douăzeci de ani sunt necesari românilor pentru a intra în rând cu lumea*. Pentru a se democratiza, pentru a avea o societate normală, după anii de comunism. Douăzeci de ani! Brr!

Prea era dumasiană cifra, ca să nu-mi dea de gândit. Prea profetică, prea exactă. Flerul mi-a spus că aici este cheia misterioaselor sinucideri.

Tot atunci, mi-a sosit prin poştă cartea *Itinerar psihiatric* a profesorului român Petre Brânzei, o somitate în domeniu. Nu m-a interesat cine mi-a trimis-o şi în ce scop. Poate vreun adversar al lui Silviu Brucan, la curent cu demersurile mele. Ştiu că lucrurile se înnoadă întotdeauna în sensul dorit de destin.

Din carte, mi-a reţinut atenţia capitolul referitor la îmbătrânire. Bănuiala mi s-a confirmat: acest proces este eminamente psihic. Da, psihic! Totul era clar.

Am cerut suplimentarea concediului. O lună nu am ieşit din casă. Chiar şi restaurantul ce-mi bucura papilele gustative îmi trimitea acasă dineul, printr-un chelner stilat. Chem psihiatrii, sociologii şi

toți ceilalți care le ştiu pe toate să explice de ce tocmai când hăcuiam o porție de melci mi-a venit ideea. Poate o fi fost vorba de vreo secreție inconştientă şi scârboasă a creierului meu. Asemănătoare dârei lăsate în urma lor de gasteropode.

În câteva clipe, am pus totul cap la cap. Sunt sigur că versiunea mea este cea adevărată. Sunt douăzeci de ani de atunci. Exclus să mă mai supăr pe cineva. Iată cum stau lucrurile.

Românceles sunt recunoscute pentru farmecul şi libidoul lor, ambele remarcabile. Nu-i greu de înțeles că occidentalii, conectați la un farmec feminin de obicei contrafăcut, cad imediat în mreje. În fond, aşa stau lucrurile de la facerea Pământului. Femeile aleg bărbații. Nu viceversa, cum greşit se crede.

Cât timp iubirile se consumau pe pământ românesc, nimic de semnalat. Martini, trandafiri, plajă. Cadouri, BMW, certificat de căsătorie, formalități de emigrare. Ce frumoasă este viața!

Şocul urma pe pământ vestic. În primele nopți, nimic neobişnuit. Iubiții adormeau îmbrățişați, abandonându-şi mâna pe organele genitale ale celuilalt, ca pentru a fi siguri că cineva nu le va substitui. Curând, într-una din zile, urma lovitura.

Trezit înaintea partenerei, bărbatul rămânea mut, pentru câteva minute bune. *Merde*, îşi spunea! Aşa lua ființă criza depresivă, sfârşită prin actul suicidar.

Pentru că, în alcov, în locul fetei răpitoare, se odihnea acum o femeie grăsulie, între două vârste. Numai un ochi expert ar mai fi putut stabili vreo asemănare cu cea ce-şi aşezase fruntea obosită, cu doar câteva ore înainte. Să fi fost vorba despre vreo substituire de persoană? Exclus! Sau de nemiloasa probă a dimineții, momentul adevărului şi duşmanul de moarte al atâtor femei?

Nu! Femeile îmbătrâniseră peste noapte, brusc şi iremediabil. Din fetele delicioase, rezultaseră nişte muieri grăsance şi cochete. Cu apucături de fetişcane. Prin urmare, cu atât mai dezagreabile.

Explicația stă în *excesiva mediatizare a cuvintelor lui Brucan.* Cel care, probabil, acum este oale şi ulcele. La meciurile de fotbal sau în universități, la piață sau în metrou, lumea nu vorbea decât de cei *douăzeci de ani.* Acesta era subiectul preferat de discuție al românilor. Cuvintele sale au fost repetate de mii, de zeci de mii de ori. Toți românii mentalizaseră prea mult cuvintele acelei somități pe nume Brucan, acelui profet evreu, cu dinți rari. Poate implicarea gerontologilor ar fi dus mai devreme la găsirea explicației.

Cât timp femeile rămâneau în România, totul era perfect. Însă, ajunse în străinătate, în lumea civilizată, ele îmbătrâneau brusc. Dintr-o dată, se alegeau cu douăzeci de ani în plus. *Îmbătrâneau, pentru că acest proces este doar de natură psihică şi pentru că în România erau înapoiate cu douăzeci de ani.*

În toate deducțiile, de un mare folos mi-a fost scumpa Virginie, soția mea. Mi-a sosit din România, în acelaşi timp cu cartea profesorului Brânzei. Pe Virginie mi-o recomandase un cunoscut ce-o văzuse făcând *strip-tease* într-un sex-bar bucureştean.

Am urmărit-o pe Virginie cu toată atenția, pregătindu-mă sufleteşte pentru un şoc care, gândeam eu, nu avea cum să întârzie prea mult. N-aveam nici un chef să copiez destinele antecesorilor mei: spânzurați, otrăviți sau înjunghiați.

Virginie m-a derutat. Nu numai că nu a îmbătrânit în primele zile, dar pot spune că este neschimbată. După douăzeci de ani de când suntem împreună zi de zi, noapte de noapte. M-am chinuit ceva timp să găsesc explicația acestei excepții. Dar am reuşit, totuşi.

Virginie adoră îngheţata şi fursecurile. Urăşte politica, TV-ul şi nu a deschis vreodată un ziar.

Garsonieră memorială confort trei

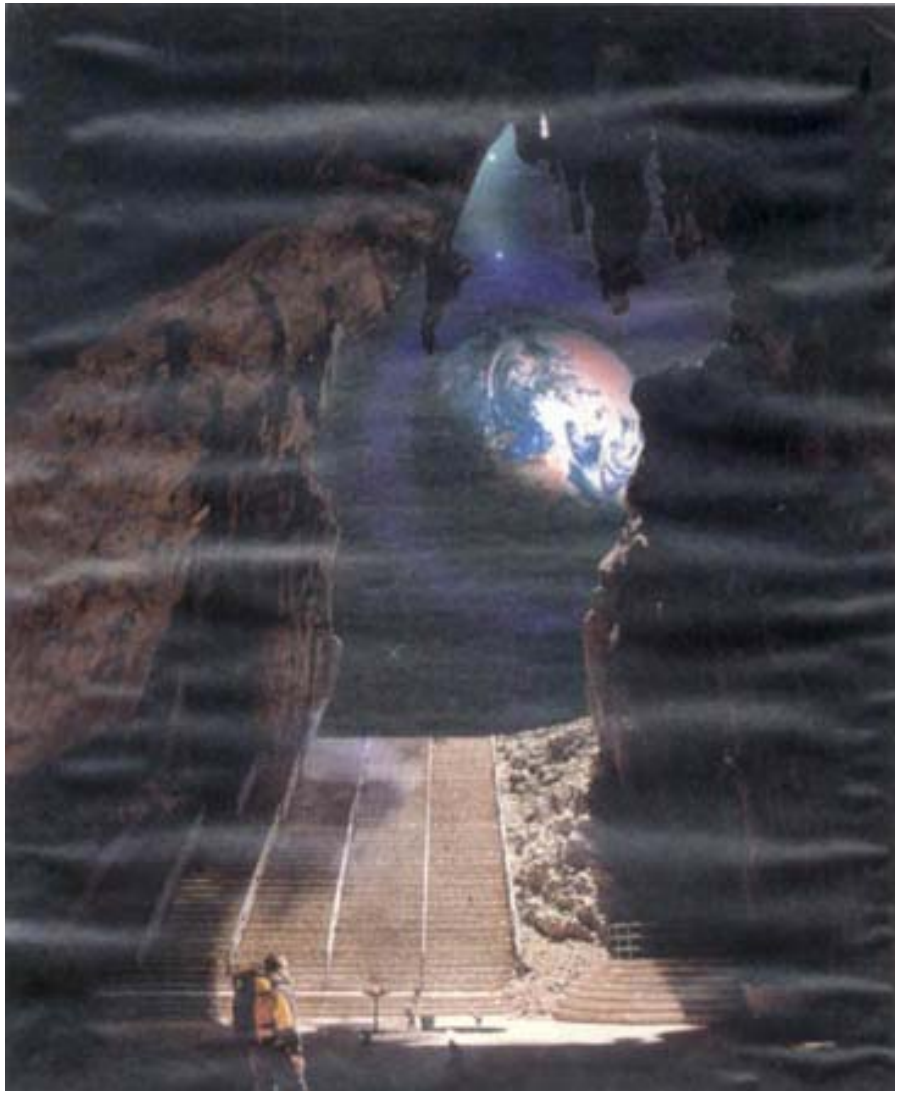

Grupul de turişti germani, mânat din spate de vocea de stentor a ghidului, se opinti iar, urcând din greu scările blocului.

– Hai-hai, nu mai este aşa mult până la etajul nouă. Să nu abandonăm! Un ultim efort, vă rog, *bitte schön*.

Păreau o adunătură de sisifi sexagenari, împingându-şi pe culmi povara propriilor pântece. Gâfâielile se amplificau, ca suflurile de locomotivă. Camerele de luat vederi şi aparatele foto agățate de gât trăgeau în jos greu, tot mai greu. Oh, tu, mizerabil etaj nouă, inaccesibil ca fecioara din turn! Arată-te la față, pe toți zeii!

Tiptil, pe nesimțite, zorii etajului nouă îşi făcură apariția. Priviți-l, străjuit de balustrada ca un brâu metalic! Călcați-i lin, cu grijă, mozaicul rece, parcă acum scos din frigider.

– Domnilor turişti, doamnelor turiste, începu ghidul, chicotind drăceşte. Mai întâi, trageți-vă sufletul! Respirați adânc, reglați-vă suflul! Alo, stingeți țigara, acolo, eu cu cine vorbesc? Mai pretindeți că sunteți germani...

Stacojiul de pe fețe prinse uşor a se decolora, lăsând loc nuanțelor naturale.

– Da, urmă el, v-ați manifestat dorința de a vizita casa memorială a Prozatorului, laureat, distins, decorat, în fine, toate astea le ştiți. Cum se poate vedea, casa memorială este, în fapt, o garsonieră memorială confort trei. *Ja, ja*, *kommen Sie*, să intrăm! Strâmbați din nas, n-are tata ce vă face, nu-i cel mai agreabil miros din lume. Aşa se face artă în România.

Doamnă, *Frau*, nu atingeți, *bitte*, peretele, deteriorați igrasia şi costă o grămadă de parale restaurarea. Mmda, cum puteți constata, ăsta-i spațiul de 3,5 pe 4,2 metri în care a creat Prozatorul! În

stânga, pe birou, în cutiuța argintită cu stema României pe capac, e păstrat corpul neînsuflețit al păianjenului Gherasim, la care ținea atâta... Vă amuzați, bag seamă, dar, înainte de culcare, Prozatorul vâna țânțari cu mâna sa prelungă şi-i arunca în plasa lui Gherasim. Ați spus ceva? Da, *ja, ja*, ați nimerit-o şi pe asta: cei din colț sunt urmaşii legali ai defunctului Gherasim. Din păcate, nevoiți, sărăcuții, să-şi procure prin forțe proprii țânțarii indispensabili traiului.

Magnetofonul, aparatul de radio, un caiet de însemnări, două mici gantere, era cam pipernicit. Da, da, sigur că puteți fotografia, acestea sunt notele de plată a curentului electric. Scria noaptea şi, ce să-i faci, cam consuma curentul. Aici este adresa oficială prin care e înştiințat că i se sistează furnizarea energiei electrice. Dacă i s-a sistat, în cele din urmă? Sigur că da, credeam că se subînțelege.

În dreapta, lângă frigiderul antediluvian, pe raftul acela pitic, sunt expuse fotografiile iubitelor sale. Multişoare, aşa-i? Oho, nu vă mirați de pomană, le devora precum păianjenul Gherasim țânțarii.

Adâncitura din peretele stâng, la care vă uitați cu atâta interes, e scobită de o lovitură de mătură a Prozatorului. Cum să mă fac înțeles..., administratorul de bloc s-a regăsit într-un personaj şi a venit să-i ceară socoteală.

Oh, m-aş fi mirat să nu vă intereseze acel ciudat obiect metalic. Nu, nu-i vreun instrument miraculos. O să pricepeți imediat: folosindu-se de el, țăcănea, noapte de noapte, în țeava caloriferului, atunci când vecinul de la etajul zece îşi bătea nevasta.

De ce o bătea? Asta chiar că n-o mai ştiu. Dar, ia stați puțin, cred că o să vă spună chiar el, e încă în viață. Îl chem îndată. Numai că, vă rog din suflet, vorbiți-i cât puteți de tare. Vecinul de la zece, care-şi chelfănea zgomotos consoarta, e cam fudul de-o ureche.

Ticăloşia poate vindeca singurătatea

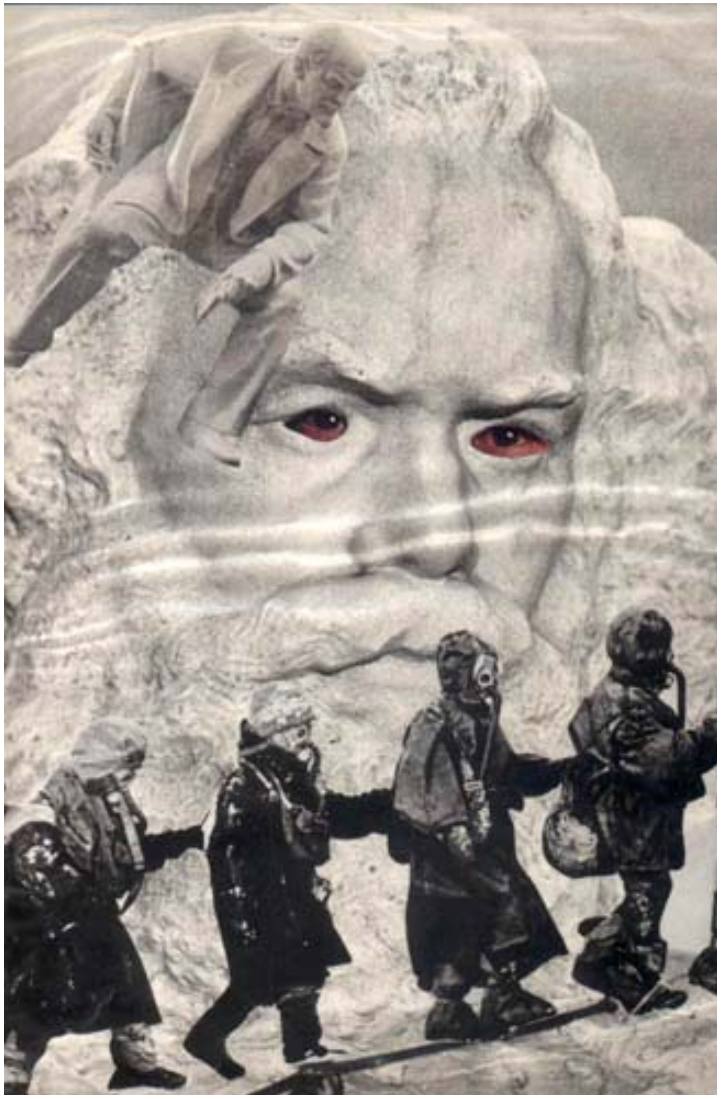

În afară de Karina, nu avea pe nimeni.

A încercat, răpus de singurătate, cu papagalul ăla, Guluță, colorat ca o carte pentru copii. Şi-a decapitat, pentru a-l cumpăra, o bună parte din pensie, nădăjduind să aibă cu cine conversa, când îl omora urâtul. Însă pasărea s-a dovedit a fi mult prea interiorizată. Bolborosea câte ceva, când era singură, dar de discutat nu accepta în ruptul capului. A mângâiat papagalul pe spinare, l-a scărpinat sub guşă, a încercat să-l îmbuneze cu semințe de-ți lăsau gura apă, delicatese, nu altceva. Zadarnic. Papagalul avea, pentru el, o antipatie fățişă. A refuzat morocănos toate peşcheşurile şi s-a închis ermetic în tăcere.

Aşa că, într-una din zile, privindu-l cum stă, înfoiat şi viclean, cu ciocul sprijinit în bărbie, a pus colivia pe marginea ferestrei şi a deschis portița. Păsărica şi-a luat zborul, stângaci la început, fără să privească, ingrata, în spate. A poposit pe o creangă de zarzăr, intrând imediat în vorbă cu o mahalagioaică de vrabie.

Asta-i situația: culeg ce-am semănat. Remuşcările-l împresurau, iar el, asemeni copacului doborât ce nu se mai sinchiseşte de grindină, nu le respingea pisălogeala.

De când ieşise la pensie, era, pe zi ce trece, mai singur. Lumea îl uitase. Puținii prieteni, unul câte unul, în şir indian, muriseră.

Numai pe Karina o am, chiar dacă e aşa departe, la câteva mii de kilometri.

O lăsase moale şi cu vânătoarea, el care, săptămână de săptămână, mergea să ucidă câte ceva. Fusese un țintaş neasemuit, avea ochi de vultur şi mână sigură. Se înnebunea după priveliştea

prepelițelor, iepurilor sau căprioarelor agonizând la picioarele sale, cu ultimele licăriri de viață stingându-li-se în corpuri.

Acum, nici să vâneze nu mai era în stare. Puşca a agățat-o pe un perete al camerei, sub portretul lui Ştefan cel Mare, alt vânător de talie. Vederea îi slăbise, aliniindu-se celorlalte simțuri, simțuri degradate, de om în amurgul vieții.

Trei-patru ore pe zi, îşi căra ramolismentul pe malul lacului din Grădina Botanică. Suflând bătrâneşte, se aşeza pe un trunchi de copac retezat, aşteptând ca amintirile să se închege. Apa se întuneca în culoarea cernelii, făcând lacul să semene cu o uriaşă călimară, apoi intra în rezonanță cu gândurile sale încete, tresărind rar, tot mai rar.

Îşi aprindea pipa, hrănită cu tutun olandez, trimis de Karina. Privea ceasul, să ştie peste cât timp urma să-şi înghită medicamentele, şi se abandona o oră, două, până gândurile îşi dădeau sufletul.

*

Femeia şi copila plângeau, implorându-l, cot la cot, dar el nici că voia să se înduplece. Muşca optimist din sandvişul cu unt, brânză şi pastramă, în timp ce atenția îi parcurgea itinerariul titlurilor din ziar. Da, după câte se părea, era un septembrie promițător: recoltele tindeau să depăşească toate aşteptările.

Te rog, tată, mi-e atât de rău, mă doare capul, mă doare şi pieptul, uite aici, pune mâna, hai, bărbate, nu fi catâr, măcar acasă, în familie, uită că eşti lector la Germană şi secretar P.C.R. pe Universitate, nimic, nici nu vreau să ascult, să facă şi ea un sacrificiu, noi câte am făcut, tată, cedează şi

tu, măcar o dată, am nişte amețeli groaznice, cruț-o, măi, ai milă, doar vezi că nu se preface, e doar o biată fetiță de paisprezece ani, nimic, ipocritelor, nu veniți la mine cu subterfugii muiereşti, lăsați-mă să-mi citesc ziarul în linişte, tată, abia mă țin picioarele, n-o să lipsesc decât azi de la practica agricolă, las-o, băi, să stea acasă, nu se compromite recolta de struguri fără ea, nu se dă peste cap planul cincinal, uite că are şi febră, sărăcuța, nu, nu se poate, de ce nu pricepi, lumea o să spună că e protejată fiindcă-i fie-mea, eu o țin acasă, la căldurică, în timp ce toți ceilalți şcolari ajută pe câmp țăranii, ajută țara, îți cer pentru ultima oară, tată, şi eu te rog pentru ultima dată, nici măcar în agricultură nu e recomandabil excesul de zel, nu şi iar nu – e ultimul meu cuvânt.

Femeia şi fata înghițeau ultimele sughițuri, replici tot mai stinse ale cutremurelor de plâns, ochii lui au mai poposit câteva secunde pe un titlu de ziar – vremea se anunța aşa şi aşa – a mai sorbit amar un rest de cafea, țuguindu-şi buzele ca un cunoscător şi a ieşit glonț pe uşă. Avea un curs practic de „Traduceri în germană“, era sub demnitatea lui să întârzie.

În timpul orelor, un telefon lapidar l-a invitat la Spitalul de Urgență, nu înțeleg ce vreți de la mine, am curs, studenții mă aşteaptă, tocmai le spuneam ceva captivant, nu-i pot lăsa în aer, vă încearcă, aşa de dimineață, umorul negru, ce Spital de Urgență, terminați cu prostiile, farse de doi lei, în fond nici nu v-ați recomandat, ar fi trebuit să vă trântesc receptorul, noroc că sunt fin, nu, nu-i nici o glumă, veniți cât puteți de repede, doctorul cutare mă numesc, sunt medicul de gardă, îmi pare nespus de rău că am uitat să mă prezint.

S-a scuzat studenților, rămâneți puțin singuri, mă cheamă un țicnit, să vedeți ce mi-l scutur, în maxim jumătate de oră sunt înapoi, iau un taxi.

Când a sărit din maşină, întârziind câteva secunde în fața unei ferestre pentru a-şi pune la punct coafura uşor deranjată de o rafală de vânt, glasul dezolat al dirigintelui fiicei sale i-a ieşit în întâmpinare:

– Nu-s priceput la introduceri... O remorcă s-a prăbuşit peste ea, în vie. A strivit-o, efectiv. La spital n-a mai trăit decât câteva minute. Îmi pare rău...

– Ce nu pot înțelege este că ar fi avut răgazul să se păzească. Să se sustragă, cumva, din raza remorcii, dar, nu ştiu cum, toată dimineața s-a mişcat ca-ntr-un film dat cu încetinitorul. Simțisem că ceva nu era în regulă cu ea, poate nu se simțea prea bine, sau n-avea chef, la anii ăştia nici nu-i blamabil. Am vrut chiar, în câteva rânduri, s-o trimit acasă, însă m-a refuzat categoric:

– N-am nimic, absolut nimic.

– Aşa a vrut Dumnezeu, sfârşi dirigintele, acest Dumnezeu bătrân şi straniu care ne omoară copiii când îi tună.

Mâinile dirigintelui se mişcau anapoda, scăpate de sub control, trecând prin părul aspru, înfundându-se, câteva fracțiuni de secundă, în buzunare, scărpinând lobul urechii, încrucişându-se pe piept, ciupind colțul buzelor, aranjând dunga pantalonilor în carouri. Mărul lui Adam n-avea nici el stare, agitându-se în sus şi-n jos, de parcă s-ar fi ostenit să-şi găsească o poziție convenabilă, de echilibru.

– Îmi pare rău, ştiu ce înseamnă. Şi eu sunt tată...

Pe culoarele spitalului, la înmormântarea din cimitirul micuț, din spatele Grădinii Botanice, apoi la tribunal, pentru divorț, soția nu l-a învrednicit nici măcar cu o privire.

A încercat el să intre în vorbă, regret enorm, am fost absurd, e un moment greu, să-l depăşim împreună, Dumnezeu vrea să ne încerce, hai, dă-mi mâna, dar trei zdrahoni cât trei dulapuri, special tocmiți pentru aşa ceva, l-au îndepărtat ferm, lăsați-o în pace pe doamna, vă rugăm să vă îndepărtați.

I-a lăsat lui totul: apartament, maşină, banii economisiți împreună. Totul, fără vreo pretenție.

Apoi s-a făcut nevăzută, ca şi cum ar fi înghițit-o pământul. La urechile lui, au ajuns tot soiul de versiuni: ba că şi-ar fi refăcut viața cu un tinerel, ba cu un bătrânel, ba că s-a retras undeva la țară, găzduită de o rudă îndepărtată, ba că a plecat în străinătate şi nu s-a mai întors, oploşindu-se la o prietenă din studenție.

Nu i-a fost uşor să-şi reia de unul singur viața, în apartamentul pustiit, dintr-o dată. Dar ce era să facă? Avea de ales? Ştie vreunul dintre dumneavoastră ce destin îi este rezervat? Şi, presupunând că ar şti, nu s-ar duce de râpă toată savoarea vieții? Necazurile sunt date oamenilor ca să le învingă. Dacă aşa s-au petrecut lucrurile, înseamnă că aşa trebuia să se întâmple, şi cu asta basta. Toate marile nenorociri, special pentru muritori au fost inventate.

N-am de ales, trebuie s-o iau de la capăt. Nici aşa bătrân nu mă simt. Sunt în vână, asta se vede de pe Lună. Am încă destul cârlig la dame. Oho, cât despre asta, mulțumesc lui Dumnezeu, n-am avut niciodată ocazia să mă plâng.

Bătrânul se înălță cu greu de pe trunchiul retezat de copac, ținut prizonier de un adeziv nevăzut. Porni domol, apoi, pe măsură ce lacul rămânea tot mai mic, în spate, iuți mersul. Iarba îi primi călcătura, fremătând tainic, ca şi cum ar fi şuşotit vreo bârfă proaspătă, cu circulație restrânsă, deocamdată.

Sprijinit în bastonul din lemn de cireş, ieşi cu paşi repezi din Grădina Botanică. Un tramvai, ce traversa visător oraşul, îl conduse spre seculara clădire a Poştei.

Erau cincisprezece ale lunii, iar Karina îşi vădea, iarăşi, punctualitatea, tipic germană. Niciodată nu întârzia, nici măcar o zi. Întotdeauna, cincisprezece ale lunii.

Îl aşteptau, în continuare, două drumuri, pe care bătrânul le înghițea cu paşi flămânzi: la Banca Națională, apoi înspre noul edificiu al Vămii. De la prima, lua în primire câteva sute de mărci, pe lângă care jalnica lui pensie devenea nulă. La Vamă, îl aştepta un colet cu haine (îi plăcea să fie la patru ace, Karina ținea minte asta), medicamente pentru paradontoză şi prostată (nu se găsesc, dom'le, să dai cu tunul!), cosmetice (cât înseamnă să corespundem olfactiv!), tutun parfumat de pipă (ce aromă, dar ce aromă!), diverse minuni electronice. Uneori, câte o sticlă de whisky (a se consuma cu cumpătare). Într-una din luni, bătrânul s-a trezit cu un aparat auditiv aşa modern, că nici nu-ți dai seama când îl ții în ureche, şi atunci evenimentul a fost cinstit cum se cuvine pentru că unul din simțuri, destul de important, fusese scos din paragină.

Pe lângă toate acestea, găsea întotdeauna o scrisoare în germană. O citea pe nerăsuflate, apoi o recitea nopțile, de câteva ori, în lumina anemică a veiozei, timp de o lună, până când soseau alți bani, altă scrisoare, alt pachet.

Da, nu era chiar singur pe lume, o avea pe Karina, îşi spunea bătrânul, deschizând încrezător scrisoarea.

Ştiți cât vă sunt de recunoscătoare, domnule profesor. Sunteți, pe acest Pământ, omul căruia îi datorez cel mai mult; puah, mii de draci, am cam obosit tot auzind asta, ce-o fi cu ea de mă perie aşa.

Viața mea, ați obosit tot auzind asta, poate fi despicată în două. Răsucirea este în punctul examenului cu dumneavoastră, din anul al treilea de facultate; în anul al treilea am avut examen cu ea? – ce memorie are, mult mai este de atunci, măiculiță.

Ce eram eu înainte de acest nod? O oarecare studentă la germană, care încă mai dormea nopțile cu păpuşile preferate în pat şi-şi imagina că tot ce zboară se mănâncă; hai, nu te sfii, deşartă tot adevărul, nu-ți împărțeai tu aşternutul doar cu păpuşile, să fim sobri.

Nu e cazul să fiți mişcat: nu fac decât să mă plec în fața unui sentiment care, tenace ca un râu, sapă, zi de zi, tot mai adânc în mine; e dată naibii, n-are pereche la comparații şi, în genere, la figuri de stil, se vede că mi-a fost studentă, are şcoala mea.

Din toată facultatea, singurul student de sânge german eu eram; da, nu minte, se şi distingea pe chestia asta, avea rasă ca un câine de expoziție, ia uite că-mi ies şi mie comparațiile, ha, ha, grozav mă stimulează fata asta. Toate rubedeniile mele îşi luaseră de mult tălpăşița din România, zburând într-acolo de unde plecaseră cu şapte-opt sute de ani înainte. Veniseră în România, cu secole în urmă, atrase de spectrul unei vieți mai bune, făcuseră stânga-mprejur din acelaşi motiv; ce să spun, pagubă-n ciuperci, drum bun şi cale bătută, nu de nemți ducem lipsă, şi-aşa suntem prea înghesuiți în țărişoara asta.

Eu am rămas. Credeam, naiva de mine, că în România este locul meu şi n-aveam intenția de a mă urni din loc; hopa, hai că pe asta n-o mai ştiam, draga de ea, mă ține din surpriză în surpriză.

Îmi plăcea aici, în țară, era nostim şi palpitant, cu atât mai mult cu cât primisem câteva burse în Germania şi Austria: îi găsisem pe cei de acolo reci şi seci, mult prea seci; da, şi cu asta înclin să fiu de acord, îs cam găunoşi nemțălăii ăştia. Pesemne, secularul meu sânge german se contaminase de multă vreme cu virusul latin; he, he, tot e bine că nu s-a contaminat cu celălalt virus, ăla ruşinos, de care vorbesc până şi babele în tramvai.

Toată facultatea îmi ştia pedigriul: tata – neamț, mama – aşijderea; ei, nu chiar toată facultatea îl ştia, le mai umflă şi ea nițel, eu, de exemplu, habar nu aveam. Când se întâmpla să sosească vreo delegație de prin Germania, cei din conducerea Universității îmi telefonau acasă, rugându-mă frumos s-o fac pe translatorul; cam aşa stăteau lucrurile, trăgeau de ea, sărmana, ca de elastic.

Găseam aceste solicitări cât se poate de normale, doar (nu-i aşa?) primele cuvinte: mama-tata-papa şi celelalte, în germană le gângurisem. Mă descurcam, mai mult decât onorabil, şi în dialecte; hai, scumpa mea, temperează-te puțin, nu prea te dă modestia afară din casă.

Cele de mai sus nu le consideram ca pe nişte merite personale; ei, da, aşa mai merge. Prin gura mea vorbeau strămoşii saşi, aciuați pe aceste meleaguri promițătoare. Chiar satul, de la douăzeci de kilometri de Bistrița, în care am văzut lumina zilei, în care am copilărit, înseamnă, în traducere, „Loc Binecuvântat“; uşurel, uşurel, mai are un pic şi cade în patetic.

De aceea, când diriguitorii Universității îmi cereau sprijinul, nu stăteam o secundă în cumpănă. Mă simțeam importantă în mijlocul acestor oameni care mă prețuiau; ei, lasă, nu te prea pricepi la oameni, te prețuiau ei, lepre bătrâne, şi pentru alte motive, nu doar pentru germana ta.

În zadar încercaseră prietenii, rudele şi cunoscuții să mă convingă să părăsesc România: îşi răceau gura de pomană şi, de la o vreme, se cam lăsaseră păgubaşi. Ce motiv aş fi avut să plec?; poftim întrebare, numai un orb nu vede motivele, ce-i cu ea, doar nu are râie între circumvoluțiuni.

Şi a venit, în anul al treilea de facultate, cursul cu dumneavoastră, profesorul cu faimă de balaur universitar; nțț... taci că a trecut la atac, fata noastră. Nu ştiu cum de reuşeați să îngroziți în aşa hal toată floarea studențimii, poate veți fi urmat vreun curs intensiv; hm, mă ia şi la mişto, aşa-mi trebuie. Dar sigur este că izbuteați din plin, erați mai înfricoşător ca o cohortă de Bau-Bau; aici s-avem pardon, i s-a volatilizat obiectivitatea, sunt cel mai simpatic cadru universitar pe care îl cunosc. În fine, eram.

Pe colegii mei îi treceau toate sudorile înaintea examenului cu dumneavoastră; proştii, asudau fiindcă picura alcoolul din ei, bețivi ordinari. Asediau, literalmente, în zilele premergătoare examenului, străvechea Catedrală Mitropolitană, aprinzând lumânări, rugându-se cu pioşenie Cerului, promițându-i Celui de Sus o viață petrecută în rugăciune şi smerenie; ce să zic, sunt impresionat, la promisiuni toți suntem tari.

Singura care nu se pierdea eram eu; mda, uite în cine îmi sălăşluia opoziția. Cine se teme de lup, să nu intre în pădure, încercam, zadarnic, să le insuflu curaj celorlalți; da, observ că nici cu înțelepciunea populară nu stă tocmai rău. În ce mă priveşte, cel puțin, nu vă fie cu supărare, frica era ultimul sentiment pe care mi l-ați fi putut inspira, chit că remarcasem (doar nu eram oarbă!) că ați pus ochii pe mine; ei,

hai, că acum chiar mă enervează, nu mă pretam eu, de la cota la care mă înălțasem, la farmecele unei studente oarecare, deşi, recunosc, o aventură format mic ar fi fost chiar terapeutică.

Pe mine, sper că nu vă lezez mândria, mă distra copios rolul dumneavoastră de examinator al meu la această disciplină – „Traduceri în limba germană, curs practic“; ce soartă jumulită mi-a fost rezervată, iată că am ajuns şi subiect de distracție. La limba germană, mai firesc ar fi fost, poate, să vă examinez eu pe dumneavoastră; da, sunt de acord cu tine, cred că e tot ce mai lipsea. V-ați supărat, poate, oricum nu-mi retrag cuvintele; nu le retrage, fata mea, nici nu mă aştept la aşa ceva.

Am deschis uşa sălii de examen, m-ați privit scârbit, ca pe o creatură strecurată miraculos prin sita selecției naturale; asta mi-e privirea, ce vrea, doar n-o să-mi fac operație estetică la retină. Pesemne, aveam un chip nelămurit, fiindcă mi-ați rânjit:

– Poftiți, domnişoară, curaj! Sunteți binevenită ca un borcan de murături după o beție cruntă; serios? chiar aşa oi fi spus, parcă nu-s cuvintele mele.

Am bănuit că faceți o scurtă şi semnificativă trimitere la modul meu, mai curajos, de a mă machia, deosebit total de al colegelor mele, aranjate pentru examen în cele mai decolorate ținute, tocmai pentru a nu atrage, Doamne fereşte! – atenția; ăsta-i adevărul adevărat, la examen întâlneam mutre clocite cu aceeaşi frecvență ca pisicile moarte pe şosele, nu, ştiam, naiv bătrân, că-i şi asta o strategie de muieret viclean.

Eram singura ce ignora aceste tertipuri, nedemne de mine; interesant, deci de asta părea ea mai gigea, de asta, deci, se distingea.

Am tras unul din biletele desfăşurate în evantai pe birou, la nimereală, ca să zic aşa, mi-era indiferent ce-mi cade, am tradus ce mi se cerea, în cea mai mare viteză, doar era punctul meu forte, încă, unul, domnişoară, ați zis, încă unul, nu-s edificat; cum naiba să mă edific dacă bâjbâiai orbeşte prin bezna materiei. În regulă, încă unul, oricui i se poate întâmpla să se edifice mai greu, am admis eu, sub semnul toleranței – tot nu-s lămurit, domnişoară, tot nu-s lămurit, încercați alt subiect, ați ripostat enervat; ce-i drept îmi cam sărise muştarul, cine se credea demoazela asta, de-mi răspundea în doi peri, între studenți şi profesori trebuie să existe o distanță universitară, ați înțeles? – UNIVERSITARĂ.

Bine, m-am executat eu, cu o undă de nerăbdare – ha, ha, nu v-ați lăsat dumneavoastră, cum se face că vă cad numai fleacuri, şi-a băgat dracul coada, sunteți nemțoaică, nemțoaică, să avem pardon, v-am redresat eu opinia, dacă vreți să ştiți, sunt româncă de naționalitate germană, ceea ce-i cu totul altceva; prostii, e exact acelaşi lucru, draga mea, acelaşi lucru, spus altfel.

Ați sărit în sus cu o detentă nebănuită pentru cei circa şaizeci de ani pe care vă suspectam că-i aveați în gestiune; mă suspectai nemeritat, n-aveam decât cincizeci şi cinci.

Cinci ore, apoi, v-ați ocupat numai de mine, ceilalți colegi erau transparenți, examenul nu mai consta decât într-o răfuială de ordin personal. Sala se transformase în ring de box, dumneavoastră țopăiați în jurul meu, căutându-mi breşele din blocaj, eu încasam, cu demnitate; de unde atâta demnitate, madam, ți se aburiseră ochelarii de puteai scrie pe ei cu degetul, din cauza lacrimilor ce se presimțeau.

Erați roşu la față ca un incendiu, vocea vi se gâtuise de nervi şi am tremurat puțin pentru soarta laringelui domniei voastre; uită-te la ea, bobocelul, încă de pe atunci se preocupa de sănătatea mea. Mi-ați dat la tradus nişte texte vechi de când lumea, presupun că nici dumneavoastră nu ați fi făcut față

întru totul; nu mai spune şi pe unde îți ies ție presupunerile astea, aud? Vă scotea din sărite că nu mă încurcam, laringele dumneavoastră avea o prestație tot mai jalnică.

Frazele mi se închegau din ce în ce mai greu, începuse să mă scoată din țâțâni postura asta a dumneavoastră de torționar; auzi, torționar, îmi pare rău dacă tu asta ai înțeles, draga mea, eram un cadru universitar ce-şi primea salariul ca să asculte toate bazaconiile studenților ca tine. În fond, nu erați decât un profesor oarecare, plătit din bugetul statului, ca să-mi aprecieze cât mai exact cunoştințele.

În fine, m-am încurcat, mai degrabă din milă pentru dumneavoastră; oh, mersi, nu trebuia, ai fost prea drăguță. Ați tras atunci un suspin de uşurare, consistent cât suflul unei sirene de vapor; iar exagerează, le umflă, frate, ca orice femeie. V-ați umplut un pahar cu apă minerală, lichidul şi-a început de-ndată sâsâiala de gâscan, arătați teribil de obosit; poate că şi eram, oare n-aveam de ce?

Mânuind stiloul ca pe un stilet, mi-ați apreciat cu nota 4 (patru) cunoştințele, iar eu am avut atunci o reacție ce am regretat-o viața întreagă, o reacție pentru care meritam cu vârf şi îndesat nota acordată: am izbucnit în lacrimi, la fel ca orice femeie neputincioasă din lumea asta:

– Ce-i, domnişoară, umbli în trusa cu subterfugii femeieşti? Grijă mare, la mine nu ține. Sfatul meu părintesc este să înveți cu toată seriozitatea...; şi, n-am înțeles, unde greşeam, doar nu o îndemnam să bată străzile sau să privească în reviste deşucheate.

Ce cotoi de duzină puteați fi, domnule profesor; hei, alo, cred că, totuşi, depăşeşti măsura.

Auzi, „sfatul meu părintesc“, de parcă nu ar fi ştiut şi curcile din oraş că v-ați trimis unica fiică, bolnavă de ți se zdrobea inima, la practica agricolă, ca nu cumva să vă boțească dosărelul de cadre. Biata fată, chinuită de febră, a murit, strivită de remorca unui tractor şi atunci, soția şi toți prietenii v-au

întors spatele. Iar dumneavoastră aveați îndrăzneala să-mi dați sfaturi, țineți-vă bine, „părinteşti“; of, Karina, cum te pricepi tu să presari sare peste vechile dureri, speram ca rana asta să n-o zgândăreşti cu stiloul tău, muiat în fiere, of, de-ai şti cât de greu mi-a fost să o pansez...

Am luat carnetul cu nota mâzgălită cu atâta satisfacție, v-am căutat adânc în ochi (nu ştiu ce mă aşteptam să văd) şi am jurat să mă răzbun; să te răzbuni, Dumnezeule, de ce, pentru un amărât de 4 (patru) pe care eu, cadru universitar cu experiență, ți l-am acordat.

Numai că răzbunarea trebuia bine gândită, nu se cădea să se petreacă oricum, ca-n *best-seller*-urile cu coperte lucioase, devorate de coafezele de pe toate meridianele; nu mă-nnebuni, să te răzbuni, bănuiesc că e un miracol că încă mă aflu în viață.

În drum spre casă, am luat la rând toate salbele de crâşme întâlnite şi m-am înveselit nițel, începând să mă gândesc, cu toată seriozitatea, la *Guiness Book*. Fără discuție, eram singurul german din lume, trântit la un examen de traduceri în limba maternă; mare scofală, *Guiness Book*, mă mir că nu te-a purtat gândul la Premiul Nobel sau la *Cântarea României*.

Am pierdut, cu ocazia examenului, şi bursa lunară ce-mi peticea, cât de cât, finanțele, însă am trecut peste asta cu destulă voioşie; nu înțeleg, ce avea una cu alta, dacă îți trebuiau bani, te puteam împrumuta eu.

Altceva era important, însă: luasem o hotărâre, şi nu una oarecare. Ce nu reuşiseră toate rudele, cunoştințele şi prietenii la un loc, în sforțările lor de ani şi ani, ați izbutit dumneavoastră, domnule profesor, în doar câteva ore: să mă convingeți să plec definitiv în Germania. M-ați făcut să înțeleg că locul meu poate fi aiurea, în nici un caz, însă, în România. Nu ştiu – vi s-a mai spus, cumva? – sunteți un

maestru al convingerii: m-ați lămurit că, în România, eu nu-s mai mult decât o nemțoaică; în fel şi chip mi s-a spus, chiar n-o să crezi, chiar şi „iubitul meu drag“, „maestrul al convingerii“, trebuie să recunosc – niciodată.

M-am folosit de prima plecare în străinătate (ploua cu burse în facultatea noastră) şi nu m-am mai întors. Ce-i drept, nici acolo nu m-a aşteptat un Rolls Royce cu şofer negru, dar m-am descurcat; ştiam c-o să te descurci, n-aveai dreptul să mă dezamăgeşti, doar erai cea mai destupată la minte, ştiam cu toții asta.

N-am mai trecut, de atunci, prin România, deşi ocazii au fost; n-ai pierdut mare lucru, toate sunt cum le ştii, la locurile lor. N-am mai trecut şi nici nu cred că o s-o fac de-acum încolo: scenariul examenului cu dumneavoastră nu m-a slăbit în toți aceşti (Doamne, când au trecut?) cinsprezece ani; are un fix, fata asta, vede peste tot doar scenarii şi conspirații împotriva ei.

De mai bine de un deceniu, m-am destinat meseriei de scenarist; ei, bravo, deci de aici îi vine fixul cu scenariile, bună treabă, onorabilă profesiune şi, bănuiesc, foarte bănoasă. Aveam şi de la cine învăța, n-am dreptate?; e culmea, cât o s-o mai țină aşa?

Îmi merge bine, din ce în ce mai bine; perfect, dă-i înainte, spre culmi, în pas de pionier. Câteva scenarii, scrise în germana mea ce nu s-a ridicat la nivelul exigenței dumneavoastră, au fost foarte bine primite la diverse festivaluri şi concursuri. N-am să mă laud cu premiile culese, obosindu-vă memoria îndopată cu lecitină; acum e de-a dreptul rea, dacă tot se dă mare literată, ar trebui să privească mai înțelegător bătrânețea.

Sunt şapte ani de când am aflat, din gura unei alte foste studente, că sunteți singur ca vântul în stepă: uitat, bolnav şi sărac lipit; uf, cât de greu îmi vine să-mi recunosc şi mie însumi că aşa e.

Şi atunci, răzbunarea mea a prins substanță; cum asta, pe cine să te mai răzbuni, doar nu mi-ai făcut nimic. Cum am pus-o în practică? Simplu, ajutându-vă din inimă. Mi-am dat seama că eu sunt singurul om pe care îl mai aveți, singurul care nu v-a mototolit amintirea, aruncând-o la coş, unicul pe care puteți, într-adevăr, conta; of, Karina, de-ai şti că şi de mine sunt tot mai înstrăinat, de-ai şti că mă recunosc din ce în ce mai greu la întâlnirea matinală cu oglinda.

Lună de lună, îmi aşteptați banii, coletul şi scrisoarea; nu, nu asta e ordinea, scrisoarea o aştept cel mai mult, chiar dacă eşti, pe alocuri, răutăcioasă sau crudă, de-a dreptul. Acestea sunt singura măsură a timpului ce v-a rămas la îndemână; aşa-i, pot spune că m-am îmbolnăvit de pneumonie la a treia scrisoare şi că, în România, au fost inundații catastrofale între al cincilea şi al şaselea colet.

Acum v-am trimis şi o invitație în Germania: vă aştept la mine, eu, tot ce mai aveți pe lume. Pregătiți-vă bagajele şi veniți cât mai repede, destul v-ați negativat în România; bagajele, ce bagaje să-mi pregătesc, de mult le-am rătăcit prin gările şi haltele pe unde tot schimb trenuri.

Şi acum, răspundeți: cunoaşteți răzbunare mai cumplită?; ai o obsesie, cu răzbunarea asta de care-mi tot vorbeşti.

De fapt, altul e lucrul cel mai teribil în toată istoria asta: vă sunt, cu adevărat, recunoscătoare; mai degrabă eu ție, ca să ştii adevărul, eu ție, mai curând.

Mă gândesc şi mă sperii: ce soartă m-ar fi pândit în eventualitatea în care nu m-ați fi bruftuluit la examen, aş fi ajuns, mai mult ca sigur, o profesoară de duzină, undeva, într-un cătun gloduros; oh, nu, exclus, nu mi te pot închipui acolo.

Ori, cu nițică protecție şi câteva farmece, dăruite acolo unde trebuie, aş fi prins, poate, un post de asistent la Universitate; asta da, mai merge, asta da, deşi nu cred că ți-ar fi venit, nu era o soartă pe numărul tău.

Pe când aşa, mulțumită dumneavoastră...

Pentru drum, v-am pus în pachet două costume moderne, cravate, pantofi şi ciorapi asortați, ştiu cât de mult vă place să fiți îmbrăcat impecabil; draga de ea, în afară de tine, Karina, chiar că nu am pe nimeni.

Bătrânul se ridică ostenit de pe trunchiul de copac retezat, din Grădina Botanică. Mătură, nostalgic, întinderea lacului. O mulțime de luminițe scânteiau pe suprafața apei, de credeai că Soarele, amețit din cauza înălțimii, căzuse, de acolo de sus, spărgându-se în mii de bucățele.

Un maidanez estet şi o scrisoare celebră cu pseudonim

Ori de câte ori mi se cere să vorbesc despre mine însămi, îmi dau seama cât de mult am îmbătrânit. Îndeobşte, când cei ce mă ascultă sunt tineri ca voi, simpatici şi recreativi. Dacă bine am înțeles, sunteți studenți la Litere. Şi, sub pretextul premiului ce mi-l oferiți, ați vrea să aflați prin ce întortocheri ale sorții am ajuns eu, Roman Aldescu, mare scriitor: admirat, tradus şi premiat.

V-am cuantificat, pic cu pic, stupefacția din momentul când ați remarcat că, de fapt, celebrul romancier Roman Aldescu e o femeie oarecare, o bătrânică blajină şi defectă, pregătită pentru a fi scoasă din uz. Ştiți ce spunea un personaj al lui Cehov: „Țin grozav de mult la mine, însă, când îmi aminteşte cineva că sunt femeie, nu mă mai pot suferi!“. Aşa spunea, iar eu lui Cehov i-am dat, întotdeauna, dreptate.

Cred, totuşi, că pseudonimul masculin mi l-am procurat deoarece sunt prea din cale-afară femeie. Găsiți că e paradoxal? Se poate, dar mie, pseudonimul mi-a insuflat virilitate scriitoricească.

Din capul locului, simt nevoia să fac câteva precizări, şase la număr. Apoi, dau drumul la poveste.

Unu, nu-mi torn în interior butoaie de alcool pentru a înghionti talentul. Pentru mine, băutura are doar efect de somnifer. Iar amărâtul de talent, atâta cât îl am, e un antialcoolic convins.

Doi, am rămas marea timidă din „adolescența-cu-coşuri-pe-față“ şi nici până în ziua de astăzi nu m-am deprins cu celebritatea. Nu vă imaginați cât îmi este de incomod să trec pe sub arcurile de triumf, pe care succesul mi le aşterne la picioare.

Trei, n-am mințit cu pana niciodată. Urăsc hoția, iar minciuna, cea mai acută formă a ei, o urăsc înmiit. Căci, admiteți, minciuna înseamnă furt de adevăr.

Patru, plâng umăr la umăr cu personajele mele nedreptățite. Mă revolt odată cu ele, îmi creşte inima când se îndrăgostesc şi-mi îmbrac hainele cernite, dacă îşi dau obştescul sfârşit. Deşi, asemenea unui chirurg, fac tot posibilul să le mențin în viață. Nu ştiu cum să vă spun, ca să mă-nțelegeți, dar, uneori, aş vrea ca întreaga suferință umană s-o pot picura cu pipeta în venele tuturor muritorilor. Pe bază de cartelă, dacă e nevoie, să ajungă la toată lumea.

Cinci, sunt o femeie singură şi-mi place, ca oricărei femei în această postură, să-mi plâng de milă. Exagerez nițel. De fapt, nu-s chiar singură, îl am pe Costică, maidanezul hippiot pe care l-am înfiat. Lui îi citesc, noapte de noapte, producțiile mele artistice şi am învățat, urmărindu-i mişcările atente ale urechilor, să-mi evaluez opera. După ce mă ascultă cu indulgență, mă scoate la plimbare, târându-mă de lesa cumpărată din drepturile de autor.

Şase, am fost căsătorită doar cincizeci de ore şi şaptesprezece minute, şi vă rog să mă credeți, fiecare secundă a fost o veşnicie. După divorț, tare aş fi avut poftă să-l întâlnesc pe cel ce a lansat tâmpenia cu „singurătatea în doi“, să-i pot spune câteva. Rochia de nuntă am tăiat-o, patru decenii mai târziu, în fâşii, transformând-o în eşarfe şi în alte chichițe vestimentare pentru Costică. Şi astăzi, peste timp, socotesc că e cea mai înțeleaptă întrebuințare ce i-am putut-o da. Asta-i, am fost o viața întreagă singură şi, în plus, femeie. În această dublă ipostază, singurul orgasm mi-a rămas scrisul.

De ce ați râs, sunt prea cinică? Sau, mă rog, n-ați râs, m-oi fi înşelat eu.

Astea erau precizările. Dau drumul?

În „adolescența-cu-coşuri-pe-față“, ne amuzam pe cinste cu zodiacul. Era o modă, pe atunci. La piață sau în tramvai, cum făceai o nouă cunoştință, erai, pe loc, luat la întrebări. De care zodie aparții? Eu sunt din Gemeni şi se spune că-s destinată artei, literaturii, îndeosebi. De ce să mint, nu mi-ar fi displăcut să fie aşa, să-mi văd trăirile şi angoasele multiplicate în mii de exemplare, să-mi antrenez trompa de țânțar tânăr, să fiu admirată şi premiată. Să vorbesc, din când în când, unor tineri ca voi, simpatici şi recreativi.

Dar anii treceau, unul după altul, aşa cum doar anii se pricep să treacă, iar eu nu reuşeam decât să mă învechesc. Încăpățânat, pixul refuza să facă vreo mişcare. Foile rămâneau albe şi talentul nu se hotăra, cu nici un chip, să le maculeze. Lipsea jarul, să-mi frigă creația.

Cum la vârsta aceea un necaz are musai nevoie de companie, m-am şi îndrăgostit până peste urechi de un asistent de la facultate, un critic literar promițător. Îl sorbeam, evlavios, la seminarii, cu toată intensitatea simțurilor şi mă-nroşeam ca o duzină de raci, când catadicsea să mi se adreseze. Însă, din nefericire, asta se-ntâmpla din an în Paşti.

Respira un aer de cuceritor profesionist, se dusese buhul escapadelor sale cu studente. Eu, biata, aş fi făcut şi pe dracu-n patru să-l determin a binevoi să mă cucerească şi pe mine. Orele cu el constituiau evenimentul săptămânii şi, o spun şi pe asta, numai de dragul său tenul meu a făcut cunoştință cu fardul şi rimelul. Eram, e mult de-atunci, proaspătă şi catifelată ca luna mai care ne spiona, curioasă, din fereastră. Dar toate încercările de a-l atrage se făceau țăndări de zidul gros al indiferenței sale. Sentimentele nu i se lăsau contaminate, nici în ruptul capului, de ale mele.

Şi-atunci, ca un fin strateg ce mă aflam, m-am hotărât să-mi modific tactica. M-am gândit: ce-ar fi să scriu ceva?

Da, da, da, voi scrie ceva trăsnet şi-i voi arăta, să-şi spună părerea, doar e cogeamite criticul literar. Abia aşa îmi va descoperi valoarea. Din respectul literar vor izvorî torente de pasiune şi vom trăi fericiți până la adânci bătrâneți.

În noaptea aceea (mie ideile îmi vin doar noaptea) am înnebunit de fericire, stare pe care bănuiesc că o cunoaşteți. Şi de-atâta fericire, m-am îmbătat cu rom, ca un marinar înainte de a pleca în cursă.

A doua zi, fericirea s-a cam dus dracului. Despre ce să scriu, m-am luat înfuriată, la întrebări? Despre cine?

După frământări de secole, am concluzionat că, pentru a-l termina definitiv pe domnul critic, e musai să redau o întâmplare autobiografică. O experiență personală, cu tonusul unui fapt într-adevăr petrecut.

Uşor de spus. Şi ce anume să scriu despre mine? Biografia îmi era la fel de banală ca a unei muşte.

Am avut nevoie de o nouă porție de rom (a fost ultima oară când m-am îmbătat) pentru a-mi aminti unica povestioară cât de cât interesantă din viața mea.

Dădeam, pentru a cincea oară, la facultate. Un necunoscut m-a tras de mânecă. Îl chema Dan şi avea în el ceva de moluscă asexuată, deşi procrease doi țânci, cum am aflat ulterior.

– Trage un loz, mi-a zis. Dacă-i câştigător, intri la facultate. Dacă nu, nu.

M-am executat şi am câştigat o sumă infimă, dar am câştigat.

Dan a fost parolist şi, iată-mă, în sfârşit, studentă la Litere. L-am mai văzut o singură dată de atunci, aveam o porție comună de drum de străbătut:

– Aici locuiesc, a susurat şerpeşte, căci era cam sâsâit.

Ca să n-o lungesc, sunteți tineri şi răbdarea nu vă prisoseşte, noaptea am sunat la o uşă coşcovită. Mi-a răspuns Dan, nevasta şi copiii îi erau plecați la țară, ce s-a întâmplat, m-a întrebat uimit, ce să se întâmple, nimic, am o datorie de rambursat, şi-a aprins o țigară, m-am dezbrăcat, aruncând hainele de pe mine, şi-a mai aprins o țigară, stinge-o naibii, i-am strigat, m-am apropiat de el, tremura tot, în sfârşit, a stins țigara.

A fost primul bărbat din viața mea. Nu-mi plăcea, era ca o moluscă asexuată, dar n-am avut încotro. Arta cere sacrificii.

Dimineața, am trântit uşa coşcovită, am ajuns acasă şi am scris, dintr-o suflare, istoria cu Dan, lozul câştigător şi restul.

La primul seminar, i-am arătat mica mea creație asistentului critic.

A fost literalmente entuziasmat. Mi-a mărturisit că am un mare talent şi că, îndeosebi, sunt dotată cu o imaginație luxuriantă. Prostul, crezuse că cele scrise erau inventate!

Cum am bănuit, s-a îndrăgostit de mine şi ne-am căsătorit, două săptămâni mai târziu. Din rochia de mireasă, v-am mai spus-o, i-am confecționat eşarfe şi alte chichițe vestimentare maidanezului

Costică, un prieten deosebit de inteligent, ce mă aşteaptă cu nerăbdare, la această oră, în faţa uşii. I-am făgăduit să nu întârzii şi am prostul obicei de a-mi ține făgăduielile.

Ah, să nu uit. Data următoare când mă mai invitați, să puneți pentru el, în sacoşică, două-trei oase de vită, dacă e posibil. Costică al meu se dă în vânt după oase de vită.

Universitatea Matilda

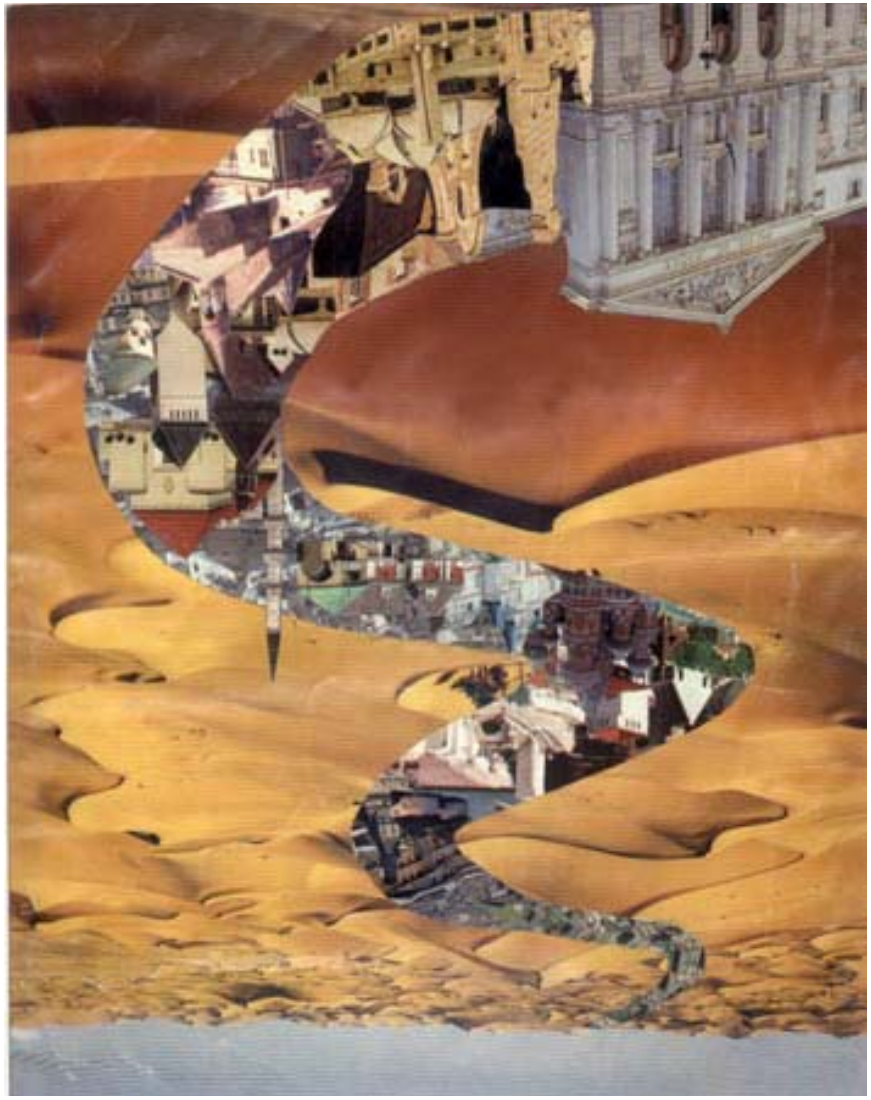

Cel ce-n viața lui n-a audiat, ca student, un curs de filozofie, nu ştie nimic despre marea, adevărata plictiseală, gândeşte Vincențiu, slobozind, în aerul greu al încăperii, un căscat proaspăt (al câtelea?, uitase să le contabilizeze). Căscatul degenerează, după câteva secunde, într-o tuse magistrală, finalizată de un muzical suflat al nasului în batista umedă (of, păcătoasa asta de răceală ce-l vizitează periodic, ca şi cum cohortele de viruşi ar sta cu ochii pe calendar, gata să dea năvală).

Profesorul îşi continuă imperturbabil pălăvrăgeala-i savantă, amestecând, într-o oală mare cât orele de curs, teorii, ipoteze, Kant cu punctualitatea-i proverbială, Marx cu barba-i încâlcită. Minuscul, cu ochii pânditori, pare un exemplar de serie dintr-o expoziție de păsări şi animale mici. Morfoleşte cuvintele între dinți (are trei lipsă, remarcă Vincențiu, rămân douăzeci şi nouă), apoi le amestecă, scuipându-le în lungi fraze, al căror singur efect notabil este că smulg un nou căscat din măruntaiele lui Vincențiu.

*

Renunță să-l mai asculte, recapitulând (a câta oară?, uitase să contabilizeze) iubirea ce-i făcuse țăndări orgoliul. Şi-o aminteşte pe Matilda, în scenele acelea duioase, de un calm domestic: el citind Cehov, ea frecându-şi tălpile cu cremă pentru înmuierea bătăturilor. El punând jos cartea, ea povestindu-i cu duioşie (neîntrerupându-se din operațiunea de înmuiere şi poate, de ce nu, chiar îndepărtare a bătăturilor) despre un amant anterior, păros în sensul bun al cuvântului, adică, voia să spună, cu pilozitate catifelată, parfumată, capabilă să-i maseze fiecare por, care începea pe loc, recunoscător, să vibreze de plăcere.

Şi începutul (cât contează începuturile, oameni buni!) când a remarcat-o pe Matilda purtându-şi pe umeri, cu demnitate, imensul zâmbet, împroşcând trecătorii cu o ploaie fină de parfum. A zărit-o aplecându-se (are puțină celulită, nu se abținuse să gândească), a prins în degetele-i încercuite de inele un melc de pe asfalt şi l-a aşezat (tandru, afectuos) pe o frunză. Vincențiu s-a îndrăgostit pe loc, definitiv, ca o sentință irevocabilă. Dar, între noi fie vorba, care posesor de fire romantică n-ar fi îngenuncheat, în fața unei asemenea scene, străpuns de săgețile lui Cupidon?

*

După o vreme a aflat că nu doar melcii constituie obiectul tandreții sale, dar asta e deja altă poveste, cu care i-a fost greu să se deprindă, dar s-a deprins. S-a învățat ca, la două săptămâni, precum avansul şi lichidarea, Matilda (călită în infidelități) să se lase pradă respirației gâfâite a hormonilor. Spera (da, da, nu râdeți, mereu speranța) ca într-o zi (cât mai curând, pe cât posibil) Dumnezeu să echilibreze partida, aşa cum doar el se pricepe să echilibreze. Se ruga, implora cerul, pentru un divin „*penis captivus*“. Eh, ce-ar mai fi râs el în ziua aceea, când i-ar fi examinat, cu ochiul neîndurător de analist, pe el şi pe ea acuplați pe vecie.

Însă blestemul sexual a refuzat să pogoare asupra celor doi păcătoşi, impropriu zis doi, pentru că doar Matilda rămânea pe poziție, al doilea combatant fiind, cu rigurozitate, rulat.

*

Vincențiu îşi dezlipeşte anevoie ochii de pe imaginea pe care Providența, încăpățânată, i-o refuzase, doi ani încheiați. Îşi trece privirea în dreptul profesorului care, brusc, începe să tuşească (ce naiba, s-o fi molipsit?) şi-i remarcă sacoul de culoarea scorțişoarei, aşa cum visează el pielea femeilor gata de dragoste. Ce-o mai fi ştiind şi filozoful ăsta despre iubiri şi trădări, despre viață? – nu rezistă ispitei de a se întreba, îndreptându-şi din nou gândurile spre Matilda.

Şi-o aminteşte în zilele de joi, cu şedințele-i interminabile de paranormal, dianetică şi celelalte.

– Cred în reîncarnare, spuneau dinăuntrul ei cunoştințele acumulate, neuitând să-şi treacă în revistă diversele întrupări de-a lungul secolelor: ceva ducese, neveste de exploratori, stareță la diferite mânăstiri. Fusese de toate, la viețile ei.

Vincențiu îşi aminteşte reproşul suav, pe care Matilda i-l administrase dintotdeauna, zi de zi, o dată la şase ore, ca antibioticul unui suferind:

– De fapt, obiectiv vorbind, nu te-nşel, ci te completez, şi n-aş face-o dacă n-ai fi procedat aidoma într-o viață anterioară.

Şi, pentru că Vincențiu dovedea o insistență demnă de un țânțar, îi preciza şi perioada. Fiind cam scurt de memorie, fusese înştiințat ca a înşelat-o (metodic şi laş) în perioada 1540-1564 (pe când, reținești, erau căsătoriți, uniți în fața preotului) cu exact 43 de femei, din care se cade să amintim, pentru că tot trăim în era preciziei, o marchiză, 3 contese, o croitoreasă cam plinuță, ca să nu spunem de-a dreptul grăsană (da, da, croitoreasă) şi, pe deasupra, (oare mai era necesar?) o nevastă de temnicer, mult prea brunetă, cu două şuvițe cârlionțate de păr, țâşnindu-i, ca două perii, din nasu-i borcănat.

Ce mai, o morsă cu rochie. Iar ea, neconsolata Matilda, era, la timpul acela, o contesă foarte în banca ei, asediată de aprigi cavaleri ce-şi încercau tăria lăncilor în castelul care a rezistat, spre lauda sa, a rezistat întruna. Aşteptându-l, înmuiată în lacrimi, să-şi isprăvească naveta-i istovitoare între iatacurile feluritelor contese şi neveste de temniceri cu, o spunem cu toată jena, prea mult păr în nasurile borcănate.

*

Vincențiu îşi pironeşte ochii de chipul profesorului de filozofie, aşteptând parcă să i se metamorfozeze nasul cârn într-unul borcănat, de consoartă de temnicer. Dar omul îşi extirpă, în continuare, cuvintele, cu singura menire de a-i intra pe o ureche şi a-i ieşi pe cealaltă.

Căscatul, degenerat în tuse, iese iar la suprafață, prea târziu pentru ca mâna să-l poată stăvili, isprăvindu-se în acelaşi suflat muzical al nasului în batistă.

*

Îşi canalizează, iarăşi, gândurile, spre insondabila Matilda, pe care doar bunul Dumnezeu va putea-o descifra vreodată, cu un serios efort divin, de bună seamă. Îşi înfige două degete în memorie şi o extrage senină, primăvăratică, la a doua lor întâlnire, de 1 martie (ce martie fericit, cel mai fericit!).

El i-a dăruit flori (oh, ce lipsă de imaginație!), iar ea, în replică (nu putea rămâne datoare, risca să plătească într-o viață viitoare) îl dezbrăcă, jos nădragii, băieţaş, şi-i înfăşură, în jurul organului, migălos şi delicat, o ață alb-roşie.

Apoi făcu două fundițe, după datină. Îşi contemplă opera, ce spui, frumos mărțişor, şi el aprobă, frumos, măcar atâta simț estetic avea şi el.

*

Profesorul de filozofie clipeşte tot mai des. A obosit. Câteva minute, şi orele de curs se isprăvesc.

*

Şi-o aminteşte, grăbit, în ziua în care, sătul de parfumul migdalat al înfrângerii, ceruse să i se aducă pe tavă o viață nouă. Ziua când s-a-nțelepțit, asemeni unui Prometeu, grăbit să-i tragă vulturului un picior undeva. I-a spus, în sfârşit, pa, iubita mea, ai dreptate, iubita mea, o să-mi lipseşti, iubita mea, lua-te-ar naiba, iubita mea.

Gândurile lui Vincențiu se mişcă leneşe, acum, ghiftuite, ca o cireadă întoarsă de la păşune. De ce trebuise, oare, să bea tot butoiul, ca să-şi dea seama că vinul e prost?

*

Glasul profesorului de filozofie îl ridică de subsuori, asemeni unui colac de salvare, trăgându-l dintre gânduri:

– Domnule Vincențiu, în lungile dumitale peregrinări prin universitățile acestei lumi, ai auzit câte ceva despre problema fundamentală a filozofiei?

Un căscat (al câtelea?) depăşeşte baricada buzelor, metamorfozându-se într-un sonor suflat al nasului în batistă, leoarcă de-acum. Câteva reprize ascuțite de zgomote iuți, repezite, zgâlțâie liniştea sălii de curs.

– Mda, nu-i rău deloc. Mulțumesc, ia loc. Cred că asta-i tot ce-ai avut de spus.

Cocteil cu savanți români

S-a strâns toată şleahta-n păr, se putea altfel, mormăi dezgustat Profesorul, croindu-şi anevoie cale prin desişul de urale şi aplauze. Da, reluă cu o schimă scârbită, şi-au târât cu toții stârvurile în Marea Sală a Universității, gătită şi mirositoare ca o cocotă de lux.

Îhî, au venit, îşi repetă în sine, ca şi cum gândul s-ar fi lovit de pereții încăperii, revenind, aidoma unei mingi de tenis. Şi-au îmbrăcat sclifoseala în costumul de duminică, iar cuconetul s-a înarmat cu binocluri, ce vrei, deprinderi femeieşti. Nu puteau rata spectacolul înfrângerii mele definitive, circul scoaterii la pensie, pe motiv de vârstă înaintată. Vârsta, asta contează pentru nătărăii ăştia, vârsta. Am şaptezeci de ani şi mă simt tânăr ca la treizeci şi cinci. Vârsta, făcu, încă o dată, cu lehamite aristocratică.

Nțțțț, a sosit şi mucosul ăla de asistent, şef de sindicat, dacă nu mă înşel, care se pisicea pe lângă mine, vedeți dom' Profesor, v-am aranjat o retragere festivă, pe sprânceană, ca să zic aşa, nu va lipsi şampania, nu-mi mulțumiți, aşa e omeneşte, auzi, să-i mulțumesc. Mai degrabă îmi dădea ghes inima să-l croiesc nițel cu nuieluşa peste bucile goale.

Ha, şi-a făcut apariția şi Rectorul, nereuşit ca propria-i ciornă, cu fața nemulțumită, de pocherist căruia nu i-a intrat cartea. Capul i se bălăngăneşte spre stânga şi spre dreapta, îngânând ritmul cuvintelor. Oho, îmi omagiază personalitatea de excepție, ce să zic!? Ipocritul! Nu-mi iartă nici acum, după douăzeci de ani, că i-am suflat, ca un meseriaş, puicuța, deşi eram cu mult mai bătrân. Blegul, nu se pricepe deloc la femei, dacă-şi închipuie că vârsta a fost vreodată un atu. În treacăt fie spus, n-am vrut decât să-i crape ficații puțintel, nu-mi plăcea deloc tipesa. Sforăia ca un marinar marcat de viciu şi nu se dezlipea de ciorapii flauşați, nici măcar când făcea amor.

Uf, nu putea lipsi antipaticul ăla de la *„Cronica Zilei“.* Parcă văd că va scrie în ziar că am o pată de ulei pe rever şi m-am scărpinat de patru ori în urechea stângă.

Blitz-urile săgetară cerul încăperii, imortalizând momentul. Profesorul şi Rectorul se prinseră în menghinele brațelor, simulând o îmbrățişare sinceră.

Rectorul zâmbi fotografilor, prezentând, cui avea chef să privească, două rânduri paralele de dinți, drepți ca unghiile picioarelor. Aplauze peste sală, în revărsări furibunde.

În fine, Rectorul îmi dă cuvântul, ce galant, vă rog, domnule Profesor, suntem mişcați, în vreme ce privirea sa spune explicit, mişcă, naibii, hodorog nesuferit, ghiuj afemeiat.

Mă apropii de microfon, instrument deprins să se sufle în el vorbe memorabile. Hm, exact fondul lacrimogen lipsea, bocitoare de profesie ce-mi sunteți.

Domnilor, încep uşor, doamnelor, continuu în forță, mă bucur că sunteți aici (aiurea!). Emoțiile mă copleşesc (pe dracu!).

Aplauze proaspete îmi decapitează cuvântarea. Le simt în timpane, în stomac, le simt acre, în nări.

Să continuu, mulțumesc. În unele triburi africane, există un obicei. Bătrânii sunt urcați, cu de-a sila, în copac, iar tinerii scutură, cu putere, trunchiul. (Unde oi fi auzit asta? Pe *Discovery*?) Cei căzuți sunt omorâți fără milă. Celorlalți li se cruță viața. Îmi pare rău de şampanie şi celelalte, dar eu refuz să mă urc în copac.

O tăcere grea se înstăpâni în încăpere. Profesorul îşi împinse spre uşă trupul costeliv, croindu-şi anevoie cale prin desişul de trupuri, duhnind a parfum şi sudoare.

*

Dumnezeule, cât norod s-a adunat în Sala Mare a Universității, pentru a petrece în lumea celor pensionați rablamentul ăsta de Profesor, îşi spuse Rectorul, aranjându-şi, încă o dată, nodul indisciplinat al cravatei.

La dracu şi cu obligațiile astea! Nu puteau derula asemenea porcărie şi fără mine. M-au târât până aici, să văd trăgând pe dreapta *kitsch*-ul ăsta umblător.

Uite că apare Profesorul, jalnic personaj de operetă, cu osatura-i reumatică, învelită în țoalele astea ultimul răcnet, recunosc. Poftim, cui trebuie să-i omagiez personalitatea de excepție! Nu-mi iartă, ticălosul, nici acum, că, de zeci ani de când s-a recăsătorit, mi-am făcut din nevastă-sa amantă. Ingratul, ar trebui să-mi mulțumească. Eu o preludiez, iar el – brrr! brrrr! – scabroasă viziune.

Nici zărghitul ăla de la *„Cronica Zilei“* nu putea lipsi. Parcă şi văd că va scrie în ziar că am părul dat cu briantină şi mustața *à la* Clark Gable. Dar cine-l mai ține minte pe Clark Gable?

Ce naiba, am surzenie selectivă, se aplaudă, să aplaud şi eu, nu pot face notă discordantă! Să-l strâng niţeluş la piept pe dom’ Profesor. Drace, cât de rău miroase, parcă îşi face antrenamentul pentru viitoarea stare de cadavru!

Hop, fotografiile! Să rânjesc o țâră, urmează moşul la cuvânt, dom’ Profesor, suntem mişcați (of, burtologia asta!) hai, jeg senil, plimbă-ți limba perversă, spune ceva, că se face târziu!

Şi-n timp ce Profesorul glăsui, Rectorul îşi focaliză privirile pe geam. Câțiva fulgi de nea se zbenguiau în văzduh, se urmăreau, îşi dădeau cu tifla. Peste douăzeci de minute fix, ba nu, nouăsprezece, soția Profesorului mă aşteaptă în maşina parcată în fața grădinii. Pe toții zeii, amor în maşină, de ce nu, am cincizeci de ani, sunt încă foarte tânăr.

Cum aşa, s-a isprăvit, gata? Unde a dispărut Profesorul? Şi de ce e aşa linişte? Dă-i naibii, să nu-mi bat capul. Mai bine o întind. Până în fața grădinii, nu fac mai mult de zece minute.

„Cronica zilei“ / Nr. 2312 din 19 ianuarie 1995 – Serie Nouă.

Pagina 1: «PROFESORUL ŞI RECTORUL, DOI MARI PRIETENI, DOUĂ GENERAȚII DE SAVANȚI ROMÂNI»

„O asistență numeroasă, compusă din somități ale vieții ştiințifice româneşti, cadre universitare şi studenți, a ținut să omagieze, ieri seară, în Sala Mare a Universității, personalitatea de prim rang a Profesorului, retras la pensie după istovitoarea şi fructuoasa muncă de o viață şi ceva. Evenimentul a fost stropit din belşug cu şampanie şi garnisit cu alese cuvântări.

Profesorul şi Rectorul, doi mari prieteni, simbolizând două generații de savanți români, s-au îmbrățişat îndelung, înfrângându-şi cu greu emoția.

Distinsul profesor purta un superb costum bleumarin, ce-i completa ținuta maiestuoasă. Pe reverul stâng, ca un grăunte de cristal, strălucea o mică pată de grăsime. În timpul discursului Rectorului, din pricina temperaturii momentului, Profesorul nu şi-a putut cenzura gesturile, scărpinându-se, continuu, în ureche.

Prestanța-i de magistru contrasta plăcut cu aerul de june prim al Rectorului. D-sa avea părul dat cu briantină şi mustața oprită din creştere, *à la* Clark Gable, pentru cine-l ține minte pe marele actor. În timpul discursului Profesorului, care a abordat, printre altele, unele aspecte ale vieții tribale din Africa (se pare, ultima temă care-i acaparează cercetările), Rectorul şi-a consultat, în câteva rânduri ceasul.

Din nefericire pentru toată lumea, Profesorul a fost nevoit să se retragă înainte de cocteilul organizat în onoarea sa, fiind victima unei indispoziții, sperăm, pasagere.

În ediția de mâine vom reveni cu un reportaj de amploare, ilustrând acest eveniment, deosebit de important.“

Soții Smith, din Bucureşti

Într-un apartament din centrul Bucureştiului, domnul Smith citeşte un ziar de seară. Cu o țigară lungă şi parfumată în mâna stângă, soția sa îşi repartizează atenția între ecranul calculatorului personal şi al TV-ului. Pe ultimul, un Kevin Costner plictisit pare pus pe spart inimi. În colțul scăpat de vederea luminii discrete a lămpii, focul căminului arde împăcat. Cu blănile bătând în roz, hamsterii din vasul de sticlă dorm, ghemuiți unul în celălalt.

Dacă povestirea ar începe aşa, singura exagerare ar fi „un ziar de seară“, specie inexistentă în România.

Chiar dacă răutăcioşii s-au îndoit, căsnicia Smith-ilor dăinuie de mai bine de un deceniu. În pofida intemperiilor, fără de care nu am şti, în definitiv, câte parale face seninul.

Smith-ilor le este cu atât mai stimabilă longevitatea, cu cât fragmentele fericitului lor conglomerat nu-s ținute alături de liantul ştiut: copiii. Nu trebuie trasă concluzia pripită că doamna Smith ar fi lipsită de calități de mamă. Sau că funcția dumisale de reproducere ar scârțâi pe ici, pe colo. Patroană a unei case de modă, pur şi simplu a socotit că nu a sosit momentul. Poziția din societate îi pretinde toate variantele simpaticelor eforturi mondene şi, oricum ar fi întoarsă problema, nu se poate învârti (ca pe o ghioagă inestetică) ditamai burtoiul de gravidă printre miniştri, bancheri, prefecți şi biznismeni. Deci, copilul să mai aştepte. Poate fi întrebată şi Kim Basinger: nu-i fain ca mamă la patruzeci de ani?

Nici domnul Smith, ocupat până peste cap cu afacerea sa de decorări interioare, nu pare grăbit. Dacă cineva ar deschide uşa micii săli de gimnastică din stânga băii, l-ar putea surprinde încordându-se în flotările bisăptămânale. Ca pe orice bărbat trecut de patruzeci, burta îl pândeşte, amenințătoare, ca un tâlhar la cotitură.

În familia Smith, legendară este absența scuzelor, clocite când unul din parteneri are un program propriu. Oare şi-ar avea rostul scuzele? Nu recunosc experții în ale cuplului că este contraindicat ca soții să fie mereu nedezlipiți, mână în mână? În rarele momente când (aproape involuntar!) sunt rostite cuvinte ca „trebuie să plec, ceva neprevăzut, un telefon urgent“, ele sunt primite de o pereche de urechi indiferente.

Trebuie pomenit, totuşi, micul seism cunoscut cândva de domestica lor armonie. E un fel de a spune, pentru că „mic“ pare acum, privit de pe piscul ridicat de timp.

Din primii bani economisiți şi o moştenire la fel de binecuvântată pe cât de neaşteptată, soții Smith şi-au cumpărat două automobile. Pe atunci, retina românului, proiectată pentru Dacia, începea să se dezmeticească între mărcile străine. Smith-ii şi-au ales un BMW galben şi un Jaguar grena. Cumpărate la *second hand,* dar asta nu putea fi remarcat decât de cusurgii.

BMW- ul vădea, în ciuda originii germane, un temperament latin. Doar calmul doamnei Smith îl putea înfrâna. Merita privită pilotând, cu fereastra deschisă, încredințându-şi pletele roşcate curenților de aer. Antrenat în fluturări dezordonate, părul îi accentua senzația de liberate.

Nu după mult timp de la cumpărare, ambele maşini au constituit garanția unor credite bancare. Nimic mai firesc. Cum altfel se poate isca o afacere?

Când totul mergea perfect: incidentul! Iată-l decupat din carnetul de încercări literare al bătrânei *lady* Smith, mama domnului Smith:

„Ecranul televizorului întârzia bătrâneşte, înainte de a-şi arăta, ca pe o comoară scumpă, imaginea. Înaintea textului ce urma să fie citit, figura crainicului se încărca de o severă gravitate. Pe obraz, un norocos smoc de fire de păr scăpase miraculos de trecerea aparatului de ras. Două degete nervoase băteau un secret mesaj morse, nu se ştie cui adresat.

– În centrul Capitalei, începu crainicul, la orele serii, s-a produs un grav eveniment rutier. Un automobil marca BMW, de culoare galbenă, condus de un bărbat, s-a izbit frontal de un Jaguar grena, pilotat de o femeie. În urma coliziunii, ambii conducători au decedat, eforturile medicilor de la Spitalul de Urgență dovedindu-se zadarnice. Cauzele accidentului rămân necunoscute.

Unde ați plecat voi, suflete dragi?“

Din fericire, bătrâna inimă a bătrânei *lady* Smith a sărit degeaba din loc. Ultima întrebare nu numai că încarcă textul cu un patetism nelalocul lui, dar este şi complet nejustificată. Pentru că, dacă încercata lady Smith ar fi trecut peste emoție (totuşi, scuzabilă la o mamă!) ar fi remarcat un lucru, în ciuda simțului de observație tocit de vremuri. *Anume, că BMW-ul era pilotat de un bărbat, iar Jaguar-ul de o femeie*. Ar fi trebuit să-şi amintească (biata femeie, ce uşor ne vine să vorbim!) că cei doi soți nu-şi schimbau între ei automobilele, considerându-le lucruri prea personale pentru a fi împrumutate. A-ți înstrăina, chiar temporar, maşina era la fel de grav cu a-ți schimba clubul frecventat, de pildă.

Pentru că asupra victimelor nu s-au găsit certificatele de înmatriculare ale vehiculelor, poliția a tras concluzia firească: limuzinele au fost furate. De aici provenea neîndemânarea la volan, a murmurat ca pentru sine, inspectorul Brown, printre dinții prea ocupați cu un trabuc din colonii. Fiecare automobil îşi

are structura proprie mecanico-afectivă. E o nebunie să conducem o maşină necunoscută, a declarat el unui cotidian de seară, scuturând, ca pe nişte concluzii, scrumul trabucului.

După definitivarea anchetei, inspectorul Brown a sărbătorit, în apartamentul descris în prima pagină, primirea despăgubirilor de asigurare. Grație pilelor de gentleman, sumele primite au depăşit simțitor valoarea automobilelor. Poate de aceea, cei doi năpăstuiți păreau, uşor-uşor, să-şi revină din şoc. Bine că a trecut, a filozofat inspectorul Brown, cooptat ca partener de afaceri al firmei Smith-ilor. Să dăm pe gât afurisita asta de şampanie.

Bine că a trecut, îl îngânară soții Smith, ghemuindu-se unul în celălalt, după exemplul hamsterilor roz din borcan. În cămin, focul părea însuflețit de o vigoare nouă, mult mai motivată.

Doar o gazetă de scandal, ce-şi procură substanțele nutritive din pacea căminelor, părea să tulbure, la un moment dat, seninul, atât de apreciat acum. Era încredințată tiparului o versiune proprie, imposibil de admis.

Anume că, în apartamentele extraconjugale ale celor doi decedați în accident, s-ar fi aflat chiar soții Smith, în următoarea combinație: dumnealui cu amanta, iar dumneaei cu amantul. Se mai scria acolo că fiecare maşină a fost împrumutată de proprietar pentru nişte cumpărături fugare. Jaguarul a fost împrumutat de domnul Smith amantei sale, iar BMW-ul a fost pasat de doamna Smith amantului său. Doar întâmplarea, mereu pusă pe şotii, a vrut ca cei doi amanți smith-ieni să ciocnească între ei maşinile.

Această versiune, bizară şi jignitoare, era susținută de câteva fotografii, făcute printre jaluzele. Se vedea de la o poştă că erau trucate.

Cu un britanism cunoscut pe dinafară, cuplul Smith nu s-a coborât până la a acționa în justiție respectiva fițuică de scandal.

Un mod de acțiune a legii compensației în familie

– Te-ai adâncit în fotoliu, ca şi cum ai fi primit în braţe o greutate peste puterile tale şi-acum încerci să-ţi alegi o expresie potrivită situaţiei. Asta cere eforturi, întrucât te afli pentru prima dată într-o astfel de situaţie. Nu din cauza foamei scobeşti cu linguriţa în borcanul cu miere, ci ca să câştigi timp şi pentru a da de lucru stomacului care, gelos că l-ai neglijat, cârâie întruna.

– Dacă refuz?

– Tatonezi terenul. Nu te-aş sfătui să refuzi. Las copilul şi fac un tămbălău... Cred că-ţi este ultimul lucru necesar, în momentul ăsta. Mare om de afaceri, şef de partid, şi nu un partid oarecare, ci unul după care întoarce lumea capul pe stradă. Vin alegerile, mâine-poimâine, aşa că, „*Da svidania*, Parlament / Tu, Guvern, rămâi cu bine! / Mişcaţi ţara mult prea lent /“... Ultimul vers, caută-l tu.

– Uiţi că am familie, cum poţi fi aşa de...

– Ce dulce vorbeşti, ungi cuvintele cu zahăr vanilat. Ai o impresie greşită despre memoria mea. Desigur, n-am uitat că ai familie şi încă una respectabilă. Cred chiar, dacă-mi este permis, că e pentru tine un dezavantaj în plus.

– Ştii ce? Hai s-o considerăm o piesă din colecţia ta de glume. Uităm tot, încălecăm BMW-ul şi trei-patru zile navigăm în şampanie, pe undeva la munte sau la mare! Alege tu locul!

– Eşti cam bădăran, domnule magistrat, nu-i semn de bună creştere să întrerupi o distinsă domnişoară. Sperasem, credulă ca un cârd de gâşte, că bronzul ţi se trage de la ultra-violete. Acum, însă, te suspectez de o ascendenţă de-a dreptul ţigănească.

– Nu permit nimănui să-mi vorbească aşa. Nimănui, pricepi? Ce, sunt fraierul tău?

– Sincer? Eşti!

– Şi ce-ai spune dacă n-aş recunoaşte nimic? Chiar aşa, o să neg, ce copil, care copil, nu, domnule, n-a rămas cu mine, mă faceți să râd, ha, ha, ha. O fi rămas însărcinată, turturica de ea, cu prietenul ei, mucosul ăla de nouăsprezece ani, am pus cumva un an prea mult? Te rog să nu uiți, scumpă domnişoară, că am o mulțime de prie...

– Prietenii tăi nu-s siguri, duşmanii, însă, da. Ia-o ca un sfat, nu conta prea mult pe primii. Fii realist: o să iasă scandal. Iar viitorul tău, atât de roz, acum, se va decolora într-un gri care nu te avantajează. Copilul e al tău, fiindcă eu am vrut să fie al tău. Pe hârtiuța asta, e rezultatul consultului medical. Priveşte: „Sarcină, luna a treia“. Uitasem să-ntreb: ce-ți doreşti, băiat sau fată? Îți spun ceva literele A, D, N?

– Scorpie... Am crezut că între noi este ceva curat, sincer. Nu mai poți avea încredere în ni...

– Relație curată, sinceră, nu prea găseşti între o fată de douăzeci de ani, zveltă, inteligentă, tulburătoare (găseşti că mă laud puțin?) şi un bărbat de cincizeci, şarmant, dar cu un şarm suficient de boțit (hai, nu te supăra, mă priveşti cu un sfert de retină, faci economie). Ba chiar, nu te supăra, îmi rămâi dator. Te uiți la mine scârbit, ca la o dâră de melc.

– Mă îngrețoşezi. Dator, ție? Obraznico, ți-aş fi putut fi tată!

– Regret. Am consolarea că mi-ai fost amant. Opinez, dacă-mi este permis, că nobilul tău laringe nu e cel mai în măsură pentru a fabrica insultele pe care, de altfel, urechile mele refuză să le audă. Am aflat că, în unele cercuri, te făleşti că n-ai lăsat nefructificate nici măcar farmecele rudelor de grad inferior, e vorba de femei, desigur. Da, pisoiule, ca să reiau, îmi eşti dator vândut. Am făcut şcoală cu tine, naivule, te-am călit. Acum eşti numai bun pentru Guvern, Parlament, confruntări diplomatice. Dacă

stau bine şi mă gândesc, chiar țara îmi e nițel îndatorată pentru că, nu-i aşa, nu-i putem încredința hățurile oricui.

– Târfă ticăloasă!

– Nu atât de târfă, pe cât de ticăloasă. Aceleaşi cuvinte se pot spune şi la adresa politicii, alta căreia îi acorzi atenția extraconjugală. Of, nu-mi place deloc cum arăți. Pe toată suprafața buzelor, saliva îți dă în clocot. Un coniac ți-ar face bine. Nu, nu te deranja, se poate, tânăra generație îşi are obligațiile ei. Ca de obicei, nu? Cu gheață, lămâie şi puțin Martini... Pardon, coniacul se bea cald.

– E bun, te pricepi să-l prepari. Să-mi laşi rețeta, dacă tot ne despărțim. Adică nu, nu mi-o lăsa, n-am gusturi bătute în cuie, voi găsi o altă compoziție. Of, toate-s vraişte în mine. Spune, în fond, ce doreşti?

– Să stăm hopa la masa tratativelor. Să-ți aprinzi pipa şi să negociem. Avortez, dar am prețul meu. Să nu crezi că mi-e uşor. Doar e vorba de fructul iubirii noastre.

– Câtă suferință se citeşte pe chipul tău...

– Pe deasupra, îți dau şi compoziția cocteilului. Vezi ce-i aia mărinimie?

– Văd, noroc de tine. Zi, repede, cât vrei. Mi se-ntoarce stomacul pe dos de la toată povestea asta.

– Ai stomacul prea sensibil. Față de ce te aşteaptă...

– Aşa-mi trebuie, dacă mă încurc cu... Şi doar am fost avertizat că n-ai scrupule şi te dai în vânt după tot ce poartă pantaloni.

– Alte surse te-ar fi putut informa că nu mă dau în lături nici de la purtătoarele de fustă. Două garsoniere, exclus periferia, plus două limuzine, asta vreau. Ce-i cu tine, iar ți-e rău?

– Ai înnebunit? Atâta bănet...

– Maşinile pot fi româneşti, cred că observi că nu-s mofturoasă, dar nu se admit vechiturile, iar o garsonieră poate fi nemobilată.

– Nici nu poate fi vorba, exclus.

– Cursul intensiv de viață nu se include în preț, nu ți-l pun la socoteală. Ştii, pentru mine, recompensele pot fi şi morale.

– O garsonieră şi o maşină nu-s de ajuns? Chiar eu, cel de azi, am început cu o bişniță modestă în Turcia şi Polonia, prin 1990. Nu mă jupui, un automobil şi o garsonieră sunt un preț rezonabil.

– Îmi place că ții la preț, progresezi, văzând cu ochii. Cred că vei fi un mare câştig pentru națiune. Regret că trebuie să te dezamăgesc: spre deosebire de gusturile tale, prețul meu este bătut în cuie.

– Eşti lacomă.

– Aş zice că puțin practică. Uiți că-s o studentă oarecare, că locuiesc într-o mizerie numită cămin. Familie nu am, cine vrei să se îngrijească de viitorul meu?

– Sunt onorat că m-ai desemnat pe mine. Totuşi, două...

– Eram sigură c-o să-ți revină umorul. Am nevoie de două garsoniere, pentru că, deocamdată, un apartament îmi este prea mult. Dar, dacă mă căsătoresc, lucru mai mult ca sigur, la calitățile mele, o garsonieră va fi prea puțin. Şi-atunci, voi putea schimba cele două garsoniere pe un apartament cu două camere.

– Şi autoturismele?

– Fiecare soț, cu maşina lui. Dacă se întâmplă ca alesul să fie şofer începător, îmi poate strica discul de ambreiaj. Şi n-am nici un chef să-mi distrug armonia conjugală pentru un nenorocit de disc de ambreiaj.

– Uite ce mă enervează: ce fel de bărbat iei tu, vine cu mâna goală într-o căsnicie, n-am înțeles, vrea să fie întreținut? Nu-i este, cât de cât, ruşine, nesim...

– Iubitule, eu doresc să mă căsătoresc din dragoste, nu din cine ştie ce interes meschin. Îi ofer tot confortul, toate facilitățile, contra afecțiunii sale. Drept cine mă iei?

– Te rog să mă ierți. Din viteză...

– Bine, bine, se mai întâmplă. Ptiu, ia priveşte pe geam ce s-a mai pus pe tunete şi fulgere, zici că văzduhul, mânios, împroaşcă sudălmi. Ei, batem palma?

*

– Azi l-ai întâlnit?

– Chiar în seara asta. Păcat de geniul lui, prea l-a dat pe mâna băuturii.

– Nu înțeleg de ce nu se-ngrijeşte nimeni de el, cel mai talentat şi galonat scriitor român contemporan. Uneori, chiar...

– Nu chiar nimeni. Bunăoară, în astă seară, la restaurantul Casei Scriitorilor, femeia de serviciu...

– Nu cred că femeia de serviciu este cea chemată ca, în astfel de situații dificile, să...

– Poate fi, în anumite cazuri. Văzându-l cherchelit şi antrenat de o vervă gălăgioasă, l-a umflat de guler şi l-a proiectat pe trepte, marş afară, bețivane, eşti o ruşine pentru cârciuma noastră.

– Cum îți permiți, inculto, țață analfabetă, sunt cel mai mare scriitor din România. O să mă plâng...

– Poți tu să fii şi polițistul din cartier, pe mine nu mă sperii, n-ai decât să te plângi oricui.

– I-a mai trântit câteva cuvinte în nas, o dată cu uşa. Să-l fi văzut cum arăta, îmbrăcat ca un ofițer în concediu de odihnă. Îşi învârtea, descumpănit, ochii, asemeni unui călător urcat în metrou ce vânează un scaun liber. Se îmbătase aşa de tare, că-şi mişca picioarele fără să înainteze. Mergea pe loc şi spurca muzele, care-i ofereau aceleaşi statice imagini stradale.

– Pe cât de slab e în fața femeii de serviciu, pe atât de curajos e cu muzele. Mai torn? Am avut o zi grea.

– Noroc, tată. E un cocteil reuşit. Nu ştiam că te pricepi şi la băuturi.

– Mă ucid mârlanii ăştia, de unde or fi avut bani de-o vilă lângă noi. Închide tu fereastra, li se bâțâie difuzoarele țigăneşte. Şi guristul face promisiuni fără acoperire unei anume Claudia. Hm, Claudia, un nume căruia nu-i puteai reproşa prea multe.

– Dacă mai înghiți mult pomelnicul ăsta sonor de prenume muiereşti, ajungi misogin.

– La drept vorbind, cred că deja sunt.

– Pssst! Să nu te audă mama, doar ştii că e o feministă sadea. Parcă o şi aud, tunetele de afară sunt floare la ureche pe lângă...

– Doarme, la ora asta. Ştii că o viață întreagă m-am chinuit s-o adaptez propriului meu fus orar.

– Eşti obosit şi nervos. Sunt fiul tău, te simt. Ştiu că de la bani ți se trage. Aşa eşti tu, când faci afaceri proaste, te necăjeşti prea tare. Doar ştii că, în ansamblu, întotdeauna câştigi. Nu vreau să te văd trist. Eşti bogat, putred, se zice. Banul, ăsta, da, atu.

– Da, mor după atuuri. Ce alură de soldat străpuns de lance are dopul, traversat de cârlionțul metalic al tirbuşonului. Ai desfăcut sticla cu vinul ăsta...

– Minunat, absolut minunat. Îndată îți torn. În schimb, eu am avut o zi excelentă.

– E o compensație. Dacă tatăl pierde într-o parte, fiul câştigă în alta.

– S-a nimerit să fie şi ziua mea de naştere. Ai uitat, înainte nu uitai. Împlinesc douăzeci de ani.

– Nu ştiu de ce credeam să ai doar nouăsprezece. Adevăru-i că mi-am neglijat familia, într-un chip nepermis. Biznisurile şi politica îmi sug tot timpul. Abia acum văd cât suntem de străini. Ne întâlnim la câte un pahar şi asta nu se întâmplă mai des de o dată pe lună. Trec pe-acasă aşa rar...

– Nu te îngrijora, are cine uda florile. În schimb, eu te simt apropiat. Cred că şi semăn foarte mult cu tine.

– Fizic, îndeosebi. Amândoi purtăm părul lung şi ochelari de soare. Unii prieteni cred că aşa ai şi venit pe lume, la maternitate, cu părul lung şi ochelari de soare.

– Eu aş spune că nu doar fizic semănăm. În tot ce fac, tu eşti modelul.

– Mă flatezi. Pregăteşti terenul ca să-mi ceri ceva.

– Da şi nu. Nu stă în intențiile mele să-ți stric şi mai tare dispoziția. Totuşi, trebuie să-ți atrag atenția că îmi eşti dator... De ce ai tăcut brusc? Am spus ceva ce nu trebuia? Sau n-am spus ceva ce trebuia?

– Nu se poate! Şi ție, fiul meu, îți sunt dator? Ah, da, uitasem, cadoul de ziua ta.

– Despre altceva este vorba. Datoria este o excursie în Spania. Mi-ai garantat că, dacă dovedesc că pot face bani, ceva palpabil, nu fleacuri, inima ta de părinte mă va catapulta în orice loc doresc pe harta lumii. E vorba de mândria ta de tată.

– S-auzim palpabilul!

– O garsonieră, ce-i drept nemobilată, şi o maşină românească, dar maşină, totuşi. Ambele sunt ale mele, obținute prin forțe proprii.

Chef cu femei urâte

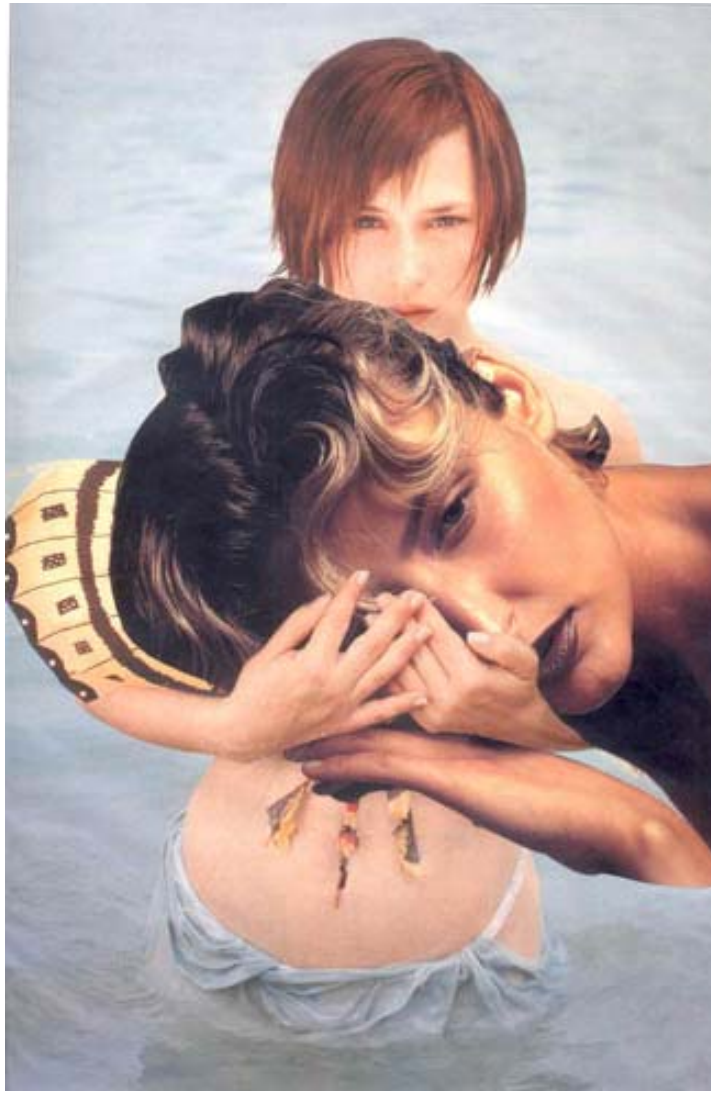

Pianistul a cunoscut-o la un chef cu femei urâte.

Ca să fi avut acces la o astfel de petrecere, în calitate de reprezentantă a sexului frumos, era musai să îndeplineşti o condiție, una singură: să fii în ultimul hal de urâtă. În caz contrar, un ins ce-şi adăpostea condiția fizică sub un strat uniform de blue-jeans te înhăța politicos de aripă, poftindu-te, frumuşel, afară. Şi-n timp ce uşa izbea ferm peretele, câteva cuvinte rostite de la obraz îşi găseau cu uşurință drum spre urechile intrusei:

– Suntem dezolați, distinsă domnişoară, dar ați greşit adresa. Aici are loc un chef cu femei urâte, nu altceva...

Punctele de suspensie lăsau loc oricăror altor presupuneri.

Inventat de studenții de la Arte Frumoase, acest sortiment de sindrofii prinsese rădăcini în oraş. Obiceiul se statornicise: răsfățații muzelor, artiştii de mâine, cei din fiorurile cărora se va plămădi viitorul estetic al țării, îşi dregeau, în acest chip, simțul frumosului.

– Ca să obții frumosul, este absolut necesar să cunoşti la perfecție urâtul, îşi proclamau, sentențios, crezul, lărmuind prin desişul de pahare cu votcă şi femei despuiate de nuri.

*

Privirea exersată a Pianistului a interceptat-o în colțul în care se adăpostise, acoperită de un smalț de timiditate. Pianistul a vâslit voiniceşte din mâini spre ea, dislocând cu greutate blocurile masive de fum de țigară. A încercat, în lipsa altei strategii, un zâmbet, dar nu i-a ieşit decât un amărât de hibrid: jumătate zâmbet, jumătate rânjet. Săru’ mâna, a zis Pianistul, sunt de meserie procurator de emoții

parnasiene. Trec drept un refulat, studiez, cum, desigur, bănuiți, pianul, dar, momentan, am inspirația ascunsă sub crusta groasă a erupțiilor filozofice.

Cuvintele îl picurau, grave ca nişte note de orgă, de sub streaşina şepcii lăbărțate, în care se cuibărise un chip îngust, neras de secole, iluminat de doi ochi mici, fosforescenți.

Are mutră de activist de partid de prin anii ’50, comentă în gând fata, ascultându-i binevoitor fişa personală la minut şi apreciindu-i, la justa valoare, limbuția plină de cursivitate. Îi întinse mâna, privind atent în sus, ca şi cum ar fi dorit să facă recensământul țânțarilor imaginari de pe tavan. În cele din urmă, îşi coborî ochii spre el, înecându-l într-un snop de zâmbete, desfăşurate în aer ca un joc de artificii.

– Sunt Matematiciana. Femeie şi, desigur, urâtă. Studentă la matematică, aşa cum, nu mă îndoiesc, bănuiți.

*

Aerul arctic instalat între ei începu să se înmoaie. Urmă un dans, o pauză de votcă şi încă un dans. Paşii lor se urmăreau anevoie, iar trupurile, mişcându-se gelatinos, păreau că împrumută câte ceva din grația unui cuplu de morse, amorezate până peste urechi. Pianistul îşi lipi trupul încins (un cazan cu smoală) de al ei, apoi se depărtă uşor, plutind aproape, pironindu-şi ochii pe pieptul ce găzduia o inimă, săltând sprințar sub tricoul subțire de bumbac.

*

Pe negândite, cineva a dat semnalul:

– Urmează bătaia cu frişcă!

Şi, într-adevăr, prin aerul gros al camerei, au început să şuiere proiectile de maioneză (frişca lipsea de-un timp din comerț şi era şi scumpă!). Şi-au lansat, unul celuilalt, porții consistente din maioneza respingătoare, părând îmbibată în sudoare (nu ieşise prea bine, se cam tăiase), care le-a intrat în ochi, în urechi, astupându-le nările.

Apoi, ostenit, s-a apropiat de ea, fluturând o batistă albă, pace, dragostea mea, sau măcar un scurt armistițiu, vino lângă mine, insinuează-te la pieptul meu, lipitoarea mea frumoasă, pardon, urâtă.

Şi-au unit buzele lung, kilometric, uşor stânjeniți, la început, cum se întâmplă.

El avea, din cauza țigărilor proaste (țigări de artist, domnule!), o respirație acră, nocivă, pe care şi-o mai dregea cu *chewing-gum* mentolat. Dar (nesperat noroc, Fortuna nu doarme!) nici ea nu stătea mai strălucit la acest capitol, era o fumătoare de carieră.

– Şi aici ne potrivim, au rostit într-un glas, unindu-şi, încă o dată, respirațiile afectate de nicotină.

*

Au mai zăbovit un timp, bârfindu-l pe Dumnezeu şi nereuşita sa creație, omul:

– Eu însămi, dragule, sunt o dovadă a acestei imperfecțiuni, uite ce nasoală sunt!

După care, prinzând aripi, el se hotărî să atace eternul subiect, dragostea, hrănit cu sevă multimilenară dar, în acest colț al discuției, răbdarea femeii n-a mai rezistat, trântindu-i-o irevocabil:

– Teoria dumitale e aşa de expirată, încât, dacă-mi permiți cuvântul, pute de-a dreptul. Orice serviciu de salubrizare ți-ar arde o amendă să te usture, apoi ți-ar arunca teoria pe foc.

Pianistul a rămas răstignit în fotoliu, ca-ntr-o poziție de dambla.

Pentru că-l vedea aşa afectat, fata i-a depus câțiva dupaci încurajatori pe omoplați (bărbat eşti tu?), mărturisindu-i, cu acest prilej, că cea mai sensibilă poezie de dragoste pe care a auzit-o începe cu versurile: „Dacă nu erai tu / Era altul“ şi regretă din suflet că păcătoasa de ținere de minte n-o ajută să-şi amintească şi continuarea care (crede-mă pe cuvânt!) era cel puțin la înălțimea începutului.

*

Pianistul îşi simțea răbdarea erodată, centimetru cu centimetru, de fluxul acela ritmic de cuvinte. Începea să o audă ca prin ceață. Matematiciana avea o conversație de nivel înalt, adevărată gimnastică a minții. Fire sedentară, Pianistul începuse să obosească. Nu-i venea uşor să accepte urmarea (un roman de dragoste, lipsit de capitolul epidermic) dar n-avea încotro. O privi pentru ultima oară, promițându-şi că-şi va da silința să o uite.

– Mi-e tare somn, merg la culcare, Matematiciano. Te superi dacă te visez?

– Nu mă supăr, dar nu te sfătuiesc.

*

Dacă a căutat-o, la trei luni de la cheful cu femei urâte, îndoindu-şi inelarul de uşa căminului studențesc – cioc, cioc –, întreaga vină trebuie aruncată pe umerii tristeții de sâmbătă seara.

L-a luat în primire o figură proaspătă, primăvăratică, bună seara, ce doriți, o caut pe, eu sunt, poftiți înăuntru.

Pianistul a fixat-o buimac. Era deprins cu hachițele sorții. Cu toate astea, nu mai pricepea nimic. Ziceai că fata e un loz pe care e înscris „Răzuiți aici“. Cineva răzuise, şi-n locul urâțeniei de odinioară, îşi făcuse loc, subtil, o frumusețe păgână, sălbatică. Sau, poate, fata o fi prezentat la petrecere o urâțenie contrafăcută, de contrabandă?

Matematiciana i-a palpat uimirea, bine ai venit, l-a încurajat, aşa cum doar femeile se pricep s-o facă, iubitule, doar eu ştiu de câte ori te-am aşteptat.

– Serios, de câte ori? se interesă.

– De şaptesprezece ori, îl informă fata, studentă la matematică.

Te-ntrebi, fireşte, câte eforturi mi-a cerut travestirea în femeia urâtă. Habar nu ai ce greu e de parcurs drumul invers, împotriva firii, ce greu e pentru o femeie să se urâțească voit. Însă, tipic femeieşte, muream de curiozitate să aflu în ce constă petrecerile astea ale voastre, despre care vorbeşte întreg oraşul. Mi-am risipit ceva talent ca să-mi iasă corect acneea pictată pe față. Iar ca să pot merge cu picioarele în X am apelat la pantofii preistorici ai bunicii. A trebuit să-i explic că urmează să joc într-o piesă de teatru. Şi-n fond, ce altceva a fost decât o piesă de teatru?

*

Se plimbau deja de-un ceas. Pianistul o urmărea, învăluită în mister şi-n parpalacul negru, larg, pentru două persoane, când se auzi tramvaiul, ultimul tramvai. Vagonul era pustiu, s-au cocoțat pe două scaune, față în față. S-au sărutat, iarăşi, kilometric, cu aceeaşi respirație acră, ameliorată cu chewing-gum şi ea s-a desprins anevoie din brațele lui, cu o lene turcească, scuză-mă, te rog, o clipă.

Şi-a sondat, cu gesturi precipitate, buzunarele parpalacului, uriaş ca o paraşută, scoțând la iveală o sticlă de şampanie şi două pahare borțoase, într-un picior.

Paharele s-au întâlnit într-un clinchet uşor, argintiu, pe note muzicale. Licoarea bolborosea un cântec vechi de când lumea, în timp ce tramvaiul se rostogolea tăcut şi trist, tristețe de tramvai ce se retrage la depou. S-au apropiat de vatman, ațipise, i-au strecurat sticla de şampanie, iar omul le-a dorit sincer, s-aveți noroc, taică, deşi nu prea am voie să beau.

*

Între stații, în dreptul parcului bătrân, l-au rugat pe vatman să oprească.

Fecioru' lu' Vasile sau cum se naşte un reportaj la coasă

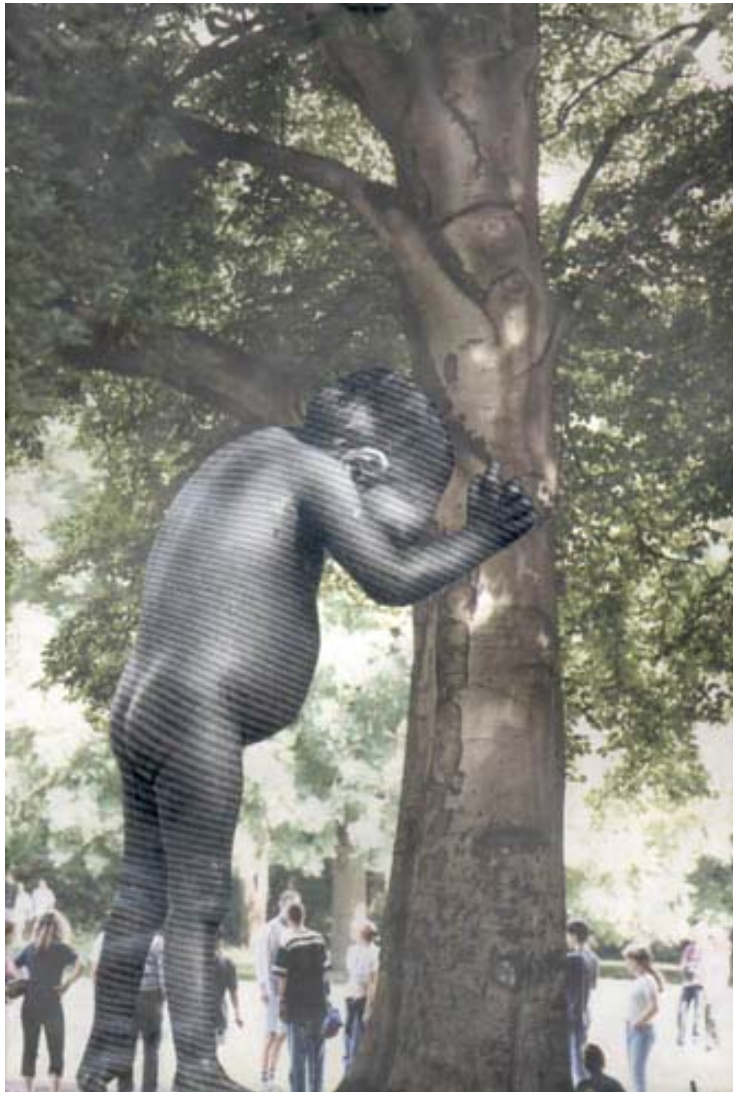

– Anonim, ce-nseamnă anonim, cum să-ți explic, mă țâncule, ca mințişoara ta să priceapă, oftă lung inginerul, scărpinându-se leneş în creştet, vrând parcă să-şi activeze propria mințişoară, în căutarea cuvintelor mai lesne de înțeles de către copilul de cinci ani.

Mititelul ținea isonul, cu un clătinat al capului, acelui du-te-vino al degetului pe țeastă, ritmic, precum legănarea metronomului. Pe față i se odihnea un aer de filozofică înțelegere ce contrasta ucigaş cu frăgezimea vârstei.

Tânărul inginer doar de genul ăsta de întrebări nu avea trebuință. Cu hainele aruncate pe el într-o studiată dezordine, cu țigara, din care sorbea savant, în colțul gurii, părea, din depărtări, un uriaş popic mişcător. Îşi însoțea cuvintele cu mişcări ample de dirijor, de Herbert von Karajan. Poposise, de trei zile, în cătunul ăsta nespălat, pentru a inspecta lucrările de irigații. Aştepta nerăbdător să traverseze mai repede Sahara sfârşitului de lună. Urma să raporteze, ca un papagal lipsit de imaginație, aceleaşi banalități, da, tovarăşi, totul e-n ordine, indici şi indicatori aşteptând disciplinat şi cu simț de răspundere să pună vârtos umărul la realizarea planului de lucrări. După aia, putea s-o întindă liniştit acasă, departe de colbul rustic amestecat cu mugete cornute şi cotcodăcit de păsări noctambule, trezite cu noaptea-n cap anume să-l enerveze pe el. Iar poimâine, urma să-şi ia zborul spre zări urbane, cu femei epilate şi păsăret de curte mult mai manierat.

Suferea din greu, aici la țară, printre altele şi din cauza lipsei cafelei pe care o substituia zi de zi, la micul dejun, cu audiția câtorva frânturi din albumul *„Midnight Café“* al preferaților săi, Smokie. Cântecele se desfăşurau, duioase, iar el le savura cu o plăcere de cafegiu, oftând mulțumit, ca şi cum sunetele s-ar fi lichefiat şi adunat în ceaşca de cafea.

Şi acum, pe nepusă masă, apare mucosul ăsta, desculț şi curios, cu doi lujeri bălăngănindu-se din pantalonii scurți şi-l ia la întrebări, aproape îl somează să-i răspundă, ce-i ăla anonim, nene inginerule, poftim întrebare, dar e musai să răspundă, nu se cade să întorci spatele unei întrebări de copil.

– Anonim... Anonimul e un om pe care nu-l ştie nimeni, măi țânc̆ăule, şterge-ți nasul, ia de aici batista. Unul ca mine sau ca tine, dacă vrei şi exemple: ne năştem, trăim – cum trăim, ne stingem – când ne sună ceasul, şi mai nimeni nu-i la curent cu toate astea.

– Da, da, îşi mai cumpăni o dată spusele, chiar ăsta e anonimul, unul ca mine sau ca tine.

Copilul îl fixă cu o nedumerire dureroasă, gata să treacă în plâns. Părea că suferă, o suferință crâncenă, ca de gurmand în greva foamei.

N-oi fi înțeles eu bine, îşi spuse, urechile mi s-or fi lenevit, n-ar strica să-l mai întreb o dată pe lungan. Cum, nene inginerule, lasă mişt̨oul, care va să zică anonimul e unul ca tine sau ca MINE – şi nenea inginerul mai înaintă câțiva centimetri cu fierul înroşit în rană, da, da, mă țâncule, chiar aşa, eşti isteț, văd c-ai prins esența, şterge-ți nasul, de câte ori vrei să-ți repet, ține batista.

Copilul ignoră totalmente batista, şi buza superioară, acoperită de un strat subțire de gelatină, începu să-i tremure, ca o moluscă scuturată de istericale. Un nor de ură îi umbri feț̨işoara, întunecându-i trăsăturile:

– Ba tu eşti anonim, lunganule. Tu, cu nevastă-ta şi bunică-ta şi întreg neamul vostru. Eu n-o să fiu anonim, pletosule.

Înainte ca puştiul să-i întoarcă, pentru totdeauna, spatele, lunganul pletos mai apucă să remarce o limbă negrăit de lungă, ale cărei ample fluturări păreau că-i sunt adresate.

*

Copilăria i se derula firesc, copie a copilăriei oricărui fiu de țăran văduv şi ambițios. Genunchi juliți, două-trei geamuri sparte, câțiva porumbei furați şi înapoiați plângând în hohote (nu mai fac, nu mai fac!) şi o tentativă reuşită de mituire a unei fetițe, cu două tuburi de Mentosan, nişte bombonele mentolate.

După orele de şcoală, într-un aprilie născut prematur, cei doi copii s-au retras în spatele satului, cam pe-acolo unde începe țarina. S-au convins că nu-i pândeşte nimeni, fetița a înhățat mentosanele şi, în timp ce una din pastile se topea sub cerul gurii, într-o răcoare binecuvântată, el îi examină, cu înfiorată curiozitate, intimitățile adăpostite de chiloțeii cu michimauşi, puțin rupți în partea stângă. Cercetă, cu rigoare ştiințifică, toate detaliile, întârziind şi punând anumite întrebări acolo unde nu se lămurea singur. Abia acum începea să-şi explice anumite lucruri, îhî, totul se limpezeşte, dar fata, împinsă de resortul bătrânei diplomații femeieşti, sări în picioare:

– Dacă vrei să te mai uiți, mai vino şi mâine cu două tuburi de Mentosan.

S-au tocmit ca la piață, el nu se prindea nici mort la o aşa jecmăneală. La un moment dat, chiar s-a făcut că pleacă, a dat din mână şi s-a îndepărtat puțin, dar fetița era bun negustor, nu dădea înapoi, simțise că e interesat, nici ea nu era fraiera nimănui.

Până la sfârşit, tariful a rămas cel inițial, dar, ca o concesie supremă a ei, a rămas ca al doilea tub de Mentosan să-l mănânce împreună, pe din două.

În rest creştea, se dezvolta armonios, în rând cu toți ceilalți, îl făcuseră chiar preşedintele detaşamentului de pionieri. Ori de câte ori cineva se interesa, ziceți, mă, ce-o să vă faceți când o să fiți

mari, şi toți ceilalți spuneau, disciplinați, medic-nene, şofer-nene, maistru mecanic-nene, el răspundea, când îi venea rândul:

– Eu n-o să fiu anonim, nene.

Iar anchetatorul rămânea fără grai, trimis în corzi de copilul ce refuza înrolarea în oastea națională a anonimilor.

*

Cum stătea pe mal, cu undițele adânc împlântate în pântecele iazului, bătrânul îl cerceta interesat, cu aerul său familiar, de molcomă mirare.

– Măi, să fie, exclamă, petrecându-şi limba peste buzele groase şi umede, ca două lipitori, vrând parcă să se încredințeze că mai erau acolo. Zi aşa, dragul tatei, nu vrei să te faci anonim, ce meserie o mai fi şi asta, poate-mi explici, nu-s dumirit, n-am auzit până acum de vreo şcoală profesională de anonimi.

La orizont, Soarele se pregătea să-şi intre în pâine. Va fi o zi dogoritoare şi astăzi, îşi zise moşul, scărpinând-şi barba ce-l năpădea.

Şi copilul, cu tact pedagogic, îl luă uşurel, uite, tătucă, pe anonim nu-l ştie nimenea, se naşte, trăieşte – cum trăieşte, se stinge – când îi sună ceasul, iar lumea habar n-are de el, nimeni nu-l ştie. Pe mine, însă, mă va şti, ți-o promit eu.

E clar, întrebă el, sau trebe' să mai clarific, şi figura uzată a bărbatului se însenină, da, da, e clar, băiete, clar ca bună ziua. Prin pantalonii străvezii ai copilului, genunchiul stâng răzbătea însângerat. Iar s-o fi zdrelit pe undeva, împielițatul.

Aruncă un ochi meditativ peste balta leneşă ce se dădea cu greu trezită de mângâierile răcoroase ale dimineții. O plută tresări uşor şi bătrânul o urmări cu dezinteresare amuzată: ha, ha, le arde de hârjoană peştilor, fac înviorarea de dimineață, dragii de ei, cârlanii tatei.

Dintre toți pruncii (şapte la număr, darul lui Dumnezeu, fie binecuvântat!) crăcănatul ăsta de mezin îi era cel mai aproape de suflet. Era văduv, ceilalți copii se rostuiseră pe la casele lor şi-l avea acum numai pe el. Ha, şi are pe deasupra, asemeni mie, darul înnăscut de a privi în ochi. Neîndoios, semănau ca două picături de apă. Deşi, la viața lui, văzuse suficiente picături de apă care difereau destul de mult.

Îşi răsuci o țigară, urmărindu-şi odrasla cum se lupta cu undița în care un peşte suflat cu aur bătea ostentativ cerul cu coada.

Da, da, fără tăgadă, îmi seamănă mucosul. Şi nici tocmai rău nu cugetă, deşi-i încă aşa fraged. Vrea să ajungă cineva, ce nu-i bine în asta, vreau să ştiu, poate-l văd preşedinte la CAP[1] sau chiar primar. Dar nu, parcă tot mai falnic îi un preşedinte CAP. Las' că la anul, dintr-a cincea, îl dau la şcoală, în oraş. Discut eu cu baştanul ăla de la partid care se aprovizionează în sat la noi, să-mi recomande o şcoală specială pentru elevi mai luminați.

Apoi e rândul timpului să-şi facă treaba. Nu mă las eu cu una, cu două, până nu-l văd preşedinte de CAP, să pot muri împăcat. Se adăpă nesățios din plosca umplută cu vin de fragă apoi, cu respirația

[1] CAP = Cooperativă Agricolă de Producţie

tăiată, păşi sfios pe urmele visului şi-şi zări feciorul în câmp între spice, înconjurat de un pâlc de țărani atenți, cu pavilioanele urechilor dilatate, enorme, pregătite să-i absoarbă vorbele. Şi el, preşedintele CAP, trecând cu preocupată grabă spre alte pâlcuri de pavilioane gata de absorbție şi țăranii în urma lui făcând admirativ:

– Ei, ați văzut, măi, ce-o ajuns fecioru' lu' Vasile?

Şi Vasile adormea, navigator optimist legănat de valurile viselor, uitând de undițe şi de lumea întreagă, iar mucosul îi potrivea sub şale o bucată de țol, să nu-i fie frig tatei, îl supără, uneori, şalele.

*

Toți profesorii admiteau, la şcoala din oraş, că, fără discuție, era plurivalent, ştia să-şi pună la treabă toate calitățile.

Bătrânul era mulțumit şi, o dată pe lună, se suia în trenul hodorogit pentru a-şi vedea feciorul în cămăruța din subsol luată cu chirie, într-o casă cenuşie, burduşită cu mirosuri culinare. Îi aducea ceva de-ale gurii, merge-merge, fiule, apoi îl urmărea cum mestecă distrat. Băiatul îi arăta notele şi tatăl îl recompensa patern, ia canistra asta, mai bea şi tu un păhărel cu băieții, eşti bărbat sau altceva? Îi mulțumea, bogdaproste, tată, şi făcea băutura dispărută într-un ungher secret al camerei. A doua zi, avea s-o bea cu băieții în WC-ul şcolii sau pe una din băncile parcului.

Începuse să-i mijească mustața şi, din banii trimişi de acasă plus bursa, îşi cumpără, după câteva luni de privațiuni, o pereche de blugi, de la un bişnițar din şcoală.

Pusese ochii pe una din colegele de clasă, blagoslovită de Dumnezeu cu daruri fizice. Perechea de blugi, obținută cu atâta suferință, era închinată cuceririi ei.

Se hotărî ca, la discoteca de sâmbătă seara, să-şi probeze artileria sentimentală. O să încerce un dans, două – e semiîntuneric profitabil, în sensul că nu se prea observă că-i un dansator puțin deficitar – o să-i vorbească, la asta nu-l întrece nimeni. După care vor ieşi de mână, ce dacă-s profesori la discotecă şi o să-i vadă, doar sunt mari de-acum, au paisprezece ani. O să hoinărească nițel prin parc, sub lumina complice a felinarelor şi apoi, cu puțin noroc...

Sâmbătă a venit, şi-a îmbrăcat blugii, ce bine îi veneau, ca turnați, păreau americani. Zări şi fata, era într-un colț al sălii de dans, singură şi puțin plictisită, parcă. Dădu să se apropie, ce moment favorabil (ajută-mă, Doamne!) când o mână aspră îl înhață de ureche, într-o strânsoare barbară. Cine, oare, face glume proaste, îşi spuse înălțând ochii.

Profesorul de matematică, roşu de băutură, mirosind ca toată rețeaua națională de restaurante, îi rânjea satisfăcut. Strânge mucurile de țigări, haimana, tovarăşe profesor, nu eu le-am aruncat, nici măcar nu fumez, dar mâna, agățată dureros de ureche, nu se îndura şi-l trase, cum tragi vita, boule, asta-i şcoală, s-o păstrăm curată, nu uita, animală.

Căuşul palmelor se umpluse de chiştoace. Lumina se aprinse, dansatorii înlemniră, scurtcircuitați, câțiva se produceau în râsete estompate. Se înroşise de ruşine, voia să se termine odată supliciul ăsta şi să fugă departe, habar n-avea unde, să nu mai ştie de nimeni.

Eliberat, în sfârşit, fugi în odăița sa şi plânse noaptea întreagă, cu fața adâncită în blugi, înăbuşindu-şi sughițurile în țesătura ce părea americană.

O săptămână n-a mai dat pe la scoală, căutând cea mai potrivită metodă de a se omorî. Aşa cum îi recomandase cineva, asculta Bach, zi şi noapte, la scula împrumutată de la un coleg mai mare. Citea şi recitea *Suferințele tânărului Werther*, încercând să-şi facă, astfel, curaj.

În a opta zi, s-a trezit cu dirigintele în cameră. Hai, uită tot, şi el a plâns, din nou, în spasme, ce uşor vorbiți, tovarăşe diriginte, iartă-l dracului, era beat turtă, a doua zi, în consiliul profesoral, când a fost luat la rost, a spus că regretă. Hai, uită şi iartă, întoarce-te la şcoală, toți întreabă de tine.

A revenit, cu capul plecat. Nu a scos nici un cuvințel, însă, în pauza mare, l-au luat pe sus în budă, i-au întins butelca, bea de aici, pentru tine am cumpărat coniacul ăsta, ştim că îl preferi. Am făcut chetă, au pus şi fetele bani.

A dus, fără multă convingere, sticla spre gură şi a simțit, instantaneu, cum venele i se irigă iar cu viață şi, la sfârşitul pauzei mari, chiar a râs puțin.

În trimestrul următor, stâlcit de alcool, profesorul de matematică a murit – stop cardiac – iar el a regretat, ar fi fost bine să trăiască, pentru a vedea cu propriii ochi ce va ajunge el, fecioru' lu' Vasile.

La înmormântare, a venit îmbrăcat în blugii ce păreau mai americani ca niciodată.

*

Cât a mai durat şcoala, bătrânul l-a mai vizitat o singură dată. Se obişnuise să-i trimită pachete şi bani printr-un om din sat, un navetist. Mai economisea, astfel, banii de tren.

N-ar fi venit el nici acum, dar a fost povestea cu corigența.

– Cum, fiule, tu corigent... Şi încă la *limba şi literatura română*, ditamai elevul de a unsprezecea... Poate nu-i de tine învățătura, spune-mi şi hai acasă, nu-i supărare, e destul de muncă la câmp şi în ogradă, rosti amărât fiului său, fost viitor preşedinte al C.A.P.

Băiatul a început să explice, căzuse Caragiale la teză, îl ştii, ăla cu Trahanache şi Cațavencu. Una din întrebări era „spuneți de ce, în nu ştiu ce schiță, scriitorul a folosit cuvântul *cafinè*, cu accent grav şi nu *cafenea*, cum ar fi fost corect.“ „El a scris că tocmai de aia, pentru mai mult farmec, fiindcă dacă spunea *cafenea* ieşea un spanac“, chiar aşa a spus, „spanac“, iar profesorul a încercuit cuvântul cu un rotocol roşu. Teza a fost notată cu 2 (doi), iar profesorul a propus exmatricularea.

Am întrebat de ce şi mi-a răspuns că într-o teză de elev e nepermis să foloseşti un atare cuvânt.

– De ce, tată, fă-mă să înțeleg, ce are cuvântul ăsta, nu-i tot din vocabularul român, doar nu-i din cel senegalez...

Moşul scutură din cap, mai lasă, mă, de la tine, ştie el, profesorul, ce spune, că de-aia e profesor, dar în sine îşi spuse clar şi răspicat, fandositul naibii, văzuse, la viața lui, o grămadă de vite de-astea încălțate... Să-l mai prindă supărându-i feciorul, că-i arată el, dar oftă, repetând, mai lasă, mă, de la tine, e profesor şi ştie ce spune.

Îşi privea feciorul desluşindu-i, din nou, pe față, aerul ce-l particulariza, un aer de „uite câte mi se întâmplă“ care i-l făcea şi mai drag.

La gară, înainte de plecarea trenului spre sat, i-a promis tatălui că niciodată, în viața lui, n-o să mai folosească „spanac“, în scris sau în vorbire. Nici măcar în alimentație n-o să-l mai folosească.

*

În vara de după liceu, fecioru' lu' Vasile s-a evaporat de la coasă, ca apa dintr-un vas uitat pe cuptor. Câteva zile, nimeni n-a ştiut de el. Taică-său s-a-nnegrit de mânie, o să-i înmoi oasele, s-o fi încurcat cu vreo podoabă de fată, îi arde să se joace de-a pisicile pe acoperiş acum, în plină campanie agricolă, nesimțitul.

Nesimțitul a revenit de pe acoperiş, câteva zile mai târziu. Ochii îi erau sleiți de nesomn. Şi-a aruncat ochelarii de soare pe nas, a luat coasa în spinare şi, fluierând o temă de Ceaikovski, a zbughit-o la câmp. Zilele alea, a muncit cât trei, era îndemânatic la coasă ca însăşi doamna aceea de care ne îngrozim cu toții.

Taică-său l-a grațiat, ce poți să-i faci, nebuniile tinereții, parcă eu, la vârsta asta... Seara, când firul invizibil de papiotă împărțea mămăliga în parcele mici, îl tachina părinteşte:

– Spune, băi tătare, cum era mândra la care ai şters-o, lăsându-ți coasa pradă ruginii, fainã, fainã? Era ceva de capul ei?

Dar tătarul se îndârjea în tăcerea îngândurată, transportându-şi absent lingura spre buze (i-o fi căzut dragă muierea, păcatele mele, se alarma bătrânul). Dădea la iveală un oftat lung cât toate zilele, ce nu făcea decât să sporească îngrijorarea tatălui.

Nu multă vreme după, băiatul înfulecă bucatele cu o foame promițătoare, zâmbind întruna (i-o fi trecut, cugetă moşul, slavă cerului!). Scoase, dintr-o sacoşă de plastic, o sticlă de rom „Jamaica“, hai

noroc, tată. Bătrânul îl cercetă adânc, ce-ai, mă, te-ai subțiat la minte, dai banii pe băutură, nu care cumva să-mi spui că te însori cu duduia respectivă, fir-ar să fie, se îngrijoră iar, dând de duşcă paharul.

Visător, băiatul îşi plimbă privirea diluată de alcool peste brațele încrucişate ale moşului, peste muşchii tresăltând impacientați sub pielea feței, acoperită de țepi aspri, ca o coală de glaspapir şi anunță ceremonios, am reuşit la facultate, tată, la Istorie – Filozofie.

– Hm, e ceva, se lumină bătrânul, descrucişându-şi brațele. Păcat doar că C.A.P.-urile s-au desființat şi nu mai poți ajunge preşedinte.

Coborî în beci şi reveni cu o damigeană de vin, rotofeie ca vădanele din sat.

– Ăsta-i vin vechi de douăzeci şi cinci de ani, fiule. Îl țineam pentru înmormântare... Dar mă dă-o dracului de moarte, cine mai are timp pentru fleacuri... Eh, să mai fi trăit maică-ta... Hai să bem, mâine o să ne luăm liber de la câmp, ne putem permite, nu-i aşa?

Tată şi fiu îşi umpleau, unul celuilalt, paharul, chipul primului se împurpură, da, fiule, sunt mulțumit, cât se poate de mulțumit. Câinele flocos îşi părăsi atribuțiunile de serviciu, se apropie surâzător, tolănindu-se într-o lene desăvârşită, la picioarele stăpânilor. În răstimpuri, îşi mijea apatic ochii şi-ncepea să-şi mişte coada vrând să arate că nici el nu a rămas indiferent la o anumită reuşită şi e mulțumit, cât se poate de mulțumit.

Spre dimineață, damigeana zăcea, prăbuşită sub masă, ca un bețivan ordinar, stoarsă de ultima picătură de vin. Câțiva cocoşi începură, cu prematur simț al datoriei, să emită primele semnale sonore ale dimineții. Un muget, în surdină, le răspunse, pe jumătate adormit. Pe nesimțite, satul începea să facă ochi.

– Hai la culcare, tată, mă simt mai greu cu câteva kilograme.

– Cu câțiva litri, vrei să zici, băiete.

*

Dacă în facultate a fost mai mereu singur, asta doar de la înclinația spre femei i s-a tras. Şi nici nu era foarte afectat de acest lucru. De adaptat, s-a adaptat cu dificultate; cămine mizerabile, toalete infecte, examene cumpărate şi nepotisme, toate la un loc îl încredințară că nu era mare brânză de capul învățământului superior românesc de după Revoluție.

Cât priveşte femeile, aici e o întreagă poveste..., ei bine, s-o spunem pe şleau, era un consumator inveterat al acestui milenar produs. Îi plăcea să le cunoască, să le răsucească în vârtejul cuvintelor, să le topească gheața inabordabilității, să le facă să fie ale lui.

Pentru ele, era un drog, un canabis neînafara legii. Ajungea să încerce o doză cât de mică, din curiozitate feminină, pentru ca, pe loc, să devină dependente. De pe peretele camerei de cămin (dăduse un plocon şi locuia singur) un James Dean gigantic privea revoltat la toate cele ce se petreceau sub ochii lui. În cameră, era lucru ştiut, se putea bea un ceai excelent, îmbunătățit cu rom sau votcă, şi lui îi plăcea să câştige încrederea fetelor, să le zgândărească puțintel cu vreun cuvânt iscusit, atât cât să le facă să-şi spună fiecare povestea. Asculta, atent ca un arhivar, încât ai fi putut spune că romanele vieților acelor domnişoare constituiau lectura sa de căpătâi.

Fetelor nu le prea păsa (ori nu lăsau să se vadă) că el se împărțea pe mai multe fronturi erotice. Simțea, fiecare din ele, că, mai devreme sau mai târziu, vine şi vremea fluturatului din batistă, în semn de adio şi, tocmai de aceea, se mulțumea cu iubirea cu țârâita.

Toate acestea cereau bani, iar el se străduia să se descurce. Şi chiar se descurca. Mai dădea la câte unul, mai puțin mintos, să copieze la examene, mai aranja cu prietenul său, decanul, să treacă vreun puturos anul...

De unde prietenia la toartă cu decanul, toată lumea se mira. Poposeau, ore în şir, la restaurantul „Casei Universitarilor“ şi nu acceptau pe nimeni la masa lor. Sporovăiau şi se hlizeau întruna. Răuvoitorii pretindeau că ăsta îi era şi rolul: ocupa postul de şef al sectorului „Divertisment“ în viața decanului.

Nimeni nu ştia, însă, adevărul. S-au întâlnit, odată, într-un băruleț de noapte şi au intrat în vorbă fără să bănuiască unul ce hram poartă celălalt, cu predispoziția pentru dialog a tuturor celor ce nu duc la ureche. Spre dimineață, au cumpărat de la un chioşc bere (şase sticle) şi s-au oprit în parc să se dreagă. Decanul îşi deschisese de mult cel de-al treilea nasture de la cămaşă, când i s-a mărturisit. Era nefericit, aspirator pe două picioare pentru nenorocirile județene. Se plictisea de moarte între încuiații săi de colegi şi era recunoscător divinității pentru că a avut amabilitatea de a i-l scoate pe el în cale.

În săptămâna aceea, s-au întâlnit, seară de seară, o dată chiar în camera din insalubrul cămin studențesc. Sub ochii răscolitori ai răposatului actor James Dean, decanul a făcut cunoştință cu una din amicele feciorului lu' Vasile, o doctoriță nonconformistă, nonconformistă pentru că avea un scris cât se poate de descifrabil. Cum inima nu-i stenografă, să-i poți dicta, decanul se trezi atacat, prin surprindere, de o pasiune invincibilă.

De atunci, ieşirile s-au făcut întotdeauna în patru, orgii stropite în spirit şi şampanie. A doua zi, la cursuri, decanul îşi îmbrăca sictirul academic, ca pe o haină agățată în cuier, redevenind semănătorul groazei printre studenți şi colegi universitari.

Şi dacă decanului i s-a golit întreg sacul de angoase şi i-a revenit roşeața facială, atunci să ştiți că lui îi datora drepturile de autor. Lui, cel pe care bălăceala în zeama universitară începuse să-l plictisească peste poate. În ultima vreme, renunțase complet să mai meargă la cursuri, revenind în sarcina prietenului său, decanul, să-i aranjeze situația. E un fel de-a spune, pentru că n-avea nevoie de nici o pilă, oricât de mică, dar prezentarea la examen depindea de un anumit număr limită de absențe şi el absenta, nu şagă.

Dimineața, citea, în pat, cu o bere sau, dacă stătea mai prost cu banii, cu o sticlă de apă minerală în preajmă. Cărțile erau narcoticul său, cărțile şi muzica. Citea, ascultând mereu cântecele lui Leonard Cohen, ale lui Serge Gainsbourg, cugetând la cât de idioți sunt oamenii, când îşi irosesc viața pe cursuri universitare. Legase, de o bucată de timp, şi escapadele amoroase de gard, dar legendele despre isprăvile sale continuau să circule, nestingherite. Da, era o victimă a propriei faime şi un scârbit în întreaga accepție a cuvântului...

– Nu-ți mai bate capul, pentru asta sunt calculatoare, încerca, zadarnic, decanul, în vizitele sale în camera de cămin, să-l scoată, din nou, la aer.

În vacanțe, mergea acasă, taică-său era încă verde, se ținea bine şi-n sat se bârfea că încă îşi mai sacrifica nopțile în aşternuturi încălzite cu cărbune de vădană.

Pe bătrân nu-l putea duce, simțise că ceva nu era în regulă cu el, şi-l luă tare, cât putea de tare:

– Ce-i, măi băiete, nu ți-s toți boii acasă ? Hai, zi care ți-e păsul!

Băiatul murmură ceva nedesluşit în barbă, îşi zvârli pe fizionomie ochelarii de soare, coasa în spinare şi o carte sub braț.

Seara, revenea, cu plictiseala subțiată.

O dată pe săptămână, dispărea de acasă, fără vreo explicație. Tatăl îl suspecta că a fugit la vreo fâță. Şi, de data asta, chiar că era adevărat. Când se întorcea, nu-l mai lua la întrebări, cum era mândra, ci se mulțumea să scoată din beci o sticlă de vin ce se îmbrobonea cu stropi de rouă, lângă mămăliga fumegândă. Tată şi fiu ciocneau, căutându-se în ochi, şi câinele, mai bătrân acum, îşi părăsea iar atribuțiunile din organigrama familiei, tolănindu-se linguşitor la picioarele ospitaliere.

*

În ultimul semestru al anului al treilea de facultate, n-a mai îndurat. Şi-a cumpărat şapte conserve de peşte, trei pâini, douăzeci de pachete de țigări *Carpați*, două sticle de votcă şi o navetă de vin de regiune. S-a-nchis în casă, cu un manual englezesc de gazetărie în față.

Țigările, votca şi vinul nu s-au bucurat prea mult de viață, dar alimentele solide au rămas neatinse.

În a opta zi, prizonierul propriei indignări s-a eliberat, cu articolul în mână. Înarmat cu o tufă de flori, s-a deplasat către o cunoştință, dactilografă, rugând-o să-i bată la maşină textul.

Spre orele amiezii, se afla deja în biroul redactorului-şef al principalului ziar din oraş. Îl urmări calm cum citea, mişcându-şi buzele, îngânând cuvintele scrise pe colile de hârtie. Gura i se mişca dezordonat, încolo şi încoace, în timp ce mâinile spintecau aerul cu mişcări sportive. Dădea impresia că

vorbeşte cu mâinile şi gesticulează cu gura. În răstimpuri, figura-i lăbărțată se schimonosea sonor, articulând câte un „hm!“ urmat de un al doilea „hm!“. Termină textul, trase din țigara stinsă în scrumieră câteva fumuri fictive, apoi îşi abătu spre el ochii, tolăniți în două pungi comode.

– Despre golăniile din facultatea dumitale nu putem scrie nimic, avem acolo nişte interese. Dar nu despre asta e vorba. Eşti grozav de talentat. Nu mă înşală nasul, istovit de atâta amar de exerciții, îmi dau imediat seama de talentul cuiva, chiar dacă ar scrie, bunăoară, despre o cioară care se găinățează. Aş vrea să vii la noi, eşti genul pe care-l căutăm. Să-mi spui la ce salariu te-ai gândit.

*

– Tot ce pot să vă spun e că nu era deloc prost băiatul de care mă întrebați. Ei, asta e, cum să nu-mi amintesc, cu figura-i ciufulită, îmbrăcat în blugi, fie iarnă, fie vară. Îmi plăcea, avea mereu asupra-i o replică pustiitoare, pe care o extrăgea la momentul potrivit, ca pe o carte câştigătoare, din mânecă.

În cămaşă, descheiat la doi nasturi, decanul îşi relaxa degetele subțiri, îngălbenite la capete, de puteai jura că le înmuia, când interlocutorul nu era atent, într-un vas cu ceară. Era genul de bărbat, încăpățânat să stăționeze, o vreme îndelungată, pe raza vârstei de patruzeci şi cinci de ani.

Umplu două pahare de coniac, ciocni, dându-şi capul pe spate. În bărbie i se distingea o cicatrice vânătă, în formă de semilună.

– Era isteț, reluă, într-un târziu, decanul, şi-mi plăcea să mă întrețin cu el, mergeam la câte o şuetă la restaurantul „Casei Universitarilor“, chit că strâmbau colegii din nas, ia uite, domnule, cogeamite decanul merge la băut cu un student şi încă cel mai recalcitrant, ține cu tot dinadinsul să ne înciudeze.

Mie prea puțin îmi păsa, mă amuza pe cinste. Țin minte că, într-o seară, la un şpriț, am râs până m-au durut fălcile. Nu ştiu cum, venise vorba despre boli venerice şi mi-a mărturisit, dom' decan, nici eu nu-s sănătos tun la acest capitol. Am un „Trichomonas" de toată frumusețea, dar nu mă tratez, că mi l-a dat cineva care a însemnat enorm pentru mine.

La început, am mimat supărarea, dar se pare că am mimat-o prost, ce naiba, eram, totuşi decan. Şi-acum, când îmi amintesc de seara aceea, simt durerea în fălci.

Da, cred că în primul rând asta îmi plăcea la el: nu-l interesa niciodată cât era de subțire gheața pe care călca. Mai făceam, uneori, nişte ieşiri la sfârşit de săptămână şi e numai meritul său că mă întorceam dezangoasat.

Şi, probabil ați aflat (aveți față de curios), nu-mi era prea lesnicios să temperez nemulțumirile cadrelor didactice. Unul dintre profesori, un antipatic şi jumătate, s-a ținut țeapăn ca o bâtă. În şedința de Senat, m-a avertizat (ce tupeu de neam prost!) ori eu, ori el, nu-i loc pentru amândoi, ca şi când bătrâna Facultate de Istorie-Filozofie s-ar fi micşorat brusc, biata de ea, ca un balon din care iese aerul.

Profesorul respectiv avusese o inspecție de la Minister, în care se îngrămădiseră, conform obiceiului, destule notabilități amatoare de mâncare, băutură şi femei de pleaşcă. Trebuia să țină un curs model despre formarea poporului român, generoasă temă, sper că sunteți de acord.

Studenții se înscriau frumos la cuvânt, în ordinea numerelor de pe tricou, îmi vine să zic, şi sporovăiau patetic, în cadență cu momentul. Inspectorii, la rândul lor, urmăreau desfăşurarea cu un aer destins, de recreație, cugetând apetisant la masa de după, unde se anunțaseră fripturi de vânat şi Cotnari vechi, de pe vremea primelor fire pubiene ale bunicii.

Atunci a săltat şi amicul nostru două degete, domnule profesor, e voie? Doar câteva cuvinte aş avea şi eu față de această temă, generoasă, cum bine ați remarcat.

Profesorul, săracu', începu să tremure ca varga, simțind un miros acru în nări (deloc optimistă presimțire) dar n-avea încotro, poftim, domnule, zi ce ai de zis, dar repede, dacă nu e cu supărare, timpul e prețios.

Prietenul nostru comun şi-a luat o mutră importantă, pătrunsă, a tuşit de câteva ori, scăldând inspecția ministerială într-o privire absentă. A mai rânjit fugar, era fin psiholog, se juca, mişelul, cu ei. După care, încet, măsurat, a turnat în urechile auditoriului blestematele acelea de cuvinte, ingredientele dezastrului ce a urmat.

Pe scurt, şi-a rostit, cu seninătate, teoria, deşi e prea mult spus teorie, mai corect miştoul, domnule, mă scuzați, am un vocabular de bulevard. Anume, că poporul român a luat ființă prin imoralitatea femeilor dace, care (cu o uşurință ce ne îndeamnă spre alt termen de bulevard) s-au acuplat, sau mă rog, au făcut dragoste, dacă vi se pare mai decent cuvântul (s-a scuzat, ticălosul) cu romanii. Romanii, adică ucigaşii taților, iubiților, fraților acestor doamne şi domnişoare.

Inspecția s-a transformat în grup statuar, fruntea i se înrourase de sudoare, studenții râdeau pe înfundate, ce mai, distracția de pe lume.

Nu-i foarte greu de intuit tămbălăul ce a urmat, rapoarte peste rapoarte, presiuni de tot felul, domnule decan, de astă dată nu-i mai poți lua apărarea, prea a făcut-o fiartă, dă-l afară, domnule, uite cum îşi bate joc de istoria neamului.

Mâinile care i s-au întins se pot număra pe degetele unei singure mâini, dar eu mi-am făcut datoria de prieten, l-am sprijinit şi atunci. Ador oamenii ce au curajul să depăşească rigorile unei amărâte lecții de istorie, fie ea şi a neamului.

I s-a dat un ultim avertisment, dar profesorul, ofensat, nu s-a putut abține, cred că nici n-a intenționat aşa ceva, l-a lăsat repetent, vechea poveste, cunoaşteți, desigur.

Imediat după istoria asta, a abandonat, într-o scârbă totală, facultatea. Nu l-am mai văzut, sunt, iată, trei ani. Am înțeles că e ziarist şi încă unul apreciat. Îi citesc articolele din *„Jurnalul dimineții“,* îmi place, are vână.

Va ajunge departe, indiscutabil, e pe un culoar câştigător. Mă bucur pentru el, i-a fost, dintotdeauna, groază de anonimat.

Dacă-l vedeți, transmiteți-i că mi-e dor de miştoul lui şi că într-un fel a fost răzbunat, fiindcă profesorul ofensat a fost părăsit de nevastă pentru un coleg de catedră. Apoi, l-au părăsit şi nervii, e cam şubred la minte, săracul, îl ținem la catedră mai mult din milă, o milă prost înțeleasă, aş menționa.

De fapt, mi-a mărturisit redactorul său şef-adjunct, fost şi el student de-al nostru, a rămas la fel de ciudat: sâmbătă de sâmbătă, cică, merge în satul natal şi-şi ajută bătrânul tată la fel de fel de munci. Umblă vorba că intenționează să scrie un reportaj la coasă, ha, ha, acum înțelegeți de ce îmi lipseşte aşa de mult.

Se plimbă țanțoş prin sat (cine mai e ca el!) şi nu-şi mai încape în piele când aude în jurul său:

– Ați văzut, mă, ce-a ajuns fecioru’ lu’ Vasile?

Scârbele de ziarişti şi inoportuna lor grevă

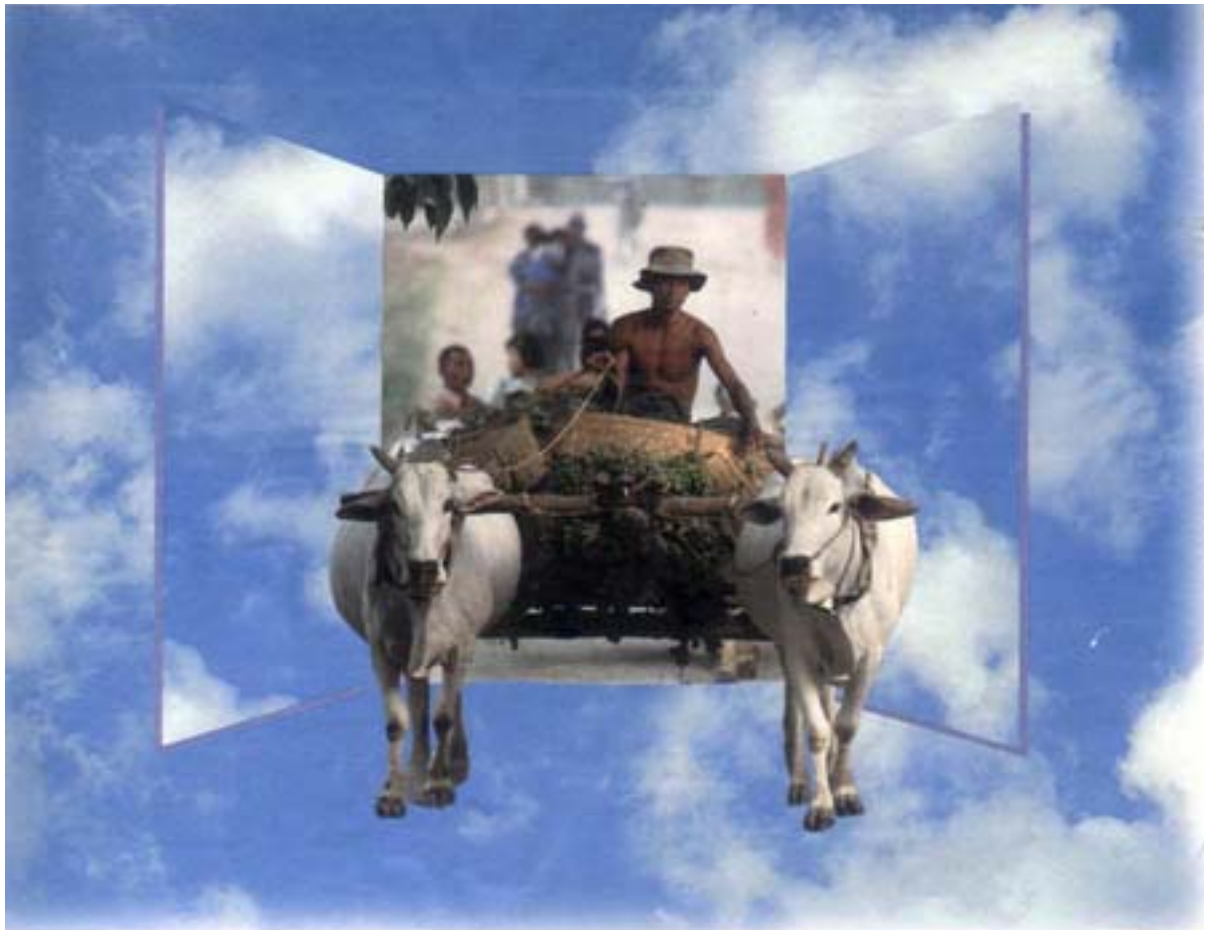

La început, nimeni nu a dat prea mare importanță căci, să recunoaştem, nu de greve sau alte modalități de protest duce lipsă România, dar trecuse, iată, o săptămână încheiată şi treaba începuse să capete miros, oamenii dădeau semne de nervozitate. Ce mai vor şi ăştia? Ce le lipseşte? În loc să zică mersi că au meserie frumoasă şi nu prea dificilă! Vor lefuri mai mari? Să li se dea. Ce vină avem noi?

Într-unul din cele mai importante oraşe ale țării, de şapte zile nu apăreau ziarele, posturile de radio amuțiseră pe nepusă masă, ecranele TV-urilor rămâneau imaculate. Primarul, Prefectul şi alte notabilități îşi făcuseră datoria, străbătând străzile, asigurând populația ce le încredințase mandatele că e o poveste regretabilă, nu poate dura mult, unele neînțelegeri salariați-patronat, ce-i surprinzător în asta. Oamenii ascultau, ştiu să vorbească politicienii, de aceea-s politicieni şi-i urmăreau îndepărtându-se, străjuiți de garda de corp, la revedere, dom' Prefect, cu bine, dom' Primar, se vede că am încăput pe mâini bune.

Dar ştii că-s nesimțiți, observă un pensionar înfofolit într-un loden de nuanța unui tigru ce a stat prea mult la soare, de-acuma sunt zece zile, e prea de tot, orice grevă începe şi se termină, chioşcul meu e închis, uită-te şi dumneata, şi alt bătrân încuviință, bine zici, în oraşul ăsta toți fac ce vor şi-n curând piața, alimentată de conducte nevăzute, se umplu de vârstnici, sprijiniți în bastoane, cu bărbii ce păreau nehotărâte pentru o poziție anume, ce ne facem, bună întrebare, ce ne facem, eu una nu mai ştiu cine a murit, o să putrezim, la rândul nostru, în case, neştiuți de nimeni, se tângui o bătrână cu fața încrețită de riduri ca albiile unor râuri minuscule, de mult secate, ceilalți încercând s-o liniştească, trece şi asta, nu, nu cred, buhaii or s-o țină la nesfârşit, arză-i-ar Iadul şi urletul bătrânei îi alungă pe ceilalți, fiecare se retrase cu oftaturi abia perceptibile. Doar strigătele femeii mai umpleau liniştea nepotrivită a

pieței. Câteva baloane, slobozite în aer de copii, îşi începură planarea, asemeni corbilor ce-au pus ochii pe un muribund de pleaşcă.

Zilele verii începură să frigă şi mai tare, asfaltul înmuiat arăta ca un drum de țară după ploaie, plin de denivelări. Fiecare oră adăuga reliefului noi urme de tocuri, de tălpi rigide, de călcături ofițereşti sau timide, în pofida asigurărilor, din ce în ce mai firave, ale capilor oraşului, că presa va reapărea.

Stâlpii, geamurile magazinelor, trunchiurile copacilor, ghiozdanele elevilor, parbrizele autoturismelor se acopereau cu anunțuri de tot felul. „Firmă autorizată vinde *en gros*...“; „A încetat să bată inima celui ce a fost...“; „Sunteți singură, drăguță şi tânără? Eu sunt cel din visele dumneavoastră“.

Curând primele anunțuri au fost acoperite cu altele, multe rămânând la vedere doar câteva minute sau chiar secunde şi, poate de aceea, oamenii au abandonat ideea, nu după multă vreme, în favoarea alteia, mai eficace. Acum, începuseră să-şi inscripționeze hainele cu câte o hârtie, două, şi cei ce aveau ceva de anunțat făceau turul oraşului, amatorii îi opreau pe stradă, să citească ce vând, ce cumpără sau schimbă şi ori erau interesați, ori porneau mai departe, măcinând asfaltul fierbinte al trotuarelor.

Legăturile telefonice interurbane şi internaționale fuseseră suspendate, când ticăloşii se solidarizează ştim cu toții ce poate ieşi, nu se mai comunica decât în limitele oraşului, Viceprimarul şi Subprefectul porniră într-un nou raid prin municipiu, situația neplăcută nu va persista decât o săptămână, maximum, nu vă impacientați. Însă, de astă dată, au fost alungați cu pietre şi medicul Prefecturii a oblojit toată după-amiaza şalele domnului Subprefect, ultragiate de bastoanele unor bătrânei, acumulând în ei o stare de nervozitate nepotrivită vârstei.

Cetățenii discutau ore în şir la telefon, schimbând informații, dar ce şi pe cine să crezi, unul se indigna că Prefectul a fugit cu lovelele publice, nemernicul, în timp ce altul, din contra, se mândrea că primul om al județului suplimentase, prin propriile relații, bugetul local. Două, trei zile, a circulat ştirea că Primarul, nesatisfăcut de fața oraşului, o violase pe Şefa Serviciului „Urbanism“, dar, nu mult după aceea, doamna în cauză a putut fi zărită într-un bar, fără urme vizibile ale vreunei agresiuni sexuale. Nici ştirea că Regele a detronat Preşedintele nu a fost confirmată, deşi lumea considera, pe bună dreptate, că o schimbare a formei de guvernare ar fi antrenat reglementarea grabnică a situației.

Întâlnirile din piețele publice se întețiseră, la fel şi patrulările pe străzi. Oficialitățile nici măcar nu mai aveau curajul elementar de a scoate nasul din bârloguri, mai ales după manifestația din fața sediului Prefecturii, când geamurile au fost prefăcute în țăndări şi s-a recurs, în disperare de cauză, la intervenția jandarmilor şi a pompierilor, pentru a risipi mulțimea furioasă, îi rugăm să iasă afară, ticăloşii, dacă poartă ceva în chiloți, ploşnițele, o să le tocăm oasele, şi bastoanele de pensionar, umbrelele, poşetele şi cizmele cu toc ascuțit se agitau deasupra capetelor, nemulțumiții semănând cu răsculații din ilustrațiile manualelor şcolare, cu umbrele în loc de furci şi topoare.

Cineva a propus, într-una din seri, ca, până una alta, legătura cu restul țării să fie ținută prin porumbei călători, făcându-se apel la toți columbofilii oraşului, trebuie să strângem rândurile, asta e. Primele sute de păsări, cele mai rezistente, au fost pregătite, gata de decolare în Piața Unirii, din centru, aşezată în jurul statuii domnitorului Cuza, mesajele fură legate de picioruşe, oamenii le mângâiară penele, succes, avem încredere în voi, porumbeii păreau să priceapă importanța misiunii, fiindcă se plimbau, de colo până colo, plini de morgă, bolborosind indescifrabil în barbă, ca nişte popi la liturghie.

La un semnal, câțiva prelați le sfințiră aripile curajoase în care se puseseră atâtea speranțe, păsările străpunseră cerul, ca nişte focuri de artificii, oamenii îşi făcură cruce, apoi se îndepărtară ceva mai liniştiți, oricum ați lua-o, ceva tot trebuia făcut, ne-a ajuns până aici prizonieratul ăsta nenorocit.

După-amiaza cobora căscând, erau orele siestei, când urlete de mânie se învălmăşiră cu bufnete grele, de căzături din balcon, oare ce s-a petrecut, locuitorii municipiului ieşeau, îngrijorați, din case, în pijama şi papuci, cine să se mai gândească la ținută. O mulțime de pietre fură smulse din caldarâm şi aruncate aiurea, în magazine şi-n chioşcurile de ziare zăvorâte, dacă vor sânge, sânge vor avea.

Câțiva copii țineau în palme trupurile pufoase ale porumbeilor, împuşcați la ieşirea din oraş de către grevişti. Deci şi-au născocit grupuri de trăgători de elită, jegoşii.

Doar trenurile de marfă mai intrau şi ieşeau din oraş, aeroportul stătea de mult închis, pe pistele de aterizare şi decolare se juca tenis, şi toți se întrebau ce îi nemulțumise aşa de mult pe ziarişti. Oare nu se putea discuta şi cădea la înțelegere cu patronatele dar, la orele serii, în Piața Unirii, cineva cu surse sigure de informare anunță că acum se manifestau catârii din ei, li se oferiseră sume comparabile cu ale fotbaliştilor de divizia națională, ca să nu mai punem la socoteală primele pentru fiecare ştire sau reportaj de senzație. Şi n-au acceptat, nesăbuiții? N-au acceptat, cum bine se vede.

Doi jurnalişti, stârniți de un neinspirat microb, au resimțit lipsa activității şi de aceea, contra unor onorarii fabuloase, au acceptat să redacteze gazeta unui bloc de zece etaje. Cu două ore înainte de lansare, locatarii stăteau adunați în fața afişierului unde urma să fie lipită gazeta, discutând cu înfocare despre presupusul cuprins şi când, în sfârşit, foile de hârtie dactilografiate, împestrițate cu fotografii, şi-au

luat locul, busculada amenința cu distrugerea geamului afişierului, bărbați ce îmbrânceau femei, moşnegi ripostând după posibilități, cu lovituri de baston, brutelor, se poate să îmbrânciți femeile, uite că se poate, politețea e un cuvânt depăşit, dar una din voci i-a pus la punct, oameni buni, trebuie să ne organizăm, cineva să citească prin portavoce, nu-i mai bine aşa? cu ce începem, cu decesele şi prognoza vremii, perfect, vedeți că ne-nțelegem.

Pentru fiecare locatar s-a citit şi recitit de câteva ori gazeta, apoi a fost rândul celor din blocurile vecine şi chiar din alte cartiere, desigur, contra unei taxe menite să acopere cheltuielile, şi nu puțini au ținut să fotografieze gazeta, pentru colecție.

Dar, nenorocire, ziarul n-avea să apară decât o zi şi cititorilor nu le-a venit, la început, să creadă, cum, i-au ucis pentru atâta lucru? Or fi spart ei greva, dar spărtura era minusculă, putea fi trecută cu vederea, nu, cruzimea lor depăşeşte orice graniță a imaginației, vrei să spui că-s în stare de orice, da, exact, asta vreau să spun.

Oraşul era furnicar şi agitația crescu şi mai mult după ce, în zona abatorului, fusese găsit cadavrul primului magnat local, cu un cârlig în gât, răposatul era proprietarul unor firme de reclame şi intermedieri publicitare, psihicul i s-a dovedit prea fragil pentru ruina ce-i bătuse neaşteptat la uşă. Fusese omorât? Nu, se omorâse. Şi, pentru Dumnezeu, de ce alesese o asemenea modalitate? Treaba lui, acestea îi erau preferințele în materie de suicid. Fiecare este liber să se omoare cum îi pofteşte inima.

Cine urmează, se întrebau orăşenii. Dintr-un avion ce dispăruse repede, înghițit de lâna cenuşie a norilor, se aruncară câteva mii de fluturaşi de hârtie, în care se chema la revoltă, găsind Puterea

vinovată de întreaga stare de lucruri. „Urmați exemplul celor din celelalte oraşe“, se spunea în finalul textului, uitând să se specifice care era acest exemplu.

Tot mai des (de câteva ori pe zi) oameni de afaceri cunoscuți, şefii Poliției, Procuraturii, rectorii universităților, comandanții regimentelor locale parcurgeau oraşul în maşini deschise, lunecând agale pe albia bulevardelor. De două luni, aceste personalități nu mai apăruseră pe paginile ziarelor şi toți, absoluți toți, se decompensaseră nervos, un tremur deloc liniştit le stăpânea ființa şi, din bărbații ce impuneau respect, nu rămăseseră decât nişte creaturi informe, fricoase şi cu nervii zeamă. Familiile se consultaseră, decizând să ceară ajutorul eminentului director al Spitalului Clinic Universitar de Psihiatrie dar, boala nu-şi alege muşteriii, acesta fusese învins de acelaşi nefericit sindrom şi zdruncinata sa familie se afla, la rândul ei, în căutarea unei soluții.

În cele din urmă, s-a apelat la serviciile unui bioenergetician ce se umpluse de parale în tot timpul ăsta, şi specialistul le măsură câmpul oferind, contra cost, soluția, plimbați-vă în maşini descoperite, băieți, zâmbiți şi vorbiți mulțimii, e aproximativ aceeaşi senzație ca atunci când apari în ziar sau la TV, nu-i aşa, şi toți au părăsit cabinetul, sprijiniți de brațele familiei, prea puțin asemănători cu ei înşişi, la fel ca propriile caricaturi.

Venise august, temperaturile nu scădeau sub treizeci de grade Celsius şi înmormântările erau tot mai multe, se vorbea că prestările de servicii pentru morți erau singura afacere de care merita să te apuci. Tristețea înhumărilor era înzecită de cele două, trei persoane din alaiul mortuar, căci cum era să dai de veste cunoştințelor defunctului. Câțiva recurgeau la tradiționala metodă a lipirii afişelor pe copaci,

ferestre sau propriile haine, dar morții începură să duhnească dulceag şi prietenii lor tot nu se arătau, să le depună flori pe piept.

Poate arşița sau altceva anesteziase oraşul, lumea ieşea din casă, din ce în ce mai rar. Cât despre reapariția ziarelor şi emisiunilor de radio şi televiziune nu mai aducea nimeni vorba.

Piața Unirii nu se mai umplea decât de sărbători şi nici atunci complet, dar ce-i cu oamenii, păreau că-şi ascund, unul de altul, privirile, parcă pentru a nu fi siliți să-şi recunoască cine ştie ce păcat. Oftau, viermuind nițel, încolo şi încoace, apoi se retrăgeau, oftând, şi într-una din seri, un moşneguț a urlat, au apărut, uite-le, toți au întors capetele, năvălind către chioşc, călcând unul peste altul şi în micile piramide umane cei de la bază se afundau în asfalt, ca rahatul în prăjitură, cleştii ciupeau grilajul de metal, eu vreau zece ziare roşii, eu doar şapte, dar să fie muzicale, să-mi cânte Bach şi ceva pentru nou-născutul din leagăn, eu aş dori câteva reviste calde, scoase de la cuptor, să-mi frigă buzele, ale mele să fie parfumate cu nițel *Dior*, geamurile cedară şi chioşcul se nărui, întreaga masă gălăgioasă se deplasa, asemeni unei infanterii dezlănțuite, însetate de sânge inamic, în învălmăşeală, hoții de buzunare operară, expert, trecând bancnotele din buzunare străine în cele proprii, ca în principiul vaselor comunicante, câțiva triumfători smulseră publicațiile vechi, îngălbenite de Soare, le prinseră sub braț şi se depărtară fugind, stați, nu luați atâtea, să ajungă tuturor, ghinionişții se mulțumiră cu câte o pagină, ruptă în grabă, unul câte unul, grupurile se îndepărtară, înfipți în asfaltul moale rămaseră doar muribunzii, şi alături, pe o bancă, un bătrân se împerechea vulgar cu o gospodină tânără, două ziare ținând locul saltelei, să nu cumva să-şi murdărească hainele.

Şi iar se lăsă liniştea, episodul cu devastarea chioşcului de ziare fiind repede dat uitării. Poliția află mult prea târziu de incidente şi de ce să se ostenească într-o anchetă cât de prăpădită. Pe cine să chestioneze? Locuitorii municipiului ieşeau din casă tot mai rar, seara stingeau luminile şi se baricadau, ca şi cum ar fi urmat raiduri aeriene ale bombardierelor, iar când se încumetau să-şi părăsească ascunzişurile parcurgeau distanțele în grabă, cu capetele plecate.

Prea firave în confruntarea cu depresiile, personalitățile locale de prim rang se internară la Spitalul de Psihiatrie, unde beneficiau de toată atenția personalului medical.

Aparent, întreprinderile funcționau normal, deşi se iveau probleme cu desfacerea. Patronii înfruntau un fenomen nou, la fel de alarmant ca dezinteresul, poate mai alarmant: salariații lucrau înciudat, cu randament mult peste calculele economice, pretindeau ore suplimentare, unii, suferind de insomnie, rămâneau să lucreze şi peste noapte, directorii nu îndrăzneau să-i refuze, dar luau toate măsurile pentru a preîntâmpina revoltele.

Librăriile îşi epuizaseră stocurile, editurile plusau, plusau mereu şi-n curând afacerile cu cărți deveniseră mai rentabile decât cele cu morți. Tirajele depăşeau suta de mii de exemplare, jumătate de milion, milionul, cititorii cumpărând câte cinci, zece volume din cartea favorită. Romanul „Fără ziare, ziarele“, al unui tinerel căruia nimeni nu-i acorda vreo şansă pe piața cărții, se termină în câteva ore de la lansare şi acum se vindea pe sub mână.

Cât trecuse de când oraşul rămăsese fără mass-media? O lună, două, un an, zece? Nimeni n-ar mai fi fost în stare să precizeze.

Numărul infracțiunilor se însutise, se înmiise, şi oamenii legii primeau veşti despre noi crime, tâlhării şi violuri, cu nepăsarea acordată bâzâitului muştelor în hala vreunui combinat de utilaj greu. La ce bun deranjul? Oricum nu afla nimeni, nu se luau declarații şi fotografii pentru prima pagină. Doar aşa, de florile mărului? Sau de dragul adevărului, ceea ce-i, la urma urmelor, acelaşi lucru?

Deasupra oraşului, parcase o pâclă insalubră, urât mirositoare şi puținii psihiatri rămaşi teferi se grăbeau să dezvolte noi teorii, aerul e nociv, încărcat cu fel de fel de gaze dăunătoare, care cresc locuitorilor agresivitatea, la un loc cu dorința de însingurare. O dată pe săptămână, elicopterul Organizației Mondiale a Sănătății putea fi remarcat în straturile de aer bolnav, de unde piloții, cu măşti de gaze ce-i asemănau cu nişte proboscidieni la patru ace, în costum şi cravată, azvârleau unor locuitori apatici pachete cu calmante şi somnifere. Grupe de medici voluntari supravegheau distribuirea şi ingurgitarea medicamentelor.

În ospiciu, bolnavii dormeau câte trei în pat, iar medicii (din ce în ce mai puțini, majoritatea trecând la pacienți) nu conteneau să se minuneze de pasivitatea lor.

De mai multe luni, automobilele zăceau în paragină şi gerul ce năvăli pe neaşteptate strică motoarele, dar dă-le naibii de maşini, cine mai are chef de ele.

Nimic nu mai părea să trezească bătrâna citadelă, cu atât mai mult după tentativa de emisie a unui post de radio pirat, imediat înăbuşită în sânge.

De aceea, primele strigăte izbucnind pe străzi (gata, avem ziare, avem imagini televizate) au fost primite cu indiferentă circumspecție. Nu supraviețuise în memorie istoria cu chioşcul şi colectiva iluzie optică? Nu plouase cu farse – ba că au apărut, ba că nu au apărut? Nu era lumea sătulă de toate?

Primele ziare, mirosind a cerneală, au fost distribuite gratuit şi citite pe nerăsuflate, până şi de cei ce nu țînuseră niciodată ziare în mâini. Tot norodul se cufundă în lectură, vânzătorii şi funcționarele, prostituatele şi precupeții, traficanții de arme şi bolnavii din spitale. Pentru a nu deranja, cu scâncetele lor, cititul colectiv, nou-născuților li se administrară sedative, nu-i prea sănătos, dar ce să facem, n-or să moară ei, iar dacă mor, facem alții.

Cu fiecare pagină citită, degetele oamenilor se înnegreau din cauza cernelii de proastă calitate, însă jurnalele se dovedeau inconsistente, după un post aşa de îndelungat, cum, asta-i tot, acum ce ne facem, hai pe la redacțiile ziarelor, să cerem şi numerele de mâine, trebuie să fie gata măcar câteva pagini, cele de cultură şi sport, străzile se umplură iar, ca în primele zile de abstinență ziaristică, aglomerările prinseră osânză, clădirile jurnalelor nu mai erau păzite de grevişti înarmați, de ce oare e pustiu, ah, şedința de sumar, la capătul culoarului pe dreapta, mersi, sunteți amabilă, scuzați-ne că dăm buzna, ştiți cât ne-ați lipsit, noi am dori să mai citim câte ceva, găsiți că ne-am aglomerat prea tare aici, stăm ca sardelele şi abia respirăm, să nu mai intre nimeni, altfel ne sufocăm, aveți dreptate dar e cam târziu, câțiva domni redactori au şi dat ochii peste cap, n-aveți serviciu de reanimare, alți colegi de-ai dumneavoastră au sărit pe geam, e cam nepotrivit etajul cinci pentru aşa ceva, vi s-a mai spus că sunteți moale, măcar din când în când ar fi bine să faceți exercițiu fizic, da, cred că acum ar fi momentul să vă aruncați şi dumneavoastră pe ferestruică, ah, ați leşinat, înseamnă că nu mai e cazul, scuzați.

Într-o cameră secretă a redacției, un ziarist ce întârziase trei ore din cauza beției din seara trecută, asculta prin stație tot tărăboiul, neputându-se hotărî dacă „Redactorii noştri, ucişi până la unul“ era un titlu potrivit pentru ziarul de a doua zi.

De-a sclavii cu un biet negru balcanic

Nu-mi dau seama ce-mi veni să vă plictisesc cu cele ce urmează, au trecut câteva decenii de-atunci, dar, hai să sărim peste toate introducerile care (când o să mă cunoaşteți, o să vedeți că nu mint) îmi sunt nesuferite.

Dacă acum trei decenii ați fi avut drum la Iaşi şi ați fi zăbovit în parcul Copou, cel cu teiul lui Eminescu, savurând, pe o bancă, molcome clipe de împăcare, la un moment dat ar fi fost cu neputință să nu întoarceți capul, surprinşi de un tămbălău ce alunga liniştea aleilor. Şi dacă erați o persoană cu frica de Dumnezeu, riscați chiar să-l pomeniți numele, într-unul sau mai multe rânduri. Pentru că, tam-nesam, apăream eu, transpirat şi creț, cu părul numai sârme, cu ochii îngroziți şi hainele sfâşiate, căutând binefacerile vreunui tufiş care să mă poată adăposti. În urmă, zece băieți de vârsta mea mă urmăreau, calmi, siguri pe ei, fiindcă unde naiba puteam să dispar, are şi rezistența mea o limită.

Se îmbrăcau în pantaloni albaştri, imitând inaccesibilii blue-jeans, iar cine nu se norocise cu unii la nuanță apropiată n-avea decât să şi-i vopsească, economisind banii de film sau de țigări. Mâinile strângeau un fel de lasouri, de fapt nişte sfori de bumbac cu care urmau să pună gabja pe mine. Când simțeam că puterile mă lasă, ştiam ce urmează: mă împresurau, scoțând răcnete din alea de film japonez şi se apropiau, atenți să nu mă strecor prin vreo breşă a cercului:

– Predă-te, negru împuțit, altfel îți punem pielea la sărat, porc de urangutan, stârpitură jegoasă!

Eu îmi întipăream în cap ultimele cuvinte, să nu uit să întreb învățătoarea dacă „stârpitură jegoasă“ nu-i pleonasm, dar despre predat n-avem nici o intenție, de fapt nici urmăritorilor nu le-ar fi convenit, un negru care se predă nu mai e negru decât în parte şi, de aici, prin deducție, nici ei n-ar fi fost decât parțial urmăritori. Ei, asta ne era înțelegerea, dar era una tacită.

Ascuns de trunchiul vreunui tei sau tufiş detaşabil, tăiat în grabă cu cuțitul de la brâu (unde s-a mai văzut negru fără cuțit?), îmi construiam planul de rezistență, fiindcă nici gratis nu-mi puteam oferi pielea. Pe Jim şi Sam (Dan şi Gabi, pe numele româneşti), încercam să-i evit, ăştia erau periculoşi, deoarece primiseră în dar nişte cizme, nu de cowboy dar, puțin modificate şi cu tirbuşoane de desfăcut sticle lipite, ca pintenii, la călcâie, puteau trece drept ciubote de cowboy. Pe ei nu-i puteam ataca, cizmele îi făceau periculoşi şi, în final, când mă prăbuşeam sub grindina de lovituri, coastele făceau cunoştință cu vârfurile ascuțite, uneori şi cu pintenii, iar eu suportam durerea, timpul mă învățase, dar prevederea era să urlu, să cer grațierea, stăpâne, îndurare, jos pliscul, cioroi obraznic, ai atacat falca albă, pentru că, uitasem asta, nu mă lăsam cotonogit înainte de a învineți ochii lui Bob şi Ken, cei mai sfrijiți dintre vânători, pe care îi chema, în româneşte, Costel şi Noru.

Nu ştiu cum ați reacționat la ultimul nume, dar exact aşa era trecut în acte, am văzut cu ochii mei, pesemne că părinții erau naturi pesimiste, de-l botezaseră Noru, iubeau ploile sau cam aşa ceva, eu, unul, altă explicație nu văd.

După ce mă tocau bine, eram târât spre un copac izolat, picioarele îmi erau legate, mie-mi plăcea să-mi croiesc pârtie prin iarba înaltă, îi iubeam foşnetul moale, probabil că vorbea vreun glas al strămoşilor păstrat în mine, un glas din partea tatei, şi urma legatul de stâlp, apoi biciuirea, să mă-nvăț minte să nu mai fug de pe plantație, sfoara mi se aşeza pe spate în lovituri anemice, doar cei cu ochii învinețiți mă măsurau cu mai multă convingere, să-şi scoată, cumva, pârleala, dar ce noroc că ăştia erau cam uscați şi oboseau repede.

Seara ne surprindea lângă căminele studenţeşti, bând bere, ca buni prieteni ce ne aflam, fumând sau uitându-ne, în zilele cu apă caldă, la studentele de sub duş.

Câteodată, mă cam durea carnea, dar prost aş fi fost să acord atenţie, băieţii mă acceptau la joacă şi vă-ntreb, era puţin lucru, ei – românii albi, eu – tot român, dar mulatru.

Peste tot căram cu noi câteva potăi bine dispuse, cu blană de mătase şi mutre sincere care, în timp ce uscam halbele de bere, desenau, în joaca lor, curbe largi, sugrumate prin fente neaşteptate. Senatorul căţeilor se numea Creionaş, o cotarlă cu câteva procente de şoricar şi ne părea de necrezut că reuşea să se impună, în ciuda unor picioare ca vai de ele, ce susţineau, doar ele ştiau cum, un trup nu cu mult mai mare decât al unei femele gravide de şobolan.

Într-o zi, Bob (vi l-am recomandat anterior) ne-a spus că cică aşa ar fi normal, el a răsfoit o carte de biografii, apoi şi-a înfruntat concluziile cu ale tatălui şi acesta i le-a confirmat. Toţi cei ce se impun cică sunt mititei şi, dracul să-i pieptene, nu se stabilise cum de se întâmplă treaba asta, în loc să capete şuturi în fund şi pumni în bot, ei să zbiere la ceilalţi, ditamai handralăii, şi ăia să stea drepţi, să trăiţi, am înţeles şi nimeni să n-aibă curajul să-i rupă urechile obrazniculuiui. Cei mai mulţi dictatori au fost scunzi, şi Stalin, şi Churchill, şi ai noştri Ion Iliescu, Ion Cristoiu de la ziare sau Nicolae Ceauşescu din mă-sa.

Ei, dar cu ăsta din urmă, dom' Ceauşescu, uşoară ţărâna-i fie, am o legătură aparte, pentru că, dacă el n-ar fi existat (sună ca începutul unui cântecel de Joe Dassin), atunci nici eu n-aş sta acum în faţa dumneavoastră, să trăncănesc despre toate nimicurile.

Şi vă spun şi de ce: mama rămăsese însărcinată cu un student african, pe numele mic Jean, cât despre cel de familie nu-mi cereți să vi-l reproduc, fiindcă-i ceva imposibil, cu „N“ în față, urmat de apostrof şi ceva inimaginabil, o mulțime de consoane, incredibil alăturate, „k“ lângă „g“ şi „b“, vai de limba celui ce pronunță. Ştiu ce gândiți: foarte urât din partea mea că nu-mi amintesc numele celui ce a avut mărinimia să-şi facă uitați spermatozoizii pe tejgheaua mamei, aşa cum laşi bacşişul pe masa restaurantului şi pleci grăbit în treaba ta.

Ați intuit că mama nu avea cine ştie ce merite pe tărâmul virtuții, ea nu mi-a spus-o (când să mi-o spună, ne-am văzut doar de câteva ori în toată viața), dar ceilalți mi-au sugerat-o adesea. Colinda căminele studenților străini şi se oferea la grămadă, eliberată de captivitatea ideilor preconcepute. Mult mai târziu, am aflat că nici nu se alegea cu sume prea mari pentru nişte sex, fiindcă nu era genul care să ia pielea de pe om.

Că mama a rămas gravidă nu era un accident ireparabil, cioroiul de tata urma medicina şi avea o grămadă de cunoştințe dispuse să mă avorteze, în pofida legii lui Ceauşescu, ce pedepsea aspru chestiile astea.

Însă, ghinion, socoteala nu s-a potrivit, pentru că cineva, o prietenă, a turnat-o chiar când mama se îndrepta spre ginecolog, pentru a-mi opri creşterea la faza de ou. A fost săltată într-o maşină, să nu faci scandal, putoarea dracului, condusă într-un birou cu mobilier negru şi lămpi în ochi, unde au obligat-o să scrie cu mânuța ei, numita, numele şi prenumele, păstrez copilul sau dau de dracu, înfund puşcăria, başca alte consecințe, textual nu chiar aşa, dar pe-aproape.

E clar pentru toată lumea că nefericitului meu tată asta i-a picat cum nu se poate mai prost, nu pentru a procrea se afla el în România, dar, zică el ce-o zice, în final i-a prins bine. Mi-a plătit, sărăcuțul, două decenii şi jumătate o pensioară frumuşică, dar i-a fost învățătură de minte şi s-a dedicat exclusiv studiului, iar eu cred că e un medic valoros pe-acolo prin orăşelul sau tribul din Ghana, de unde-mi trimitea pensia alimentară.

Cum spuneam, mama mi-a dat naştere la termen şi cred că a fost deziluzionată constatând că supraviețuiesc, şi eu nici măcar nu dădeam semnul vreunui regret că o dezamăgesc încă din zorile vieții, ba eram şi gălăgios, muşcând sânul ce mă îndestula.

Dac-ar fi să respectați adevărul, ați spune despre mine că-s mulatru, dar, naiba ştie de ce, mulatrul din mine a luat foarte mult din negrul tatei şi aproape deloc din albul mamei. Aşa tuciuriu sunt că, în copilărie, nici nu vedeam puricele vampirizându-mi piciorul, şi sugativa de insectă îşi putea umple în linişte burdihanul cu sângele meu, degeaba mă plesneam pe dibuite, iar, mai târziu, enervat că ajung de batjocura unei gângănii nu cine ştie ce dotată intelectual, mă scufundam în cadă şi puricele se dezlipea, ca o etichetă, înotând din răsputeri spre suprafață, mă-nec, aer, aer, însă eu îl capturam, rânjind victorios, hai la mama, turturică, ai luat apă la bojoci, şi-n vreme ce-i vorbeam, ca să nu simtă că a dat de naiba, îl striveam între două unghii şi-l priveam explodând, şi sângele din el, sângele meu, de care nesăbuitul n-apucase să se bucure decât temporar, țâşnea în jerbe microscopice.

Mama s-a îngrijit nițel de mine, cam cu greață, consider eu, dar într-o seară m-a lăsat singur, după ce mi-a făcut cinste de la țâța ei cu un ospăț memorabil, aşa că am adormit, zâmbind împăcat, iar ea a tăiat în grabă câteva cartiere şi s-a oprit la bunica, la început au urlat una la cealaltă, dar apoi s-au

sfătuit, fiindcă nu erau precupețe, ci femei serioase, mama a numărat nişte bani, iar eu, când m-am deşteptat, am dat ochii de un cadru nou, pe care am început să-l studiez rapid.

N-am să insist pe primii ani, ştim cât de dezagreabili sunt copiii ce nu-şi pot stăpâni curuțul, aşa că, întreg apartamentul nu era decât un miros de pipi şi caca, zdravăn condimentat cu duhoare de ceapă prăjită, căci bunica avea nişte rețete culinare ce meritau scoase în afara legii.

Ca să mă necăjească, bunica obişnuia să spună că mie, borâtan fiind, îmi puțeau triplu murdăriile. Ce calcul făcuse de-i ieşise cifra trei, eu nu pricepeam, şi mă furişam adesea în baie, răscoleam rufele murdare, căutând chiloții murdari ai bunicii, şi-i miroseam, prin comparație cu ai mei. Am petrecut multe ore cu nasul în duhorile acelei lenjerii, până să mă conving că bunicuța le cam trombonea.

Bunica era singură, din motive obiective, soțul îi plecase la muncă, la mină şi, ori murise în accident, ori găsise pe alta, variante ce aveau cam aceeaşi importanță pentru ea. Lumea spunea că de aici i s-ar trage nervii şi eu nu înțelegeam de ce să fii furios pentru atâta lucru, dar, mai târziu, am înțeles.

Cred că pentru maică-mea afacerea cu mine s-a dovedit mulțumitoare, dacă nu de-a dreptul rentabilă, fiindcă se alegea cu o pensie alimentară însumând câteva salarii de intelectual. Din când în când, îşi amintea de mine şi-mi trimitea o ciocolată de dimensiuni mijlocii, una mare nu se îndura, cu miezul moale ca o piftie dulce, pe care o mâncam în fugă, să nu trebuiască să o împart cu cineva, deşi, spuneți şi dumneavoastră, cu cine? După asta, mă tolăneam pe parchet şi-mi sugeam resturile parfumate rămase între dinți, însă eu aş fi preferat să-mi dăruiască o hârtie de-aceea desenată, să o privesc şi să-mi dau seama ce o făcea aşa prețioasă, încât bunica o făcea să dispară imediat în sertare secrete.

Mai târziu, aveam s-o înțeleg şi p-asta. Erau bani. BANI.

Pe la trei ani, am revăzut-o pe mama, am rămas curentat, cred că dăduse de bine, câştigase în greutate, era ditamai magazia, pe față îi ieşise ceva, nu tocmai frumos, poate mâncase vreo tâmpenie şi nu-i priise, eu m-am gândit să-i propun să se fardeze ca înainte, unde erau genele lungi, ca nişte craci de păianjen, unde cărămiziul obrajilor, unde blugii strâmți, pantofii înalți, unde erau toate, dar m-am gândit că nu era treaba mea, aşa că am tăcut.

La început, când ieşeam prin cartier, copiii mă ocoleau, strigându-mă cu porecle rasiste, şi pe mine nu poreclele mă supărau, deşi unele erau nejustificate, Africanu', de exemplu, ci că nu discutau cu mine. De câteva ori am încercat să mă apropii, însă m-au gonit cu pietre şi lovituri de bâtă, dar când mi-au scos ochiul stâng, cu praştia, a ieşit mare tămbălău, bunica s-a înfuriat şi a zis, golanilor, vorbesc cu părinții, cer despăgubiri şi alte lucruri greu de transpus în practică, şi a fost nevoie să-i despart, căci bunica tare ar fi avut chef să le scoată şi lor ochii, lasă-i, bunico, a fost un accident.

Aveam patru ani şi jumătate când cu ochiul, părinții copiilor mi-au făcut rost de proteză la culoare, o nuanță prea deschisă, parcă, însă eu şi azi susțin că a fost o întâmplare fericită, fiindcă băieții au fost cavaleri şi şi-au cerut scuze, iar eu am putut explica ce doream să explic de doi ani, uite, băi, nu-s african, ci român ca voi, cu acte, mulatru – da, cioroi –, da, însă african nici pomeneală, maică-mea s-a dat în dragoste cu un negru, astea i-au fost gusturile, credeți că mie îmi convine?

Ne-am împrietenit, eu stăteam, de-acum, mai mult pe-afară, de mama nu mai ştiam nimic, mai târziu am aflat că se măritase cu un alb de treabă, pe care, ca orice bărbat bine crescut, nu-l interesa trecutul

femeii alese, deşi eu cred că-n cazul mamei e posibil să-l fi interesat. S-au mutat în alt oraş şi eu nu am mai văzut-o.

O dată pe an, de obicei vara, bunica ruga o vecină cu care se avea bine să vadă de mine, îmi mângâia sârma din cap, o să fii cuminte, frigiderul e plin şi dispărea la mama pentru o lună, de unde am dedus că mama locuia într-o stațiune balneo, fiindcă bunica suferea de ficat (dar de ce nu se abținea de la grăsimi şi prăjeli?) şi când revenea arăta sănătoasă, cu obrajii colorați şi iar se aşternea pe grăsimi şi prăjeli.

Mă bucuram, fiindcă rămâneam singur şi puteam hoinări cât pofteam, mai ales copacii mă atrăgeau, ceea ce mă făcea să cred că iar vorbeau strămoşii africani din mine. Cu băieții jucam fotbal, eu îi driblam, fentându-i din bazin, aşa cum vedeți la TV, în dansurile negrilor şi nici măcar țurloaiele nu apucau să mi le atingă, aşa de agil eram. Meciurile se sfârşeau cu discuții, sucuri, țigări, bere, discuții şi iar discuții, apoi cuiva i-a venit ideea jocului de-a sclavii, pe care, dacă nu vi-l amintiți, revedeți primele pagini.

Nimeni nu-mi mai spunea „negru răpănos“, fiindcă le-am demonstrat că am în urechi mult mai puțină ceară decât ei şi toți au acceptat, adevăru-i adevăr şi trebuie respectat. Ăsta fusese un truc bine pus la cale, eu mă mândresc cu el, deoarece, ca toți copiii, nici eu nu eram în cei mai buni termeni cu apa caldă, aveam o gândire practică, adică dacă tot m-a lăsat Dumnezeu negru, să trag şi avantajele de aici, praful pe piele nu se remarca foarte uşor, aşa că nu avea rost să exagerez cu apa. Uneori eram aşa jegos, încât ieşeam din baie mai slab cu câteva kilograme. Ei, poate nu chiar kilograme, dar grame sigur.

De câteva ori, în joaca noastră de-a sclavii s-au băgat, total de-a-n boulea, câțiva oameni mari, care au început să împartă păruieli şi urecheli cu nemiluita, lăsați băiatul în pace, nu-i copil ca şi voi?

Pe mine, chestiile astea mă enervau şi nu o dată mi-am ieşit din pepeni, ce vă băgați, nene, inventați voi alt joc, mai inteligent, dacă sunteți capabili, lăsați-ne dracului, iar oamenii se retrăgeau, socotindu-mă vreun masochist şi cugetând la aparenta egalitate între rase. Odată, parcă şi văd faza, Bob şi Ken, parcă şi Jim, care apoi mi-au devenit colegi de şcoală, s-au luat la întrecere, ochind cu praştia un moralist de ăsta, omul era cu o tipă la promenadă şi să te strici de râs cum a țipat, ca muşcat de streche triplă, începând să suduie în cuvinte nu chiar adecvate, dacă ne gândim la sexul persoanei însoțitoare.

Mai târziu, culoarea pielii mi-a adus neplăceri, fiindcă, de exemplu, colegele nu acceptau să bea după mine din sticla de suc şi eu le explicam că-s vaccinat, dar ele tot nu voiau. În unele magazine, când intram îmbrăcat în costum de şcolar, vânzătoarele se înghesuiau în juru-mi să mă pipăie, oare sunt real? un negru elev? şi alte asemenea întrebări de origine femeiască şi-ntr-o zi, pe când mă aflam în piață, o țărancă bătrână ce vindea mărar şi ardei iuți, nu prea umblată pe căi orăşene, şi-a făcut cruce văzându-mă, de unde s-a putut constata cât era de mistică.

V-am mai spus, dar repet, pentru că, în secolul ăsta agitat, oamenii uită mult mai uşor ca altădată, că Bob, Ken şi Jim, redeveniți, în catalog, Costel, Noru şi Dan, mi-au devenit colegi de clasă. Constituiam un cvartet puternic, eu cred că cel mai tare din clasă şi atunci când vreunul din anii mai mari îşi stingea țigara de hainele mele sau îmi turna apă în cap, pasămite ca să-mi descâlcească părul, praştiile prietenilor mei făceau minuni. Acum începuse să mi se spună Chioru', poreclă cu care am fost de acord, căci un individ cu un ochi lipsă ascunde întotdeauna un trecut plin de aventuri.

Un timp, am jucat baschet, eram precis şi sprinten, iar se afirmau în mine străbunii, şi spectatorii întrebau, dorindu-se spirituali, ce, băi, a venit Harlemul în turneu în satu' mă-tii, dar ce să le zic, că maică-mea e mai orăşeancă decât ei, lasă-i să se simtă bine.

M-am lăsat de baschet, după câteva luni, fiindcă m-am maturizat şi mi-am dat seama că un negru n-are ce căuta în naționala României, eu la echipa națională țînteam, degeaba un antrenor a încercat să mă convingă prin câteva complimente năduşite, apoi cu oferte clare, îți dau aia şi aia, nu, mersi, dacă în națională nu se poate, mai bine renunț, cine ți-a zis că nu, ei, uite că am înțeles eu, ce, n-am şi eu perspicacitate?

Şi-ar mai fi ceva de povestit, vreau să spun lecția de istorie dintr-a nu ştiu câta, când eu am scris cel mai frumos despre Mihai Viteazul şi învățătoarea a zis, iaca, ăsta ştie istoria României, voi nu, însă eu n-am înțeles nici de data asta de ce ei trebuiau să ştie, şi eu nu, doar nu-s coborât din copaci, sunt la fel ca orice elev, nici mai deştept, nici mai frumos, poate o idee prea negru.

Ar urma povestea în care bunica moare, maică-mea naşte doi frați pe care nu-i voi cunoaşte niciodată, eu mă bat cu colegii de clasă, cum altfel să mă impun, mă culc cu o fată prin bunăvoința prietenilor ce socotiseră că se cam făcuse timpul, împlinesc optsprezece ani, iar maică-mea mai naşte un alb, dau şi reuşesc la Geologie, să vânez cu sulița zăcăminte, plec în armată şi-s o curiozitate, soldat-român-de-culoare, la facultate fetele mă găsesc simpatic şi tot e ceva, la examen capăt note mai mici decât colegii, nu mă supăr pe profesori, cred că e un gest reflex, termin facultatea şi Ceauşescu moare, mă angajez la o firmă de publicitate, fac reclamă la banane şi alte exotisme, sunt bine plătit şi

locuiesc într-un apartament dintr-un bloc ai cărui locatari prăjesc ceapă şi cred despre mine că lucrez la circ, nu mă afectează pentru că un negru nu prezintă nicăieri o foarte mare încredere, asta-i situația şi fă ceva de poți, moare şi maică-mea, nu pentru că se făcuse vârsta, ci din cauză că se jucase de-a excesul în tinerețe, la înmormântare n-am mers, să nu compromit moarta, dar câteva lacrimi aş minți dacă n-aş recunoaşte că am vărsat, forța fizică mi-o mențin pentru că-s obişnuit cu greul şi o bătrână poate fi văzută intrând la mine de două ori pe săptămână, mă-nțeapă cu ace speciale, mă masează, iar eu gem, totul e în regulă, mă mențin şi lumea zice că am douăzeci şi cinci de ani, fetele mă caută, poate fiindcă acum mă plimb prin oraş cu un Mercedes de culoare, ați ghicit, albă, sau, cine ştie, poate-s căutat de dame pentru că am firma mea şi-mi merge bine, apartamentul de două camere l-am schimbat pe unul central şi noii mei vecini nu prăjesc ceapă, uneori mă-nchid cu zilele în casă, nu răspund la telefon şi ascult câte-un recviem, încerc să mă conving că oricând poate veni momentul, femeile nu mă slăbesc şi am început să beau prea mult, un polițist mă opreşte, mă dă jos din maşină şi-mi cere să-i suflu în nas, poliția stă prost cu fiolele alcooloscopice şi el vrea să afle dacă sunt băut, zi drept, bă smolitule, din ce țară vii de-o faci pe nebunul, dar eu nu vin de nicăieri, sunt un biet negru balcanic, îmi vine să plec la taică-meu, să-i tai beregata, însă renunț, fiindcă e greu cu vizele pentru români, aş emigra, dar locul românilor e în România, ultima mea iubită are douăzeci de ani, studiază engleza şi anatomia mea intimă, sunt invitat la un simpozion despre integrare socială şi eu le vorbesc despre cât e de bine să fii negru în Olanda, Franța sau Anglia, mă simt în formă cu sauna şi flotările mele, cineva îmi arată o poză cu tata, bine că nu semăn cu el, între timp mă aleg cu o miopie, poate cititul, poate TV-ul sau vreo fiță a vreunui muşchi ocular, mi se spune că am rămas neschimbat, vânătoarea de sclavi din copilărie mi-este

amintirea cea mai prețioasă, primesc invitația de sărbătorire a zece ani de la absolvirea facultății, cum de şi-au amintit de mine, m-am culcat cu toate iubitele tocilarilor, stau în cumpănă, o întâlnire de zece ani adună nostalgii, mă simt cam aiurea printre domnii colegi şi doamnele colege, iar aud că-s neschimbat, bag în mine fripturi şi vinuri grele, îmi dansez colegele doar ca să le fac să sufere pe tocurile pentru alte picioare, rânjesc, gândindu-mă că fiecare piruetă le aduce o nouă bătătură, spre dimineață obosesc, şi colegii îmi par mai apropiați, cu cheliile lor cărunte, dau să plec, nu, mai stai, peste zece ani nu se mai ştie, oasele mă dor şi în oglinda taxiului îmi răspunde un chip străin, de ce mă dor oasele, de ce mă studiază şoferul, atâta costă cursa, domnule, eu, domnule? nu mi s-a mai spus, de ce-mi creşte burta, oare m-am balonat, cureaua îmi crapă, parcă aş fi dansat din buric la discoteca din tribul tatei, aşa rău mă doare, suntem, în România, doar vreo sută-două de mulatri, maxim o mie, nici măcar minoritari nu ni se spune, de unde ridurile şi de ce mi se buhăieşte pielea, sub ochi îmi cresc două pungi ca două banane minuscule, taxiul a plecat, firele de păr încep să-mi foşnească, nu trebuia să beau atâta, degetul arătător mi se prelungeşte printr-un baston, nu vreau să îmbătrânesc, părul din cap mi-a desenat o hartă ca a unei peninsule, nu, nu-i drept, poate visez, să sparg ceva, am învățat să lupt, dar ce-i cu oboseala asta, de ce sunt aşa liniştit, gâfâi şi mă aşez pe pat, da, s-a făcut târziu, de-acum pot să aştept liniştit întâlnirea de douăzeci de ani.

Un conferențiar complex

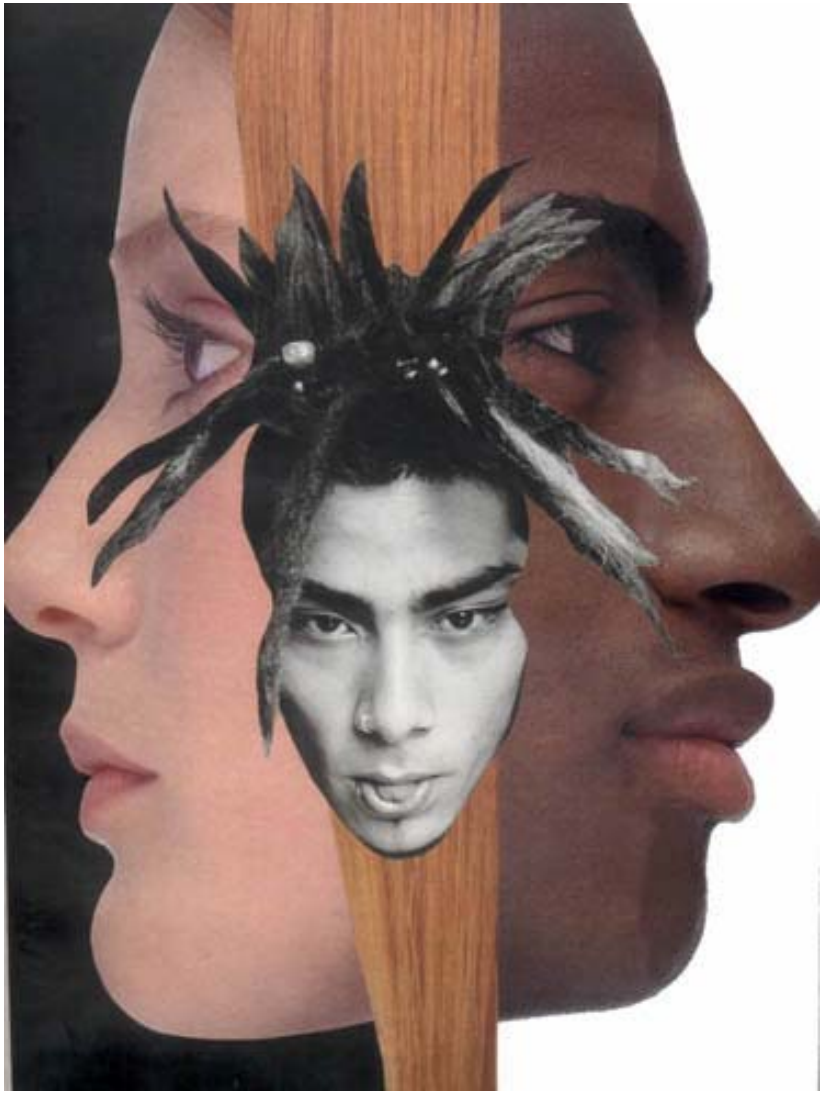

Ca să-şi insufle curajul de a-l chema în biroul său pe temutul Reporter, Conferențiarul a trebuit să se convingă el însuşi că aşa nu se mai poate:

– Nu se mai poate aşa! Unde pui piciorul: corupție, dolari, cadouri scumpe. Îmi este ruşine, de multe ori, că sunt medic. La facultate, examene vândute pe valută studenților străini. Ți se face greață.

Temutul Reporter îi adulmecă grijuliu urmele sonore. Din văzduh, culegea cuvintele zburătoare ca fluturii cu plasa. Se şi gândea cum le va disciplina mâine în pagină. Ce scandal se coace! De astă dată va rupe gura târgului. Poate (mai ştii?) mă lipesc la o primă şi-mi voi cumpăra (în sfârşit!) frigiderul mult visat.

– Ați notat, domnule Reporter? Inadmisibil, ăsta-i cuvântul. Trăim, totuşi, în secolul douăzeci. Ca să nu mai...

Conferențiarul forfecă înadins fraza, făcând loc unei binefăcătoare pauze de odihnă. Buza de jos îi tremura, indignată. Costumul său impecabil, gri-petrol, părea şi el că-şi ieşise din pepeni, boțindu-se asemeni mării preludiate de furtună.

Bietul costum, gândi cu invidie Reporterul, escortând cu privirea femeia ce-şi făcu intrarea, apropiindu-se, cu jumătăți de pas, de biroul Conferențiarului. Pe față, purta un surâs vechi, din perioada interbelică. Dintr-o sarsana, scoase la iveală un pachețel, înfofolit în hârtii lucioase:

– Pentru dumneavoastră, dom' doctor!

Cu aceeaşi rapiditate, pachețelul fu înghițit de gura hulpavă a unui sertar de birou.

– Opreşte! Nu e bine.

– Ce nu e bine?

– Conferențiarul. Joacă-l natural!

– Ascultă, oi fi dumneata mare Regizor, dar şi eu am adunat mai multe premii şi decorații decât un regiment sovietic. Dracul m-a pus, actor american, de Hollywood, să joc într-un film românesc. Plec cu primul avion. Roagă pe careva să-mi rezerve un loc pentru diseară.

– Avem contract, nu pleci aşa uşor. Plăteşti de te usuci, dacă nu-l respecți.

– Of... Oh... O.K. Zi-mi, domnule, clar. Conferențiarul acesta ia, sau nu şpagă, pentru că se înțelege ba că nu, ba că da. Lămureşte-mă, ce-i cu el?

– E un personaj complex.

– Oh, O.K.! Cum de nu mi-am dat seama!?

Din cicatrice-n cicatrice spre spitalul de nebuni

Mi-am făcut un obicei ca, o dată la două săptămâni, să mă plimb prin curtea şi împrejurimile Spitalului de Psihiatrie din afara oraşului. Iubesc întâlnirile cu bolnavii şi-mi antrenez imaginația ghicind cauzele ce le-au strâmbat chipurile şi i-au prefăcut din oameni normali (sau, cel puțin, apropiați de normalitate) în ființe amărâte, cu paşi nesiguri, purtându-ți gândul spre acrobații mergând pe sârmă.

Recunosc că m-am înşelat, şi nu o dată. De pildă, acum trei săptămâni, pe una din aleile ce se târăsc prin fața Pavilionului numărul doi, m-a oprit un nenorocit cu privirea pierdută, pentru a-mi cere o țigară. I-am contemplat degetele lungi şi le-am aşezat, în închipuirea mea, pe sânii şi coapsele vreunei femei sau, în cel mai rău caz, pe claviatura unui pian. Uite, mi-am spus, un nenorocit aruncat în brațele nebuniei de fluxurile capricioase ale dragostei. Poftim ce poate face iubirea din om, atunci când nu este pusă la punct.

– Fugi, domnule, de aici! A înnebunit de frica neveste-sii. Îl pocnea în cap cu ce-i cădea la mână, ori de câte ori se enerva. Şi aşa îi era firea, îi sărea muştarul din te miri ce.

– În cazul ăsta, nu înțeleg de ce n-a divorțat.

– De frică, bineînțeles.

Să nu credeți, însă, că rateurile în diagnosticarea bolnavilor mă dezarmează. Continuu să mă plimb pe alei şi să-mi dau cu presupusul. Acum, că s-a făcut toamnă, îmi sfârşesc promenadele în cabinetul profesorului Morunovski, la o cafea şi-un rom. Nu ştiu dacă vinovați sunt anii dar, în fotoliul de piele, cu focul alături, simt cafeaua şi romul scoțându-mi cu râvnă boli secrete din adâncuri.

Dacă e să nu țin piept înclinației naturale de a le găsi celor din jur puncte comune cu diverse rase de câini, pe distinsul psihiatru Morunovski l-aş asocia cu un buldog, ce pare că regretă enorm că nu-i în

pielea unui doberman. Când o mulțime de mici pete îi înroşesc obrazul, e semn că nu mai are mult până se enervează. Atunci e bine să-ți treci privirea în altă parte, ca să poată înghiți câteva pastile fără să fie observat. E indicat, bunăoară, să admiri adunătura de domni mucegăiți, cu mari merite în descifrarea naturii umane, odihnind în tablourile de pe pereți.

Este un adevăr de netăgăduit că românul nu-i niciodată grăbit. Cel puțin în această privință, domnul profesor este un mare român. Dar să nu fiu rău: toate poveştile sale, amplasate pe lungimea unei jumătăți de secol, ascund o savoare rezervată doar cunoscătorilor. Aşa cum te avertizează etichetele băuturilor franțuzeşti: *Pour les connaisseurs*. Iar dacă am reuşit să învăț câte ceva despre labirinturile firii omeneşti, asta se datorează şi prietenului meu, psihiatrul. Chiar dacă (şi iar sunt rău), scurtate la o pătrime, istoriile sale n-ar avea decât de câştigat.

Cafeaua, romul şi (cum de le-am putut uita?) prăjiturile sfărâmicioase, cu aromă de migdale, înghițite fără să-ți pese dacă te înzestrează cu carii dentare, ne sunt aduse de un bolnav, pe o tavă care, dacă nu-i de argint, imită la perfecțiune argintul. Nu ştiu dacă acest bolnav este mut. Ceea ce vă pot spune cu certitudine este că, în cele optsprezece luni de când ne cunoaştem, n-a scos nici un cuvânt.

De fapt, este impropriu spus ne cunoaştem, căci n-a lăsat niciodată impresia că m-a remarcat. Îmi plasează în față ceaşca, paharul şi farfurioara, aşa cum laşi cărțile la pocher, când joci cu mână moartă. Apoi caută privirea profesorului, şi o schimbare de azimut a sprâncenelor acestuia (cu toate strădaniile, nu am putut s-o percep) îl asigură că totul e în regulă. Deci, se poate retrage. De fiecare dată când am încercat să aduc vorba despre acest personaj interesant, cu figura unui martir de profesie, profesorul a

schimbat subiectul. Mărturisesc că am emis nu puține ipoteze despre cauzele alienării tânărului aceluia, care, conform proastei deprinderi ce am făcut-o cunoscută, îmi aminteşte de un maidanez spiritualizat.

Mai ştii, mi-am spus într-o zi, poate că e un filozof tainic, ce caută adevărurile vieții acolo unde sunt cele mai multe şanse de a fi găsite. Adică, în ospiciu. Credeam tot mai mult în această supoziție.

De aceea, am fost cât se poate de surprins când însuşi profesorul Morunovski a atacat subiectul, atât de misterios pentru mine:

– Azi s-au împlinit doi ani de când este la noi. Îl vezi, mereu tace, încât ai spune că n-a scos prea multe cuvinte la viața lui. Aşa este în cursul zilei. Fiindcă noaptea devine cu totul altul: urlă, se loveşte cu capul de obiecte dure, delirează, se autoflagelează. Norocul nostru (şi al lui, mai ales) este că nu-i lăsat o clipă nesupravegheat. Sunt rare nopțile când doarme fără să fie legat de pat şi îndopat cu sedative.

– Ai oroare de denumiri complicate, aşa că te scutesc de numele diagnosticului. Nici nu sună prea poetic... Ştii ce e dureros? A trecut atâta timp şi n-am reuşit nu să-l vindec (cum m-ar fi îndreptățit prestigiul) ci măcar să-i ameliorez suferința.

– Nu pare să sufere, am obiectat.

– Aşa aş vorbi şi eu, dacă n-aş fi fost martorul unor crize de-ale lui. Crede-mă, nu-i un lucru tocmai plăcut să-l vezi cu spume la gură, scăpându-se pe el. Înainte de a o lua razna, era contrariul celui de acum: ferm, atletic, foarte sigur pe el. Ocupa funcția de director de marketing al unei fabrici de ape minerale şi-ți dai seama că situația materială îi era de invidiat. Muncea foarte mult, şefii săi dorind să-i pună la treabă creierul foarte dotat.

– Nu cumva asta l-a înnebunit? E ştiut că prea multă muncă face creierul varză.

– Nu-i asta. I se trage de la o femeie.

– Şi eu, care dădeam vina pe surmenajul intelectual. Deşi, ceva nu-i clar: după cum mi l-ați descris, suferința în dragoste ar fi trebuit să-i rămână străină.

Profesorul deschise brusc uşa, de parcă ar fi vrut să surprindă vreun spion. Pentru mai multă siguranță, o încuie pe dinăuntru. De cine se temea?

– Avea o prietenă foarte interesantă. Cred că s-ar fi ridicat la nivelul exigenței sale. Te ştiu priceput în materie.

Nu i-am mulțumit bătrânului psihiatru pentru cât de mult mă flata. Cred că-şi dădea şi singur seama.

– Şi dacă era aşa de grozavă, pe cât reiese din reclama pe care i-o faceți, ce n-a fost în regulă?

– Ştii ce poate face omul de prea mult bine. Fata era asistentă universitară la Medicină Veterinară şi viitorul îi era mai mult decât promițător. Somități în materie au cerut să lucreze cu ea. Dar profesorul Mâță, despre care nu ai dreptul să nu fi aflat câte ceva, nici n-a vrut să audă. Ştii cum sunt boşorogii ăştia. Mor după colaboratoare tinere şi drăguțe. Iar dacă acestea au şi habar de cercetare ştiințifică, cu atât mai bine. Ca psihanalist ți-aş putea spune destule despre golăniile libidinoase ce le îngrămădesc subconştientul. Cu bună ştiință, profesorul Mâță a încercat s-o scape din jungla aceasta, înainte ca vreo liană rahitică şi transpirată a babalâcilor să-i înlănțuie trupul.

– Mă gândesc că o fi fost săracă, şi băiatul n-a avut răbdare să aştepte. Uneori, bunăstarea vine la o vârstă când prezența ei nu ne mai încălzeşte. Vreau să sp...

– Asta-i culmea, situația fetei nu era neglijabilă. Familie bună... Ce-ți voi povesti în continuare nu am aflat uşor. Au fost necesare lungi discuții cu pacientul, multă răbdare din partea mea. N-o să te mint: pentru a-i afla povestea a fost necesar să-l hipnotizez. Asta pentru că (n-o lua ca pe o scuză) nu-i puteam birui încăpățânarea. Ori de câte ori apropiam vorba de legătura lui cu fata, se-ncuia în mutenie. Ba, uneori devenea de-a dreptul violent.

Stă mărturie mica mea cicatrice, căpătată sub ochiul stâng. Aşa că, n-ai decât să te indignezi, n-am avut încotro şi l-am hipnotizat, treabă ce n-o mai făcusem din stagiatură, când m-am culcat cu căpoasa de asistentă şefă. Dar, înainte de a-ți povesti, mai merge un rom?

Mergea un rom, mergea al dracului.

– Băiatul nostru a plăcut-o. Atâtea calități grămadă îți înmoaie indiferența. Ştii, de bună seamă, toate începuturile sunt plăcute. După aia... Dar s-o iau uşurel.

Nopțile de dragoste erau ca în toate cazurile când se întâlnesc două ființe frumoase şi cu imaginație. Eşti deştept, aşa că nu-ți dau detalii, ca fanții la cârciumă. Pe coapsa stângă, fata avea un mic semn, o cicatrice cu un fel de inimioară acoperită cu păr. Câțiva centimetri păreau îmblăniți. Spunea că inimioara aceea îl aşteptase pe el, s-o străpungă cu săgeata. Poetisme, ai să spui, dar care din noi nu şi-a topit răceala cu flacăra lor? Inimi, săgeți ne par îndepărtate, nu? Ba, dacă vrei, mie-mi sunt chiar foarte apropiate.

Pentru tip, infidelitatea era un lucru vital. Ca apa pentru mine sau, ca să fiu sincer, ca vinul. Prin urmare, a început să-şi ignore partenera în favoarea altora, situație resimțită cum nu se poate mai rău de

ea. Unde mai pui că, la înghesuială, individul adusese discuția de căsătorie şi alte braşoave. Ştii cât de bine se plantează ele într-un suflet credul.

Locuiau împreună, pe ea o înzestraseră părinții cu un apartament într-o zonă a oraşului unde nu se întâmplă nimic. Vreau să spun, o zonă liniştită. Tânărul întârzia nopțile. Alteori, nici nu venea şi atunci sărmana se plimba în jurul blocului, tresărind la fiecare zgomot ce i-ar fi putut vesti apropierea iubitului. Îşi închipuia toate nenorocirile posibile. Nu l-o fi jefuit vreun ticălos şi l-o fi abandonat într-o baltă de sânge? Oare supraviețuirea nu-i depindea de intervenția medicală de urgență? Unde e? De ce nu vine?

Apărea, într-un târziu, de obicei pe şapte cărări, iar ea plângea de bucurie că-i teafăr. Nu o dată, s-a întâmplat să-i împuşte o mamă de bătaie pentru că, dacă tot plângea, măcar să aibă de ce.

– Taci, sclifosita naibii! O să ai vreme să boceşti după ce ne despărțim. Sau plângi cumva cu anticipație?

Nefericitul, nu avea de unde să ştie cât îl vor costa toate acestea.

Ultima fază a unui cuplu este, de cele mai multe ori, mahala. Nu-mi dau seama ce se întâmplă cu oamenii: ori nu-şi dau seama de importanța ultimei impresii, ori vor să se asigure că-s tăiate toate căile de întoarcere. Ca analist al sufletului omenesc, pot să-ți certific că, în nouăzeci la sută din cazuri, aceste scene dezgustătoare sunt regretate ulterior de combatanți:

– Nu pleca, te rog! Nu vreau să regretăm mai târziu.

– Ține-ți fleanca, boarfă!

Profesorul Morunovski apelă iar la rezerva de calmante, ca şi cum acele cuvinte lui i-ar fi fost adresate. Roşeața nu se mai arăta dispusă să asculte de ordine, refuzând să părăsească obrajii.

– Oricum, a plătit pentru asta. Porci mai sunt bărbații.

– Trecem peste faptul că noi doi tot bărbați suntem...

Profesorul nu-mi dădu importanță şi cred că a procedat înțelept, cel puțin spre binele obrajilor săi. Ciudat: nici măcar o clipă nu mi l-aş fi imaginat un feminist. Cum s-o fi dat de partea sexului frumos?

– Fireşte, s-au despărțit. Fiecare a luat-o pe tarlaua lui. Fata – la studiu, îşi pregătea doctoratul şi teza se anunța strălucită. El – la femei, şprițuri, bucuros din pricina schimbărilor de personal survenite în pat. Am să-ți spun că, aşa păcătos cum era, l-a aşteptat câteva luni. Îşi trecea vremea cu Penelopa, o pisică pluşată şi vie, şi nu-ți e necunoscut felul animăluțelor ăstora de a-ți da senzația că pricep tot ce le spui. Seară de seară, îi pregătea ticălosului băutura favorită. Dar el nu venea. Şi-i bine că n-a mai venit...

Ce-o fi cu profesorul, m-am întrebat? Se bucură de răul altuia? Alte pastile?

– Ceea ce urmează e sută la sută adevărat. Dețin, pentru suspicioşi, maldăre de fotografii, declarații. Ca om de ştiință, mi-am făcut datoria şi, la început, m-am îndoit. Pas cu pas, am fost convins. Credeam că, la anii mei, e greu să mă mai uimească ceva. Cât de naivi suntem! Cât de berbeci, de bivoli chiar!

Omul şi-a urmat destinul de budoar, bucuros că a scăpat de povara iubirii fetei. Un timp, i-a mers strună. Făcea sport, era râvnit de femei, banii nu-i lipseau. Pentru el, toate astea la un loc egal fericire.

Tragedia a început patru luni mai târziu. O franțuzoaică sosită cu ajutoare umanitare s-a gândit că, după atâtea acte caritabile, n-ar fi rău să facă ceva şi pentru propria persoană. Prin urmare, iat-o poposind în alcovul primitor al junelui nostru. Sărim peste clipele dulci. Le cunoaştem prea bine, dacă nu din proprie experiență, atunci din povestirile altora. Nenorocirea a venit dimineață:

– Ce-i asta?

– Nu mai mult decât vezi: o cicatrice. Nu ştiam că ți-e scârbă. Cum ajung în Franța, îmi fac transplant de piele.

– Asta nu-i cicatricea ta! În formă de inimă, cu păr, pe coapsa stângă. Asta nu-i cicatricea ta!

– Doar nu insinuezi că am furat-o. Ciudați mai sunteți voi, românii. Bine spunea răposatul...

Dar individul era deja în stradă. Eu cred că cetățeana străină merita, dacă nu scuze, atunci măcar o scrisoare cu explicații. Şi ne mai miră neîncrederea Vestului...

Prima dată, amicul nostru a dat vina pe coincidențe. Nu ne fac ele să ne culcăm pe o ureche, în loc să ne ascuțim simțurile? Suntem maturi: celebritățile îşi găsesc sosii cu nemiluita, de ce n-ar fi identice şi unele semne particulare, cicatricele, de exemplu?

Când i s-a întâmplat la fel cu a doua femeie (cicatricea respectivă era în acelaşi loc) şi-a ieşit din fire:

– Târfo!

– Pentru o cicatrice sunt târfă? Bărbații... oricum ai proceda cu ei, nu iese bine.

Pe a treia femeie cu cicatrice, soția unui director de bancă, a snopit-o în bătaie, încât nefericita a jurat să nu mai dea patul conjugal pe cel din par.

A patra tipă, cu cicatrice în formă de inimă pe piciorul stâng, a fost scoasă din mâinile sale, doar prin intervenția vecinilor.

A cincea luase lecții de *kung fu*, aşa că l-a bumbăcit ea pe el. Atunci s-a luat tare de băutură. Fiecare femeie nou-cunoscută avea semnul acela nenorocit, în locul cunoscut, nici un grad la stânga sau la dreapta.

Simțea cum îl lasă nervii. Unei tipe a încercat să-i scoată cicatricea cu vârful briceagului, dar biata a reuşit să se salveze miraculos, fugind la miez de noapte acasă, dezbrăcată complet, dar vie.

Toate scandalurile nocturne n-au rămas fără efect: vecinii ni s-au adresat cu insistență. Am intervenit.

La început, pacientul a fost calm şi ne gândeam dacă nu cumva ne-am pripit, internându-l la semnalul locatarilor care, de ce să excludem varianta, puteau fi, ei înşişi, victimele halucinațiilor.

Priveam chiar cu simpatie legătura înfiripată între el şi o fătucă ce a făcut o depresie la vestea mariajului americanului aceluia de culoare, Michael Jackson. Când bolnavul nostru i-a descoperit şi ei cicatricea în locul milenar, a început să urle. Nu l-am potolit decât cu barbiturice. De atunci, e cum îl vezi. Ziua tăcut, noaptea furios ca un taur ce-a nimerit în fân peste câțiva pumni de boabe de piper.

– Ce straniu. Totuşi, de unde-i provine halucinația? Blestemele fetei? Sau, de ce nu, vreo substanță turnată în mâncare?

Iar am fost nevoit să privesc domnii din tablouri, pentru ca profesorul să-şi pape neobservat comprimatele.

– Trăim în secolul douăzeci şi nu-s bucuros să aud din gura ta asemenea gogomănii.

– Atunci, ce s-a întâmplat? Presupun c-o să-mi vorbeşti de câmpuri biomagnetice şi specialişti indieni, care-s gogomănii la fel de mari.

Imediat mi-am regretat ieşirea. Profesorul Morunovski pufni obosit:

– Am creditat nemotivat perspicacitatea ta. Nu, pur şi simplu este răzbunarea fetei. Însă n-a recurs la blesteme şi alte metode antice. Lucra la Facultatea de Medicină Veterinară, dacă mai ții minte. Adeseori o prindeau zorii în fața retortelor şi eprubetelor.

Cum a reuşit, e întrebarea ce ne-o punem înaintea fiecărei descoperiri. A născocit o substanță ce poate regenera, în câteva minute blana câinilor, când vreo dermatită îi lasă în fundul gol.

Avea câțiva prieteni detectivi şi aceştia au ajutat-o să afle fiecare escapadă în care tocmai i se angaja ex-iubitul. Cum i-o fi venit ideea, de unde să ştiu? Ce-am putut afla este că îmbrăca halatul alb şi se prezenta la uşa femeilor respective. Ştii ce impresie face asupra oamenilor halatul alb. Ajunge să bați puțin câmpii despre vreo epidemie. Cu cât numele este mai african, mai behăit, cu atât efectul e mai puternic şi, gata, omul s-a şi dezbrăcat pentru vaccin.

Fetei răzbunătoare nu i-a venit prea greu să înțepe coapsele pacientelor. Înainte de injecția propriu-zisă, delimita, cu un creion special, o porțiune în formă de inimă.

Ai de ce să te sperii: nimeni nu întrece femeile în materie de răzbunare.

– Altceva nu înțeleg, domnule profesor. De ce ați rămas pasiv, după ce ați aflat toate astea? E vorba de viața unui om. O viață distrusă. Pe femeia asta n-o pedepseşte nimeni?

– Patentul născocirii cu creşterea blănii câinilor, în doar câteva minute, a fost cumpărat în străinătate. Am vrut s-o cunosc pe fată şi am izbutit. Acum două săptămâni, a fost de acord să ne căsătorim. Tu ce crezi, diferența de vârstă e un handicap pentru cuplul nostru? Eu nu prea cred. Ah, să-ți răspund la întrebare. Cum să nu fiu pasiv, dumneata ți-ai trăda nevasta, pe deasupra şi cercetător ştiințific în plină ascensiune?

Trei sferturi vin şi-un sfert sifon de dragul artei

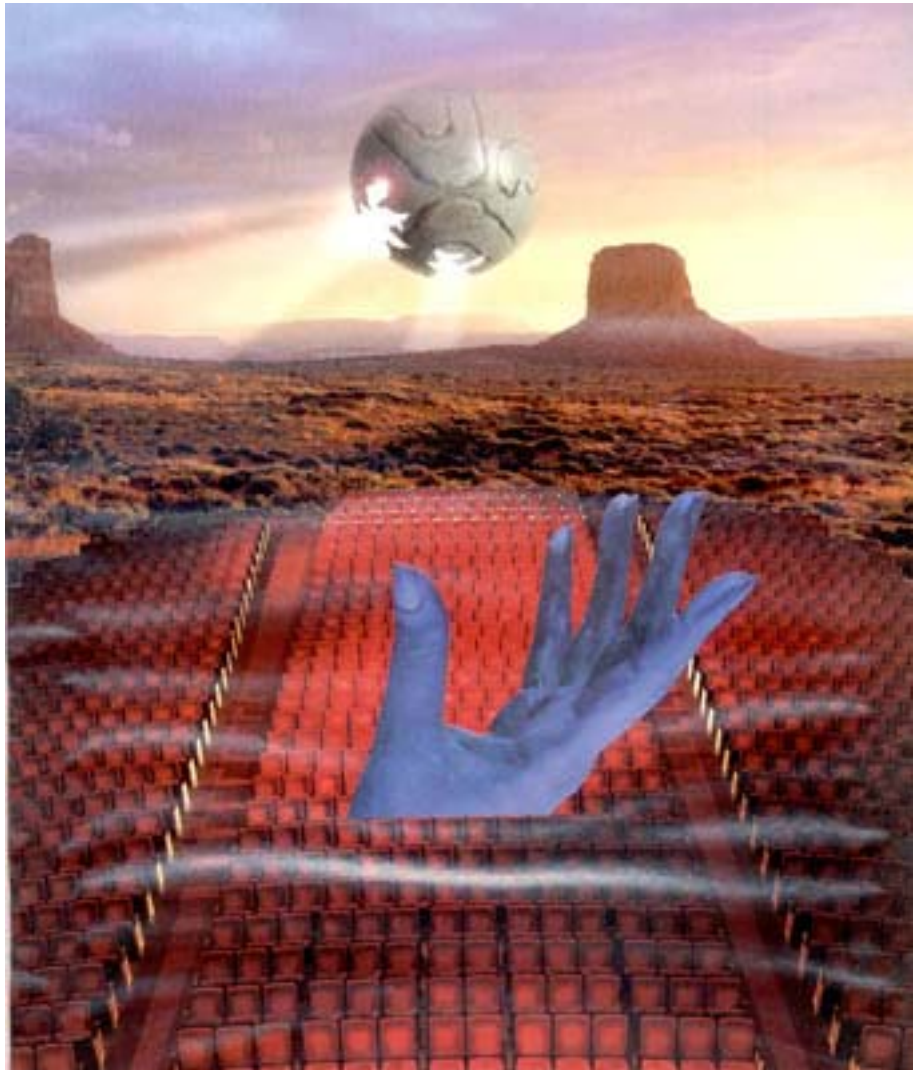

Pentru că dorea anunțul din ziar în chenar negru, plăti tarif de trei ori mai mare. Nu se zgârci.

Cele mai sincere condoleanțe pentru pierderea neprețuitei tale soții. Alături de tine.

*

Pot spune că m-am ales cu o temă pentru acasă, în după-amiaza când, rămaşi între patru ochi, mi-a făcut avansuri clare. S-a dat, de-a dreptul, la mine, oferindu-mi şi un zgârcit răgaz de gândire (în douăzeci şi patru de ore vreau răspunsul, nu patruzeci şi opt, nu dau cu timpul în câini, e suficient atât).

M-am frământat, pe-o parte şi pe alta, m-am agitat. Un ochi n-am închis toată noaptea. Să refuz? Să accept? Dacă aş accepta, mi-aş înşela cel mai bun prieten şi, din păcate, singurul. Să refuz, ar însemna ca, în cea mai scurtă vreme, tânjitul fotoliu de amant să-şi găsească alt ocupant. În cele din urmă, mi-am făcut curaj, să fim realişti, la experiența ce-o port în cârcă, m-am procopsit cu un întreg patrimoniu de păcate, care mai de care, o ticăloşie în plus cât mai poate trage la cântar?

Mi-a rămas consolarea că prietenul meu s-a însurat ca s-avem şi noi nevasta noastră. Ştiam că-i ținut sub papuc. Într-un fel, era de datoria mea să-ncerc să-l despovărez, atât cât mă ajutau puterile. Mai rotim şi noi cadrele.

Se crăpase de ziuă. M-am ocupat grăbit de câteva puncte negre ce-mi compromiteau imaginea nasului şi m-am grăbit spre crâşmă, pentru a-mi parafa decizia cu o butelie de vin. Nu înainte de a-mi

lăsa înghițite, de un aparat de pocher mecanic, două treimi din leafă. Eram jumătate furios (pierdusem un sac de bani), jumătate satisfăcut (puteam spera, în compensație, să fiu norocos în dragoste). Dar, ca să nu par suspect, mi-am vărsat în public un of imaginar, cum de este posibil, domnule, dorm în papuci guvernanții, am înțeles că, în țările civilizate, drăcoveniile astea de aparate sunt interzise, auzi, ce mai potlogărie.

Întâmplarea (sau, mai exact, vreun zeu care potriveşte lucrurile de aşa manieră încât să se poată el hlizi pe săturate în ceruri) a făcut ca în cârciuma „Cancerul muzelor“ să nimeresc chiar peste prietenul meu, povârnit peste o masă în fundul încăperii, departe de larma pocherului mecanic. Am trăncănit ce-am trăncănit, discuții de şpriț, cu oarece vervă, dar fără ce conținut. Amicul meu este medic veterinar, însă eu nu aş avea curajul să-ți încredințez nici măcar gândacii din bucătărie, când sunt nițel atinşi de boală, darămite un animal la care țin, ha, ha, a râs gros, ca muncitorii din construcții pe schelă, bună glumă. A insistat să achite el vinul şi celelalte. Nu l-am putut refuza.

Ce repede amurgise, deja seară, un felinar ponosit căsca de-i trosneau fălcile. Ne-am despărțit, el urma să viziteze un client disperat, i se îmbolnăviseră amândoi hamsterii, iar femela era gestantă, din clipă în clipă trebuia să-i vină sorocul. Cât despre mine, am aşteptat să dispară după colț, să fiu sigur că nu se întoarce şi am plonjat, într-un suflet, spre casă. Mă aştepta (oare, chiar mă aştepta?) viitoarea mea iubită, rectific, amantă, dacă termenul e prea tare. În ajun, căzusem de acord să-i las un rând de chei pentru a fi la ora stabilită în apartament. Urma să-i comunic ce-am hotărât, consecința zbuciumului meu interior.

Ce-nseamnă femeia (mă miram, ca un tembel). Se vede cu câtă importanță învrednicise ezitările mele. Mă primi într-un halat casnic, o notă prea casnic, albastru şi pufos, care, la anumite intervale, cred eu, calculate cu rigoare matematică, dezvelea (zgârcit ca o casă de credit) câte un genunchi şi un anumit procent din coapse, exact cât să-mi fac pulbere şi ultimele fărâme de nehotărâre.

Fuma, toată un zâmbet, dezvăluindu-şi încheietura mâinii. O ceaşcă de ceai, în care presărase câțiva stropi de votcă pentru a-i mări savoarea, mă aştepta, fierbinte şi nerăbdătoare, într-atât de fierbinte, încât mi-am dat imediat seama că ştiuse din capul locului că n-o să întârzii peste ora fixată.

Am dat să spun ceva, vreo idioțenie (altceva, ce?) însă m-a oprit cu un pssst! categoric. Cu arătătorul transformat în cârlig, m-a tras spre ea, eram halucinat, nu mai aveam nici o putere, marionetă mânuită prin sfori invizibile, ce vorbesc eu, sforile erau perfect vizibile, de ce umblu cu prostii, om în toată firea, ceaiul îmi galopa mai tare pulsul sau poate nu ceaiul era vinovatul.

Palmele-i ardeau, trăsnea a mosc, o peliculă de transpirație îi înmiresma mai tare trupul, o simțeam şerpuind, din când în când întorceam capul, parcă aşteptând să-mi apară prietenul, soțul ei, în locul mustăciosului suprarealist, pictat pe tabloul din perete, să-mi bată, dezamăgit, obrazul, din ăştia-mi eşti, care va să zică, din ăştia-mi eşti.

Am intrat amândoi sub duş, ea îmi înmuie corpul cu gel, avea metodă, se lipi, apoi, de mine, gelul ne intra sub piele, când a tresărit, înspăimântându-se brusc:

– Sper, de dragul viitorului nostru cuplu, că n-ai SIDA!

– Sper acelaşi lucru şi din motive similare – am căutat eu s-o liniştesc, dar, vreau să spun, în zadar tone de afişe alarmante şi broşuri inventate ca să-ți dea de gândit, oricât de mortale ar fi, în astfel de momente, bolile de genul ăsta reprezintă ultimele lucruri la care se gândesc oamenii.

În săptămânile ce-au urmat, am lucrat mult, cu furie. Tremuram, scuturat de un curent alternativ interior, mâna îşi câştigase independența, se mişca de capul ei. Pictam până spre dimineață, după aceea mă scoteam la plimbare, îndeobşte prin grădina publică. Băutura se termina şi atunci sufeream crunt, cel puțin câteodată. Ştiam că nu procedam tocmai bine, medicii îmi interziseră categoric alcoolul. Asta era situația, făceam ce puteam. La fel ca toți ceilalți pictori din oraş, trecusem şi eu pe la dezalcoolizare. Seara, o întâlneam, o oră, două. Devenise un fel de anticameră a şevaletului, voiam şi nu voiam să plece, ştiam că-n urma ei se stârneşte furtuna creației.

*

Avea o jumătate de oră de când se plimba, fluierând, pe aleile scârțâitoare ale grădinii publice. La piept, în dreptul inimii, strângea sifonul, plin pe jumătate, dezvelindu-i, din când în când, țeasta cu țeava coroiată (prin care respira) cu toată grija acordată sugarului în pericol de a se sufoca. La răspântiile potecilor se oprea, preț de câteva minute, pentru a-şi sufla gospodăreşte nasul, în hârtie igienică, un nas conceput pentru a susține ochelari. Apoi, împăturea batista improvizată, făcând-o dispărută într-unul din buzunarele hainei de piele.

Îşi descheia nasturii blue-jeans-ilor şi urina metodic, contemplând, pe îndelete, şănțulețele adânci, săpate în zăpadă de lichidul galben. După care, îşi relua plimbarea mulțumit, despicând, cu profilu-i sever, de filozof, aerul sticlos al nopții, abandonând, nu fără regrete, dantelatele tuneluri desenate de urina caldă, lăsându-le în seama curiozității câinilor vagabonzi ce le amuşinau, captivați.

Un pâlc de ciori, înfofolite în funebru, croncăneau prin somn, visându-şi amintirile bătrâne, din celălalt secol. Pe cealaltă parte a străzii, la câțiva metri de ieşirea din grădină, un echipaj de poliție lovea cu bastoanele spinările câtorva golănaşi, pentru că-i surprinseseră spărgând un chioşc şi pentru a se mai încălzi nițel.

Nu era încă dis-de-dimineață. Sifonul îi asculta bătăile inimii, primind căldura înmagazinată în ceasurile de creație. Acuşi-acuşi, îşi va face apariția vreun amic cu o butelcă de vin asupră-i, în căutare de sifon şi de companie, şprițul va fi îndată gata şi toată lumea mulțumită. Aşa se întâmpla cam în fiecare dimineață, zorile-l surprindeau puțin cherchelit, câteodată nu chiar puțin, se-ntorcea obosit acasă, fluierând muzical, adormea îmbrăcat, ca ostaşii în tranşee, abia apuca să se descalțe ba, uneori, nici asta.

De trei zile, se chinuia să dea de ea, la orele ştiute. De fiecare dată, îi răspundea vocea robotului, de fapt vocea ei înregistrată pe bandă, nu e nimeni acasă, lăsați mesajul. Nu intrase la bănuieli, îi dorea până şi absența, îşi imagina că vocea aceea e pentru el, numai pentru el, şi-i venea să-i sărute fiecare inflexiune, fiecare virgulă.

Din întuneric, se contura o siluetă densă, mai bine zis, două siluete, fiindcă de prima stătea agățată o alta, copie la scară redusă a celei dintâi. Era o sticlă de un litru, terminată printr-un dop turtit, de plastic, răsfrânt, ca un sombrero peste buza flaconului cu vin.

Agită sifonul, nerăbdarea muşca, tot mai nervos, din zăbală, îl scutură de mai multe ori, la frig lichidele îşi pierd aciditatea.

Prietenul său, veterinarul, urmărea atent preparativele, ai fi spus că e vorba de un ritual ce nu admitea vreo abatere, cât de mică, stăteau sprijiniți în felinar, becul îşi împărțea, cum poftea, lumina, jucând umbrele pe fețele celor doi.

Dintr-o scorbură de copac, pregătită de natură parcă anume pentru aşa ceva, două sticle goale de Coca-Cola răsăriră, vioaie, umplute de compoziția rapidă „trei sferturi de vin – un sfert de sifon“. Asemeni unui râu de munte, băutura spumegă spre stomac, suflându-şi gradele în corpurile țepene de frig.

Ascunşi în şube, primii trecători tăiau grădina, aşteptați de coada la lapte, împietrită ca un miriapod sculptat în zăpadă.

Veterinarul gâjâi, atins parcă de astm:

– A murit acum un ceas... Ultimele zile a stat la spital... M-a rugat să nu anunț pe nimeni. Ştia şi ştiam că va muri, ceva incurabil. Aşa i-a fost scris.

Ai fost ultima ei dorință. Nu m-am opus legăturii voastre. Mai mult, am încurajat-o. Nu puteam să nu țin cont, să nu iau în considerație ce-mi cerea. Aşa se cade, scuză-mă, sunt, poate, incoerent, pune-te în situația mea. De fapt, ce să te mai pui, eşti deja.

Să ştii că m-am gândit că nici ție nu ți-ar dăuna. Prea erai în pană de inspirație. Tablourilor tale le lipsea, nu-mi dau bine seama ce, nu-s mare specialist, nu respirau, zic eu. Nu, nu erau proaste, numai că erau moarte, ca nişte mumii, dacă vrei. Şi m-am gândit că, prieten bun cum îți sunt, n-aveam dreptul să nu-ți întind o mână.

Fuga de singurătate pe tocuri

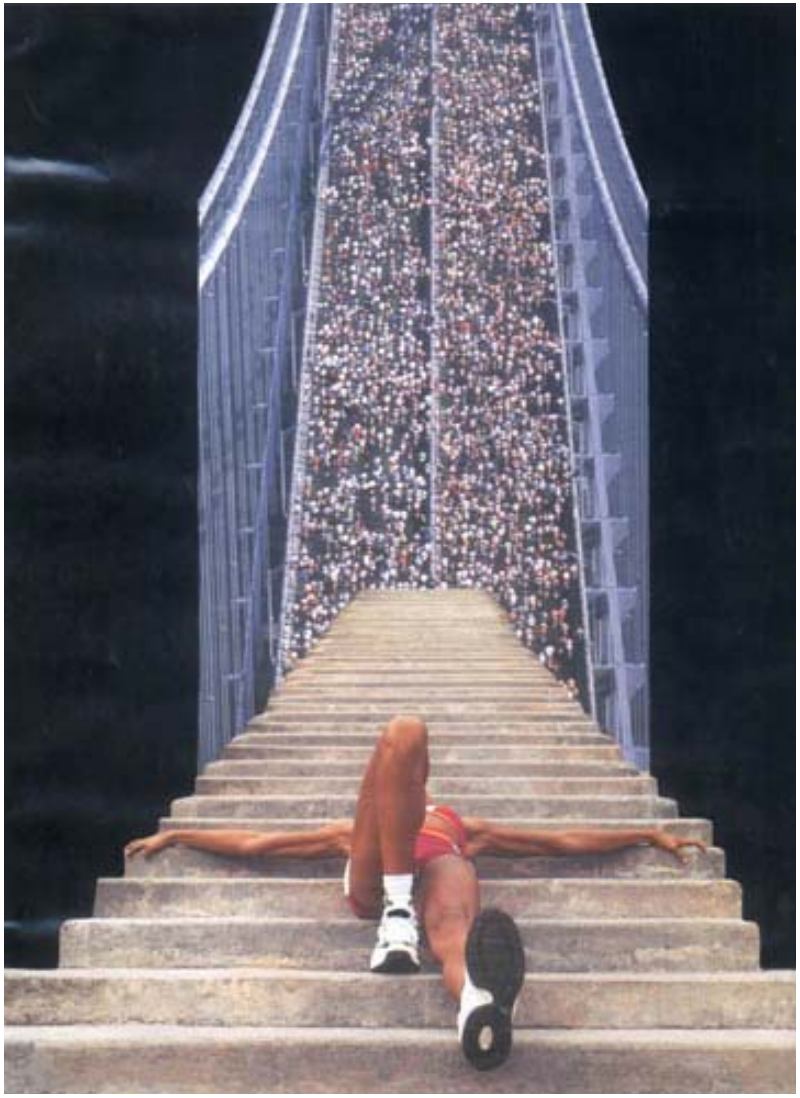

– Colegul tău e acasă?

Dinaintea ochilor obosiți, cârpiți cu aracet, începuse să se contureze o siluetă oxigenată, proptită în două tocuri enorme.

– Nu-i acasă... Intră, îl poți aştepta – reuşi să îngăime, storcându-şi, ca pe un burete, bruma de politețe.

Fata îşi prelinse trupul elastic, şi arcurile canapelei o primiră ospitalier, scârțâind voluptuos.

– Scuză-mi mutra, sunt după o beție, am serbat ceva. Mi-e o sete de Sahara. Când ai sunat la uşă, mă visam înmuiat într-o cadă cu bere. Cică ajută şi pielii, o face mai fină...

Unduindu-se felin, fata îşi petrecu mâna leneşă peste brațul lui. Parcă ținea să verifice cât adevăr conține afirmația cu finețea pielii. Coborî pe piept, întârziind în cârlionții pufoşi.

Inspiră cu nesaț ultimul fum de țigară, strivind-o în pântecul scrumierei ce reprezenta o femeie goală, tolănită în aşteptare.

*

Nu mai am țigări, îşi spuse, aprinzând mucul stins în scrumieră. Fata îşi trăgea ciorapii negri, prelungind pervers fiecare gest. Îi plăcea să se îmbrace în fața bărbaților (cum, de altfel, îi plăcea să se şi dezbrace), urmărindu-le jocul ochilor nesătui.

Din depărtări, o sirenă de fabrică mugi lung. Ies proletarii din schimb, gândi, aninându-şi văzul de şoldurile tari ale fetei. Când a ajuns în fața uşii? Pleacă?

– Dă-i plicul ăsta colegului tău de cameră. Spune-i că-l aştept sâmbătă, pe la zece. E o invitație la cununie.

– Da? Cine se cunună?

– Eu! Ştii, nu mai suport singurătatea.

Ştergeți luna august din calendar

Seamănă cu fotbalistul Diego Maradona răbdarea prietenului meu, adică este excelentă pe spații mici. Îl înțeleg. Om politic şi critic de artă înseamnă, la un loc, interviuri, recepții, conferințe de presă. Activitatea partidului ce-l conduce o supraveghează personal, fiindcă ştiți de ce-i în stare românul când e scăpat de sub ochi.

Cum şi de micile sale fleacuri practice trebuie să se ocupe cineva, m-am oferit eu. De ce nu, dacă e să reflectăm, câteva secunde. E aşa o dificultate să încarc portbagajul maşinii cu o cantitate dublă de legume, lenjerie de corp sau mai ştiu eu cu ce alte minuni? Nu toți oamenii au abilitate socială. Pentru mulți a scrie un roman-eseu este floare la ureche pe lângă procurarea unei perechi de ciorapi asortați culorii cămăşii. Găsiți că ceea ce fac este puțin nedemn? De astă dată, cred că vă înşelați. Nu mă simt deloc jignit când sunt solicitat, cum am pățit recent:

– Ambasadorul Spaniei mi-a dăruit minunea asta de ceas, după ce i-am mărturisit că la coridă țin mereu cu taurul, care măcar se poartă demn şi nu o face pe clovnul în fața pupezelor din tribună. Îți place? Cred că bateria a leşinat înainte de termen. Poți face ceva?

Asta-i bună, fireşte că pot. Am privit bateria, promițând proprietarului c-o să mă ocup de readucerea ceasului suvenir în lumea celor vii.

Nenorocirea e că am avut, în timpul acela, o mulțime de treabă la bancă. Directorul plecase în concediu şi-mi revenea mie plăcuta misiune de a împărți credite şi a urmări rău platnicii. Nu ştiu dacă intuiți ce rezervă de nervi presupun acestea. N-am avut încotro şi am optat pentru atenta gestionare a capitalului băncii, trecând bateria de ceas în sarcina celor ce-mi sunt îndatorați. Slavă Domnului, numărul lor este

suficient de mare. Cred că am procedat bine. Nu-i delegarea responsabilităților una din cele mai eficiente metode de a-ți scutura durerile de cap?

De unde să bănuiesc ce-avea să se întâmple? Şi, oare, sunt eu marele vinovat de dezastrul oraşului? Aşa este, elita financiară a căpiat ori şi-a zburat creierii, dar oare pe mine, director adjunct al unei bănci responsabile, mă prinde rolul de prizonier al pansamentului gipsat, în care mă simt ca-ntr-o armură medievală? Ah, la asta nu v-ați gândit. Nici nu mă aşteptam.

În orice caz, să nu credeți că, în loc să discut şansele echipei de fotbal a oraşului, de a scăpa cu zile din ghearele campioanei, mă simt bine aici. Stau în cuşca de la izolare a Spitalului Penitenciar şi-s arătat grupurilor de şcolari veniți cu doamna dirigintă, de parcă aş fi un cimpanzeu cu două cozi sau o zebră cu dungi inversate.

Iertați-mă, mi-am ieşit puțin din fire. O să reiau vorba şi poate o să vă conving. Ideea cu înregistratul pe casetofon n-a fost a mea, ci a medicului care vede de mine. Prin el, caseta va ajunge la posturile de radio şi în redacțiile ziarelor. Dacă va ajunge, bineînțeles, căci mi-e greu să mai am încredere în cineva. Simt că mor în carcera asta şi poate de aici mi se trage incoerența, ce-o veți scuza, în bunătatea voastră.

M-a vizitat, ieri, d-l prim-ministru. Este o onoare şi nu se cade s-o țin ascunsă. Din capul locului, i-am spus că n-am stat la capătul nici unui plan secret de demolare a capitalismului nostru dătător de speranțe.

Câte urechi rămân surde semnalelor unui director de bancă? Nu mai puțin de douăzeci şi cinci de persoane au răspuns apelului meu. O baterie de ceas? Dragule, ăsta-i unul din cele mai simple lucruri ce ni le poți solicita. Ah, da, să fi fost un automobil serie redusă, ori un vas de croazieră, mai înțelegeam. Da, e un fleac.

N-aş vrea să vă faceți o impresie falsă despre bateria respectivă. Era mare cât o unghie, curbată la capete şi purta un nume din trei litere urmate de o cifră. Ceva gen DGB 9, sau cam aşa ceva. Nu le-am reținut, fiindcă nu mi-au sugerat nimic. Îmi sunau sec, precum un buletin de ştiri. Cunoştințele mele n-au stat prea mult pe gânduri. Ştiau ce înseamnă să le cer o favoare.

Zeci de telefoane au țârâit, aproape simultan, telefoanele celor îndatorați îndatoraților mei. „Am neapărată nevoie de bateria aceea. Nu mă interesează de unde o procuri“.

În scurt timp, s-a creat o progresie, antrenând toată suflarea. Fiecare solicitat a dat, la rândul său, sfoară în țară.

Zilele următoare, rubricile „Vânzări – Cumpărări“ din gazete stăteau să explodeze, ghiftuite de anunțuri. Vedeam oraşul cuprins de o febră secretă, dar nu m-am întrebat o clipă ce şi cum. Nu-i acesta secolul potrivit pentru a dezlega comportamentul ambiguu al maselor. Ce vă povestesc acum am aflat de la personalul medical şi de supraveghere. Până nu mi-a fost probat cu dovezi incontestabile, nu am crezut. Nici acum nu-s edificat sută la sută, dar...

N-a durat mai mult de o săptămână până ce oraşul nu mai vorbea decât de baterie. „Cum, dumneavoastră tot asta căutați? Of, e un chin“. Ăsta-i genul de discuție întâlnit la tot pasul. Magazinele, stânci erodate de mareea solicitanților, nu dădeau semne că vor mai rezista mult. Femei serioase, copile

de vârsta primelor ocheade, bărbați de toate categoriile, bătrâni părând că-şi sprijină întreaga existență în baston, turme de băiețandri, toți purtau pe buze aceeaşi întrebare: „Aveți bateria? Nu se poate. Când să revin?“.

Vânzătorii au avut ocazia să se convingă de părțile neplăcute ale meseriei lor. Cum poți stopa pulsul tot mai accentuat al agresivității din întrebările respective? Nu-i aşa că la a suta repetare simți că nervii te lasă?

Nici existența patronilor nu era cu mult mai liniştită şi aflați că-i fals că grijile acestor temerari, ce învață buchea capitalismului, se rezumă la nuanța cravatei sau diametrul în talie al amantelor. Pe zeul comerțului, de unde a sărit aşa o cerere a bateriilor ăstora, neştiute de nimeni? Ce să-i faci, asta-i economia de piață, dăm omului ce doreşte. Vrea ochelari cu ramă din os de pinguin, asta îi vindem, chiar dacă nu-i sezonul pinguinilor.

O săptămână întreagă, experți în marketing au lucrat, punându-şi în funcțiune calculatoarele sofisticate, plesnind tastele cu furie, cuantificând puterea de absorbție a pieței. O săptămână întreagă, faxurile au trimis mesaje firmelor din Japonia, Germania, Țările de Jos. „Aveți marfa cutare? Dacă da, expediați-ne cantitatea de mai jos. Plata se va face prin contul nostru, deschis la Banca X. Vă încredințăm, domnilor, de întreaga noastră considerație“.

La începutul celei de-a doua săptămâni, toate discuțiile gravitau în jurul bateriei. Nimeni nu văzuse vreodată această mică piesă, în afară de mine, desigur. După cum am înțeles, nici firmelor importatoare nu le-a venit uşor s-o depisteze, în pofida vrafurilor de cataloage şi pliante. Dar acest amănunt era camuflat cu grijă. Cum să recunoşti că te chinui să găseşti ceva ce nici măcar nu ştii cum arată?

Totodată, era trecut sub tăcere motivul cererii. La ce-mi trebuie bateria? Treaba mea. Fiecare era, în sinea lui, convins de dificultatea procurării, din moment ce toată lumea o dorea. Obținerea bateriei se transformase în competiție. Cum e şi firesc, toți concurenții se visau cu laurii învingătorului pe frunte. Pe cine va alege fițoasa Fortuna?

Într-un moment de inspirație divină, grupul de rock „Ştiuleții sacri“, una din mândriile oraşului, a compus „Inima ți-e încălzită de baterii secrete“ şi piesa îşi deschise cu uşurință pârtie în topuri. Una din probele celor ce urmau cursurile de vară ale „Şcolii de economie“ a fost „Gânduri despre mica baterie“, examinatorii fiind interesați de sensibilitatea cursanților.

Înşişi parlamentarii din județ îşi trecură în notesuri, printre alte probleme, pe cea a bateriei, încercuind-o cu *marker* bleu. Alături, menționară, cu litere de-o şchioapă: „De discutat cu Puriul, pentru scutire de vamă pe o perioadă de 3-6 luni“. Nimeni nu putea spune cu sfințenie cine era Puriul. Spațiul destinat rubricii „Mica Publicitate“ era acoperit, în exclusivitate, de anunțurile cu baterii şi de această situație au profitat, în primul rând, patronii publicațiilor care au triplat, peste noapte, tarifele. Prețul unei baterii se putea compara cu al unei motociclete, cu mențiunea că nimeni nu reuşise să cumpere vreuna, chiar în aceste condiții.

Mi-au ajuns şi mie la ureche câțiva aburi ai fierberii generale, patronii marilor firme cereau extrasele de cont, se interesau de starea finanțelor proprii, multă agitație, mi-am spus, lumea e conectată la alt voltaj, ori te adaptezi, ori te duci dracului.

Oricât am încerca să fim optimişti, România rămâne România, un loc unde lucrurile se mişcă, dar cu viteză medievală. Toată nebunia cu aprovizionarea a cerut ceva timp. O lună încheiată, mai precis. Dacă doriți detalii, vă pot spune şi care lună: august. Lună ce ar merita ştearsă din calendar, atât de mult încetineşte reflexele, şi aşa buimace, ale oamenilor. Peste luna august, ar merita să se sară. În această perioadă a anului, e o aventură să încerci să te înțelegi cu cineva. De aceea, cele întâmplate pot căpăta o explicație.

Uitasem complet de amărâtă baterie. Şi cred că, înaintea mea, uitase prietenul politician ce mi-o ceruse. Un ceas, oricât de împărțite ar fi părerile, nu reprezintă mai mult decât un ceas. Chiar dacă e primit cadou de la ambasadorul Spaniei (schimbat din funcție, între timp, din cauza plictiselii carpato-dunărene ce-i măcina randamentul).

Eu vedeam liniştit de socotelile băncii, după-amiezile le suportam cu un roman de Julio Cortazar sau Adolfo Bioy Casares şi chiar reflectam la felul în care reuşesc argentinienii să fabrice în serie şi să exporte fotbalişti şi scriitori de excepție. Ca diriguitor al unei bănci galonate, socoteam că afacerile astea aduc saci cu dolari. E o idee fericită şi pentru români, care la fotbalişti s-au gândit, dar cu scriitorii nu le-a căzut fisa. Nu-i timpul trecut, informațiile costă, în acest moment. Poate s-o găsi vreunul să plătească bine. Materia cenuşie nu creşte pe câmp, printre floarea soarelui sau cânepă.

Bănuiesc că starea de draci a oraşului, generată de bateria pe care o uitasem cu desăvârşire, mi s-a transmis şi mie, naiba ştie prin ce angrenaj, pentru că celebrul meu conflict cu țâfnoasa contabilă şefă datează din această perioadă. I-am ars două labe memorabile, mai mult pentru că mă irita mania ei de a

împărți oamenii în douăsprezece categorii: ăla-i porc, fiindcă e născut în zodia Gemenilor; directorul e fustangiu, lucru normal la un Taur; slinosul de la cabinetul trei ne dă pe toți în gât la minister, absolut firesc pentru un ins guvernat de semnul Peştilor.

Sunt împotriva oricărei împărțiri în categorii. Fiecare om este unicat (chiar şi grăsanca de contabilă şefă, ale cărei mişcări te duc cu gândul la un vapor în balans). Directorul meu, revenit din Elveția într-un costum de care era foarte mândru (nu mai are nevoie de pijama, pentru că doarme şi noaptea în el) m-a anunțat că am nevoie de concediu. Mi-a sugerat că sunt victima cifrelor ce au obiceiul să tacă şi să facă.

Concediul mi l-am petrecut aici, în ghips. Pun mâna-n foc că cei de la bancă mi-au şi desfăcut contractul de muncă pentru că, vezi Doamne, „nu se cade ca asupra unui reprezentant de frunte al unei asemenea instituții să planeze acuzații de genul...“. Cunoaşteți limbajul ăsta gângav, adus pe lume de cei convertiți la ziaristică după căderea lui Ceauşescu.

Să vă spun cum s-a întâmplat. Venisem acasă noaptea, întârziasem la un păhărel. Broasca uşii îşi căuta jumătatea, în mulțimea de chei, când am simțit câteva perechi de ochi stropiți cu fosfor fixându-mă din întuneric. N-am dat mare importanță, o fi un grup de pisici dubioase, la un flirt. Căci lighioanele astea flirtează în grup, după cum am aflat.

Până să-mi dau seama ce se întâmplă, eram jos, în dubă. Am cerut ajutorul opiniei publice, însă, pe loc, mi-a venit să râd de naivitatea mea. N-am râs, pentru că mă dureau fălcile într-un hal, Dumnezeule. Am încasat câțiva pumni în stomac, dobitocii ăştia au primit, cu siguranță, câte un sac de

box, de ziua lor. Am simțit un lichid străin ce-mi era impus în venă, în timp ce un amestec de coniac şi pate de ficat mi se cățăra pe gât, pe buze. Oare vomitam? Aşa se părea.

După un timp, o zi sau jumătate de an, m-am trezit aici. N-am înțeles nici una din acuzații. Abia mai târziu, am aflat ce se întâmplase. Nu-s ghicitor în cafea să intuiesc toate dobitociile ce se pot întâmpla. Pot să jur, oricând, că n-am făcut jocul niciunei organizații străine sau vreunui serviciu secret. V-am spus purul adevăr. Dar românul nostru nu se poate lecui de înclinația de a vedea, după fiecare tufiş, organizații străine şi duşmani de țară. Să ştiți că şi de bieții anchetatori mi-e milă. Îmi dau seama cât regretă că au exagerat, rupându-mi spinarea.

Într-una din zile, văzând c-o tot fac pe niznaiul, anchetatorul principal, grăsanul ce-mi sufla în nas, ignorând că am, printre altele, un stomac normal, mi-a vorbit despre gravitatea situației. Tratamentul va dura până îmi voi recăpăta bunăvoința. Cât anume? Oricât, nu ne grăbim. Am numit un om de-al nostru ca să vă ude florile acasă, de două ori pe săptămână. Trebuia, poate, mai des? Mă fixa cu aceiaşi ochi, stropiți cu fosfor. Cum de-i reuşea privirea asta? Îl urmăream prostit. Mă activa, din minut în minut, cu două labe păroase. Am oroare de atingerile celor din jur, astfel că vă închipuiți ce greu îmi venea să-l suport.

Într-o seară, pe când îmi administra calmantele, prietenul meu, medicul, mi-a expus situația din oraş. Toate rafturile magazinelor gemeau de baterii mici, model „trei litere şi-o cifră“. Sensibilă cererii de pe piața estică, un grup japonez fabricase, timp de o lună, doar acest produs. Autocamioane de mare tonaj aşteptau în fața firmelor importatoare. Străini gălăgioşi descărcau marfa, în grabă, pentru a putea

prelua alte transporturi. Liniile din gară erau blocate de vagoane pline cu baterii. Patronii îşi frecau mâinile. Primul cumpărător, un student miop, a fost primit cu aplauze şi rugat să semneze în cartea de onoare a magazinului.

Reprezentantul firmei exportatoare a ținut un scurt discurs despre eficiența comerțului internațional. Nu s-a făcut economie de aplauze, şampanie sau gustări cu salam şi maioneză. Nimic nu prevestea dezastrul.

În trei săptămâni, s-au vândut doar cinci baterii. Patru dintre ele au fost cumpărate, din greşeală, de câțiva bătrâni care crezuseră că se potrivesc aparatelor auditive.

Unul câte unul, patronii oraşului s-au ruinat... De modul cum au reacționat, răspund eu, acum.

În afara curioşilor, singurul care mă vizitează este prietenul meu, criticul de artă şi omul politic. Cel cu bateria. E întristat de turnura lucrurilor. Deşi, simt că nici el nu-i lămurit că n-am făcut jocul cine ştie cui. Într-o zi, mi-a şi spus:

– Lasă, cu banii pe care i-ai câştigat, o să trăieşti împărăteşte. Mult nu te vor ține aici.

Ceea ce i se pare suspect prietenului meu este că mi-a transmis, în mai multe rânduri, un mesaj prin secretară. Îmi lăsase vorbă să nu mai caut bateria, fiindcă a lui era perfectă. Distrat cum este, o montase invers, nerespectând polaritatea.

Dana 40 şi alte câteva tuburi prin care se poate scurge puroiul

Ştiu, foamea spiritualizează şi, de aceea, când am o treabă intelectuală nu mănânc dimineața... dar grozav ar fi mers o ciorbă de burtă, se scuză morocănos, răspunzând unor reproşuri interioare. Îşi clipi ochii împăienjeniți de oboseală şi fălcile-i trosniră, deschise într-un căscat rotund. Ora patru şi patruzeci de minute... Pe toți dracii, e aşa dimineață... Bun lucru, dormitul.

Reveni în sarcina duşului să-i administreze cele câteva perechi de palme pentru a-l trezi de-a binelea. Alternă şuvoaiele reci cu cele fierbinți şi-şi simți fiecare fascicul de muşchi înviorându-se, pregătindu-se de lucru. Da, parcă aşa mai merge.

Trecu în bucătăria carceră şi acoperi unul din ochiurile aragazului cu un ibric cu apă. Aşteptând fierberea lichidului, ochii i se agățară de solniță. Câteva furnici îşi croiau trasee ca nişte pârtii prin zăpadă. Nesăbuitele, întrec măsura cu sarea, or să le ardă gâtlejurile ziulica întreagă, din cauza setei.

Reveni în cămăruță şi mişcă spre dreapta unul din butoanele bătrânului magnetofon, tovarăş de nădejde, încă din adolescență. În vreme ce presăra firişoarele de ceai în apa clocotită, îngână muzica ce se ița, timidă, în limba engleză, din boxele aparatului.

Nu ştia o iotă de engleză şi, dimineață de dimineață, se felicita fiindcă se abținuse s-o învețe. Cine poate şti, e posibil să-l fi dezamăgit cuvintele pieselor muzicale, dacă le-ar fi înțeles. Poate garanta cineva că textierii ăia, în virtutea universalului prost gust, n-or fi compus nişte prostioare siropoase?

Aşa, însă, îşi putea imagina textul după pofta inimii, îl putea modela cum voia, ca pe un lut ascultător. Dacă era bine dispus, cuvintele se optimizau, deveneau încrezătoare, iar dacă era bântuit de tristețe, ele îi vorbeau despre înfrângere şi singurătate, bineînțeles dacă şi muzica era în ton cu starea sa sufletească.

Îmbună ceaiul cu o linguriță de miere şi sorbi fierbinte din ceaşcă. Hm, nu-i ciorbă de burtă, dar merge. Între a patra şi a cincea înghițitură îşi aminti de colțul pietrificat de pâine, dur de parcă ar fi fost smuls cu ciocanul geologic din trupul muntelui, şi de cubulețul uşor râncezit de unt. Puse cap la cap sau, mai precis, unul peste altul, pot constitui un mic dejun pe cinste şi el se bătu amical pe umăr că, din spirit de precauție, rezistase tentației de a le arunca pe fereastră.

Îşi înveli țurloaiele într-o pereche de blugi, primii blugi din viața lui, cumpărați în timpul liceului. Capul îi era greu şi, pentru o clipă, se întrebă dacă n-ar fi fost bine să arunce o privire pe curbele bioritmului: nu cumva avea o zi critică? Renunță. Alături, dormea *Dana 40* şi nu se făcea să o trezească. *Dana 40*, tovarăşa sa de singurătate!

Noaptea, se cam întrecuse cu paharele. Uitase, lovit de o binecuvântată amnezie, că are atâta amar de treabă. Fusese stimulat şi de neaşteptata vizită. În pragul nopții, se pomenise cu *Dana 40* la uşă.

Dana 40 era în redacție un *jolly joker* cu fustă: prepara cafea îmbunătățită cu coniac cinci stele, bătea la maşina de scris textele celorlalți şi-şi găsea timp să le bată şi pe ale sale, ținea o rubrică dulceagă – ceva în genul unui curier sentimental, cu sfaturi şi leacuri pentru îndrăgostiți de toate soiurile. Cum deschideai uşa clădirii cenuşii, care adăpostea redacția, un miros desluşit îşi lua atribuțiuni de ghid, conducându-te binevoitor spre camera unde *Dana 40*, povârnită deasupra unui reşou, prepara cafeaua.

Din când în când, ca să amintească celor din jur cu cine au onoarea, *Dana 40* făcea câte o scurtă trimitere la principiile sale de fier. Indicativul din coada numelui îi desemna vârsta: deceniul patru de viață o prinsese puțin pe picior greşit. Dar, *Dana 40* părea să fi depăşit cu bine momentul.

Colegii de redacție şi cei de la alte ziare, directori, miniştri şi, în genere, toate personalitățile parte bărbătească ce o ştiau, îi scorniseră şi un al doilea apelativ. Fiind pe drept cuvânt „Responsabila-cu-sânii-şi-fesele-din-mass-media“ era numită, foarte pe scurt, *Responsabila*. Dar porecla, dintr-o pudoare tipic bărbătească, sau poate fiindcă era prea vagă, avea o circulație suficient de restrânsă.

Dana 40 (sau *Responsabila*) îşi aşeza la temelia propriului portret exclusivitățile acordate bărbaților ce-i umpleau viața:

– Când sunt cu un bărbat, sunt numai a lui, se fălea ea.

Într-una din zile, un prea devotat slujitor al exactității a luat-o la unsprezece metri:

– Nu mai spune, draga mea, iată că eu ți-am numărat, fără să-mi dau prea mult silința, nu mai puțin de patru bărbați cărora le distribui nurii simultan. Sună a burtologie tot ce ne îndrugi, dă-mi voie...

Dana 40 nu se pierdea uşor cu firea. Făcu o figură de martir (ce să mă fac cu voi, nimic nu înțelegeți) apoi explică rar, să priceapă tot prostul:

– Cei patru abia dacă fac cât unul întreg. Credeți-mă, se completează, destul de fericit, într-un tot unitar.

De aceea, nu s-ar fi putut spune că s-a întristat barem cu o nuanță când s-a trezit cu ea la uşă. Ba chiar, îndrăzni să spere, era exact genul de vizită aşteptată: dacă din patru bărbați mâinile dibace ale *Danei 40* abia puteau făuri unul întreg, contribuția celui de-al cincilea nu putea fi decât benefică. Şi, cu puțin ajutor de la Dumnezeu, al cincilea putea fi chiar el, încercatul vânător de fuste.

Dana 40 avea darul de a pune gama de întrebări la care se răspunde prin „Nu“:

– Nu te deranjez, aşa-i, chit că-i miezul nopții?

Chiar că nu îl deranja: pe ecranul uşii apăru imaginea tonifiantă a unor sticle de Busuioacă de Bohotin, blânde ca nişte mioare. Din urmă, le mâna toiagul de păstor al *Danei 40*. Pe sub uşă, clandestin, se strecura înăuntru un aer brumat, de toamnă timpurie.

– Gând la gând cu bucurie! Bine ai venit, *Dana 40*! Aruncă-ți pe pustii ochelarii ăştia ce-ți împodobesc nasul. Ştiu, îți conferă nota intelectuală de care ai atâta nevoie. În maghernița asta, nota intelectuală îți este de prisos. Crede-mă pe cuvânt.

În locul răspunsului, *Dana 40* îi atinse mâinile: avea nişte degete plăcute la strâns, terminate cu unghii în formă de migdală. Ținea mult la mâinile ei, se mândrea cu ele şi nu lăsa nefructificat nici un prilej pentru a şi le pune în valoare.

Din magnetofonul plictisit, martor discret al biografiei stăpânului, un firicel zgomotos începuse să se prelingă: ce anostă repetiție, viața, trăgea concluzia, în chip de refren, o voce bosumflată. De fapt, vocea nu trăgea o aşa concluzie, dar el, stăpân pe nici o boabă de engleză, asta îşi închipuia, în acel moment, că spune. Încet-încet, zâmbetul începu să ocupe suprafețe tot mai largi şi cântecul magnetofonului deveni mai puțin trist.

Da, vraiştea din el avea toate premisele să dispară, îşi spuse, ciocnind paharul cu Busuioacă de Bohotin de cel al *Danei 40*.

De atunci, *Dana 40* se mută la el. La sfârşitul fiecărei luni, el, fecioru' lu' Vasile, plătea asociației de locatari întreținerea pentru două persoane.

*

Cinci ani de gazetărie se scurseseră: cinci ani, timp ce-i supsese toată vlaga. Cinci ani de când se afundase în mlaştinile României post-revoluționare. Acolo îşi găsea eroii trişti şi murdari: prostituate, vagabonzi, nebuni – întreaga lume a învinşilor. Îi iubea, altfel nu le-ar fi ținut urma. Se identifica parțial cu fiecare. O bună parte din leafă se metamorfoza în mici daruri pentru nenorociții ăştia: câte o pâine, vreo pereche de pantaloni cumpărați la mâna a doua, vreun pulover încă purtabil.

Nu s-ar fi putut spune că articolele sale apărute în ziar n-ar fi prins. Lucrurile sensibile au avut întotdeauna aderență. Chiar şi cei mai nesimțiți semeni de-ai noştri simt nevoia să lăcrimeze din când în când. Până şi medicul recomandă.

Dar cârcotaşii din redacție aveau, în sfârşit, un subiect fertil: articolele lui trebuie că erau inventate, ziceau ei, pe la colțuri, nu se putea altfel. Este imposibil să convingi un dezrădăcinat din acesta să-ți spună povestea ție, un străin, la urma-urmei, un ziarist oarecare. Doar nu suntem naivi, lucrurile amare din viața noastră nu le spunem nici măcar în şoaptă. Aşa că, biografiile acelea insalubre sunau cel puțin suspect.

Se obişnuise să ignore mizeriile, el avea treburi mai importante decât asemenea şuşoteli infructuoase. În agendă, îşi notase zilele de naştere ale eroilor reportajelor sale. Când ducea cadourile, ținea să le specifice, din capul locului, că n-ar dori, prin gestul său, să-i jignească, Doamne fereşte!

Dar acum, după cinci ani (of, jumătate de secol!), obosise cu adevărat. Toate personajele reportajelor sale se dovediseră nesătule: îi trăgeau vigoarea, cum trag fații vitaminele din corpul mamei.

Ostenise sau, mai ştii, poate îmbătrânise. Chiar spiritul său, atât de catifelat odinioară, începuse să se zbârcească. Mai mult ca sigur, avea nevoie de motivații superioare. Unde să le caute?

Aşa stând lucrurile, *Dana 40* era unul din cele mai reconfortante daruri la care putea aspira:

– Ți-ai terminat *artul* pentru mâine?

Dana 40 se alinta vorbind, câteodată, în prescurtări şi nu-i şedea tocmai rău. La ea „*art*“ însemna articol, „*rep*“ – reportaj şi nu scăpase neprescurtat nici cuvântul „*prescurtare*“, micşorat la dimensiunile lui „*presc*“.

– Viața e dureros de scurtă. Vorbind cu prescurtări, mai câştigăm timp, se justifica ea, în fața unor acuzații închipuite.

Din toată adunătura numită generos colectiv de redacție, ea i se păruse singura demnă de băgat în seamă. I-a picat cu tronc din ziua când a aflat cum pusese la punct un consilier prezidențial, fost condamnat pentru viol, reabilitat după Revoluție. Când acesta, notoriu pentru viața sa dezarticulată, i-a propus să-şi ia cafeaua într-unul din apartamentele sale dintr-un cartier retras al Capitalei, *Dana 40* i-a tăiat-o scurt:

– Credeți că dacă i-aş sugera soției dumneavoastră cu ce vă ocupați timpul liber, m-ar putea acuza că vorbesc neîntrebată?

Zilele următoare, lumea a râs pe săturate, în toate redacțiile ziarelor şi mai ales în propria redacție. A râs, nițel mânzeşte, directorul ziarului, măcinat de complexe din cauza fizicului său nu prea la înălțime. S-a distrat şi *Sifonul*, cel ce turna totul directorului, între ora nouă şi nouă şi un sfert, cu o punctualitate de ceas elvețian. S-a amuzat şi *Pekinezul*, principalul specialist în stoarcerea de

apartamente de la primari de toate culorile politice. Chiar şi *Gălbejita*, amanta directorului, ce lua drumul redacției doar de două ori pe lună, pentru a-şi încasa salariul, a avut o încercare de zâmbet. Nereuşită.

*

Da, poate că avea dreptate *Dana 40*...

Toți ziariştii îşi procuraseră apartamente la preț de Ceauşescu, mai ieftine de câteva sute de ori față de prețul real. Se învârtiseră de burse în Occident. Îşi schimbaseră, în mai multe rânduri, limuzinele. Se îmbrăcau în costume Pierre Cardin. Toate astea din leafă? Aiurea!

Când te vedea Dumnezeu şi izbuteai să pui mâna pe un teanc de documente ilustrând mânăriile vreunui barosan al vremii, te aşezai, frumuşel, la masa de scris şi creai articolul. Compunerea gata fiind, o corectai cu atenție, scoțând virgulele puse anapoda. Îndulceai, apoi, sensurile prea aspre. Sau, mai ales, le înăspreai pe cele prea dulci.

După toate acestea, trebuia să apuci telefonul. Cu toată politețea, cereai să fii primit de subiectul propriului tău articol.

Intrai în biroul capitonat, întindeai filele spre a fi citite, omul le smulgea cu o mână repezită, în timp ce consulta ceasul, v-a spus secretara că nu vă acord decât cinci minute, v-a spus sau nu, vaca naibii, mâine o dau afară, degeaba o plătesc, grațiați-o, domnule „funcția“ (ministru, primar, director etc.), mi-a adus la cunoştință cât sunteți de presat, atunci ce-mi vii mie, domnule ziarist, cu tomuri de astea, nu-s editură să-mi prezinți romane în manuscris.

Apoi (uf, ce calvar!) se îndura să citească şi, una după alta, culorile curcubeului i se aşezau pe obraji, îşi slăbea nodul cravatei, clima biroului devenea prea călduroasă, pe Scaraoschi, n-o fi ceva în regulă cu aerul condiționat, apăsa pe un buton de pe masă, un buton secret, o dată, încă o dată, ce naiba, a adormit, nenorocita asta de secretară, în sfârşit, poftiți, domnule „funcția“, vă ascult:

– Nu-s aici pentru nimeni. Să nu fiu deranjat, că altfel zbori.

Începea licitația: hai, domnule ziarist, să ne înțelegem, oameni suntem, deşi uităm atât de des acest lucru, încât e necesar să ne fie reamintit, lasă-l în fasole de articol, nu crapă a patra putere în stat fără el, şi domnul ziarist plusa, vreau asta şi asta – bani, apartament sau sediu pentru firma mea – altfel apare în ediție de mâine şi ştiți cu ce se lasă, urmează scandalul de rigoare, vă paşte destituirea, cred că nu e nevoie să vă mai spun.

Încolțitul strâmba din nas, scăldat în fluxuri de sudoare, nu agrea şantajul, mai ales când era orientat împotriva sa, dar parcă poți să faci ceva. Se târguia mai mult de dragul târguielii, din spirit de contradicție, să vadă adversarul că nu era un fraier, să nu creadă, cumva, că în România se poate obține ceva fără sudoare.

În final, ceda, nu conta ce şi cât plăteşte, doar nu dădea din buzunarul propriu. Apoi, cei doi băteau palma, comandând secretarei aldămaşul. Părțile se declarau satisfăcute: domnul „funcția“ îşi putea perpetua mişmaşurile, iar domnul ziarist îşi rotunjea bunăstarea cu câteva mii de dolari, un apartament sau o maşină. Vedea cineva vreo fisură în această concordie?

El era unicul care nu se descurcase: până să se mute într-o chichineață (închiriată cu un sfert din leafă) dormise, o bucată de timp, în redacție, pe două fotolii puse cap la cap. Înainte de asta, se

întâmplase să înnopteze în parc, fructificând ultimele nopți de vară târzie. Cât despre legitimația de jurnalist şi-o scotea doar sâmbăta, când mergea în satul natal şi atunci numai ca să se minuneze oamenii, să vadă ce departe a ajuns el, fecioru' lu' Vasile, are până şi o legitimație a-ntâia.

Cu o săptămână înainte de ziua de salariu, invariabil, vântul îi şuiera prin buzunare. Atunci nu mai avea încotro şi se punea pe postit, spre ciuda femeilor din redacție, ce se căzneau zadarnic să se adapteze rigorilor unei cure de slăbire.

De la un timp, lună de lună, leafa îi era ciopârțită de noul ocupant al funcției de redactor-şef adjunct, o nepoată de-a directorului, fostă sudoriță. Meserie demnă de toată lauda, altminteri, şi, mai mult ca sigur, bogată de satisfacții. Fusese adusă la ziar, fiindcă aici era un mediu mai curat şi nici munca nu era cine ştie ce.

Cum era şi normal, nepoatei i se dăduse mână liberă. Tăia şi spânzura în redacție. Lunar, făcea nominalizări pentru premiile băneşti, răsplătind activitatea celor mai merituoşi. Apoi, după-amiaza, se retrăgea în birou, aşteptând vizitele premiaților. Unul câte unul, îşi făceau apariția. Dădeau bună ziua, scoțând mâinile din buzunare, mulțumeau şefei pentru aprecierea muncii lor şi, în loc de încheiere, întindeau un plic. Ea îl deschidea cu o mână de expert, scuipa în degete şi număra banii o dată, încă o dată, să fie sigură că nu se încurcase:

– E-n regulă, sau mai trebuie, concluziona ea.

Obiceiul era să faci premiul *fifty-fifty*. El nu numai că nu-l făcuse *fifty-fifty*, dar se şi trezise comentând că, la munca pe care o depunea, contase pe o apreciere mai consistentă.

Începând cu luna următoare, deveni principalul abonat al listei de amenzi, instalându-se definitiv în fruntea ei. Lista cu amenzi circula în paralel cu lista premianților, fiind ocupată cu cei ce nu se aflau în grațiile şefei.

La treaba asta contribuise, în bună măsură şi campania dusă de mass-media, pe toate fronturile, împotriva bătrânului psihiatru. I se reproşase venerabilului său prieten că acordase concedii medicale şi alte astfel de scutiri cu prea mare lejeritate şi asta afecta, în final, însuşi statul. Oricine deschidea uşa cabinetului şi cerea câteva zile libere era crezut pe cuvânt şi servit cu promptitudine. Ce se ascundea îndărătul acestei dărnicii? – se întrebau ziariştii de toate orientările.

Doar el i-a sărit în apărare şi ar fi făcut-o chiar dacă n-ar fi avut pentru bătrân o afecțiune aparte. Întotdeauna luase apărarea celor singuri, celor învinşi.

Într-un articol întins pe o pagină de ziar, demonstrase, pe înțelesul tuturor, că un om care solicită medicului concediu nu este tocmai în regulă din punct de vedere psihic. Deci, este îndreptățit să obțină acel concediu. Dacă el vrea să stea acasă, în loc să muncească, înseamnă că are serioase dificultăți de integrare în societate. În concluzie, numai sănătos nu este.

Scrierea a turnat gaz pe foc. S-a ținut o şedință fulger, responsabilul de pagină a fost amendat pentru că, adormindu-i vigilența, a permis apariția unui asemenea articol scandalos. Iar lui (atenție, domnule, te rugăm s-o iei foarte în serios) i s-a dat un ultim avertisment.

Toate acestea îl afectau peste măsură, rodeau în el, doar nu era de piatră. *Dana 40* nu pricepea şi pace cum de pune el, în continuare, atâta suflet în tot ceea ce face şi seara, în fața televizorului, îi ținea o mică predică, înainte de a desfunda prima sticlă cu vin: ea, de exemplu, tot jurnalist se chema, mâzgălea

şi ea tot felul de tâmpenii. Dar, în întreaga sa viață nu citise ziarul decât de patru-cinci ori şi asta doar când se retrăgea la toaletă, vrea să spună că... iar el riposta cu o blândețe scârbită, mulțumesc, renunță, rogu-te, la amănuntele naturaliste, am şi eu imaginație, cât de cât.

Pe ecranul televizorului apăru directorul ziarului, ce-şi dădea cu părerea, în graiul său peltic, asupra crizelor ce sfâşiau țărişoara noastră. Gulerul cămăşii i se ascundea sub şuvițele unsuroase de păr, iar degetele-i scurte (un număr prea mic pentru trupul durduliu) n-aveau astâmpăr, împletindu-se, despletindu-se, scărpinând porțiuni ale corpului. Ori de câte ori îşi privea şeful televizat, se aştepta, din clipă în clipă, să apară un puşti cu fața acoperită de lacrimi şi să-l tragă de mână:

– Hai acasă, tată, hai acasă... Râd ăştia de tine.

*

Directorul îi remarcase dezinteresul tot mai crescut şi, la un sfârşit de săptămână, îl pofti în birou, ia loc, e o groază de vreme de când n-am mai tăifăsuit. I-a pus câteva întrebări neutre, despre o carte best-seller şi un partid mai şugubăț, care-i părerea ta despre, l-a servit cu o țigară fină (din zi în zi este mai scump tutunul!), lângă pachetul de țigări a aşezat un pahar mic şi burduhănos umplut cu coniac franțuzesc, seamănă şeful cu paharul, se gândi cel tratat cu atâta deferență.

Ştia că directorul nu prea se întrecea în gesturi de astea (nu obişnuia să strice orzul pe gâşte) şi îl studia, aparent distras, copiindu-i gesturile, ca şi cum s-ar fi privit în oglindă: îşi aprindea şeful o țigară, slobozind fumul alternativ, când pe o nară, când pe cealaltă, ca între două pistoane harnice ce-şi împărțeau treaba – îşi aprindea, la rându-i, una. Îşi trecea directorul mâna prin păr, nimicind ultima

brumă de ordine – îl imita şi el; tuşea cu importanță şeful ăl mare, ducând (deh, buna creştere!) mâna la gură, şi-o ducea şi el.

– Ce-i cu tine, ce nu-ți convine, nu e-n regulă salariul? Îl putem creşte. Ori poate ai niscaiva necazuri, nu-ți cer să-mi spui anume ce, te priveşte, e domeniul tău privat, în definitiv. Poate ți-ar prii un concediu, prea multă muncă te tâmpeşte, exemple sunt la tot pasul. Trebuie să învățăm şi din greşelile altora. Nu doar din ale noastre.

A smucit din cap, a negație. Țigara o uitase între buze şi scrumul s-a aşezat uşor, ningând reverul sacoului.

– Nu am necazuri. E doar o pasă ceva mai neagră, de natură existențială, cred că pot să-i spun aşa. Mă vizitează ciclic. E încăpățânată ca un catâr, dar trece ea, nu-i cine ştie ce bai.

Îi promise că totul va reveni la normal (care normal?), cu figura celui ce primeşte bani cu împrumut, ştiind că nu-i va returna vreodată. Se săturase de perdafurile astea, spuse cu jumătate de gură. Îi ajungea. Prefera nişte înjurături clare, miorlăiturilor de muiere.

Ieşi glonț din biroul directorului, ciocnindu-se din mers de secretara ce-şi pilea, concentrată ca un ceasornicar, unghiile. Femeia îl țintui cu ostilitate, împroşcându-l cu un aluat de maxime şi cugetări, având ca subiect bădărănia şi nenumăratele ei fațete.

Întră în primul bar apărut în cale. O muzică țigănească, urmată de un chelner ce părea că vine tot de pe banda magnetică, îl întâmpină, cu plecăciuni cleioase:

– Cu ce vă pot servi, onorate boier?

– Cât costă, la dumneavoastră, suta de votcă?

– Câți bani are boierul la el, nu vă fie cu supărare?

– Două mii de lei.

– Două mii de lei costă suta de grame, boierule.

În local, guristul povestea pe note muzicale despre marile dezavantaje ale infidelității, recomandând consumatorilor să se păzească, pe cât pot, de o aşa meteahnă. Îl păcălise pe banditul de chelner: n-avea la el doar două mii de lei, ci mult mai mulți. Pe cât se putea constata, mai erau sub soare destui lupi mâncați de oi.

Cutreieră de nebun străzile din centrul oraşului, întorcând capul (vechiul său nărav) după femeile frumoase: multe lipseau țării ăsteia, doar femeile faine, nu. Ce anoşti îi păreau oamenii pe stradă. Parcă-i acelaşi chip, repetat de mii de ori. Nimeni nu mai are chef de ocheade, în ziua de azi.

Tristă țară, România, conchise brusc, simțind o fierbințeală dureroasă radiind din rărunchi, cred că ar fi indicat s-o mai slăbesc cu băutura.

*

Următoarele două zile nu s-a urnit din casă. A telefonat la ziar, nu ştiu ce-a dat peste mine, nu mă pot mişca, parcă-s anchilozat, domnule director, cred c-ar trebui să consult un medic, e necesar să mă caut, nu mai ține aşa, însă directorul încercase deja cu vorba bună, îşi făcuse, deci, datoria, avea conştiința împăcată şi se hotărî să pună piciorul în prag, aşa nu mai merge:

– Fumezi prea mult pe stomacul gol... lasă țigara şi mai lasă şi băutura, îl sfătui vocea competentă, venită din adâncuri.

A încercat, zadarnic, să-l lămurească, totuşi e ceva grav, domnule director, şi, apropo, de când sunteți aşa de tare la medicină, de vă pricepeți să puneți diagnostice prin telefon, mai fusese unul multilateral pe aceste plaiuri şi ştim cu toții cum a sfârşit-o, dar şeful celui mai mare ziar din România a ținut-o ferm pe-a lui:

– Mi s-a acrit de mişţoul tău, aşa că n-o mai lungesc. Dacă lipseşti trei zile, conform legilor țării, te bag în mă-ta. Să nu avem discuții...

Ca să fie „unu la unu“, l-a trimis şi el undeva pe godacul acela înfumurat. Însă, în a treia zi, *Dana 40* (tot ea, săraca!) l-a urcat într-un taxi, ajutată de doi vlăjgani cam beți, culeşi de pe stradă, doi amatori de-un ban câştigat fără multă transpirație.

Era o noapte de sâmbătă năduşită. În triajul clinicii de chirurgie, un bec nervos clipea întruna, stăpânit de un tic căruia nu reuşea să-i țină piept.

Întins pe masa de operație, auzea, prin negură, şoaptele îngrijorate ale medicilor:

– Cum oare o fi rezistat durerilor? Încă două-trei ceasuri de amânare, şi-l ucidea peritonita... Mare minune!

Câteva săptămâni, a purtat înfipte în burtă două tuburi de plastic prin care un puroi tulbure era condus într-o pungă de plastic urât mirositoare. Ce scârboase sunt toate câte ies din trupul omului, gândi el, contemplând zeama respingătoare. Durerile îi ciopârțeau măruntaiele. Se străduia să se mişte cât mai puțin.

După şapte zile de imobilitate (şapte zile, un secol!) a început să se plimbe. La început câțiva paşi, sprijinit de cineva, apoi singur. Între vizitele medicilor, îşi plimba convalescența spre tufişul din

curtea spitalului, ascunziş secret al unei sticle, umplute cu un litru de votcă. Nişte muncitori vicioşi ascunseseră alcoolul lângă gard şi din întâmplare, absolut din întâmplare, el îi zărise. Pentru prima dată în viața lui, şi-a cerut iertare de la Dumnezeu pentru că-şi permitea să-i încalce poruncile. De fapt, asta era o caracteristică esențială de-a sa: furturile de băutură şi de carte erau singurele pe care le accepta. Dacă ar fi stat în puterile sale, ar fi propus să fie exceptate de la pedepsele divine.

Într-una din seri, zări pe o bancă din părculeţul spitalului o fată cunoscută. Era studentă la Drept. Puțin plinuță, însă cu haz. Ținea un serial, într-o publicație săptămânală, un serial numit „*Jurnalul unei prostituate*“, titlu care scuteşte lămuririle suplimentare. Toți cititorii erau convinşi că este inventat totul, probând încă o dată axioma: „cea mai bună minciună este adevărul“.

Au intrat în vorbă, amândoi erau spirituali peste media națională şi, ca să dea apă la moară conversației, o servi, plin de maniere, cu o duşcă de votcă. Sunt aici pentru nişte analize, e vorba despre un fleac, de altfel nici nu mai am mult de stat, mâine plec şi-mi pare nespus de bine, mă îngrozeşte viața de spital, iar el n-a cerut amănunte, ştia punctul până unde este indicat să pui întrebări unei femei tinere.

Bolnavii se retrăseseră de o bună bucată de vreme în saloane, goniți de frig şi boli, numai ei doi rămăseseră, vântul îşi împletea şoaptele insinuante în frunzele copacilor, din tufişul unde îşi afla adăpost sticla de votcă, un pumn de greieri se întrecea în țârâituri închinate dragostei.

Fetei nu-i venea la îndemână să bea din sticlă, nici prea igienic nu era, dacă e să ne luăm după medici şi ar cam fi cazul să ne luăm, că de-aia ajungem în spitale. Atunci, el îşi umplu gura cu o înghițitură zdravănă, cam de şaptezeci şi cinci de mililitri. A păstrat duşca, străduindu-se să nu o înghită,

şi s-a apropiat de fată, simțind, la fiecare mişcare, pătrunderea dureroasă a tuburilor din burtă. Printr-un sărut de patruzeci de grade, i-a turnat fetei pe gât tot conținutul cavității bucale.

A strâns-o la piept, în vreme ce două degete îşi găsiră ocupație, încurcându-se în nasturii halatului, ea încercă o ripostă, fără multă convingere, eşti nebun, dacă ne vede cineva, însă el îşi pusese la punct o strategie de pulverizat rezistența, cu un argument pregătit din timp:

– Se poate, fii rezonabilă... Dacă noi între noi, scriitorii, nu ne înțelegem...

Coborâse răcoarea când s-au îndurat, în sfârşit, să se retragă în saloane, să nu ne dea careva dispăruți, ăştia ar fi în stare, la câtă minte au.

Câteva furnici îşi făceau plimbarea de seară pe fluierele picioarelor şi le fu recunoscător pentru mângâierile fine. În fond, viața nu-i mai mult decât un continuu exercițiu de imaginație, cugetă, decizându-se să ia furnicile ca pe atingerile fetei.

În salon, dormi dus, gemând prin somn, abdomenul îl durea, o durere încăpățânată, făcuse efort fizic şi era complet contraindicat, se jucase cu focul, nu altceva.

A doua zi, la vizită, medicii îşi chinuiră mintea, ne mai înțelegând nimic din analizele fetei:

– E cam ciudat. Musai s-o mai reținem pentru observații, decretă un medic bătrân şi respectat, şeful halatelor albe ce-şi clătinau savant capetele lângă patul fiecărui bolnav.

Era dificil să te distingi în mulțimea medicilor înveşmântați în alb. Părea că Natura, întotdeauna în criză de timp, născocise unul şi-l multiplicase în X exemplare.

*

La părăsirea spitalului, în față i se desfăşura o lună de convalescență. Avea concediu medical şi se decisese să-l consacre viciului său secular: plimbările fără țintă. În păienjenişul acela de trasee, era inclus şi centrul oraşului, aglomerat cu chipuri de toate expresiile.

Era una din zilele când vara, pusă pe şotii, te ia prin surprindere, îți pune mâinile la ochi şi-ți cere, cu voce tare şugubeață:

– Ghici cine-i!

Întreg oraşul era un ceaun. Câteva zeci de mii de locuitori, încălziți de la primele ore ale dimineții, începuseră, pe la amiază, să dea în clocot. Trecătorii se ştergeau cu privirile, îşi dirijau ocheadele, eficienți ca nişte aparate radar.

În colțul străzii principale, aşternute la poalele Mitropoliei, un cățel cu ochii mari lingea tacticos un cornet cu înghețată. Un diavol cu ghiozdan şi pantaloni scurți îi oferise desertul. A fost necesar, pentru aceasta, să-şi păcălească mama, mințind-o că astăzi e aniversarea învățătoarei, mamă, şi-mi trebuie bani pentru cadou. Cățelul îşi termină ospățul şi-şi ridică, recunoscător, ochii spre tânărul său binefăcător. După cum se vedea, erau cunoştințe vechi, de când lumea. Puştiul îi trecu mâna prin blana cârlionțată şi plecă, târâindu-şi picioarele învelite în nişte adidaşi vechi, sfâşiați de dinții ascuțiți ai uzurii.

În centru, convalescentul se izbi de unul din cunoscuții săi apropiați, poet şi director de revistă literară. De vârstă incertă, purta pe cap, puțin înclinată pe o ureche, o bască şic, de pacient al muzelor. În mână, ținea o țigară cu tutun decolorat. Lăsa impresia că, dacă cineva ar fi avut proasta indispoziție de a-i confisca țigara, una din mâini i-ar fi devenit de prisos.

Schimbară două-trei banalități, pe unde ai dispărut, credeam că ai cerut azil politic pe undeva, ha, ha, ha, ah, ai fost bolnav, n-am ştiut, scuză-mă, te rog, a fost ceva grav, în sfârşit, bine că a trecut.

Numaidecât, îi încolți în cap ideea, ce-ar fi să încerc, poate asta mi-e şansa, n-am nimic de pierdut. Îl privi, de sus în jos, ca pentru a-i măsura cumsecădenia. Da, merita să-şi joace cartea, se săturase până peste cap de viața mâloasă, uitase chiar să se bucure, fie ce-o fi.

Am o povestire pentru revista ta literară. Peste două zile pot să ți-o aduc, asta înseamnă poimâine, ce spui, eşti de acord, sunt, cum să nu fiu, oricine e binevenit, he, he, te cunosc eu, ți s-a acrit de ziarul vostru zis şi „La pierderea prestigiului“, ştii epigrama aceea, o ştie toată lumea pe dinafară:

„*Cronica Zilei*, după mine,

E-un ziar anost,

Unde nu se scrie bine,

Dacă nu se scrie prost.“

Epigrama aceasta, de mare circulație, o compusese chiar el, adaptând câteva versuri întâlnite într-o culegere oarecare de asemenea mici creații. Însă, fiindcă circula, nestingherită, de îndeajuns de multă vreme, i se rătăcise paternitatea. Cum se întâmplă în astfel de cazuri, mulți nu rezistă tentației de a se recomanda ei înşişi ca autori.

De fapt, el nu avea nici o povestire gata, dar se gândi că e imposibil să nu născocească vreuna. În definitiv, să mai pună şi muzele osul la treabă. Destul au tras chiulul.

O zi şi jumătate şi-a stors creierul. Apoi, dintr-o suflare, a înnegrit cinci file de hârtie. Spre seară, *Dana 40* le-a copiat la maşina de scris.

În a treia zi, în două locuri diferite, a depus două manuscrise. La secretara revistei literare şi la secretara propriului ziar. Foile de hârtie conțineau două cereri de demisie, scrise literar, cu ironie, învelind artistic realitățile crude, mult prea crude. O operă de artă, în două exemplare.

Peste două zile, a primit două telefoane:

– Domnul director al ziarului nostru e dezamăgit: nu înțelege ce nu vă convine, iarăşi. V-a fixat o întâlnire, la ora nouăsprezece.

– Domnul director al revistei noastre e încântat de povestire. V-a fixat o întâlnire, la ora nouăsprezece.

Un plutonier prea îndrăgostit de lege

În barul sătesc, fumul de țigară călca în picioare plămânii consumatorilor. Cu fiecare sfert de oră, în hora tusei se prindeau noi dansatori. Între şi sub mese, insulițe de scuipați făceau din podea un lunecuş asemeni celui pe care gonesc săniile copiilor. Parfumați cu piper şi scorțişoară, aburii de vin fiert se comportau ca nişte agenți publicitari ai produselor orientale. Din când în când, pentru câteva secunde, uşa se crăpa, dar norii de fum făceau valurile reci de aer să se răzgândească şi să-şi ia tălpăşița.

Pe capul consumatorului Grigore, părul şi căciula păreau două cuşme de miel, suprapuse. De doi ani, consumatorul Grigore era principalul povestitor al cârciumii. Al cârciumii, al satului.

– Chiar aşa, Grigore baci?

– Îhî.

– Să şi-o facă omul chiar cu mâna lui...

– Ce, nu s-a mai văzut? Îi puteți întreba şi pe ăi mai deştepți ca mine. Plutonierul major mergea cu Dăcioara înspre casa părintească din comuna Ion Solcanu, județul Iaşi. Trebuia să-şi pupe mama şi să facă rost de ceva vin. În dreptul monumentului „Alegătorul Necunoscut“, a depăşit viteza legală.

– Ei, şi-atunci...

–... nici n-a mai stat pe gânduri. Pe loc şi-a încheiat un proces-verbal de contravenție. S-a amendat singur. Doar avea dreptul: era în exercițiul funcțiunii.

– De ce a fost aşa sever? – veni o întrebare cu miros acru de bere Suceava. Nu putea trece cu vederea?

– Eu nu cred că a fost o răzbunare personală. Asta-i legea – preciză Grigore.

– Chiar aşa, pedepsele nu se dau, ci se iau – interveni un rachiu de vin, din cel mai ieftin.

– Bune, rele, legile trebuie respectate, întări un lichior de coacăze, roşind ca o demoazelă.

– Oricum am lua-o, ăsta-i statul de drept. Ce dacă-s polițist? Am plimbat izmana pe unde nu trebuie, am dreptul şi datoria să mă scutur nițel – se vârî în vorbă, cu un aer de superioritate estică, o votcă Gorbaciov.

– Bravo lui! Plutonierul ăsta i-a băgat nepotismului două deşte pe gât – se entuziasmă un vin de regiune.

Vinul de regiune, lichiorul de coacăze, rachiul de vin şi aroganta votcă se opriră să-şi tragă sufletul. În sobă, focul fu cuprins de o scurtă isterie, din cauza lemnelor ce nu se lăsau prea uşor posedate. După o inutilă rezistență, protestele forestiere luară forma unor scâncete teatrale. Doar fumul țigărilor părea să mai aibă chef de vorbă.

Nu, povestea nu se isprăveşte aici. Un cocteil diform de băuturi alcoolice îşi behăi vocea:

– Grigore baci, omul nu era puțin neîntreg la minte, totuşi? Ce-a mai făcut după ce s-a amendat singur?

– Ce v-ați fi aşteptat să facă? A doua zi, a depus contestație.

Sub birou, o blană de caniş

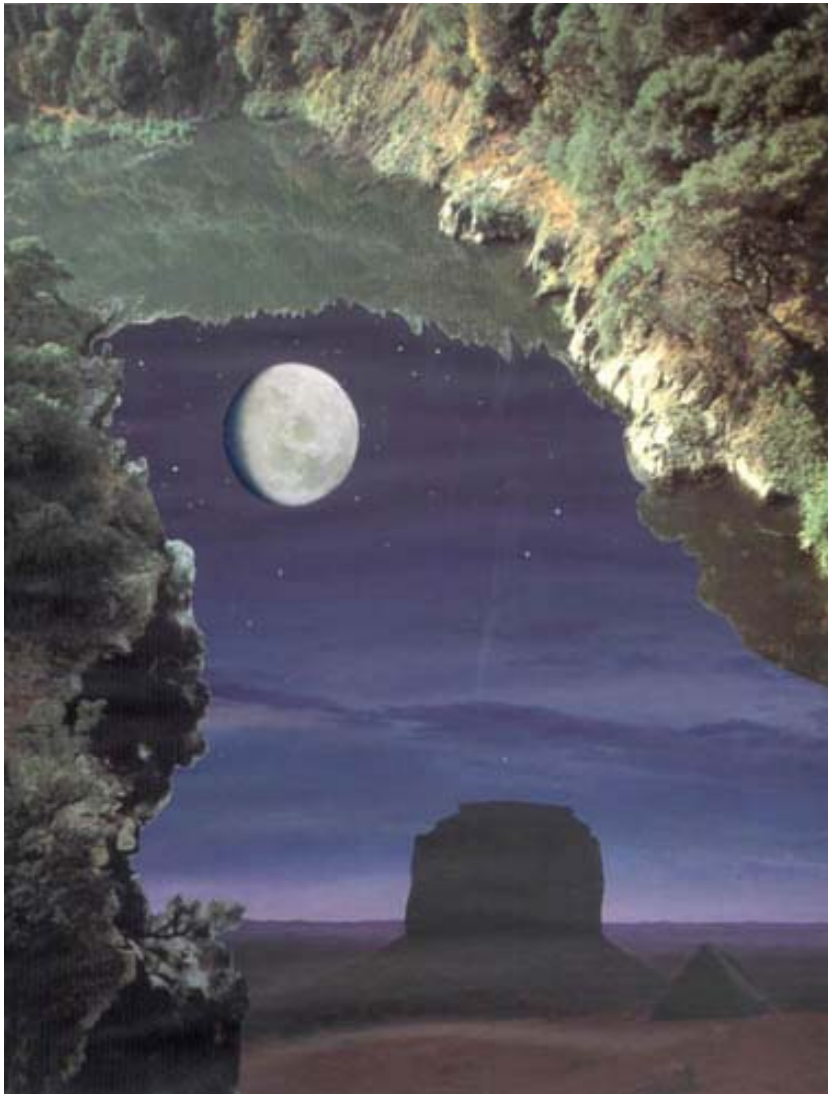

Ciudați mai sunteți şi voi, prietenii mei. Îmi cereți azi, când lansez prima carte, după toasturi şi pupături, să vă spun o poveste. Şi nu orice fel, ci una dureroasă, sfâşietoare. Ca şi când, cele din volum ar fi tare vesele. Aveți în voi ceva de masochişti, v-a mai spus-o cineva?

În fine, o s-o fac şi pe-asta, deşi, ca pe orice pățanie amară, îmi vine nespus de greu s-o depăn. Vă previn: nu suport istoriile triste şi lungi. Lăsați-mă să cred că, măcar când povesteşti, tristețea poate fi de scurtă durată.

V-am surprins, nu de puține ori, ironizându-mi blana cârlionțată de caniş, de sub birou, în care-mi încălzesc picioarele. Zgârcioban mai e şi ăsta, oți fi gândit, de nu-şi permite, la banii lui, o blană de urs sau măcar de râs. Câțiva, mai puțini, mi-ați pus alegerea pe seama setei de originalitate.

Vă dezamăgesc. Ştiu că nu-i pentru prima oară. Şi unii şi alții v-ați înşelat.

Eram profesor, undeva, la nu ştiu câți kilometri de aici. Făceam săptămânal naveta. La treaba asta, punea vârtos umărul venerabila şi cinstita Dacie a lui taică-meu. Singurătatea noroioasă de sat-românesc-la-dracu-n-praznic o făceam pe din două cu, ați ghicit, un cățel, rasa caniş. Un câine sensibil şi drept, atât de bun la inimă că n-ar fi făcut rău nici unei pisici. Avea frizura mițoasă şi, seară de seară, se ghemuia sub biroul unde scriam. Îl acopeream cu picioarele şi adormea dus, oftând mulțumit. Să vă spun cât însemna el pentru mine?

Într-una din seri, era un martie nesuferit, când iarna devine ranchiunoasă ca o femeie care simte că vrei s-o părăseşti, cățelul s-a-mbolnăvit. De bună seamă, am sărit în Dacia bătrânească,

îndreptându-mă, cu toată viteza, spre oraş, la un amic veterinar, singurul medic în care am încredere. Cățelul zăcea stins pe bancheta din față, toropit de febră.

Am ajuns, după miezul nopții. M-am avântat, în grabă, pe scările blocului unde locuia veterinarul. Omul doar de vizite nocturne n-avea trebuință. Era şi puțin cherchelit. Am fost silit, pentru a-l scoate din bârlog, să apelez la întreg instrumentarul de bătăi în uşă, rugăminți şi amenințări, deschide sau o sparg.

Ce-ai, omule, te pasc insomniile, se apără amicul meu, salvează-mi câinele l-am implorat, plătesc oricât. A mai adăugat câte ceva despre nesimțire şi-a tras un trening pe el şi, în sfârşit, a coborât. Nici până azi n-am înțeles cât a durat toată tevatura: zece minute, un sfert de oră, poate jumătate de ceas.

În stradă, mi-am găsit maşina cu parbrizul spart. Cățelul, nicăieri. L-am fluierat, l-am strigat, l-am căutat în tufe. Era întuneric ca pe lumea cealaltă. Nu vedeam la doi paşi. Deodată, m-am împiedicat de ceva. Am ridicat din iarbă, cu mâinile tremurânde, trupul, cald încă.

Hoțul îl sugrumase ca să fie sigur că nu latră cât îmi fură casetofonul din maşină.

Criminalul, un puşti obraznic, a fost prins, două zile mai târziu. Fiind la prima abatere, n-a pățit nimic. Părinții săi mi-au plătit casetofonul şi parbrizul spart şi nu pricepeau de ce atâta garagață pentru un câine. Mai ales că se oferiseră să-mi cumpere un altul, chiar mai mulți, dacă poftesc. Erau chirurgi şi banii nu constituiau o problemă.

Ca să-mi pot jupui de blană prietenul, am fumat, singura dată în viață, o țigară de haşiş. N-am avut de ales: trebuia, în continuare, să simt blana, seară de seară, la picioare.

Vedere generală cu capelă şi zgripțuroaică

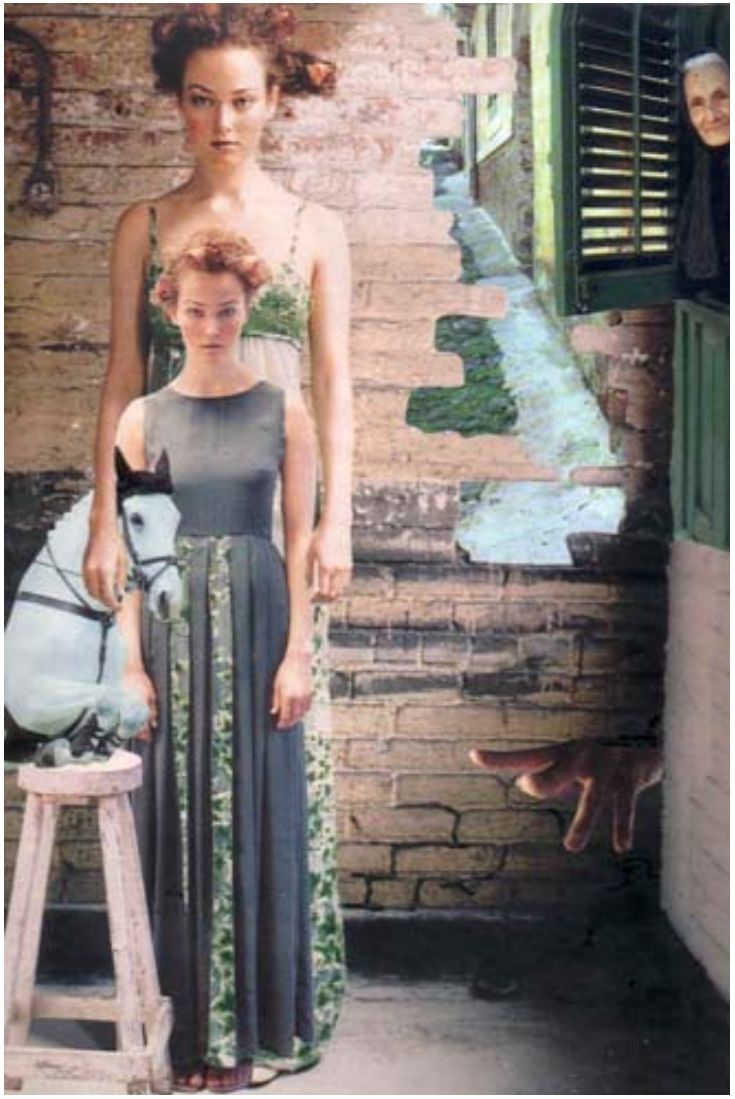

Trecuse aproape o jumătate de zi de când bătrânica îşi lovea zadarnic mâna scheletică de uşi potrivnice. Sub ploaia grea, căzând în verticale neostenite, aducea din profil cu silueta jigărită a propriei cârje.

Îşi clintise din nou trupul gârbov, acoperit de pălăria şubredă a umbrelei de soare. Cu paşi mărunți, pornise agale, jucărie de odinioară ce şi-a păstrat, ca prin minune, starea de funcționare.

Nu-i fusese la îndemână să-şi urce anii şi reumatismul în tren şi să coboare în târgul moldav, de culoarea scrumului. Ținea însă aşa de mult să vadă, pentru ultima oară, capela zidită de bunicul ei, om cu frică de Dumnezeu, boier mort în puşcărie.

Şi-acum, preotul nervos, cu lexic de birjar: cine-i zgripțuroaica asta, care visează capele la ora siestei? Unde s-ar ajunge dacă tot norodul ar da iama în lăcaşurile sfinte, oricând ar pofti? Nu s-ar duce (Doamne, iartă!) dracului toată şandramaua? Poate să fie (cotoroanță nesuferită!) şi nepoata lu' Peşte, pe mine nu mă interesează.

Bătrânica nu prea avea rodajul mitocăniei şi nici timp să şi-l mai facă. Să fie ea vinovată că vremea trecea şi oamenii îmbătrânesc? Ehei, să mă fi văzut acu' treizeci-patruzeci de ani, cu pălărioară şi pantofi fini, ce v-ați mai fi întrecut în a mă pofti înăuntru, vă rog, distinsă doamnă, ați fi tras fotoliul şi m-ați fi tratat cu fursecuri şi coniac aromat.

Dar vremea pantofilor fini era dusă şi bătăturile mă dor cumplit acum, când mai am o bună bucată de mers până la Înalt Prea Sfințitul, Mitropolitul, să-l reclam pe preotul irascibil.

Ce om cumsecade, Mitropolitul, cum i-a poruncit preotului s-o primească, să poată vedea capela, i-a dat şi un bilet. A bătut apoi la uşă, cineva (slujnica?) a luat biletul şi a rugat-o să aştepte.

*

Ei, o fi ațipit şi el, preotul neprietenos, cu fața brăzdată de vinişoare rozii, de-ți venea să pui rămăşag că toată viața şi-o petrecuse în cârciumă. Scoase din poşeta scorojită (ce poşetă fusese asta pe vremuri!) o bucată de brânză, învelită în două felii subțiri de pâine.

Se aşează pe băncuța din fața capelei şi-ncepu să plimbe între gingii sandvişul rupt în bucățele mici, potrivite gurii fără dinți. Mestecă, mulțumită, privind ploaia melancolică ce supura zăbrele cenuşii. Căscă uşurel, ducând politicos mâna la gură, apoi alt căscat se înnădi de primul...

Ei, până o veni preotul să deschidă capela, să mă-ntind puțin pe băncuță. Mă dor toate, dar absolut toate...

*

Conferința săptămânală de presă a Poliției județene se apropia de final. Colonelul dădu pe gât o ultimă înghițitură parfumată din ceşcuța de cafea în care (nimeni nu trebuia să ştie!) îşi turnase câteva lacrimi de coniac... Ziariştii sorbiră şi ei ultimii stropi din ceşcuțele de cafea, în care li se turnase doar cafea.

– Ah, ar mai fi ceva, un caz nu prea interesant. Spre dimineață, de lângă o bisericuță periferică, a fost transportat la morgă cadavrul înghețat al unei cerşetoare, suspect de bine îmbrăcate, cu o eleganță ramolită, dacă-mi permiteți termenul. Vom verifica şi la ospiciu, nu-i exclus să fie vreo pacientă fugită de acolo.

Țăcănitul de papa

Ce trăsnit era papa!

Mă făcusem domnişoară cu acte, în pragul majoratului, şi evenimentul se anunța a fi sărbătorit cum se cuvine. Cu şapte zile înainte, tata mi-a adus, într-o cutiuță pentru bijuterii, două chei. Sunt ale garsonierei tale, dragă, hai s-o vedem. Câh, garsonieră, însă darul e dar, deci, stop mofturilor! Mulțumesc, tată, am zis; oh, fetița mea, a răspuns. Se îmbrățişează, ar fi spus un al treilea, dacă ar fi deschis brusc uşa.

Mă pripisem, fiindcă era destul de şic chichineața aia. Gresie în hol şi baie, jaluzele care aduc înăuntru gradul de obscuritate dorit. Bucătăriei i se dărâmase peretele, şi elanul demolator al lui taică-meu se dovedise de bun gust. Un bar stilat, de marmură neagră, se ridicase acolo unde ar fi trebuit să domnească ceapa şi păstârnacul. De pe pereți, nişte măşti de ceramică nu mă scăpau din ochi, ca şi cum ar fi simțit că râvnesc în secret la locurile lor suspendate. Tata a mirosit imediat starea mea sufletească.

– Am aranjat-o pe gustul meu. M-am gândit că, dacă aş veni aici cu vreo tipă, să-i placă atât de mult, încât să înghită cheia, ca la desene animate, anunțându-mă: „Eu de-aici nu plec fără să...“, înțelegi, doar eşti majoră. Tu foloseşte-o cum pofteşti.

Şi-acum simt petrecerea aceea în tot corpul: 17 noiembrie 1996. Mai complicat a fost să-l domesticim pe tata. El ținea morțiş să organizeze cheful în proaspăta locuință (proaspătă doar din propriul meu punct de vedere, fiindcă altfel bătea spre douăzeci de ani). N-avem loc, domnule, pe câțiva metri pătrați. Cum vrei atâția oameni să conversăm, să ciocnim, să dansăm, într-un cuvânt să ne

distrăm. Vorbărie de pomană deoarece, cu o fermitate de maistru de şantier, a scos pixul şi carnețelul din buzunar:

– În acest caz, vă veți distra în reprize de câte patru. Tu şi prietenul tău veți asigura permanența (doar sunteți sărbătoriți) ceilalți doi schimbându-se periodic. Intră un cuplu, se distrează un sfert de oră, urmează alt cuplu, se distrează alt sfert de oră. Dacă se încadrează în timp, fiecare poate prinde două reprize de distracție. Dar ştii că eşti pe teren propriu. Şi nu-i puțin lucru.

Cu greu l-am abătut de la planul său, eu am început să bocesc, numai mama a fost pe fază. Pe ascuns, a aranjat cu nişte prieteni ai tatei să-l cheme la o partidă de bridge. Nu s-ar fi dat el dus, însă jocul era pe bani. Pentru găleata nevoilor noastre, *bridge*-ul se dovedise un uger de nădejde. Cât era el de huidumă, cuvântul fermecat *„bridge“* îi amplasa, în locuri misterioase, motoraşe harnice.

Nici de astă dată nu s-a întâmplat altfel, deci eu şi mama am putut răsufla, uşurate. Ştiam că un tur de forță al capului de familie durează cel puțin trei zile. Eram salvată! Ca să nu mai pomenesc că, atunci când revenea acasă după bridge, portofelul era cu trei straturi de osânză mai împlinit.

Îmi doream ca petrecerea să nu fie de rutină, mulți or fi împlinit optsprezece ani şi cam ştiu ce înseamnă asta. Mai ales când ai un prieten cum aveam eu. Vorbesc despre Laur, domiciliat acum într-o puşcărie din Grecia, pentru că a spart un magazin şi atât de mult i-a plăcut un soi de vin dinăuntru că a băut până a adormit. Eu nu mai am de mult treabă cu el, însă îl mai omenesc cu câte un pachet de haine şi alimente. Ba, odată, i-am trimis şi dolari, de au crezut funcționarele că nu-s în toată posibilitățile mintale, pentru că aşa ceva nu se mai pomenise, român să trimită valută în Vest. Greaca nefiind îndemânoasă la citit, nu se prinseseră că banii erau pentru un puşcăriaş.

La petrecere, am dat pe gât fel de fel de băuturi şi ne-am distrat prin toate mijloacele. După miezul nopții, a sosit şi tata, cu un buchet de garoafe în brațe şi-ncă una la butonieră. Ne-a pupat pe toate, dar eu cred că nu doar din cauza beției, ci şi a unei înclinații naturale spre sexul frumos, de care mama îi amintea, nu pe cel mai paşnic ton.

Îi ieşise şusta tatei, vedeam asta după iuțeala cu care comanda prin telefon noi şi noi delicatese. Ce bine ne distram toți, dar mai ales el! Le povestea prietenilor mei cum a lucrat în viața lui doar o săptămână, credeți-mă, copiii mei, timp pierdut. Cred că, la vârsta aia, când totul se imprimă, tâmpitul de auditoriu o lua ca pe un sfat de viață. Ce grandios părea, aşa cum vorbea, cu o bucurie nesimțită, în fața unor priviri ce-i sorbeau cuvintele cu paiul, ca pe un Cinzano cu lămâie şi puțină votcă.

Curând s-a stins şi țopăiala, lumea s-a adunat în jurul tatei, care acum chiar că bătea câmpii. Povestea cât de greu l-a deprins pe Raul să facă pipi ca bărbații, ridicând piciorul căci, din acest punct de vedere, pekinezul Raul se arăta efeminat peste limita tolerabilului şi ne făcea familia de ruşine.

Ştiam că nu se trecuse încă de jumătatea paginilor acelui vast volum de povestiri al tatei. Jumătatea era marcată de pățania cu doamna ofițer de intendență. Tata se-ncurcase cu ea, doar pentru a se putea lăuda cunoscuților că a avut armata română la fundul gol. Biata femeie încercase să-şi dezvelească şi bustul. Dar tata, nu şi nu! Voia să se bucure de vederea treselor ofițereşti, de parcă gradul plăcerii sale era direct proporțional cu cel înscris pe epoleții femeii. Poftim, cum se poate duce de râpă prestanța militară!

Eram tot mai nerăbdătoare: aşteptam cadoul de la el. Nu cumva o fi uitat, în acest an? Exclus. Asemenea date festive n-aveau nici urmă de şansă să fie scăpate din vedere. Chiar pe cei lefteriți la *bridge* (sau la mult mai vulgarul pocher) tata îi felicita de Anul Nou, Crăciun sau aniversare. Cred că-i şi iubea, cu o afecțiune indiscutabilă. Cu toții erau copiii lui, un fel de familie de rezervă. Ca un gentleman, le dorea ani mulți, sănătate şi fericire. Era absolut normal: avea nevoie de ei sănătoşi, cu un perfect tonus psihic. Ei erau fructele copacului, scuturat din vreme în vreme, de povara greilor marafeți.

Mai aveam nițel până la cadou, mi-am zis, gândindu-mă la buna dispoziție ce se transmisese ca o ştafetă nevăzută. Camarazii mei glumeau în ordine ierarhică, vreau să spun că ascultau ce li se zicea şi zâmbeau.

Spre ora două noaptea, şi-a făcut intrarea şi mama, sosită în fugă de la o şedință de spiritism, unde avusese o partidă de şuete cu nişte cunoştințe. Bunul Napoleon îi dăduse câteva povețe şi-i insuflase încredere în sine. Pentru mama, nu era puțin lucru. Se întorsese remontată mama, care nu era chiar mama, fiindcă tata se recăsătorise. Ea era cu doar patru ani mai mare ca mine, ceea ce nu mă împiedica să o consider mamă în regulă. Mă acceptase, după ce am fost culeasă de tata cu ani în urmă de la un leagăn de copii. Dacă n-ar fi avut chef, putea să nu mă accepte şi nu cred că tata ar fi zis pâs.

Înspre dimineață, grupul ni s-a secționat în cupluri (doi câte doi, ca la grădiniță). Tata părea mult prea ocupat cu una din prietenele mele. Ca s-o zăpăcească de tot, îi recomanda să doarmă cu capul sub pătură. Aşa se destind şi păsărelele ce ațipesc cu ciocul ascuns în pene, o aburea el, apropiindu-se de penajul fetei, ca pentru a se odihni mai bine. Mă enerva râsul său şi mă gândeam că are de ce să fie

recunoscător nopții, fiindcă, altfel, oricine ar fi putut contempla micul grup statuar, format din dinții aiurea concepuți şi dăltuiți de inspirația artistică a cariilor.

Nu-mi amintesc cu exactitate când i s-a făcut rău şi s-a adunat mulțimea în juru-i. Aerul îi era împărțit ca nişte felii de tort. Am chemat Salvarea, cred că o vomă acrişoară îi prospecta esofagul, pentru că imediat a răcnit că n-are chef să moară ca Jimi Hendrix, asfixiat de propria mlaştină vomitivă.

Când a sosit ambulanța, pulsul părea pe cale să-şi ia tălpăşița. Tata s-a-nviorat brusc când a dat cu ochii de asistentă, o fată mulatră, deşi apoi iar s-a-ntristat, găsind în culoarea ei încă un punct comun cu Jimi Hendrix.

Nu cred că diagnosticul tatei a fost mai îngrijorător decât „beție acută“. Lui i-a prins bine treaba asta fiindcă, pozând în „grav-bolnav“, şi-a stors cunoştințele de o grămadă de bani. Am nevoie de un tratament în Italia, a suflat el cu o implorare sfidătoare. Firea îi interzicea să scape această nouă ocazie de a pune ceva la teşcherea.

Mi-ați solicitat părerea şi o să spun ce cred. În nici un caz nu înghit povestea din comunicatele oficiale, cu avionul care s-a prăbuşit. Bănuiesc că tata a avut vreun aranjament cu pilotul sau poate cu întreg echipajul, pentru a obține un folos. Care folos? De pildă, să fugă în Caraibe cu întreg setul de stewardese. De aceea, nici eu nici mama nu ne-am gândit o clipă să purtăm doliu după neprețuitul nostru Titu Cleia, dispărut fără urmă, într-o catastrofă aviatică, la un sfârşit de august 1996.

Ah, nu am uitat cadoul de ziua mea. Mi-ar fi venit şi greu să-l uit. A fost prima dată când m-am înfuriat pe papa şi chiar m-am bucurat că sănătatea a început să-i dea cu tifla. Fiindcă ce credeți că mi-a

făcut cadou de majorat, mie, o domnişoară în toată regula? Da, vehiculul nostru național: o căruță. Ăsta da, patriotism.

Aşa a fost prima reacție. După aceea, aş fi vrut să-i mulțumesc oficial, dar cine-i ştie adresa din Caraibe? Spun asta, pentru că am vândut căruța unui muzeu din Elveția. Acest aşezământ plătise anterior cu dolari grei nişte americani puturoşi pentru a-i construi una, cât de cât asemănătoare cu originalul. Au fost fericiți s-o cumpere pe-a mea, deşi pentru mine avea o valoare sentimentală deosebită.

Cum te poate conduce o anume aluniță spre manualul de limbă şi literatură română

Toată după-amiaza şi o bucată din seară, n-o scăpă din ochi, urmărindu-i hoinăreala prin magazinele multicolore din centrul oraşului. În cinematograful în care se zgâi, fascinată, la Kevin Costner, în minirestaurantul unde înfulecă două sandvişuri. O aşteptă jumătate de oră, măsurând îngrijorat timpul, de strajă pe treptele blocului unde ea intrase pentru o probă la croitoreasă. În cele din urmă, vlăguită, fata se retrase în camera din căminul studențesc unde-şi afla sălaşul.

El îşi săpă adânc locul în minte, luă câteva puncte de reper (tufişuri şi altele), mai refăcu, o dată, mintal, traseul, să fie sigur că se poate descurca. Îşi aruncă graba într-un taxi şi, până acasă, nu adresă nici o vorbuliță şoferului, mare amator de conversații, confruntat, din ce în ce mai des, cu dezamăgirea că nu mai sunt pasageri ca odinioară.

Cu paşi nervoşi, măsură, de nenumărate ori, garsoniera, în lung şi-n lat, ca şi cum ar fi întrupat vreo comisie de aplicare a Legii Fondului Funciar, în plină acțiune.

Spre dimineață, sugrumă prematur destinul ultimei țigări, în scrumiera ticsită cu mucuri. Îşi înveli constituția delicată în blugi, pulover şi, la rândul lor, într-un parpalac de culoarea cafelei îndoite cu apă, şi se precipită afară.

Oh, strada, vechea şi credincioasa lui prietenă! Îl întâmpină, în adieri răcoroase, trecând un vânticel prin părul său, încercând, parcă, să înăbuşe începutul de răscoală a unui nucleu de şuvițe de păr. Cu câtă dezinteresată mărinimie îl ajuta ea, de ani şi ani, oferindu-i ocheadele fetelor transformate în flirturi, flirturile în aventuri şi aventurile în iubiri adevărate! Câte imagini superbe îi dăruise, câte cunoştințe noi, câte prietenii şi el, la rândul său, indiferent de starea vremii sau de propria dispoziție sufletească, îi dedica cel puțin două-trei ceasuri pe zi.

Dar azi, prietena statornică îi simți preocuparea şi-l conduse blând spre un chioşc portocaliu.

De aici, se aprovizionă cu patru sticle de votcă, menite a smulge ajutorul prietenului său bărbos şi cu şapcă în carouri, student la Arte Plastice.

Trei zile, au stat închişi în odăița de la subsolul blocului, încinşi de febra creației. Nu dădură atenție nici telefonului țârâind ca un greiere în schimbare de voce, nici gândacilor de bucătărie ce descopereau, extaziați ca nişte adevărați exploratori, minunatele orizonturi ale camerei. Nu băgară în seamă nici țânțarii prost crescuți şi, dacă se îndurară să trimită pe câte unul pe lumea cealaltă, o făcură cam fără convingere şi doar după ce considerară că insectele călcaseră în picioare şi cea din urmă barieră a bunului simț.

Când, în zorii celei de-a patra zile, închise uşurel uşa în urma sa, prin pâcla durabilă a fumului de țigară, conturul pictorului (adormit cu capul pe masă şi cu mâna pe talia paharului într-o strângere, ce ducea gândul la adevărata iubire) se putu anevoie distinge.

Se strecură cu grijă prin masa amorfă de trecători ce acoperea trotuarul, strângând, cu maternă afecțiune, rodul zilelor acelora de sihăstrie: un afiş făcut sul.

În miezul nopții, travestit într-un veşmânt ce nu-l caracteriza (o minişubă oarecum la modă), se strecură spre poziția fixată în minte cu nouăzeci şi şase de ore înainte. Acolo locuia fata pe care-o urmărise. Se orientă după tufişuri şi celelalte puncte de reper, iar luna, ca să-i ea o mână de ajutor, se furişă, înțelegătoare, sub o perdea de nori. La rândul lor, câinii vagabonzi, îndeobşte intransigenți, îşi mutară interesul, spre alte zone.

La etajul doi, camera 72, pe uşa fetei, lipi, într-o clipită, afişul. O altă clipită fu acordată contemplării operei. Se declară mulțumit, se asigură că nici un ochi indiscret n-a remarcat ceva şi se făcu dispărut, înghițit de noapte.

Dimineața, fetele melomane de la etajul trei, care-şi accelerau mersul spre toaletă, presate de scopuri banale dar, totodată, absolut fireşti, erau înştiințate, de pe uşa camerei 72, că marele violonist X se găseşte în țară. Când, după câteva minute, refăceau, mult înseninate, traseul invers, de la toaletă spre camere, puteau afla şi amănunte: concertul extraordinar al interpretului va avea loc chiar în oraşul nostru, mâine, orele 19,30, la Sala Mică a Filarmonicii.

Spre seară, un comisionar straniu, învelit în barbă, şapcă în carouri şi nişte haine lungi, stând ca pe gard, îi înmână fetei un mănunchi de frezii. Florile nu stătură mult pe gânduri, împrăştiindu-şi paleta odorizantă în perimetrul mâncat de igrasie al camerei 72. Alături de buchet, fata mai recepționă invitația personală a Maestrului la concert, autentificată de o semnătură cârlionțată.

– Să-ți spun sincer, acum, la douăzeci de ani de la acea seară, când m-am trezit cu florile şi invitația pentru concert în brațe, pendulam, indecisă, între un refuz bosumflat şi acceptul alimentat din neastâmpărata curiozitate feminină.

Cine, lua-l-ar Michiduță, mai era şi violonistul celebru, de care eu nu auzisem o boabă? Şi ce căuta, tocmai pe uşa mea, afişul ăla de-ți lua ochii? Şi-acum, hodoronc-tronc, mai apare şi şoferul ăsta

manierat, şepcos şi cu barbă, aducând a pictor necumpătat la băutură... Toate aceste verigi se îmbinau în lanțul curiozității ce a ieşit învingătoare din nehotărârea mea.

Îți imaginezi ce față am făcut, apoi, când am intrat în Filarmonică, la ora aceea pustie ca deşertul... Mă uitam, intrigată, în jur, sperând să zăresc vreun meloman cât de mic: nici țipenie. Unde e publicul, m-am răstit, simțind în aer plutirea meschină a vreunei conspirații, dar şoferul şepcos, cu alură de pictor, m-a înşfăcat, conducându-mă în Sala de Concerte, avem plăcerea, fermecătoare domnişoară, astă seară, Maestrul cântă numai pentru dumneavoastră.

În sfârşit, te-ai arătat şi tu, în fracul negru, cam strâmt la subsuori, scena s-a iluminat, concomitent cu întunecarea sălii. Ți-ai pus pe nas ochelarii de soare, te-ai înclinat profesional în fața publicului (zi-mi sincer, cât timp ai prăpădit în fața oglinzii ca să-ți iasă atât de bine mişcarea?), iar publicul, eu, adică, ți-a răspuns cu aplauze înfrigurate.

Ai prelungit pauza, atât cât să-mi ascută toate simțurile, eram stăpânită de o încordare felină, ți-ai potrivit vioara sub bărbie, ca pe o armă de foc îndreptată spre mine, vânatul tău, căutând parcă unghiul de tragere. În fine, ai dat drumul.

Ai cântat *Yesterday*, de Beatles, te-ai transpus în aşa manieră că, la unul din pasaje, „*I believe in yesterday*“, dacă memoria nu-mi joacă feste, subsuorile fracului au cedat, pârâind imperceptibil, dar tu nici n-ai remarcat, sau ai remarcat şi n-ai dat importanță, oricum nu mai puteai drege nimic.

Eu te urmăream, melancolică, din fotoliu, rămasă într-o poziție de țață în fața supermarket-ului, rătoindu-mă neuronilor să descopere semnificația preferinței tale aşa de ciudate pentru acel cântec. De

ce *Yesterday*, atâta vreme cât viața mea însemna viitor cât cuprinzi cu privirea şi o slabă concentrație de prezent?

În final, te-am răsplătit cu alte aplauze, ai şi fost bisat, în două rânduri, găurile de la subsuori se lărgiseră, puteai băga, acum, pumnul prin ele. Sudoarea te udase ciuciulete.

Chiar şi în fracul tău cel imperfect pot spune că m-ai dat gata într-o secundă. Însă, încercam, disperată, să-mi găsesc şi unele circumstanțe atenuante: deprinsă cu pâsâieli, fluierături şi alte asemenea maniere rurale, cum aş fi putut rezista agațamentul tău, atât de elevat artistic?

Şi-acum mă mai întreb, după două decenii, cum Dumnezeu ți-a căşunat ideea asta cu afişul, concertul, şoferul cu mutră de pictor (cum de nu mi-am imaginat că e chiar pictor?) şi toate celelalte. Fii mândru: încă de atunci am remarcat că eşti guvernat de o imaginație nesecată. Aveai lut bun: cât despre ulciorul ce avea să se nască, nu era decât o banală chestiune de timp.

M-ai scos a doua zi la muzeu, mai precis nu pe mine (studenta la Drept, impenetrabilă şi cu fese ce nu scăpau din vederile nici unui bărbat), ci copia mea în gâsculiță.

În vremea aceea, nu se poate să nu fi observat, îmi smulgeam continuu fire din podoaba capilară. Mă credeam foarte şic, terminasem de curând o carte de psihiatrie şi găsisem interesant sindromul care îți dă ghes spre asemenea gest.

Da, m-ai condus la muzeu, care altul decât cel de „Etnografie şi Folclor“ (oh, erai imprevizibil!) şi atunci am închinat definitiv steagul. Mă dovedisem un trunchi mult prea moale pentru vicleana ta secure.

Ne-am apropiat de albumul acela gros, sau cum s-o mai fi numind, în care tot omul, ca s-o facă pe interesantul, depune, sub semnătură proprie, câteva impresii stil „neprețuit tezaur folclor milenar“.

Cu o zi înainte, un grup de ambasadori străini însoțiți de VIP-uri din Guvern vizitaseră muzeul. Ai scos dintr-un sertar al imensului tău impermeabil pixul roşu, apoi ne-am pus, frățioare, pe corectat textul cam stângaci al primului-ministru, amplasând virgule acolo unde se cerea, despărțind cuvintele incorect legate, încercuindu-le pe cele ale căror sensuri nu le cunoştea.

Dedesubt, am notat: „corectată această pagină, din neprețuitul tezaur folcloric milenar, de“ şi mi-ai adăugat numele, adresa, ocupația şi facultatea la care învățam.

Ne-am tăvălit de râs, mă simțeam preludiată de o mie de ori, ne bătusem joc de agramatul prim-ministru.

Numai că nici agramatul n-a stat cu mâinile în sân. Un adjunct al ministrului Învățământului, fost profesor la Universitate, la Geografie, dacă bine-mi amintesc, ne-a pârât. În oraş lumea se distra copios de toată pățania.

Am fost lăsată repetentă, dar zău că nu mi-a păsat, chit că mă aştepta o porție dublă de garagață părintească.

Ăsta erai tu: îi tratai pe cei din jur ca pe nişte vietăți oligofrene ce au nevoie de protecție, dar nu prea multă, altfel există riscul de a se înmulți excesiv. Ştiai, în plus, să mânuieşti oamenii, să te foloseşti de ei. Aveai abilitate socială.

Nu-mi pomeneai nimic despre slujba ta, habar nu aveam cu ce te ocupi şi, dacă vrei să ştii, devenisem prea leneşă ca să mă interesez pe undeva. Plecai dimineața, pe la nouă seara te întorceai, câteodată răsăreai pe la orele prânzului, alteori dispăreai zile întregi, iar eu cam presupuneam pe unde.

O cam făceai pe cocoşul; eu cred că şi erai. Te plângeai, năpăstuitul de tine, că femeile te solicitau erotic doar din snobism. Prea multe se încurcaseră cu tine, era lucru ştiut, şi o snoabă în înțelesul pur al cuvântului nu putea să nu se alinieze curentului.

Altminteri, artistul din tine deplângea inestetica actului sexual la oameni.

Aşa dădeai de înțeles: „afectivul şi religiosul“ din tine îşi scot chipurile la iveală taman în asemenea situații. De aceea, nu puteai refuza femeile, ce părere şi-ar fi format Dumnezeu despre tine, n-ar fi crezut că eşti un nemanierat?

În plus, nădăjduiai că toate acestea vor fi contabilizate acolo sus, că vor fi interpretate corect. Vor fi introduse în fişierul tău de date, şi, la Judecata de Apoi, Atotputernicul va apăsa dibaci câteva taste, pe monitorul calculatorului va străluci numele tău şi el va murmura, bun şi înțelept:

– Suflet nefericit, ai preacurvit, însă ai preacurvit *altfel*, artistic şi umanitar. Hai, ridică-ți ochii! Toate astea le trecem la „plusuri“, va conchide El, cu o străfulgerare blândă în ochi.

În acest răstimp, degetele sale bătrâne se vor fi dedicat deja operațiunii de transfer al datelor de la „Minusuri“ la „Plusuri“.

Cam aşa spuneai şi, uitându-mă acum la tine, cred că mai spui încă.

Femeia tăcu, mutându-şi atenția pe fereastra înaltă a restaurantului. De afară, un noiembrie zgribulit şi reumatic, umed ca batista adolescentelor plângăcioase, privea lacom, cerând parcă să fie poftit înăuntru, să-şi dezghețe ciolanele bătrâne şi să ia o țuică, de preferință fiartă.

O să mucegăiască noiembrie cel amărât, dacă nu conteneşte ploaia, gândi femeia. Bărbatul din fața ei tuşi stânjenit, uşor jignit că este temporar ignorat, apoi tusea i se lăți într-un zâmbet, dezvelindu-i

dinții. O strungăreață întunecată îi deschidea dantura, creând impresia că unul din dinții incisivi este vopsit în negru.

Ca un spectator la tenis, femeia îşi împărți privirea, vreme de câteva secunde, între comesean şi chelner. În sfârşit, cu un aer decis, o sticlă de şampanie se apropie de masa lor.

– La drept vorbind, prea des luai Divinitatea peste picior. Eu hohoteam prin toți porii, dar nu toți porii din lume sunt dresați pentru aşa ceva.

*

Aşadar, era adevărat.

Fata dormea surâzătoare, surprinsă de somn într-o poziție ce ar fi dat de gândit oricărui yogin. În lumina somnambulă a veiozei îi contemplă sânii, certați la cuțite, fiecare trăgându-şi sfârcul în altă direcție.

Privirea îi îngheță, concentrată pe unul din punctele de pe corp, de parcă ar fi privit fata printr-o trestie...

Vasăzică era adevărat...

O aluniță ca o furnică supraalimentată se singulariza pe pântecele arămiu şi el o trecu în revistă, o dată şi încă o dată, rugându-se Cerului să se achite de datoria sacră de Cer şi s-o facă dispărută.

Era adevărat...

Cu trei luni în urmă, la restaurantul Casei Universitarilor, un loc anume creat pentru trasul de brăcinari, unul din prietenii vechi îl târâse la masa lui. În jurul paharelor şi sticlelor cu băutură, un conglomerat de asistenți, conferențiari şi profesori se sforța să se îmbete peste limita academică. O

hărmălaie, jumătate agreabilă, jumătate respingătoare, dădea nota acelui ungher. Ospătărițele vegheau, atente ca hărmălaia să nu se stingă, aruncând în foc câte un braț cu sticle de băutură ce începeau, curând, să ardă, prefăcându-se în jar.

Din centrul bunei dispoziții, îşi tăia drum glasul gâjâit al reputatului profesor de la Drept. Întreaga adunare îl urmărea, încordată. Îşi pomenea escapadele amoroase cu studentele şi, în acel loc, ca în oricare alt loc de pe Pământ, subiectul avea aderență.

– Puicuța respectivă, studentă de-a mea, avea, cam la o palmă şi jumătate în aval de buric, o aluniță nostimă, cât o pietricică de inel. Îmi plăcea să-i activez circulația sanguină, periind-o cu țepii mustății.

Deci era adevărat...

Crezuse că e o minciună sfruntată, de Casanova rudimentar, şi de aceea nu-i dăduse importanță.

– Da, am avut-o, trâmbiță bătrânul lăudăros, însă, de la o vreme, se făcuse insistentă, mă cam plictisea. Într-o seară, mă pilisem niţeluş, am făcut treaba aia, ştiți care, veche de când lumea, chiar aici, la restaurantul Casei Universitarilor, pe o bancă, în grădinița din spate. Eu nu prea aveam chef, nu-mi plac excesele, am totuşi o vârstă, însă ea a tras de mine şi ce era să fac, bărbați suntem, la urma urmei, nu rezistăm decât vremelnic.

De astă dată, profesorul spusese adevărul...

Şi ce cumplită îi era imaginea aluniței ce se încăpățâna să existe pe pântece, ca un minuscul stat pe harta lumii. Cum oare m-a putut înşela cu anticoncepționalul ăla bătrân, scârbos ca o piftie în costum?

M-a mințit, m-a mințit continuu...

Cât îi venea de greu să se dezlipească de ea (unde s-o apuce acum, în miez de noapte) dar n-avea de ales. L-a mințit şi trebuia să plece.

Stinse veioza şi se îmbrăcă în linişte. Se explică pe un bilețel, în flăcăruia brichetei, atent la punctuație. Nu el ar fi fost dator cu explicații, dar gentlemenii aşa procedează.

În mijlocul frunții îl ardea alunița, mică şi dureroasă, ca o suferință atroce, concentrată într-un punct.

Încuie, rotind de două ori cheia, apoi o strecură în cameră, pe sub uşă.

*

– Mult timp mi-a trebuit pentru a înțelege barem o picătură din bilețelul ce mi l-ai lăsat în dimineața când ai plecat pentru totdeauna.

Pe hârtiuța aceea (dacă vrei, ți-o arăt, o port de două decenii la mine, în buletinul de identitate) îmi imputai o aventură cu un profesor din facultate. Pomeneai ceva de-o aluniță ce-o port pe undeva pe trup şi care, ziceai tu, te-a edificat întru totul.

Nu pricepeam o iotă, dar nici pică nu-ți purtam. Am realizat atunci că am intrat în posesia unui adevăr: bărbații, pentru a te părăsi, se pot servi de cele mai abracadabrante pretexte.

După jumătate de an m-am luminat: soția profesorului ăluia, iubitul meu imaginar, mi-era de câțiva ani prietenă. Mai ieşeam la câte o cafea şi-o bârfă, ce poți să-i faci, aşa sunt, de când lumea, femeile.

Mă plăcea, femeia aceea, îmi făcea, uneori, mici cadouri şi ştii cât contează astfel de lucruri atunci când eşti student.

Văzuse, probabil, în mine, imaginea sa din tinerețe.

Era ginecolog de profesie, o consultasem în câteva rânduri, ce vrei, chestii femeieşti. Se amuza din belşug pe seama nostimei mele alunițe agățate mai jos de buric. Cred că o făcea mai mult pentru a-mi distrage atenția de la examenul medical, nu prea plăcut.

– Ce-ți mai face alunița, sănătoasă, sănătoasă? se interesa, ori de câte ori îmi făceam intrarea pe uşa cabinetului.

Îi povestise şi soțului, profesor de-al meu, despre mine, neomițând, desigur, alunița. Şi nemernicul s-a gândit că n-ar strica să-mi popularizeze această mică particularitate, pentru a conferi veridicitate poveştilor sale de libidinos bătrân, înşirate la restaurantul „Casei Universitarilor“, locul unde-şi exersa beția bisăptămânală. Bomba aceea infectă, unde chelnerii sunt aşa hoți încât îşi toarnă chiar lor înşişi sub gramaj.

Iar tu l-ai crezut... L-ai crezut, fără să ai minima răbdare de a aştepta dimineața pentru a mă asculta şi pe mine. L-ai crezut pe el şi ai şters, prin câteva cuvinte aruncate pe o fițuică, în chip de explicație (cine ți-o ceruse? eu în nici un caz), cei trei ani consumați împreună.

Femeia întoarse capul cu câteva grade, ca şi cum ar fi dorit să-l scoată pe bărbat din câmpul său vizual. Fremătă nările, adulmecând un parfum îndepărtat ce se încăpățâna să nu se apropie. Deziluzionată, îşi aprinse o nouă țigară, suflând fumul în direcția genunchilor.

– Nu te-am căutat, după asta. Nici n-aş fi ştiut unde să o fac. Dar bănuiesc că te-aş fi reperat eu, în cele din urmă, dacă țineam cu tot dinadinsul.

Pe deasupra, eram însărcinată, n-o ştiai şi nici nu doream s-o afli. Postura de reproducător te dezgusta până-n măduva oaselor.

Nu mă-ntreba cum m-am descurcat până astăzi. Nici eu nu te-ntreb ce vânt te-a înghiontit să mă cauți acum, după douăzeci şi ceva de ani.

– Nu intenționez să-mi tăvălesc ticăloşia într-un sos de cuvinte frumoase.

Cu alunița... recunosc! Am fost un stupid şi m-am trezit, deodată, eşuat în propriile teorii. Am simțit atunci, pentru prima oară, că, vorba lui Caragiale, şi eu pot fi Mangafaua.

Am dispărut ca un laş, spui? Ai dreptate. Exact aşa am dispărut. Încearcă însă să-mi împrumuți, pentru câteva momente, postura.

Cel mai tare mă frigeau ironiile colegilor. Aflaseră întreaga tărăşenie cu babalâcul ăla care nu-şi ținuse pliscul la restaurantul „Casei Universitarilor“. S-o ştii de la mine, aşa sunt toți nenorociții de hiposexuali: când apucă şi ei să se culce cu o femeie, au impresia că au făcut o gaură în cer.

Amicii, constituiți ad-hoc într-o indignată opinie publică, îşi antrenau causticitatea pe suferința mea, cu perseverența izvorului ce sapă stânca. Habar n-ai cât mă durea, la întoarcerea din delegații, vârful de pumnal al întrebării ăleia:

– Spune-ne cum ai găsit colacul W.C.-ului?

N-ai înțeles, te uiți nedumerită. Asta era o glumă pe cât de recentă, pe atât de sarcastică. Se spunea că, în eventualitatea în care te interesează vizitele masculine primite de iubită, în lipsa ta, cercetează, când te întorci acasă, colacul W.C.-ului. Nu s-a născut, încă, bărbatul care să nu lase acolo, ca o certă mărturie a prezenței sale, câțiva stropi, când urinează.

Da, mă supuneau, fără să-şi dea seama, caznelor. Eu ştiam că n-au dreptate, însă ei n-o aflaseră. Şi nici nu cred că ar fi dorit s-o afle, fiindcă le-ar fi dispărut, dintr-o dată, obiectul răutății.

În noaptea aceea, lumina obosită a veiozei mi-a arătat că alunița există. Şi, pentru prima oară, în trei ani, m-am îndoit de tine. Ce se întâmplă, eu *înşelat*? Şi nu cu oricine, ci cu osânza aia, uitată de vreme. Cum, oare, a fost posibil?

Nu mai ştiu cum am mâzgălit biletul şi am plecat. Fără să-mi dau seama, aproape, m-am trezit în compania bătrânei mele prietene, strada. Eram înfrânt, dar îți purtam, totuşi, recunoştință. Ştiam că eşti vaccinul contra oricărei alte iubiri ulterioare.

N-am bănuit că erai însărcinată, acum o aflu. Ai dreptate, mai bine că n-am ştiut. Şi nu doar pentru că respingeam, estetic vorbind, atestatul de reproducător. Dar, partea rea din mine m-ar fi îndemnat să cred că e al celuilalt copilul. Presupun că ai fost fată cu scaun la cap şi ai avortat.

Nu mi-a fost uşor, fără tine. Zile întregi am rătăcit pe coclauri, dormind stradal. Mi-am făcut, atunci, o sumedenie de prieteni din lumea canină. Noaptea, îmi apărau cu dinții somnul. Era frig, venise toamna, şi-n vreme ce simțeam cum somnul se instalează în fiecare particulă din corp, îmi aminteam una din poantele tale favorite: dacă mor înaintea ta, o să mă înscrii la concursul „Cel mai frumos cadavru“, la categoria adecvată de vârstă.

Abia după câteva luni bune, am putut, iarăşi, să mă culc cu o femeie. Bine zis să mă culc. Pentru că am adormit imediat, ca un buştean, şi m-am făcut de toată bafta: ca şi când muşchii şi-ar fi potrivit ceasurile, destinzându-se la unison, am urinat în pat, faptă ce nu-mi mai era caracteristică de un sfert de veac.

Te amuză, nu-i aşa, dar află că treizeci de ani e vârsta care, lovindu-mă pe nepregătite, m-a făcut să-i simt, destulă vreme, croşeul în bărbie.

Eu flecăresc şi simt că pe tine altceva te zgândăreşte, dacă nu mă-nşel: cum se face că am ajuns, în aceşti douăzeci şi ceva de ani, scriitorul din manualele şcolare. Mă-ntrebai, încercând să ții pasul imaginației mele mereu grăbite, dacă nu mi-aş dori, într-o zi oarecare, să le rânduiesc, toate câte-mi vin în cap, pe hârtie, alăturându-le tuturor celor ce mi s-au întâmplat de-adevăratelea. Eu îți replicam mereu prin „nu“, însă era un „nu“ diluat cu „da“, ca un vin îndoit cu apă.

Doream, doream cu ardoare să scriu, să fiu celebru. Să-mi iau revanşa de la toți cei ce n-au dat doi bani pe mine şi n-o să fiu atât de fățarnic să nu recunosc că te-am plasat în capul acestei atât de cuprinzătoare liste.

Să le rămână tuturor nesuferiților ăstora copiii corigenți, pentru că eu le cădeam la teză sub formă de analiză literară... Şi seara, în loc să se holbeze la serialul *Dallas*, să-mi citească şi răscitească pasaje din operă, muncindu-se să prindă mai ştiu eu ce sens ascuns şi apoi să se căznească să-l bage cu pipeta în capul odraslelor. Iar eu pasajul respectiv să-l fi scris, pur şi simplu, aşa cum mi-a venit, fără să mă fi gândit la ceva anume. Să repete clasa fiindcă, la corigența din vară, nu mi-au cunoscut, aşa cum se cuvine, biografia. Biografia mea, fecioru’ lu’ Vasile, ce a fugit de anonimat ca dracu’ de tămâie.

Aveam, din păcate, nesuferita aceea de pudoare literară. O-ntorceam pe toate fețele: dacă nu era bine ce scriam, dacă s-ar fi râs pe la colțuri de imperfecțiunea stilului meu?

Despre cum s-au brodit toate, n-am chef să vorbesc prea multe. Am participat, sub pseudonim, la un concurs literar, la al doilea, din superstiție, sub alt pseudonim şi la al treilea cu propriul meu nume. Pe ultimul l-am câştigat.

Aşa am căpătat încredere. Trei luni, nu m-am dezlipit de masa de scris, mă durea grozav fundul şi când vedeam manuscrisele adunându-se, aveam satisfacția bancherului când aruncă o privire prin conturi.

A urmat editarea, prima carte cu dedicația cam pompoasă: „Celor ce n-au dat doi bani pe mine“. Te-ai recunoscut, cumva, în cuvintele astea? Hai, nu minți, ştiu că ai cumpărat cartea.

Indiscutabil, ai fost fermentul meu literar. Ca şi tine, port nostalgia celor trei ani cât am fost împreună.

Din spirit de conservare, bărbatul se feri de ghilotina mocnind în ochii ei. Se simțea uşurat. Povârnit, chelnerul se apropie, ca şi cum ar fi preluat, pe spinarea proprie, acea greutate.

*

În prima cămăruță a apartamentului ei, femeia împărți, în trei farfurii adânci, supa aburindă. Plutind în paharele de whisky, gheața tăiată cuburi se topea leneş, în pas de melc, toropită de prea mult consum de alcool.

Dintr-un magnetofon antic, un Mick Jagger răguşit explica, în linii generale, lucrurile pe care el le considera esențiale la o femeie.

Bărbatul îi urmărea cu încordare cuvintele, aşezat pe un sac de jar. Un cocker, răsărit din altă încăpere, i se încâlci printre picioare, căutând sămânță de joacă. Îşi trecu mâna prin blana cățeluşului, încercând să facă puțină ordine în frizura-i învălmăşită.

Era evident, patrupedul se credea suveranul absolut peste acel teritoriu unde legea de fier, joaca, trebuia respectată de toți supuşii. Îi transportă un ursuleț de cauciuc în gură, bărbatul îl aruncă într-un colț

al camerei şi, după o scurtă serie de investigații, cățeluşul reveni cu jucăria. Aidoma unui trofeu de neprețuit, i-l depuse la picioare, mişcând coada, ca pe o elice. Cu simțurile nedezlipite de obiectul de cauciuc, aştepta ca jocul să se reia.

Pe unul din pereți, profilul coroiat al unui flamingo, cufundat în tonuri întunecate, îți purta gândul spre răposatul Engels, surprins în plină meditație.

– Pentru cine e al treilea pahar? – se informă bărbatul. Pentru cine e a treia farfurie? Mă-ndemni să cred că e aşa de bine crescut cățeluşul tău, încât ştie să se servească de furculiță şi cuțit. Sau este vorba de personajul imaginar? Mâncăm şi bem ca la pocher, cu mână moartă?

Femeia nu răspunse, lăsând să se înțeleagă că spațiul din lexic, în care ar fi trebuit să se găsească respectivele cuvinte, era complet defrişat.

În locul răspunsului, îi servi doi ardei iuți. Lângă farfurie luă loc un clondir de oțet.

Personajul imaginar nu se lăsă prea mult timp aşteptat. Descuie, rotind de două ori cheia.

Un zâmbet se scremea să-i unească urechile. Cu îndemânare de baschetbalist negru, îşi aruncă geaca de piele într-unul din cârligele cuierului. Molfăind o gumă, se apropie sportiv cu o mină de „Stau-şi-eu-cu-voi-la-masă“. Indiscutabil, în vastul domeniu al dezordinii, era un practicant desăvârşit.

Cine o mai fi şi tânărul ăsta dezinvolt, cu aspect de playboy, se intrigă bărbatul. E de-al casei, se cunoaşte de la o leghe, uite cum se ploconeşte cockerul pe lângă el, sforțându-se să-i câştige bunăvoința. Ce-o fi vrut ea să-mi demonstreze, chemându-mă aici: că încă îşi menține ridicat cursul acțiunilor? Că are, după moda zilei, un iubit cu caş la gură?

Aş minți dacă aş spune că mor după astfel de spectacole, de un gust discutabil. Sau poate, mai ştii, ține să-şi plătească, acum, polițele. Revanşă peste atâția ani? Cu ce putere de aşteptare e înzestrată, Dumnezeule... Oricum, nu a găsit cel mai inspirat mod de a o face. Se puteau căuta alte metode. Da, mă declar dezamăgit: nu-i imaginația punctul ei forte.

– Să fac prezentările, îi întrerupse ea cugetările. Fiul meu azi împlineşte douăzeci de ani – iar dumnealui, un camarad din anii studenției.

Cei doi îşi strânseră mâinile. Tânărul se îndură, în sfârşit, să se despartă de guma de mestecat, lipind-o de marginea farfuriei.

– E singurul lucru de care n-am dus vreodată lipsă: guma de mestecat. Fiul meu are talentul de a o lipi în cele mai surprinzătoare locuri.

Supa dispărea în sorbituri inegale, împrăştiindu-şi fierbințeala în sufletul înghețat al bărbatului. Printre înghițituri, studia neaşteptata maternitate, din fața ochilor. Pe sub sprâncene, junele îl analiza, la rându-i.

Pas de mai înțelege ceva, un băiat de douăzeci de ani, deşi, după câte mi-a spus, nu a fost niciodată căsătorită. Stranie mai e şi maică-mea, prima vizită masculină în atâția ani, excluzându-l pe unchiul meu, bineînțeles.

Nu ştiu cum, dar mi-e drag puştiul, are un nu ştiu ce care mi-l apropie, probabil aceleaşi care mi-l îndepărtau, adineauri, ca figura lui de playboy. Ce față de crai bătrân are vizitatorul mamei, a intrat deja în perioada critică, descrisă în manualele de anatomie.

Ce cald a sunat în gura ei când a făcut prezentările – fiul meu, fiul meu. Ce braşoave îmi serveşte mama, auzi cică-i un camarad din anii studenției, ea care a lipsit şi de la întâlnirea de zece ani de la absolvire.

Dar cine-o fi tatăl, să derulez puțin caseta memoriei, să văd cam când a fost conceput, cum, nu se poate, incredibil, incredibil, nu se poate. Cine ştie, poate domnul vizitator e unicul supraviețuitor din amintirile mamei.

Urma felul doi:

– Peste trei zile, fiul meu pleacă în armată. La trupă, un an.

Scriitorul începu să clipească ritmic, lăsând senzația că inima i se mutase în ochi.

– La trupă? De ce n-ai încercat să intri la facultate? Ai fi făcut armata doar şase luni sau deloc.

– Am încercat, la Litere... Am căzut pentru doar câteva sutimi. Într-un fel, vreau să mă pedepsesc şi e mai bine că lucrurile s-au potrivit aşa. Mi-a căzut scriitorul meu favorit, la care țineam aşa de mult, încât cred că aş fost în stare să împart cu el ultima țigară. Îl ştiam din scoarță în scoarță. Aproape îl implorasem pe Dumnezeu să am bafta de a-mi cădea subiectul ăsta la examen. Am fost depunctat, fiindcă nu i-am prea ştiut biografia. Sincer, mi s-a părut suficient de ştearsă.

Prin intervalul de trei ani de dinainte de a se fi apucat de scris, nu m-am descurcat deloc. Tocmai acea perioadă din viața lui mi s-a părut total lipsită de interes.

Ce nu face un părinte pentru un copil cuminte?

– Sunt fiica celui mort în puşcăria politică. Ați scris despre el, săptămâna trecută.

– Îmi amintesc.

Ziaristul oferi un scaun bătrânei doamne. Ticsită de țăcăniturile metalice ale maşinilor de scris, redacția nu se deosebea prea mult de un cuib vrăjmaş de mitraliere.

– Cineva mi-a trimis revista dumneavoastră, în Statele Unite. Acolo m-am stabilit, după război. Mi-a plăcut mult cum ați scris, domnule... aş putea să vă spun pe numele mic? Am şi un mic dar pentru dumneavoastră.

Răpăiturile de mitralieră se răriră, ca ploaia sâcâitoare ce s-a plictisit de ea însăşi. Telefonul bâzâi – pisălog bătrân ce ține să se bage şi el în vorbă. Un gest ce nu cunoaşte concesia îi puse nod cicălelii.

– Regret, dar cadoul nu-l pot primi – mormăi tânărul jurnalist, căutându-se de o țigară ce nu se dădea ieşită din bârlog. O țigară, da, cred că asta aş primi bucuros.

*

Directorul ziarului îl întâmpină vesel, de parcă i-ar fi primit în vizită pe Stan şi Bran.

– Cafea? Sau, poate, coniac? Am un „Napoleon“ mai în formă ca la Austerlitz.

– Mulțam şi noroc! Mmmm... bătrânul corsican nu şi-a pierdut vâna.

– Nu şi-a pierdut-o. Apreciez travaliul dumitale în publicația noastră. Mai ales că ultimul articol a avut şi impact extern... Apoi, demnitatea de a refuza o mică atenție... vreau să spun...

*

– A mers?

– Uns. Mersi frumos, mamă.

– Ce nu face un părinte pentru un copil cuminte? Norocul tău e c-am lucrat o viață în sectorul hotelier. Aşa am învățat să joc teatru. Deci, directorul ți-a mărit salariul. În sfârşit!

Bătrâna îşi completă cuvintele cu un dupac prea puțin matern.

– Mai mult, m-a înaintat şef de serviciu. Povestea cu bătrâna doamnă din America n-a fost mai prejos de o scatoalcă a lui Chuck Norris. L-a făcut K.O. Acum, vrea să mi-o prezinte pe fie-sa, o tipă moartea hormonilor. Asta-i partea proastă.

– Îți mai clăteşti şi tu parbrizul. De ce să fie partea proastă?

– Fiindcă, de şase luni, fie-sa e iubita mea.

Idei de afaceri

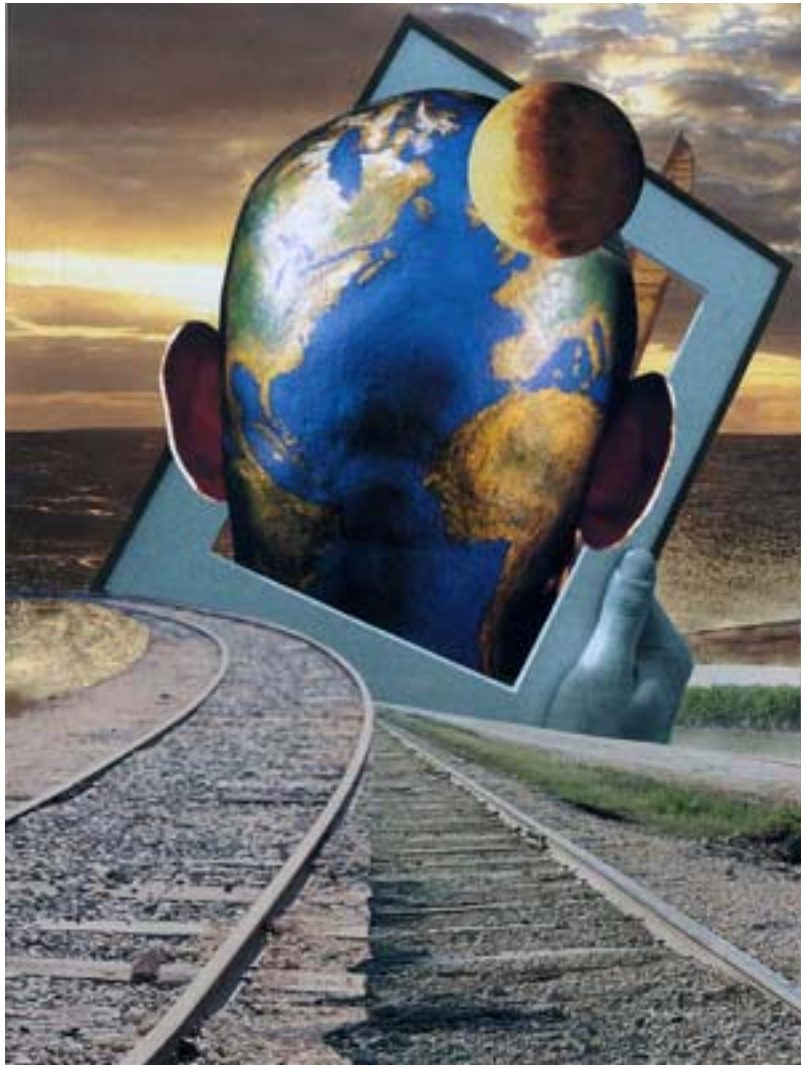

Dacă Spiridon Stoleru nu militează pentru o lume mai bună, atunci, cu siguranță, militează pentru o lume la fel ca asta. Ca orice român de acțiune, la baza dezvoltării generale a societății, el aşază propria prosperitate.

Cu o sensibilitate tardivă la imaginea sa în ochii publici, d-l Stoleru, a organizat prima conferință de presă abia pe 17 iunie 1995. Un şarpe exuberant, format din trei microbuze FIAT şi cinci autocare IVECO, a primit, în pântecele său compartimentat aproape două sute de jurnalişti, români şi străini. Fremătând de curiozitate, slujitorii cuadraților, microfoanelor şi ecranelor TV au fost descărcați la circa cincizeci de kilometri de Iaşi. Politețea unei duzini de minijupe le-a prezentat onorul:

– Mai întâi de toate, puțină relaxare. Vă aflați în mica proprietate a casei Stoleru, lângă podgoria Cotnari. Pentru început, maestrul Ulm, atât de iubit de noi, se va îngriji de câteva din cele cinci simțuri ale dumneavoastră. E vorba de o degustare de vinuri, nimic altceva. Conferința de presă în sine o vom ține în sala de ceremonii, ctitorie a lui Petru Rareş, restaurată de casa Stoleru.

Jurnaliştii şi-au mutat zumzetul supraponderal în micuța cramă a castelului. Ce falsă este ideea că toți ziariştii sunt la fel! De pildă, acum, poți afla între ei specimene occidentale, ce-şi astupă orgolioasele necesități cu calorii prescrise de dieteticienii savanți. Dar şi publicişti români, de la cele mai bune gazete naționale, plătiți prost. Gențile acestora îşi pansează mucoasa gastrică cu un brâu de sandvişuri cu salam de Sibiu sau brânză Camembert înşfăcate fraudulos de pe la astfel de reuniuni. Strică să fii prevăzător? par să întrebe gențile respective. Acasă ai un frigider de umplut.

Dar Spiridon Stoleru era un bogătan de comitet. Cât l-o fi costat paranghelia asta?

Cum adeseori se întâmplă, degustarea s-a transformat într-un chiolhan în carne şi oase. Doar reprezentantul BBC-ului nu şi-a aninat în cui eticheta britanică. Pentru el, degustarea nu s-a autodepăşit, a rămas degustare.

Spre ora cinsprezece (optimă pentru siestă), reprezentanții mass-media s-au aşezat pe cele două aripi ale unui „U“ uriaş. În capul mesei s-a instalat Stoleru, flancat de doi asistenți. Jovial ca întotdeauna, a apărut cu un scorpion în rever, prins în locul acela, ocupat îndeobşte de vreo floare. Costumul subțire de bumbac părea destinat doar pentru a apăra de Soare muşchii săi prețioşi. Cu cei o sută nouăzeci de centimetri înălțime, ochi verzi şi o perie arămie pe cap, d-l Stoleru putea fi luat cu uşurință drept un tânăr sportiv, fugit din cantonament, să se distreze.

Un foşnet, ca de pădure pradă vântului, se aşează lângă masă, în loc de umbră. Perechile de ochi şi urechi stăteau atente ca nişte prichindei în prima zi de şcoală.

Primul vorbi unul din asistenții stolerieni:

– Domnul Stoleru vă va spune câteva cuvinte. La sfârşit, cum e şi uzanța, veți pune întrebări. De acord?

Un cor de aplauze îl îmbrățişară pe amfitrion, ca pe un conducător de oşti întors dintr-o expediție încununată de lauri:

– Sunt patru ani de când se întreabă lumea ce uter providențial a născut cea mai colosală avere din România, averea mea. Nu de puține ori, speculațiile gazetăreşti au îmbrăcat hainele țipătoare ale calomniei. N-am răspuns niciodată atacurilor. Am preferat să închid în dulap aceste haine, laolaltă cu

mirosurile lor dezagreabile. Pe de altă parte, ştiam că nu-i metodă mai bună pentru a isteriza lumea, decât a nu răspunde insultelor, a le ignora. Cunoaşte cineva o armă mai ascuțită?

Vorbitorul îşi sălta ochii de pe foița din care citea.

– Astăzi m-am hotărât să abdic de la tăcere. Fac publică hotărârea mea de a intra în politică. Sloganul îmi va fi „Averea mea – cu ajutorul vostru, pentru voi“. De aceea v-am chemat aici, în bunkerul meu. Vă voi povesti despre cea mai fabuloasă avere de după Revoluție. Ca s-o adun, nu a fost necesar să import grâu, în timp ce al țăranilor noştri putrezea pe câmp. Nici n-am încasat comisioane grase, pentru avioane şleampete. Ori pentru auto-turisme orientale, cu respirație scurtă, sluțită de tabagism.

Câteva scurte reprize de tuse subliniară metafora.

– Nu! În cazul meu, toată lumea a fost mulțumită: producător şi client, cerere şi ofertă. Înainte de a începe, vă propun o pauză – o țuică de prune. Trageți-i un pupic bătrânicii ăsteia care încă se ține bine.

Spiridon Stoleru îşi trecu mâna prin peria aspră ce-i înlocuia părul, de parcă ar fi dorit să-şi activeze circulația sanguină. Privi domestic spre jurnaliştii care-şi depuneau sărutul pe unda clocotită a țuicii. Se distra, în sinea lui: şi caii sălbatici, înainte de a fi îmblânziți, sunt legați la ochi.

– Ştiți vechea mea deviză. Dacă nu am militat pentru o lume mai bună, nimeni nu-mi poate imputa că nu am militat pentru una la fel. Cu această deviză în buzunarul din laringe, m-am muştruluit nițel când am rămas şomer. „La treabă, lepră!“ m-am încurajat eu.

În săptămâna ce a urmat, am încărcat două caiete format A4 cu schițe, idei, planuri. Am fost deziluzionat să constat că aproape totul fusese experimentat. Iar ce nu fusese, ieşea din cadrul legii. Sunt mult prea fricos ca să încalc legea. Dacă vreți, numiți asta cinste.

Zi de zi, studiam presa. Încercuiam ce mi se părea interesant. Puneam cap la cap, combinam diferite variante de afaceri. Nimic. Timpul trecea şi mijloacele mele de subzistență se dovedeau prea subțiri pentru plita încinsă a economiei de piață româneşti. Iar deviza îmi prindea mucegai. Lumea cu care eram răsplătit nu era mai bună, nici la fel cu cea existentă inițial. Ci mult mai proastă.

Pe acest teren de aşteptare am găsit soluția înavuțitoare. Auzisem despre o tânără fată, nu prea dotată la minte, care s-a spovedit preotului despre castitatea sa pierdută. Părintele i-a explicat, pe înțelesul ei, cum e cu păcatele, iar ea, mişcată, i-a făgăduit:

– Lasă, părinte, data viitoare o să ştiu eu să-mi apăr fetia. N-o să se mai întâmple.

Istoria asta am auzit că s-ar fi petrecut şi în Târgovişte, şi în Alba Iulia, şi la Gura Humorului. Imediat am înțeles cum mă voi umple de parale. Am şi ştiut pe unde va trece drumul meu spre marea finanță. Găsisem!

Fiecare oraş îşi avea poveştile lui, cele care-i colorau întrucâtva plictisul zilnic, care-i abăteau gândurile de la griji, care-i hrăneau patriotismul local. Interesul tuturora era ca aceste întâmplări, uşor senzaționale, să existe mereu. Interesul oamenilor, al guvernanților, al oficialităților locale. Aceste poveşti trebuiau să circule, pentru ca, în lipsa lor, oamenii să nu caute altele mai incomode. Cum ar fi rata inflației, de exemplu.

Cum nu duc lipsă de imaginație, am pus osul la treabă. După exact treizeci de zile, fabricasem deja cincizeci de povestioare. Toate cu sare şi piper. Le-am corectat cu grijă, finisând frazele, înainte de a le arăta unui umorist pensionar şi morocănos. I-am spus că sunt traduceri. Omul le-a citit şi m-a făcut

să înțeleg că buna dispoziție a românului n-ar avea decât de câştigat dacă acestea s-ar pune imediat în circulație, pentru că:

– Merită, gagiule, zău că merită.

Mersi frumos, cam asta voiam să aflu, gagiule (vulgar cuvânt!). A doua zi, de dimineață, mă aflam în cursa TAROM de Bucureşti. Câteva muşte, al căror bâzâit îl imita la scară redusă pe cel al avionului, mi-au alungat frica de înălțime.

La Oficiul de Înregistrare a Invențiilor, am trecut pe numele meu toate cele cincizeci de chestiuțe nemaiauzite. Acesta a fost un pas esențial. Din momentul în care le-am ştiut pe numele meu, am bănuit că totul va fi mult, mult mai simplu. La restaurantul „Casa Scriitorilor“, am luat o pulpă de mânzat. Când a venit nota, am simțit că animalul fusese un best-seller.

Apoi, pentru a vinde patentele isprăvilor, am trimis mesaje prin fax tuturor prefecturilor şi primăriilor din țară. „Dacă sunteți interesați de oferta noastră, contactați-ne la... Al dumneavoastră devotat etc.“.

După câteva zile, mi-am dat seama că mizasem ca un profesionist la Monte Carlo. Sute de agenți comerciali aşteptau, cuminți, în hol. „Pentru negocieri, duduie“, i-au comunicat secretarei, domnişoara Paula.

Cel mai bun preț l-am luat pe poveştile cu primari şi prefecți. E şi normal: orice oraş şi județ se prezintă, în primul rând, prin oficialitățile sale. Şi-apoi, nu-i aşa, urmau alegerile. Nici unui baştan din ăsta nu-i strică două-trei poze în lumină pitorească.

Poveşti best-seller. Primarul care a cedat funcționarilor săi leafa proprie pe două luni, pentru ca aceştia să aibă milă şi să nu mai jupoaie oamenii săraci. Prefectul şi subprefectul care, vizitând parcul „Bucuria preşcolarilor“, au cumpărat două oglinzi ce deformau mutrele pentru că „minus şi cu minus fac plus; oglinzile acestea ne mai aranjează o țâră“.

Cam asta e devenirea micului meu capital. După un nou pupic pe obrazul bătrânicii din pahare, aştept întrebările dumneavoastră.

– Sunt Albert Gându, de la Carpați-Press. Dar exportul? Nu v-ați gândit că asemeni producției literare, pățaniile astea picante se pot exporta, însă, în acelaşi timp, ele rămân în țară?

– Bineînțeles că le export. Şi în țările fost comuniste, şi în Occident. Peste tot e nevoie de mici prostioare pentru ca oamenii să-şi mute gândul de la şomaj, austeritate financiară şi alte bazaconii. Lucrez excelent cu lumea latină, dintotdeauna interesată de mici bârfe. Dar şi cu americanii, mai ales fracțiunea republicană.

– Benjamin Dumont, de la *France-Presse*. Ați avut necazuri?

– Doar cu pirateria din lumea asiatică. Chinezoii nu vor să audă de copyright. Din fericire am reuşit să înmoi câțiva demnitari de-ai lor. Mi-au promis că situația se va reglementa. I-am mituit cu nişte conserve de carne pentru câini. Necunoscând foarte bine limbile străine, au crezut că-s conserve din carne de câine. Până acum n-am avut reclamații.

Mic seism guvernamental

Fotbal Club „Acceleratul“ a pierdut o nouă partidă pe propriul teren. Furios şi microbist, primul-ministru se războia cu un pluton de cartofi pai, demni de o prăjeală mai bună. Pe chipul demnitarului, romul, votca şi țuica nu păreau să-şi fi spus ultimul cuvânt. Trăsăturile prinseră a-i tremura, ca rufele pe sârmă, în bătaia vântului. Aidoma sângelui unor bravi ostaşi, picături duşmănoase de grăsime țâşneau din cartofi, când vârful furculiței le răscolea intestinele.

Bietele legume, jertfe mult prea vegetale pentru nervii carnivori ai premierului!

– M-ați chemat? întrebă Ministrul de Finanțe.

– Înțeleg că ieri, în loc să ajustezi planul de buget, ai fost la meciul de fotbal cu Acceleratul.

Ministrul de Finanțe nu reuşi să îngăime vreo scuză. Aştepta, săracul, o dumnezeiască ghiulea de râs a şefului, pentru a risipi norii. Ce-o fi cu el, l-a lăsat memoria? Doar au fost împreună la partida Acceleratului. Au fumat două pachete de Kent şi au tras pe şest rom cubanez dintr-un termos. S-au strâmbat că beau ceai de tuse. La un moment dat, finanțistul a vrut chiar să plece, pentru că se plictisise de meci. Acceleratul nu lega nimic şi proiectul de buget aştepta.

– Lasă, bă, bugetul să mai aştepte! Nu vezi ce nasoleală e pe teren? Ne zbatem în coada clasamentului, asta facem de-o viață. De buget îți arde ție? Măiculiță, ce chef am să-i transform în triunghi piramida nazală a arbitrului.

Aşa vorbea şeful ieri. Azi, însă:

– Umflă hârtia aia şi scrie! Domnule prim-ministru, virgulă, subsemnatul, iar virgulă, ministru de, scrie-ți domeniul, altă virgulă, vă rog a-mi aproba diminuarea salariului pe luna în curs cu 25% pentru

absențe nejustificate de la program. În speranța că cererea mea va fi soluționată, vă mulțumesc anticipat. Să văd ce-ai scris. Da, e bine, nu sună rău. Pune data şi semnează.

Buzele arse ale premierului se hotărâră să zâmbească. Surâsul său neregulat i-ar fi sugerat unui pasionat de geografie conturul hărții României. Dinții întunecați semănau cu nişte munți Carpați, căliți în mii de eroziuni. Iar, limba, uscată şi bogată în hidrocarburi, putea fi luată drept Câmpia Română.

– Cât ceri tu acolo, 25%? Bă, da lacom te-ai mai învățat! 10% nu era destul?

Cazemata cu vârste

În zona de sus a Copoului, cartier de lux din oraşul Iaşi, există o adevărată rezervație de vile. Unele exponate sunt obişnuite. Altele, mai ales cele construite de unii îmbogățiți ai Revoluției, uimesc prin ținuta lor cazonă. Pe oricine îl poate duce gândul la cine ştie ce secrete sau interese de stat ascunse înăuntru. Chiar țepuşele înalte ale gardurilor țin să te sfătuiască să nu te apropii prea mult. Şi dacă, totuşi, careva se opreşte pentru câteva minute să contemple edificiile, boturi carnivore de lupi alsacieni încep să mârâie. Boturile carnivore sunt anticamera alarmelor electronice ce-şi încep, deîndată, serviciul gălăgios. Atunci, călătorule, chiar că e bine să-ți vezi de drum.

Arnold fusese mereu incitat de clădirile acestea ce păreau congelate. Îndeosebi, atunci când ieşea de la meciurile de fotbal de pe stadionul „Emil Alexandrescu“, era ispitit să facă o tură, două, printre alei. Arnold locuia ceva mai jos, pe strada Oastei. De multe ori, când frigul nu devenea regula anotimpului, pierdea, noaptea, ore întregi, culegând stropii de viață ce picurau din locuințe.

În special, era atras de una din vilele uriaşe:

– Tot îi rup eu secretul, promisese prietenilor din bar, în fața unui pahar de rom.

– Peste tot vezi numai secrete, doar mistere. Ştii ce cred eu? Că faci asta doar ca să amețeşti de cap foliculina fetelor. Eu te-aş sfătui să nu-ți bați joc de adrenalina mea.

– Nu-l băga în seamă, Arnold, îl apără Veronica. E nițel gelos. Carlo, cu mutra ta de motan castrat, ai toate motivele să fii al dracului. Cine crezi că şi-ar arunca hormonii într-un aşa sac de grăsime? Mai şi puți, ca o maioneză uitată vara pe plajă.

– De ce îi iei apărarea, acadea blondă ce eşti? Ți-a dat cumva preaviz?

– Faceți pace, interveni, aplanator, Conrad, mediatorul grupului. Mai dau eu un rom.

Priviți din tavan, prietenii păreau cele patru puncte orare de bază ale cadranului unui ceas.

– Perfect, dar să nu-i mai dea înainte cu căsoaiele alea de prost gust. Dacă au un secret, ăla e *kitsch*-ul. Luăm nişte mititei?

– Umflatule, o domnişoară ca mine îşi respectă mațele. Le lasă să respire. Credeam că flerului tău i-a dat prin cap că nu mai pun nimic în gură după ora şaptesprezece.

– Fă o excepție. Vine Revelionul.

– Prilej nimerit să ne manifestăm disprețul pentru intestine.

– Ale mele nu-s aşa sensibile.

– Cum e omul, şi intestinul. Dacă n-aş şti că vorbesc la pereți, aş putea să te anunț că a doua cauză de mortalitate în țările industrializate este cancerul de colon.

Din tavan, s-ar fi putut observa că unul din cele patru puncte orare de bază ale cadranului orar dispăruse. Arnold era de mult în stradă. Acesta era un vechi mod de fofilare al său, când discuția devenea obositoare. Se făcea că observă un cunoscut şi dispărea.

Ce idee magnifică îi dăduse Carlo. Prostănacul de Carlo, cu chintalele sale de complexe, ascunse în haine prost croite. Copilăriseră împreună: strada, liceul, mai târziu aceeaşi facultate, Sociologia.

Acum va afla mai mult despre mica şi misterioasa cazemată. De trei ani de când îl obseda, remarcase că doar în preajma sărbătorilor de iarnă, vila se animă. Animă e prea mult spus, pentru că doar câteva luminițe, stinse şi acelea de pleoapele jaluzelelor, trădau prezența vieții. În restul anului, vila era la fel de bine păzită, dar de o mutenie desăvârşită.

Arnold se grăbea spre prietenul său, Andrei. Tatăl acestuia patrona rețeaua de magazine „Aristide“, frecventată doar de elita financiară din oraş.

Îi voi cere lui Andrei lista de comenzi şi o uniformă a magazinelor. Cu siguranță, cei din vilă se vor aproviziona de aici, pentru Revelion. Lui Andrei, nu i se va părea nimic suspect. Arnold obişnuia să mai facă un ban, dând o mână de ajutor la transportul mărfurilor către diferiții clienți.

Aşa a fost. Andrei nu s-a mirat:

– Iar eşti la strâmtoare. Nu-ncerc să-ți împrumut bani. Ştiu că m-ai refuza. Alege de pe listă unde ți-ar conveni să pui umărul.

Arnold parcursese lista, muşcându-şi buza de jos. Asta nu, asta în nici un caz... Da! Am găsit! La poziția 103, era trecută adresa căutată: George Coşbuc 14.

– Asta doreşti? Bună alegere. O să te umpli de bani, fiindcă ăştia au comandat tone de delicatese. Nişte bogătani, cred. Poftim, nici numele nu le este trecut. Ce să spun, mare secret. Fumuri de parveniți. De unde să afle ei că omul, cu cât este mai mare, cu atât este mai modest.

*

După ce toată lumea a plecat din vila de pe Coşbuc 14, Arnold s-a ascuns într-o debara, plină cu fructe exotice. „Dacă mă descoperă, ce-or să-mi facă, parcă?“ Naivul de el! Ce-ți pot face doisprezece gardieni, înarmați până în dinți, atunci când pun laba pe tine, într-un loc unde nu-ți fierbe oala? Nimic mai mult decât să-ți aşeze un glonte undeva.

Ceilalți descărcători de portocale, salamuri sau varză de Bruxelles îşi luaseră de mult tălpăşița, cu buzunarele plesnind de parale. Numai Arnold spiona, de după un băiat voinic, turnat în marmură, ca să țină loc de stâlp. Fusese mai deştept ca ei. Reuşise să rămână înăuntru, în vila misterioasă de pe str. Coşbuc nr. 14. Cine să se mai gândească, în nebuneala aia, să țină evidența descărcătorilor de lăzi?

Arnold nu ştia ce riscă. Un fum gros, de petrecere, îi îmbrâncea oxigenul din nări. Aici trebuie să fie. Pe bolta încăperii, se aşezase un râs septicolor. Şapte inşi sporovăiau, amuzați. Ciudat, descoperi Arnold. Foarte ciudat!

Fiecare din ei avea altă vârstă. Prea de tot! La masă se afla un țânc în landou, sugând din biberon cu aceeaşi ardoare cu care ceilalți sugeau din cocteilurile cu votcă şi lămâie.

Alături de sugar, stăteau aşezați în scaune un puştan cu praştia în buzunar, un elev de-a şasea, un adolescent cu mustața abia mijită, un student (după toate probabilitățile), un bărbat matur, altul vârstnic.

Nu, nu se poate. Erau şapte persoane, fiecare ocupând o altă treaptă cronologică. Şi totuşi, cât de mult semănau, ca într-o poză de familie. De pildă, mutrița mulțumită a sugarului nu diferea foarte mult de cea a vârstnicului. E drept, unul trăgea din biberon, celălalt din havană. Şi gesturile... Incredibil! Păreau o ființă împărțită în şapte faze.

Teama îi dispăruse. Intuiția îi spunea că, pentru a afla mai multe, trebuia să se poarte firesc. Arnold se apropie, se aşează pe un scaun. Coji o portocală. Atunci remarcă lipsa de mobilitate a figurilor din jur. Fiecare chip părea să-şi fi ales o singură expresie. Nou-născutul trăgea cu încredere din imitația de sfârc ce completa micul său recipient cu lapte. Iar adolescentul, asemeni unui fotbalist, îşi exersa pe

sub masă voleul cu piciorul stâng. Toate mutrele dădeau o senzație de falsă independență, ca şi cum ar fi fost în căutare de stăpân. Semănau cu păpuşile ruseşti sau cu şapte frățiori, fiecare prea îndrăgostit de vârsta lui. De unde, oare, venea impresia asta de fals?

Simțindu-şi autoritatea, mutra adultă turna celorlalte vinul de culoarea unui sânge sărac în globule roşii. Apoi ciocneau, beau şi îşi vedeau de ticul favorit. Studentul îşi aranja freza în oglindă, bărbatul de patruzeci de ani număra un teanc de bancnote, apoi făcea nişte socoteli complicate la un calculator de buzunar. Fiecare vorbea, în legea lui. Doar câte un toast întrerupea murmurul septivocal.

Arnold îşi uită gura deschisă. Simțea că în aer plutea un înțeles viclean, care lui îi scăpa. De ce trebuiau toate astea păzite militarizat, de ce nimeni nu avea voie să dea ochii cu această scenă bizară?

Uşor, cu cotul, împinse puştiul ce-şi perfecționa şutul cu piciorul stâng. Ca trăsnit, acesta se tăvăli pe gazonul covorului, cerând fault unui arbitru absent.

Nu, Arnold nu reuşea să înțeleagă sensul celor ce se petreceau lângă el.

– Nu înțelegi nimic, aşa-i? O voce rumenă, ca o şarjă de pâini de la cuptor, îi întoarse capul la spate. Un bătrân, a cărui barbă aducea cu traista de ovăz a unui cal, se apropia de el.

– Am promis să vorbesc doar cu primul ce va izbuti să pătrundă aici. Să ştii că începusem să am îndoieli privind curiozitatea oamenilor. Să mă prezint: sunt criticul literar Temistocle Cora, directorul revistei „Anticipația literară“. Iar ceea ce vezi aici este blestemul meu. Ca un adevărat blestem, nu era cunoscut de nimeni. Dumneata eşti primul.

Bătrânul strânse mâna lui Arnold. Părea încântat de companie:

– Marele meu amuzament săptămânal era să mîştocăresc noile apariții editoriale. Dacă ți-a căzut vreodată în mână revista mea, poate îți aminteşti: paginile numerotate trei şi patru. „Foarfeca literară“ – aşa se intitulau. Asta şi făceam: forfecam fără milă. Cei mai mulți autori o meritau. Prea dorea tot dobitocul să calce praf selenar. Deşi, ai putea să mă întrebi: are cineva autoritatea să stabilească ce-i bun şi ce nu? În orgoliul meu de neam prost, credeam că dețin o astfel de autoritate. Ştiu ce vrei să spui. Mai bine taci.

Arnold nu dorea să spună nimic. Ce-ar fi putut spune? Poate doar că avea un abonament la revista criticului Cora. Sau că un astfel de om nu i se părea genul cu vilă în Copou.

– Am forfecat şi cartea doctorului Constantin Romanescu, *Portret în oglinzi paralele*, apărută la editura Junimea, în 1989. De fapt, ceea ce am făcut pe o pagină întreagă din revistă a fost să-mi bat joc de una din vorbele de duh ale autorului. „Vârstele noastre sunt ființe de sine stătătoare“, zicea el, la pagina numărul 45. Ha, ha, ha-buhaiul de mine! Ascultă-mă, eşti tânăr. Niciodată să nu-ți bați joc de cuvintele unui bătrân.

– Acum exact cinci ani, în ultima lună a anului 1990, am început să primesc amenzi la birou. Doar numele era al meu. Vârsta şi adresa erau întotdeauna false. Până la urmă, m-am dumirit. Aha, fostele mele adrese!

Toate infracțiunile nu erau comise de mine, ci de vârstele mele, ființe de sine stătătoare. Ține minte vorba românului: *gura bate curul*. Asta am pățit eu. Batjocura mi s-a întors. Nu cred că autorul are un amestec, oricât de mic. Doar idiotenia mea e responsabilă.

– O mulțime de marafeți m-a costat să-mi adun vârstele şi să le închid aici. Doar de Anul Nou trec să le văd. E ca şi cum m-aş uita într-un album foto. Fiecare din drăgălaşii ăştia pe care-i vezi e un timp trecut al meu. Nu sunt îngrijorat. Ai sosit la timp. Am nevoie de administrator. Cel de dinainte a înnebunit. Leafa o să-ți convină. Accepți?

– Nu ştiu ce să vă spun. De fapt, pe mine m-a atras...

Doi vlăjgani se apropiară. Bătrânul sunase pe un buton.

– Ştiam că o să fii de acord. O banală intervenție pe creier te va face să uiți tot ce ți-am spus. Precum şi altele. Ca să-ți spun drept, o să te depersonalizeze. Nu te superi, nu? Luați-l!

Institutul de psihoterapie animală „Leo Zugravu“ de la Iaşi

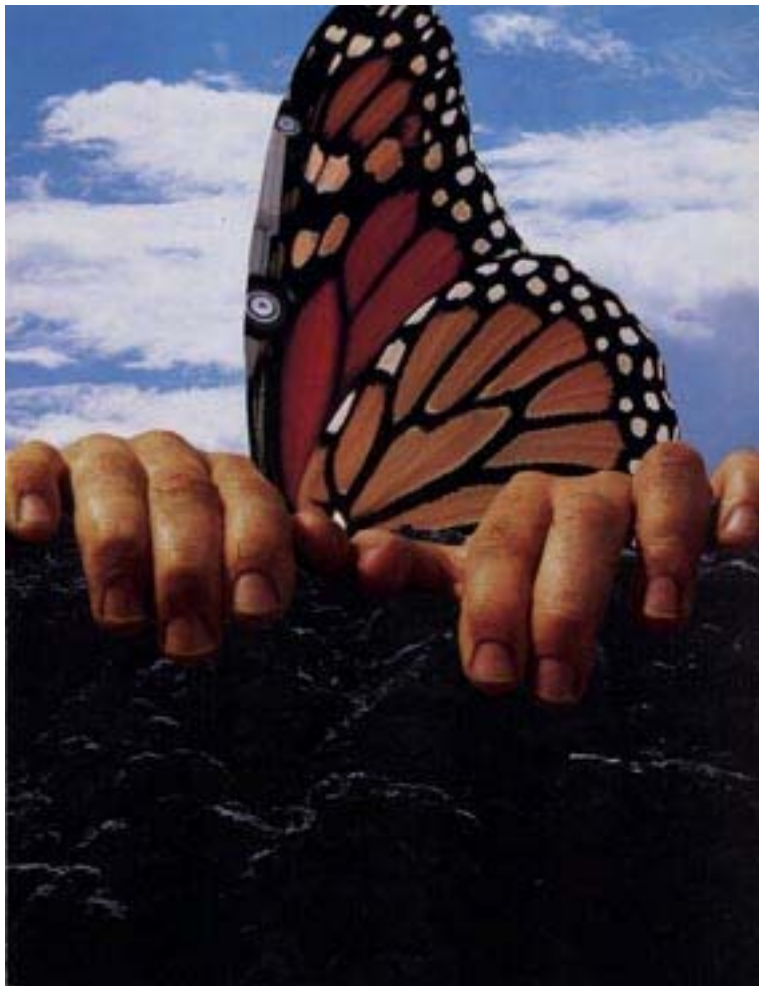

Se poate spune despre Leo Zugravu că a ajuns în galeria personalităților ieşene pe o cale ilicită. În primăvara anului 1995, domnul Zugravu a intrat în dragoste cu domnişoara Alina Poroşniuc, elevă în ultimul an la Liceul „Garabet Ibrăileanu“, din localitate. Pe atunci, tânărul Zugravu era agent publicitar la sucursala locală a firmei de băuturi răcoritoare „Rola-Cola“, cu o leafă mult prea mare pentru a nu fi confidențială. În toamna aceluiaşi an, urma să primească apartament de serviciu – firma era întotdeauna gigea cu angajații. Până atunci...

Până atunci, întâlnirile amoroase ale cuplului sus-pomenit erau, prin excelență, clandestine. De trei ori pe săptămână, îndrăgostiții se vedeau în camera fetei, de pe strada Crângul Roşu, numărul 4. Multă vreme, nimeni nu a bănuit nimic. Fiindcă...

Fiindcă, nici un lătrat nu a izbucnit din gâtlejurile cvintetului de câini din curte, cu atribuțiuni de pază şi apărare. Nici măcar o dată, vreunul din aceste specimene de cea mai bună rasă nu a avertizat asupra prezenței unui străin.

Nici n-ar fi avut cum. Întotdeauna, când sosea noaptea pe furiş, Leo Zugravu arunca peste gard o ghirlandă de crenvurşti împănați cu sedative. După ce se îndopau ca în reclamele televizate, toți ce cinci căței cădeau într-un somn profund, odihnitor. Meritau priviți cum trăgeau la aghioase, cinci îngeraşi îmblăniți, cu lăbuțele sub cap. Dimineața, în timp ce vizitatorul Leo se îndrepta spre stația de taxiuri, câinii încă mai dormeau, oftând, mulțumiți, prin somn.

El zâmbea, ca un subofițer mândru de plutonul lui, fără să-şi închipuie ziua în care buretele legii îi va şterge zâmbetul. Dar nenorocirea...

Dar nenorocirea a venit într-o după-amiază ploioasă, când unul din câinii îmbuibați cu barbiturice a făcut o violentă criză depresivă. Melancolie, lipsa apetitului, indiferență la toate din jur etc., toate dăduseră buzna peste bracul francez Armand. Poate că...

Poate că medicul veterinar îi va alunga imediat indispoziția, au sperat cei trei membri ai familiei Poroşniuc. Ajuns în mare grabă, medicul a mângâiat puțin animalul, i-a luat pulsul, i-a ciocănit dinții. Apoi, a dorit o comandă telefonică în Elveția. Urgentă! – a completat.

A doua zi, dis-de-dimineață, un avion charter decola de pe stadionul „Emil Alexandrescu“ din Iaşi. La bord: medic şi pacient. Prin câteva cruci şi un „Doamne, ajută“, familia arhitectului Poroşniuc a susținut succesul acestui zbor al aeronavei, un *Antonov* bătrânicios.

Două săptămâni a locuit bracul Armand în clinica de psihiatrie animală din Zürich, a marelui savant Keller. Diagnosticul a fost clar: „depresie anxioasă pe fondul unei crize de inutilitate“. Cum să nu se simtă inutil, bietul Armand? Amorțit de somnifere, uitase până să şi latre.

Lui Armand i s-a recomandat o şedere în clinica doctorului Keller. „Lăsați-l câteva luni. Îl vom trata, mai ales, prin muzicoterapie. Organistul ospiciului va cânta Bach, pentru a împăca pacientul cu el însuşi. Bătrânul Beethoven o să-i redea cheful de viață. În cel mult o jumătate de an, va alerga după pisici. Vă voi reda o ființă animală complet dezangoasată. Feriți-l însă de sedative. Cinci mii de franci elvețieni este onorariul meu“. Acestea au fost cuvintele eminentului om de ştiință.

Infractorul Leo Zugravu a fost descoperit nu prin deducție sau eliminare, ci pe baza mărturisirilor domnişoarei Poroşniuc. Într-una din nopți, nelegiuitul a fost prins în flagrant, în timp ce arunca, peste cei cinci (minus unu) câini, cântecul ispititor al crenvurştilor ipocriți. A fost arestat preventiv.

Procesul a făcut din oraşul Iaşi capitala europeană a scandalurilor. Batalioane întregi de gazetari, studenți sau specialişti în Drept au sosit în automobile, motociclete (sau cu banalizatul tren) pentru a nu lipsi de la cel ce se recomanda drept evenimentul anului.

Greşeala acuzatului a fost că a tratat situația cu neobrăzată uşurință. Zugravu a socotit că un proces, în care cei prejudiciați sunt cinci câini, nu-i poate aduce decât un spor de popularitate. Ca agent publicitar, imediat i s-a dus gândul la o creştere de salariu.

Neinstruit şi căscat, Leo Zugravu! Cinci câini lezați, asta-i tot ce a înțeles el! Tratând totul cu prea mare lejeritate, nu şi-a tocmit nici măcar un avocat valoros. Dacă ar fi consultat măcar principalele gazete (nepermis pentru un agent publicitar) s-ar fi putut familiariza cu postura sa de neinvidiat.

Fiindcă nu doar stăpânii animalelor îndopate de Zugravu cu barbiturice cereau dreptate. El era acuzat, în plus, de toate organizațiile pentru protecție animală din țară şi de alte câteva zeci internaționale. Ultimul număr al „Buletinului trimestrial de psihologie animală“, redactat de „Societatea internațională de sfaturi comportamentaliste“, cu sediul la Nisa, bulevardul Tzaréwitch, era ocupat în proporție de şaptezeci şi cinci la sută de cazul Zugravu. Sucurile flămânde din stomacurile conferințelor şi seminariilor ştiințifice au mistuit acest subiect de pleaşcă. Genericul a fost: „Animalul, să-i acoperim cererea afectivă!“.

Cei mai vârstnici îşi amintesc zilele de foc ale procesului. În apărarea inculpatului nu a sărit decât „Asociația hingherilor veterani“, al cărei lider de onoare era preşedintele Camerei Deputaților. Demersurile hingherilor veterani nu au avut cine ştie ce spor. Câinii polițişti au răzbunat ceva din sângele atâtor semeni de-ai lor, înfigându-şi colții în pulpele, gros îmbrăcate cu carne, ale hingherilor.

Procesul a durat şase luni, între iunie şi decembrie 1995. La toate cele cinci termene, cartea „Psihiatrie animală“ s-a distribuit gratuit. Pledoariile avocaților acuzării au fost preluate în direct de o sută cincizeci de rețele de televiziune. La Televiziunea română, transmisiile au fost precedate de scurte momente umoristice, cu actori deghizați în ciobăneşti mioritici. Preşedintele de atunci al României, Ion Iliescu, a transmis un mesaj de încurajare completului de judecată.

În ziua pronunțării sentinței, oraşul bâzâia prin toate gâtlejurile. Locurile din hoteluri fuseseră rezervate personalităților internaționale, ce se anunțaseră din timp. Tineri ceva mai lipsiți din punct de vedere material au împresurat spațiile verzi cu corturi impermeabile. S-a putut vedea, astfel, spiritul lor de prevedere. Fiindcă, în cursul nopții, o ploaie caldă a spălat traiectul digestiv al oraşului, deversându-se prin anusul gâlgâitor al gropii de gunoi.

Mii de polițişti au fost mobilizați pentru a asigura securitatea părților. Pledoariile acuzării au fost răsplătite cu aplauze. Întâmpinat cu huiduieli, avocatul apărării (un bătrânel pe jumătate surd dar, în rest, destul de sensibil) a renunțat să mai vorbească. Alb la față, cu un zâmbet ce-i contrazicea inteligența, Leo Zugravu se holba din boxă, nereuşind să priceapă de ce se afla acolo şi nu în barul „Nimfă buhăită“.

O mare greutate a avut mărturia domnişoarei Poroşniuc, iubita acuzatului. Ea a recunoscut legătura amoroasă cu Zugravu precum şi vina de a nu fi bănuit şperaclul ce-i uşura acestuia accesul spre farmecele sale.

– N-am ştiut nimic despre scrupulele lui. Cât îl iubeam, proasta de mine!

Lacrimile fetei au fost bine primite de public. Mult prea mişcat, însuşi judecătorul a ordonat:

– Pauză!

*

Pedeapsa primită de Leo Zugravu a fost considerată de toată lumea ca binemeritată. „20 de ani – un mod compensatoriu de a privi viața“, spunea, în editorialul său, Alexandru Blăzescu – directorul cotidianului „Ecranul de Iaşi“; un domn fornăit din cauza părului ce-i sabota, din nas, respirația.

Aşa a fost închis dosarul numărul 1233, din 1995. La recurs, noul avocat al lui Zugravu, maestrul Ion Scumpu, a înmuiat curtea prin varianta sa, deosebit de fructuoasă pentru ambele părți. A fost acceptată eliberarea de probă, pentru trei săptămâni.

Aceasta este împrejurarea prin care Leo Zugravu a ajuns agent publicitar de medicamente antidepresive pentru animale. Până acum cinci ani, pe străzile Iaşiului mai putea fi întâlnit un bătrânel cu o geantă voluminoasă în mână. El oprea toți trecătorii, bătea din uşă în uşă. Tuturor le recomanda pilule calmante sau antistres pentru patrupezi.

După moarte, Institutul de Psihoterapie Animală din Iaşi a luat numele său, ca un ultim omagiu. Nici o învățătoare sau profesoară, care vizitează lăcaşul, nu a spus copiilor că totul provine de la o pedeapsă cu închisoarea. De unde să ştie?!

Schimb de generații în învățământul superior

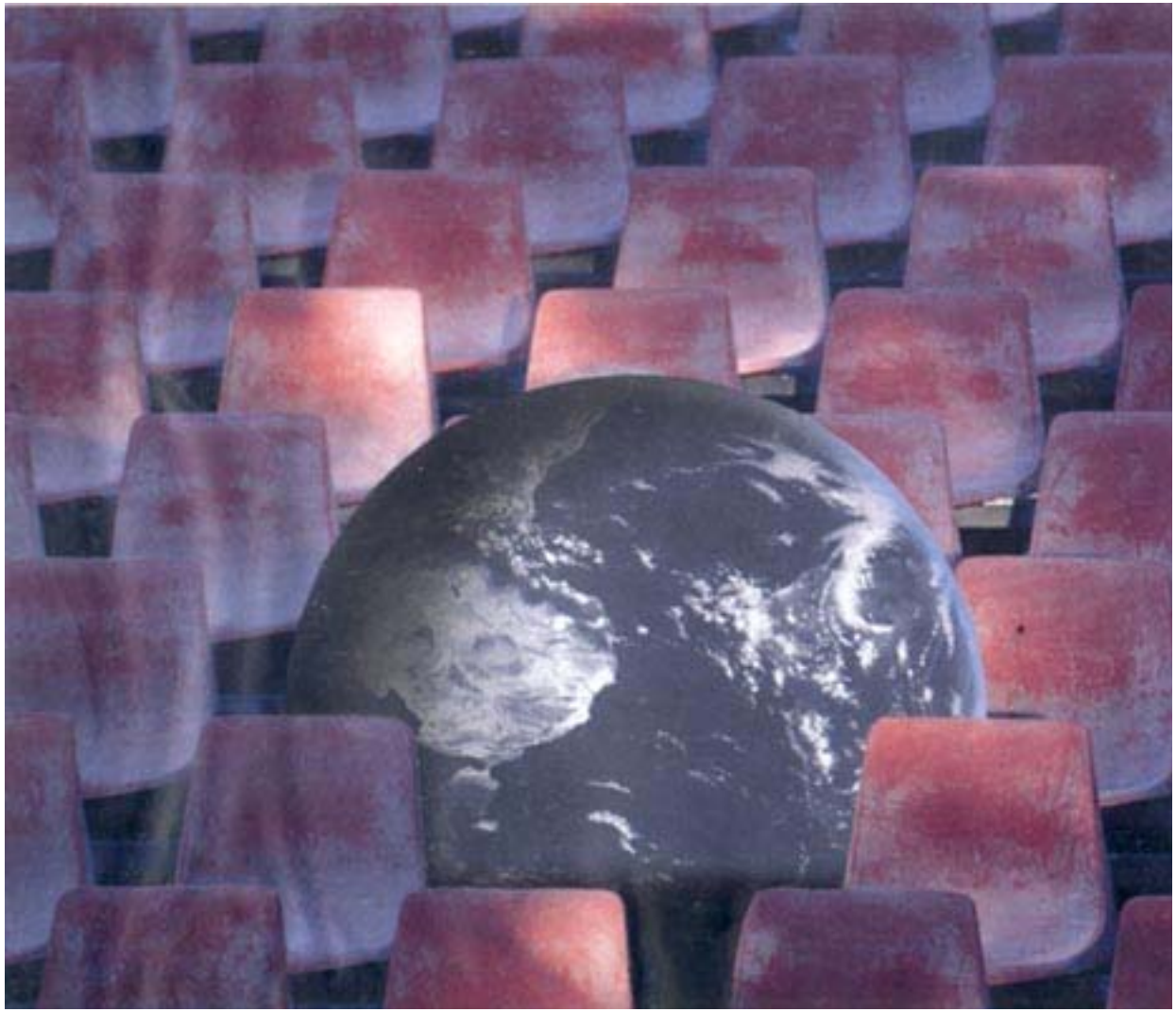

– Dumneata!

Studentul îşi chemă ochelarii de pe masă. Răzmerița sângelui ocupă avanposturi în obraji. Degetele îmbrăcară o albeață tremurătoare, de conțopist prins de către revizor cu mâța-n sac. Pârâiaşe cutezătoare de transpirație se avântară pe frunte şi tâmple. Spre avalul gâtului şi bărbiei, se uneau în cursuri mai consistente.

–Dumneata! Unde te trezeşti?

Bună întrebare. La examen, unde să se trezească.

– În nici un caz la examen. Poate la vreo căsuță de randevu... Profesorul păru, pentru câteva momente, captivul nostalgiilor din ultimul cuvânt. Sau, poți să ştii, o fi având dificultăți cu găsirea cuvintelor potrivite.

– Şterge-o imediat afară şi spânzură-ți o cravată de gât. Pe vremea mea, cu profesorul Bușureanu, unul ca tine... La examenul meu, cravata e obligatorie

*

– Te-am luat prea tare?

– E vina mea. Uneori mă pierd prea uşor.

Zgomotul şampaniei lăsa impresia că în sticlă şi pahare se adăpostiseră gâscani microscopici. Prin balansuri lascive, câteva perechi de dansatori susțineau teoria că dansul este anticamera actului sexual. O blondă model Marilyn Monroe, un număr mai mare, susura (nu-i greu de imaginat ce) la urechea iubitului.

– Luăm şi două bromuri, să nu ne excităm?

– O bromură dublă pentru mine, mică pentru dumneavoastră.

– Eh, pe vremea profesorului Bușureanu... Ți-a plăcut cum te-am scos pe culoar, să mai citeşti ceva? Remarcasem că nu ştii o boabă. Inspirată mişcare cu cravata. Am îmbătrânit. Când îmi vin idei din astea, simt bucuria celui ce găseşte bani în buzunarul unei haine vechi.

– Vă subestimați, domnule profesor. Fără bărbați de maturitatea dumneavoastră, cine-ar mai împinge landoul învățământului superior românesc?

– La examenul de săptămâna următoare, vino în costum şi cravată. Tânărul examinator mi-e prieten. Este rocker, cum poate ştii, nu suportă cravatele. Vorbesc cu el să te trimită după blugi.

O crimă două pe față, trei pe dos

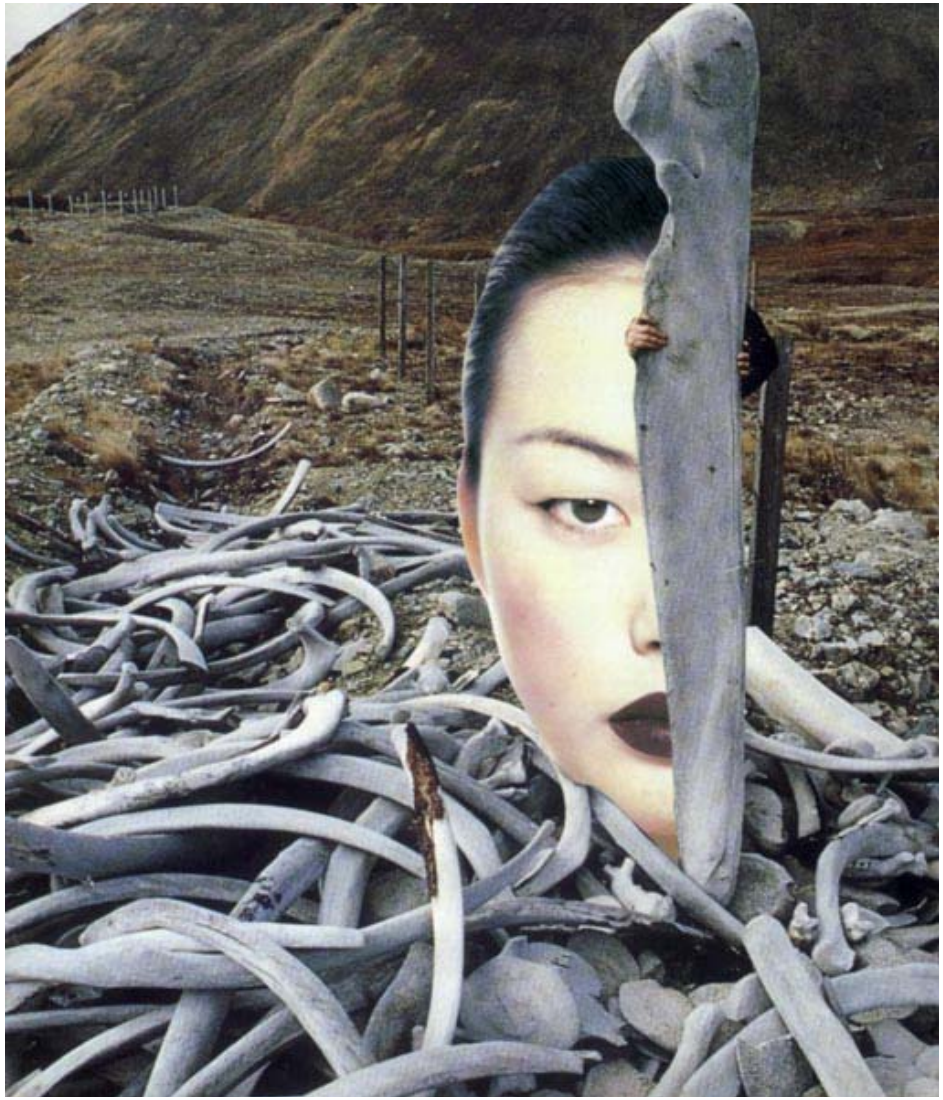

1. Ucigaşul nu a lăsat urme

Telefonul îl trezi cu două isterice „cucurigu“.

– Tu eşti, Mătase?

– Uah... Ştii ce le-aş spune celor ce mă trezesc la o aşa oră?

– Cumva, bună dimineața? Aminteşte-ți dacă nu ți-a găinățat reverul hainei vreun cioroi. A dat norocul peste tine! E o crimă în strada I. L. Caragiale, numărul 14.

– Uah... La nici patru dimineața?

– După aparențe, nu era un criminal prea milos. Nu i-a păsat de somnul tău. Adresa completă este bloc R3, apartamentul 2. La prânz, generalul te aşteaptă la el, cu primele concluzii. Vrea să te mişti rapid, ca o proză scurtă.

Cât timp se îmbrăcă, locotenentul Mătase îşi goli intestinul de înjurăturile de dimineață. Paştele mă-sii de ucigaş prost crescut! Acum l-a apucat omuciderea, nu mai putea aştepta puțin. La ocnă cu tine, neobrăzatule! Să te dezveți de a trezi creştinii din somn.

O janghină de Dacia 1300 dormea în fața casei. În civil, polițistul de la volan părea mai polițist, decât în uniformă. Maşinii nu-i ardea de treziri bruşte.

– Mergi încet, bă fascistule, să mai ațipesc o țârucă. Şi cârpeşte una peste microfonul sirenei ăleia. La mintea voastră de preşcolari, vă şi credeți nişte inspectori de la FBI. America voastră de văcari!

Dacia 1300 se dovedi mai tare decât inerția. În cincisprezece minute, ea îşi decupa un loc în parcarea din stânga blocului R3. Înaltă de cinci etaje, clădirea ieşea, oarecum surprinzător, dintr-o vegetație abundentă. N-ar fi fost de mirare dacă un Tarzan burtos, în maieu şi pantaloni de pijama, s-ar fi apucat să strige, pe nepusă masă, după elefanți sau după cumătra Jane. Crengile lungi ale copacilor gâdilau balcoanele, holbându-se fără jenă în odăile locatarilor. Crengile astea ar avea multe de povestit, gândi poetul din polițistul Mătase. Dintr-unul din apartamente, nişte ritmuri muzicale cherchelite îşi mențineau cu greu echilibrul. E duminică dimineața – gândi locotenentul, cu prea multă invidie.

– Domnul procuror vă aşteaptă.

Era în foarte bune relații cu Jean Colbu jr., procurorul şef al județului Prahova, un ins mereu meditativ, ca o stâncă singuratică. Tristă soartă a mai avut şi el: o viață întreagă să priveşti în fundul cadavrelor.

În timp ce urcau scările, procurorul îl luă de braț.

–Să-ți spun ceva, în loc de bună dimineața: victima e Anton Subțirelu, circa cincizeci de ani, burlac. Lucra la Primărie, un conțopist oarecare. La fel de singur şi inofensiv, ca ficusul din bucătărie. Omorât prin sugrumare.

– Poate vreo pătimaşă amantă de vreo douăzeci şi ceva de ani. Cincizeci de ani – iată o ventuză perfectă de supt tinerețea. Ca să nu mai socotim că anii nu trec la fel pentru toți bărbații. Mick Jagger sau David Bowie au sărit de cincizeci de ani, şi mor gagicile după ei.

– Ăia se maimuțăresc pe scenă. Nu-s conțopişti la Primărie. Varianta ta nu intră în discuție. Pe deasupra, o să-l şi vezi, în câteva minute. Mortul nostru pare aşa obişnuit cu refuzurile femeilor, încât un eventual accept l-ar fi putut ucide.

– Poate chiar asta a fost. Uah! Ai dreptate. Aş fi preferat să văd doar fotografiile. Măi băiete, rău mai arăți.

Locotenentul coborî puțin puloverul grena al mortului.

– Ce figură surprinsă are. Mai mult ca sigur, a fost strâns de gât de către un cunoscut. Cineva apropiat. Cu ce l-a sugrumat?

– Aicea-i buba. Nu avem nici un indiciu. Nimic, nimic, nimic. Dac-aş fi scriitor de cărți polițiste, mi-aş ridica imaginația de pe banca de rezerve şi aş trânti o povestire straşnică. Sper să găseşti repede criminalul. Dacă te pot ajuta, ştii unde să mă găseşti. Abia aştept să-l priponeşti vreun sfert de secol pe nesimțitul ăla care ne ciopârțeşte somnul.

2. Generalul îşi pierde răbdarea

Generalul Pieptenaru îl primi, plimbându-se prin cameră. Semăna cu un urs carpatin ce-şi mai amână puțin hibernarea.

– Cum de n-ai nici o urmă? Să ştii că dăm de dracu'. E o lună de atunci. Cred că ne putem semna amândoi demisiile. Pe aceeaşi coală, să economisim hârtia țării. Deci: jaf nu, pasiune, din aia „ultra", nu, răzbunare...

– Domnule general, eu ştiu criminalul. Pe cuvânt că-l ştiu. Dar mi-e frică să spun.

– De cine să-ți fie frică? Ştii vorba cu adevărul şi cu Platon. Dacă-l ştii, decartează-l. Scoate-l în ochiul opiniei publice. Îi arătăm noi!

– Viața m-a învățat să tac, în anumite situații.

– Ascultă, băi tinerelule. Ceauşescu a mierlit-o, şi nici epigonii lui nu se simt prea bine. Ministrul de Interne nu mai este ce-a fost. Ca dovadă: tu, absolvent de Litere, nu predai franceza unor mârlănei, într-un cătun, ci eşti o matahală de locotenent, cel mai bun criminalist din județ. Dă-i drumul la muzicuță!

– Dumneavoastră ați vrut-o.

– Eu, cine altcineva?

Locotenentul Mătase scoase din servietă un vraf de documente şi cărți. Paginile semănau cu nişte fetişcane delicate, după un viol în grup. Polițistul le aranjă pe birou, pentru a le avea la îndemână.

– V-aş ruga să nu mă întrerupeți, ca să nu-mi pierd firul. Păstrați întrebările pentru sfârşit. De acord?

– Te joci de-a suspansul cu mine? Dă-i drumul, odată, că te pocnesc!

3. Concluziile criminalistului Mătase

– Am, între hârțoagele astea, comunicări de la ultimele două congrese „Corpul energetic al omului“, ținute la Paris, în 1994 şi 1996. Da, am găsit. Precum ați aflat, mortul, numitul Subțirelu, era un om singur. Toate scormonelile mele nu i-au depistat decât o singură legătură amoroasă stabilă. E vorba de o asistentă medicală, azi pensionată pe caz de boală. Ştiu întrebarea: de ce nu s-au căsătorit? Pentru că s-a opus bătrâna Subțirelu, văduvă încă din primii ani ai tinereții. Exact: mama mortului nostru.

Aşa ajungem la iubirea exagerată a defunctului pentru mamă. În apa calmă a acestei iubiri, cenuşa vieții personale a lui Subțirelu a fost aruncată fără urmă de regret.

Pe patul de moarte, acum trei ani, ea a avut o singură rugăminte, una singură. Ca băiețelul drag (un băiețel de patruzeci şi şapte de ani, dar mama e mamă!) să poarte mereu un pulover tricotat de mâinile ei. O flanelă pe gât. Fiindcă nu existase viroză care să viziteze oraşul, fără a poposi în apartamentul din strada Caragiale nr. 14. Probabil că ospitalitatea lui Subțirelu devenise de notorietate, pentru că tusea şi junghiul băteau periodic în uşa apartamentului 2.

– Puloverul, băiețelul mamei, să nu răceşti! Jură-mi că o să-l porți mereu!

Subțirelu a jurat. Şi-a plâns mama pe piedestal, i-a înrămat poza şi a agățat-o deasupra TV-ului marca Goldstar.

După aceea, el s-a comportat ca orice mucos scăpat de sub supraveghere. A uitat de jurământ, aşa cum de obicei se uită de jurăminte. Iar puloverul grena a fost pur şi simplu rătăcit de natura căscată a lui Subțirelu. Nici el nu ar fi putut spune cum s-a întâmplat de l-a pierdut. Noroc de mine şi de investigațiile mele.

Două însemnări de pe două pachete de Lucky Strike m-au îndemnat să caut pierduta flanelă. Prima însemnare se referea la cuvintele mamei, dinainte de a-şi da duhul. A doua, la pierderea efectivă a puloverului şi data evenimentului. În rest, nimic.

După un timp, m-am luminat. Era din cale-afară. Am mai văzut o dată pozele, să mă conving.

Nu mă înşelasem. Mortul era îmbrăcat în puloverul grena, împletit de mamă, două pe față, trei pe dos. Asta înseamnă că-l regăsise. Când, cum, unde? Rămânea să aflu. De aceea eram criminalist.

Nu mi-a venit greu să descopăr modul de dispariție a puloverului. Fusese furat de pe sârma pe care se usca. Cine putea face asta, dacă nu un țânc din zonă? Am plătit toată puştimea din cartier, ca să refac itinerariul acelei împletituri din lână virgină.

Hoțul l-a plasat într-un magazin de haine *second hand*, de care e plină România. De aici, şi-a schimbat de patru ori proprietarul. O adevărată odisee, împletită două pe față, trei pe dos. Puloverul a fost îmbrăcat de:

– actrița Despina Arcu, de la Teatrul Național (se omora după haine largi).

– un luptător de catch (se omora după haine strâmte).

– un cerşetor emancipat (în timpul liber se voia un pic dandy).

– un fustangiu în plină ascensiune.

Ultimul de pe această listă l-a lepădat unui alt magazin de haine *second hand*. Aici a fost recunoscut şi recuperat de proprietarul inițial, Anton Subțirelu.

Viața agitatului pulover avea să-şi pună amprenta pe grumazul mult prea distratului Subțirelu. Nu-i nici o figură de stil aici, domnule general. Ştiu ce vorbesc. Vă convine sau nu, ăsta-i criminalul! PULOVERUL!

Citiți toate hârțoagele astea. Citiți, dacă vreți, ce spune profesorul Constantin Căruntu, în reportajul din revista „*Flacăra*“, numărul 3, din 1996: „...fotografia păstrează o parte din încărcătura energetică a corpului omenesc. La fel se întâmplă şi cu hainele. Nu trebuie să purtăm veşmintele altcuiva, mai ales dacă acesta are o structură malefică, dacă este încărcat negativ“. Înțelegeți? Flanela aceea, plimbându-se pe la atâtea persoane diferite, nu mai era ca la început. Din structura fiecărui proprietar, a luat câte ceva:

– de la actrița Despina Arcu – a împrumutat natura dual㠖

– de la luptătorul de catch – forța fizică şi lipsa de fair-play.

– de la cerşetor – arta de a amorți vigilența celor din jur.

– de la fustangiul în plină ascensiune – lipsa de scrupule.

Când puloverul a revenit la primul stăpân (după o rătăcire de exact trei ani) el era foarte departe de împletitura cinstită şi curată de la început. Acum nu mai reprezenta decât venin, mizantropie şi sete de răzbunare, toate împletite două pe față, trei pe dos.

Anton Subțirelu şi-a încălcat jurământul făcut mamei de a nu-şi înstrăina puloverul. Acesta nu i-a putut-o ierta. Să nu ne mire prea mult acest lucru. Nu putem cere unui pulover mai mult decât anumitor oameni.

Da, domnule general. Ucigaşul este delicatul pulover de lână pură. De aceea, pe gâtul victimei nu s-au observat urmele degetelor sau ale vreunui laț. N-aveți decât să mă desconsiderați, dar eu admir curajul criminalului. S-a purtat ca un *kamikaze*. Tony Subțirelu a fost îngropat cu puloverul grena pe el.

Oricum, Subțirelu tot ar fi predat, în curând, gestiunea. Pentru că a încălcat sfaturile mamei, s-a îmbogățit cu un astm bronşic ce tăia şi spânzura prin aparatul său respirator.

Asta-i tot. Poftim dosarul.

4. Avansarea locotenentului Mătase

În urma cazului, locotenentul Mătase a fost înaintat în grad. Atribuțiunile sale de serviciu au fost modificate, el ocupându-se, începând cu 1 martie 1996, de cercul literar al Ministerului de Interne. Obiectivul imediat ce i s-a trasat a fost câştigarea unei medalii la Olimpiadă, este vorba de „Olimpiada Literară a Ministerelor de Interne prietene“ – Detroit 1998.

Misteriosul caz al conțopistului Subțirelu a primit apostila „sinucidere“. Ceea ce nici nu e o foarte mare minciună.

Intelectualul blocului

Intelectualul blocului îşi reluă povestirea: „Pasărea se înalță, grațioasă...“

Trei bătăi firave în uşă îi suspendară fraza.

– Citeşte-mi, maică, leacurile astea, îl rugă bătrâna care, de pe treptele blocului, vindea semințe prăjite trecătorilor.

Intelectualul deşertă medicamentele pe birou şi începu să le analizeze: asta la şase ore, cealaltă între mese, mulțumesc, maică, să vii să te răsplătesc cu două-trei semințe.

„Pasărea se înalță, grațioasă, ca purtată...“

Bâzâitul soneriei îi strânse de gât cuvintele.

– Salvează-ne, căzu în genunchi administratorul asociației de locatari, soarta blocului stă în mâinile tale. Formulează protestul către Primar.

Intelectualului îi pulsau tâmplele ca două motoare în sarcină. Nu irosi prilejul de a se răcori pe încercata spinare a Primarului.

„Pasărea se înalță, grațioasă, ca purtată pe o...“

O gingaşă prezență îşi aprinse țigara cu tutun blond. Cercurile uşoare de fum se roteau în văzduh, asemeni unor păsări grațioase. Ducă-se naibii libertatea sa iluzorie! Dacă se însura, ca tot românul, risca cel mult o fumătoare.

„Pasărea se înalță, grațioasă, ca purtată pe cercuri uşoare de fum de țigară“.

– Vecine, fă, te rog, compunerea pentru fiu-meu, vrei să rămână repetent?

Intelectualul nu dorea în ruptul capului aşa ceva.

„Pasărea se înalță, grațioasă – bătăi în uşă – apoi se prăbuşi lată în fața blocului în care locuiesc“.

Aruncă stiloul şi ieşi după făgăduitele semințe.

Noua turnură a literaturii române

„După ce a fost desemnat câştigătorul din acest an al premiului **Maşina de scris**, în valoare de 1.000.000 de lei, ziaristul ieşean Cătălin Mihuleac a venit la Bucureşti, la festivitatea de premiere (care a avut loc în ziua de 3 noiembrie 1995, la sediul revistei „*Flacăra*“) şi şi-a făcut datoria de sărbătorit: a strâns mâinile celor care îl felicitau, a dat interviuri, a ciocnit o cupă de şampanie (sau de whisky, nu-mi aduc aminte...). Apoi, pretextând că trebuie să prindă trenul de Iaşi, s-a făcut nevăzut.

Iată că acum el declară – într-o scrisoare care-mi este adresată şi pe care o reproduc mai jos – că are în realitate o altă identitate. Că nu e ziarist, ci psihiatru, că nu-l cheamă Cătălin Mihuleac şi că proza cu care a participat la concurs a fost scrisă de un pacient al său, un... nebun.

Bineînțeles că totul este un joc literar, pe care Cătălin Mihuleac, exuberant ca de obicei, l-a inventat ca să ne pună la încercare. Dar chiar dacă n-ar fi un joc, eu unul n-aş avea motive să mă îngrijorez. Cel care i-a înmânat premiul era altcineva decât criticul literar Alex. Ştefănescu şi anume un bişniţar adus la Bucureşti din fața hotelului «Unirea» din Iaşi. Iar aşa-zisul milion de lei era de fapt hârtie de ziar tăiată la dimensiunile unor bancnote.“ (Alex. Ştefănescu)

Domnule Alex Ştefănescu,

În urmă cu nici doi ani am avut fericirea de a sta împreună la nişte taclale festive. Era una din recepțiile acelea unde atenția tuturor se scurge, din motive ce țin de natura umană, mai mult spre

băutura din pahar decât spre spusa aproapelui. Tocmai de aceea, am apreciat că ați fost interesat (sau doar ați mimat interesul!) de câteva idei de-ale mele. Numele unor Mesmer, Quimby sau Charcot nu vă păreau necunoscute. Spre deosebire de al meu: prof. univ. dr. Morunovski, medic psihiatru.

Dacă vă scriu astăzi, cu mâna tot mai nestăpână pe un pix rebel, este pentru că am câştigat un pariu. Mult mai mic (ce trist e s-o recunosc!) decât cel din tinerețe, când mă închipuiam lăbărțat pe o cogeamite pagină de dicționar „Larousse“ sau „Robert“.

Cu zece luni în urmă, am început să fiu preocupat de un pacient. L-aş numi interesant, dar mă tem că e un cuvânt cu prea multe chingi. Aş fi putut să-l las să zacă pe un pat de spital. Mai ales că familia sa nu mă stimulase financiar.

N-am procedat aşa. Cred că nici nu are familie. Ceva în căutătura tânărului îmi plăcuse. Nu-mi explicam ce, şi asta m-a înfuriat. La anii mei, este total contraindicat să te enervezi. Oricând poate exploda o balama.

Tânărul acela nu discuta cu nimeni. Nu bolborosea, nu scâncea. Nu se opunea hrănirii cu linguriță. Se comporta ca o plastilină îndărătnică ce-ți da impresia că se lasă modelată, pentru a reveni la loc, la forma inițială.

Într-una din şedințe, am încercat să-i descopăr amintirile dureroase ce l-au dezumanizat în asemenea măsură.

Nu mi-a fost greu să-l domin. Dar nici uşor. Întotdeauna, apropierea de zona refulată a subiectului, cea care ascunde vechi dureri nevindecate, creează reacții neprevăzute. L-am aşezat în sălița de la etaj,

pe scaun, cu fața la fereastră, astfel încât vârful nasului, ceasul Mitropoliei şi linia orizontului să formeze un triunghi echilateral. Încet, am început să-l mângâi cu bagheta, cu palmele. De la creştet spre brațe, apoi spre picioare, pentru a-i activa fluidul magnetic personal. Am aşteptat.

Imediat ce orologiul Mitropoliei a vestit ora optsprezece, pacientul a început să vorbească. Doar primele cuvinte au fost şuierate, aruncate răstit, ca şi cum ar fi format un dop sonor împins cu furie de cele din urmă. Următoarele cuvinte au fost de-un calm desăvârşit.

Nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine. După câteva minute, m-am pomenit notând cu febrilitate cele înşirate de bolnav. Când m-am oprit, înnegrisem deja şase pagini. Era o povestire frumoasă, uşor stranie, fermecător de delicată.

Toată noaptea n-am putut dormi. Eu însumi păream în transă. Povestea aceea avea ceva familiar, de demult cunoscut şi uitat, parcă.

Am trecut de vârsta când nopțile nedormite sunt pagini în dosarul virilității. Spre dimineață, cearcănele îmi atârnau spre colțurile gurii, ca nişte mici spânzurători vinete. M-am privit în oglindă şi am realizat că acel „ăsta nu mai iese la pensie“ nu-i o banală cârteală. Dintr-o pungă de ceai uitat, am presărat nişte frunze în ibric.

După prima înghițitură, am sărit ca ars. Asta e! Asta e!

Am fugit spre bolnavul meu, fără a da importanța pacienților ce formau ciorchinele de dimineață. Găsisem: povestea tânărului avea un parfum bolnav, de tango şi rachiu de trestie de zahăr. Pentru a-mi aminti, fusese îndeajuns o sorbitură din ceaiul de *maté*, dăruit, în urmă cu circa douăzeci de ani, de un student argentinian pe care-l promovasem fără să ştie o boabă.

Mi-am aşezat iar pacientul pe scăunelul din cea mai înaltă cameră. Înainte de asta, l-am îndopat cu ceai de *maté*. După care am rugat o asistentă să deseneze câțiva paşi de tango cu pacientul meu. Ei dansau, cu o cadență languroasă, în timp ce eu îi acompaniam bătând din palme şi pufnind din bătrânii mei plămâni, pervertiți de cultul nicotinei: „Param-param, pa-pa / param-param...“.

Într-o clinică de psihiatrie, numai lucrurile fireşti sar în ochi. Am alungat pacienții şi personalul medical de la uşă. Credeau că se înfiripase un chefuleț şi socoteau că nu se făcea să lipsească. Am gonit şi asistenta dansatoare. Începuseră să-i ardă călcâiele, suficient de bine îngrijite, ca să spun adevărul. Am activat bolnavul şi am început să scriu iar, după ce am ras câteva votci *Ruskaia*.

A doua povestire mi s-a părut şi mai şi. Am înțeles şi de ce. De data asta, fluidul meu interior se contopise cu al pacientului. Cum eu am suflet de rus... Era fantastic! Amintirile noastre traumatizante se îmbrăcau literar, deliram împreună, suplinindu-ne ca două pistoane.

În acea perioadă am aflat de existența paginilor intitulate *Maşina de scris,* la revista „*Flacăra*“. Am hotărât, fără multe ezitări, să vă trimit manuscrisele. Nu ştiu ce a primat: frumusețea unei fapte bune sau ghiduşia unei farse. În nici-un caz valoarea premiului – un milion de lei, şi publicarea unei cărți –, destinat textelor câştigătoare.

Aşa am apelat la identitatea unui ziarist uitat, pe nume Cătălin Mihuleac. Acesta naufragiase undeva prin Alpi, bucurându-se de moştenirea unei mătuşi ce fusese mai bogată decât lăsase să se înțeleagă în timpul vieții.

Am făcut asta pentru că aveam nevoie de ceva spectaculos. Pentru un tânăr scriitor sună mai bine profesia de ziarist decât de sculer-matriţer, de exemplu.

În total, am administrat pacientului cinci tratamente medicale diferite, combinate cu cinci tipuri de şocuri. Ca să vă impresionez, îmi erau necesare cinci feluri de texte.

Şi am câştigat concursul *Maşina de scris*. Din mii de concurenți, am câştigat!

Urma festivitatea cu decernarea premiului. Am ales un bolnav care nu semăna deloc cu fotografia ce v-am trimis-o, fotografia câştigătorului. Experiența mea de psihiatru mi-a spus că doar lipsa unei minime asemănări vă va determina să nu-l legitimați pentru a-i stabili identitatea. Cele întâmplate mi-au dovedit că nu m-am înşelat. Deşi, la un moment dat, secretara dumneavoastră mi s-a părut că miroase ceva. De ce să mint, de nasul ei de secretară m-am temut cel mai mult.

Am fost în sală şi am observat tot. Controlam, din priviri, aşa-zisul câştigător, trimițându-i fluxuri hipnotice periodice. L-am silit să nu scoată mâna din buzunar, ca să-i dau o notă de „puțin îmi pasă“– indispensabilă unui scriitor. L-am silit să întrerupă vorba celor din jur, pentru că un literat fără mitocănisme stârneşte semne de întrebare.

Am avut mari emoții la masa de după, ca să-i zic aşa. Ați participat dumneavoastră, soția, alți domni şi (din păcate) mult mai puține domnişoare.

Prevăzusem, însă, totul. Silind falsul câştigător să nu țină socoteala paharelor de Johnnie Walker, i-am creat indispoziția ce l-a scos din sală. Vă amintiți? S-a scuzat pentru câteva minute. Afară i-am dat instrucțiunile. A revenit bâiguind: „Îmi pare rău, trenul...“ Vax trenuri!

În acest moment aveți explicația amestecului tineresc– bătrânesc din textele premiate? Ați priceput de unde vine influența sud-americană? Dar cea rusească?

Sper să verificați cele scrise. Deşi, aşa cum vă cunosc, le veți crede d-a fir a păr, tocmai pentru că sunt neverosimile.

Iată ce vă propun. Putem da o nouă turnură literaturii române, îmbinându-ne experiențele. Să reflectăm, d-le Alex. Ştefănescu, la ce-ar ieşi dintr-o colaborare a noastră. Cum vor arăta paginile create de întâlnirea şi combinarea celor mai diverse fluxuri magnetice personale?

Să ne închipuim catarsisul, delirul literar ivit din cununia păstoasă a fluidului unui rrom din Ciurea-Iaşi cu al unui german din landul Baden–Wurtemberg.

Precizez că pretențiile mele materiale sunt nule.

Mai urmează o semnătură ce ar putea buimăci orice grafolog.

Cinci întrebări pentru Cătălin Mihuleac

– *De ce scrii?*

– În *Basic instinct*, filmul pe care nici un bun român nu l-a pierdut, Sharon Stone a fost întrebată de ce îi plac bărbații. „Pentru că îmi produc plăcere“, a răspuns ea, cu gingăşie feminină. Îmi permit să-i împrumut răspunsul. Scriu pentru că scrisul îmi produce plăcere.

– De ce ai scris *Garsonieră memorială confort trei*?

– Aş răspunde în stil tolstoian: pentru că nu există confort patru. În treacăt fie zis, deseori mă simt ca-ntr-o garsonieră confort trei.

– *Ce satisfacții ți-a adus scrisul?*

– M-a răcorit, întrucâtva.

– *Dacă ți s-ar interzice să scrii, ce altceva ai face?*

– Mi-ar plăcea să cresc câini. Seara le-aş spune poveşti sau le-aş cânta din fluier. Câinii ştiu să asculte.

– *Nu te descurajează faptul că nu se cumpără cărțile autorilor români?*

– Nu, omul de azi e dezorientat, sărac şi cu prea multe programe TV. Lumea se va întoarce la literatură. Literatura e un drum fără sfârşit. În plus, aş adăuga că scriitorul nu scrie numai pentru azi.

Cuprins

Autorul se prezintă 4
Sindromul „Silviu Brucan“ 5
Garsonieră memorială confort trei 12
Ticăloşia poate vindeca singurătatea 15
Un maidanez estet şi o scrisoare celebră cu pseudonim 32
Universitatea Matilda 39
Cocteil cu savanți români 46
Soții Smith, din Bucureşti 52
Un mod de acțiune a legii compensației în familie 58
Chef cu femei urâte 67
Fecioru’ lu’ Vasile sau cum se naşte un reportaj la coasă 74
Scârbele de ziarişti şi inoportuna lor grevă 94
De-a sclavii cu un biet negru balcanic 106
Un conferențiar complex 119
Din cicatrice-n cicatrice spre spitalul de nebuni 122
Trei sferturi vin şi-un sfert sifon de dragul artei 134
Fuga de singurătate pe tocuri 141
Ştergeți luna august din calendar 144

Dana 40 şi alte câteva tuburi prin care se poate scurge puroiul 154
Un plutonier prea îndrăgostit de lege 174
Sub birou, o blană de caniş 177
Vedere generală cu capelă şi zgripțuroaică 180
Țăcănitul de papa 183
Cum te poate conduce o anume aluniță spre manualul de limbă şi literatură română 190
Ce nu face un părinte pentru un copil cuminte? 209
Idei de afaceri 212
Mic seism guvernamental 219
Cazemata cu vârste 222
Institutul de psihoterapie animală „Leo Zugravu“ de la Iaşi 230
Schimb de generații în învățământul superior 236
O crimă două pe față, trei pe dos 239
Intelectualul blocului 248
Noua turnură a literaturii române 251
Cinci întrebări pentru Cătălin Mihuleac 257
Cuprins 258